Mercator

Otroci!

V soboto 4. marca ob 17. uri smo za vas v Mercator Center Novo mesto na Cikavi pripravili ustvarjalno delavnico izdelavo mask!

Sledi zabava in ob 19. uri bomo 4 najlepše maske Centra nagradili!

DOLENJSKI LIST

Št. 9 (2636), leto LI • Novo mesto, četrtek, 2. marca 2000 • Cena: 220 tolarjev

Belokranjski vodovod čez šest let?

V Črnomlju o vodooskrbi Bele krajine - Za naložbo, vredno dobrih pet milijard tolarjev, naj bi polovico prispevali iz programa Sapard

ČRNOMELJ - Projekt vodooskrbe Bele krajine je prvi tovrstni regionalni projekt v Sloveniji. Pretekli teden so v Črnomlju pripravili razširjen sestanek projektnega sveta, na katerem so predstavili dosedanje delo, predvsem pa, kako bodo vnaprej gradili vodovod, ki je za Belokranjce velikega pomena, saj mnogi še vedno nimajo pitne vode iz vodovoda ali pa je precej oporečna.

Začetki ideje o regionalnem belokranjskem vodovodu segajo v leto 1995, naslednje leto pa je nastala idejna zasnova projekta, v katerem sodelujejo vse tri belokranjske občine ter ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ekonomske odnose in razvoj ter za znanost in tehnologijo. Razpravljavci so priznali, da so pričakovali sodelovanje še nekaterih ministrstev, pri tem pa niso mogli skriti razočaranja, ker je bil odziv ministrstev tako pičel.

Pred dobrimi petnajstimi leti je bila že izdelana projektna dokumentacija za belokranjski vodovod, ki naj bi bil speljan iz Krupe, a so v reki odkrili PCB. Kljub temu da o Krupi vsaj do leta 2030 ne nameravajo razmišljati kot o viru pitne vode, je v Beli krajini dovolj pitne vode, po besedah vodje projekta Rada Kovačeviča pa jo je predvsem težko pripraviti po zahtevah za pitno vodo in pripeljati do porabnikov. V prihodnjih letih ne nameravajo več črpati vode v metliškem Obrhu, ker močno kali. Pač pa bodo za oskrbo s pitno vodo povezali površinski vir v Dobličah ter globinske vire z neoporečno vodo na Blatniku, v Črmošnjicah in Brezovici. Tako načrtujejo, da bodo med drugim zgradili 32,7 km magistralnih ter 52 km primarnih vodov, 21 črpalnih vrtin, 10 črpališč in čistilno napravo. Naložba bo veljala 5 milijard in 78 milijonov tolarjev, od tega pa bodo okrog 1,9 milijarde tolarjev namenili za sekundarne vode. Načrtujejo, da bodo polovico denarja dobili iz Evropske unije v okviru programa Sapard, po četrtino pa bodo prispevali državni proračun in lokalne skupnosti.

Z gradnjo belokranjskega vodovoda naj bi zaključili leta 2006, slišati pa je bilo, da je zelo ambiciozno misliti, da bodo do takrat zbrali dovolj denarja. Državni podsekretar na kmetijskem ministrstvu Igor Hrovatič je sicer dejal, da bo morda prišlo do zamude, prepričan pa je, da bodo naložbo zagotovo pripeljali do konca. Sicer pa so se dela že pričela, saj sedaj od Blatnika proti Krču polagajo vodovodne cevi, v Dobličah pa urejajo napravo za pripravo pitne vode.

M. BEZEK-JAKŠE

• Metliški župan Slavko Dragovan je povedal, da je 80 odst. cevi sekundarnega vodovoda v občini salonitnih, zanimalo pa ga je, ali je mogoče tudi zamenjavo teh cevi vključiti v regionalni projekt vodooskrbe. Kovačevič je pojasnil, da bi sicer do leta 2006 morali zamenjati v Sloveniji vse salonitne cevi. Vendar po njegovem ni dokazano, da je salonit oporečen za pitno vodo, in gre očitno bolj kot za zdravstveno za marketinško vprašanje. Nikakor pa ne bo mogoče zamenjave salonitnih cevi, ki je velik finančni zalogaj, vključiti v regionalni projekt.

OBČNI ZBOR DRUŠTVA ZA ZDRAVJE SRCA IN OŽILJA

NOVO MESTO - V ponedeljek, 6. marca, ob 17. uri bo v Kulturnem centru Janeza Trdine v Novem mestu občni zbor Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije, podružnice za Dolenjsko in Belo krajino. Pred za tak zbor običajnimi zadevami bo kulturni program, dr. Blaž Mlačak pa bo predaval o ateroskletozi in dejavnikih tveganja. Uro pred pričetkom, od 16. do 17. ure, bodo brezplačno merili krvni pritisk, za merjenje holesterola pa bo treba plačati 1000 tolarjev. V avli kulturnega centra bo razstava zdravih živil in drugih srcu in ožilju prijaznih proizvodov.

SLOVENSKI KOZOLEC

MULJAVA - V Galeriji Kresnička na Jurčičevi domačiji bodo v soboto, 4. marca, ob dvanajstih odprli razstavo Slovenski kozolec, na kateri bodo predstavljene arhitekturne makete in risbe kozolcev arhitekta Borana Hrelje ter fotografska dokumentacija reševanja kozolcev na trasi dolenjske avtoceste. Razstava je v okviru prireditev 7. pohoda po Jurčičevi poti. Pohod se bo pričel v soboto, 4. marca, ob 7. uri pred gostilno Šerek v Višnji Gori, zaključil pa po štirinajstih kilometrih na Jurčičevi domačiji na Muljavi.

PRAZNIK MIMOZ - V okviru obiska črnogorske delegacije v Sloveniji in "Dnevov mimoze 2000", kot so poimenovali prireditev, s katero so želeli predstaviti svojo turistično dejavnost, so predstavniki občine Herceg-Novi in Herceg festa sredi prejšnjega tedna pomlad prinesli tudi v Novo mesto. Novomeščanom so se na Novem trgu z delčkom tradicionalnega programa praznika mimoz predstavile mažoretke in mestna godba, črnogorskih znanilk pomladi - mimoz pa so bili deležni vsi mimoidoči. Ob tej priložnosti so za goste, ki jih je vodil predsednik občine Herceg-Novi Dragan Janković, pripravili tudi sprejem na Mestni občini. V kratkem srečanju s podžupanoma in podžupanjo so se pogovarjali o ponovni vzpostavitvi prijateljskih stikov med mestoma, ki so bili prekinjeni pred desetletjem. (Foto: M. Kotnik)

Sindikalno obrekovanje v Strasbourgu

V Inter Tobu naj bi stavko preklicali - Revozov sindikalist Janez Jakša obsojen zaradi obrekovanja, sindikat Solidarnost grozi z internacionalizacijo primera

NOVO MESTO - "Sporazum o izpolnitvi stavkovnih zahtev v novomeškem Inter Tobu, ki so ga podpisali stavkovni odbor, Zveza delavcev Solidarnost in direktor firme Jože Praznik, korektno izvajajo. Delavke so dobile plačo za december, plačali so jim tudi vse druge obveznosti: nadurno delo, prevoz na delo, plačilo za malico tistim, ki jim to pripada, sindikalna članarina je nakazana Solidarnosti. Pri plačah smo še ugotovili nekaj pomanjkljivosti, s katerimi bomo seznanili delodajalca, in prepričan sem, da bomo tudi to uredili. Prav tako v Inter Tobu ni več nočnega dela žensk. Se pa delavke še "žrtvujejo" in glede na potrebe proizvodnje delajo tudi popoldne ali kakšno soboto. Z direktorjem Praznikom, ki korektno sodeluje z nami, se vsak teden slišiva po telefonu in sproti odpravljava vse nepravilnosti," je na novinarski konferenci prejšnjo sredo povedal Albert Pavlič, predsednik sindikata Zveza delavcev Solidarnost.

Stavkovni odbor v Inter Tobu se bo sestal 7. marca in takrat se bodo dokončno odločili, kaj bo z napovedano stavko. "Prepričan sem, da stavke ne bo, saj za sedaj direktor izpolnjuje zahteve iz sporazuma," pravi Pavlič, ki trdi, da se v sindikatu trudijo tudi dobiti naročnike za Inter Tobove proizvode, to so zaščitni čevlji, in da se sam za taka naročila prizadeva pri svoji firmi, Slovenskih železnicah.

Nato je Pavlič podal stališče predsedstva Zveze delavcev Solidarnost do problematike sindikata SKEI Revoz v obdobju 1996 - 98, ki zadnje čase v Revozu in v (med)sindikalnih prerekanjih postaja vse bolj vroča tema. Predsedstvo je zavzelo stališče, da vsi spori in očitki, ki prihajajo na dan, izhajajo iz delovanja sindikata SKEI Revoz iz obdobja 1996 - 1998 na eni strani in območnega odbora ZSSS na drugi strani ter današnjega SKEI Revoz zoper prejšnji SKEI Revoz. "Zato ZD Solidarnost ni pravi kraj, kjer naj se zadeve dorečejo, pač pa je to območna organizacija ZSSS za Dolenjsko in njen sekretar gospod Jože Miklič. Zato je nujno enkrat za vselej potegniti ločnico med jezikavimi ptiči in kveluranti na eni strani ter med ZD Solidarnost, Alternativo in Sindikatom delavcev Revoz na drugi strani, ki v ničemer niso vmešani v prejšnja doganjanja niti niso pravni naslednik nobenega od subjektov, ki so v sporu. Mi se javno diferenciramo od vseh vzrokov in posledic tega obračunavanja, čeprav tudi ZD Solidarnost take zdrahe niso v ponos in zadovoljstvo, saj zmanjšujejo zaupanje v sindikalno gibanje," je stališče ZD Solidarnost do "raznih interpretacij in insinuacij v zvezi z delovanjem sindikata SKEI v Revozu v obdobju 1996 - 1999".

ZD Solidarnost je zavzela tudi stališča do izreka zaporne kazni zoper Janeza Jakšo. Novomeško sodišče je Jakšo, predsednika Sindikata delavcev Revoz, podpredsednika Slovenske zveze sindikatov Alternativa in nekdanjega predsednika sindikata SKEI Revoz obsodilo na mesec in pol zapora pogojno na dve leti zaradi obrekovanja Jožeta Mikliča, sekretarja območne organizacije ZSSS za Dolenjsko. "Izrek te kazni ne zasluži letnice 2000 in tudi Slovenija ni primerna država, da bi ta sankcija vzdržala," je to še nepravnomočno sodbo komentiral vodja pravne službe ZD Solidarnost Franc Premrl. ZD Solidarnost bo organizirala podpis peticije, primer bo internacionalizirala in sodbo skupaj s peticijo predložila Državnemu zboru in mednarodnemu sodišču za človekove pravice v Strasbourgu v vednost in oceno primernosti.

Po Pavličevem mnenju gre za usklajeno diskreditiranje in diskvalifikacijo, za poskus odstranitve nosilcev sindikalnega delovanja v Sindikatu delavcev Revoz, ki so vključeni v ZD Solidarnost. Povedal je, da so pri Janezu Jakši kriminalisti 21. februarja opravili hišno preiskavo in da niso našli nič obremenilnega zoper njega. "Napovedali pa so, da bodo te preiskave opravili tudi pri Srečku Žurgi, predsedniku Sveta delavcev v Revozu, Slavku Pugeršiču in pri ostalih. Te akcije so koordinirane z aktivnostmi SKEI, saj je predsednik SKEI pred pričami izjavil, da bo uničil Janeza Jakšo in z vsemi sredstvi dosegel, da se vrne Revozov sindikat v SKEI." Premrl je povedal še, da se zavzemajo za revizijo finančno-materialnega poslovanja SKEI Revoz v obdobju 1996 - 98, ki naj jo opravi neodvisna revizijska hiša, financirala pa bi jo ZD Solidarnost. Janez Jakša je za 3 mesece vrnil mandat predsednika Sindikata delavcev Revoz, v tem času pa naj bi opravili revizijo.

A. BARTELJ

KRVODAJALSKE AKCIJE

LJUBLJANA - Rdeči križ Slovenije bo organiziral v marcu krvodajalske akcije, in sicer bo darovanje krvi 14. marca v Šentjerneju, 16. v Radečah, 23. v Podčetrtku, 23. in 24. v Litiji ter 28. in 29. marca v Brežicah.

Izziv za novo stoletje

To stoletje so ženske nedvomno zelo zaznamovale. Še na začetku stoletja niso smele na univerzo, danes pa je med študenti več deklet kot fantov. Ženske postajajo vse bolj izobražene, uveljavljajo pa se ne le na gospodarskem področju, ampak so vse bolj prodorne tudi v znanstvenoraziskovalnih krogih, le v politiko jih, vsaj pri nas, ne vleče. Iztekajoče se stoletje je med drugimi pogumnimi in prodornimi ženskami močno zaznamovala Američanka Margaret Sanger, po poklicu medicinska sestra, ki je organizirala svetovno gibanje za kontrolo rojstev, prvo svetovno konferenco o prebivalstvu leta 1927 v Ženevi in bila tudi prva predsednica Mednarodne zveze za načrtovanje starševstva. Že leta 1916 je v Brooklynu odprla prvo posvetovalnico za kontracepcijo. Prepričana je bila, da ima slehrna ženska pravico načrtovati velikost svoje družine in presledke med rojstvi. Vedela je, da predvsem v tem tiči problem revščine, zoper katero se nemočne in neizobražene ženske niso znale boriti.

Do danes se je položaj žensk zelo spremenil - seveda na boljše, toda vse le ni tako rožnato. Gospodarski položaj žensk pri nas se je v zadnjih desetih letih poslabšal: plače v panogah, kjer so zaposlene pretežno ženske (npr. v tekstilni industriji), skoraj za tretjino zaostajajo za povprečjem, med brezposlenimi pa težje dobijo delo prav mlajše ženske zaradi materinstva in skrbi za otroke in družino. Svojevrsten položaj imajo tudi ženske na podeželju, kjer je le majhen delež gospodaric kmetij, kmetije so namreč še vedno pretežno v moških rokah, ženske pa so na kmetiji predvsem delovna sila. Mlajše pa si, tako kot ženske v ostalih poklicih, želijo zaposliti tudi zunaj kmetije, hočejo družino in kariero. Želijo si več znanja iz trženja, podjetništva, vodenja in tujih jezikov. Dober izziv za novo stoletje!

J. DORNIŽ

DAEWOO

Prodaja in servis, Avto-hit, d.o.o.

Kandijska 53, Novo mesto, telefon 068/376-490

VREME

V soboto bo zmerno do pretežno oblačno, v nedeljo pa bo prevladovalo sončno vreme.

Berite danes

stran 2:
• *Čas zahteva močan kmečki sindikat*
stran 3:
• *Čudna pota sindikalnih pomoči*
stran 8:
• *"Ni nemogoče, da bi delali nissane!"*
stran 19:
• *Zdaj gre za preživetje*
stran 20:
• *Čas zahteva obsedno stanje*
stran 21:
• *Krškopoljski prašič je del naše dediščine*
stran 23:
• *Pohodnika s Krškega polja peš okrog Slovenije*
stran 32:
• *Za napad plačala z življenjem*

LEOPOLD PANJAN IN MARIJA JAZBEC MED NAGRAJENCI GZS

LJUBLJANA - Območje južno od Ljubljane tudi ob nagradah Gospodarske zbornice Slovenije za leto 1999 ni ostalo praznih rok. Za izjemne dosežke trajnejšega pomena v gospodarstvu in podjetništvu je posebna komisija v družbo petih nagrajencev iz velikih podjetij (ena nagrada je bila skupinska) uvrstila tudi Leopolda Panjana, direktorja uspešne in hitro razvijajoče se črnomaljske družbe Danfoss Compressors, ki z rastočim tržnim deležem in prepoznavno blagovno znamko hladilniških kompresorjev pokriva kar 10 odst. svetovnega trga. V vrsti malih in srednjih podjetij je komisija letos nagradila 4 direktorje podjetij, med njimi tudi Marijo Jazbec, dolgoletno, a zdaj že bivšo direktorico Inpleta iz Sevnice. Tovarna, ki je bila pred desetletjem v hudi krizi, je pod njenim vodstvom postala proizvajalka kakovostnih elastičnih pletiv, ki se lahko kosajo z evropsko konkurenco, zadovoljijo zahtevne konfekcionarje in najdejo kupce tudi z lastno blagovno znamko.

MANA

turistična agencija

NA HVAR

z Mano in Dolenjskim listom

od 27. aprila do 1. maja

Informacije in prijave:

068/321-115, 325-477

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

Košarka **Liga Kolinska**

KRKA TELEKOM : SAVINJSKI HOPSI

Novo mesto, športna dvorana Leona Štuklja, sobota, 4.3.2000, ob 20. uri

Pokrovitelj: **BINE ŠPORT**

Žrebanje vstopnic: ***Mobikosec* (Kobra)**

ISSN 0416-2242

9 770416 224000

NAŠA ANKETA

Tudi ribe na jedilniku?

Tokratna anketa sprašuje, ali jeste ribe, ali to počnete pogosto ali nikoli. Verjetno velja na Slovenskem - temu pritrjuje tudi anketa na majhnem vzorcu na območju, od koder poroča Dolenjski list - da riba še zdaleč ni tako samoumevna hrana kot npr. krompir ali govedina. Nezanimanje za ribe verjetno izhaja precej močno iz družinskih prehrambenih navad. Ljudje, ki prihajajo z morja ali ki imajo blizu doma ribogojnico ali reko, so po nekaterih opažanjih bolj naklonjeni tudi ribam na krožniku. Vprašanje je, ali so ribje jedi že postale sestavina domačega običajnega jedilnika ali zanje velja nekaj posebnega. Nekateri menijo, da se pogosteje kot doma za ribe odločajo ljudje, ki gredo jest v gostilno. Ribe so tudi priljubljena sestavina jedilnika na piknikih. Če je za mnoge, ki jedo ali se ogibajo rib, odločilen okus ribjih pripravkov, drugi pomislijo na ceno, preden zavijejo v ribarnico. Nekaterim je posebej pomembno, kako dolgo je bila riba na suhem - čeprav v hladilniku - preden je dospela na krožnik domače jedilnice. Marsikdo, ki sicer rad je ribe, se izogne tovrstni hrani, če ta prihaja iz tako spornega okolja, kot je onesnažena reka Sava, npr.: ribe so lahko dokaz, da je s kako vodo nekaj zelo narobe, kar potrjujejo tudi grozljive množine pomorjenih na Tisi, a tudi nedavno tega na Savi.

MATEJ LENARČIČ, dijak 2. letnika Srednje tehniške šole Ivančna Gorica, iz Brune vasi pri Mokronogu: "Ribje jedi mi niso všeč, zato jih ne jem, čeprav vem, da so zdrave in bi bile priporočljive za moj občutljivi želodec. Svinjskega sploh ne maram prav zaradi želodčnih težav, zato jem kunčje in piščančje meso, a tudi testenine so mi kar všeč."

MILAN BAŠA, samostojni podjetnik z Malkovca, avtobusni prevoznik šolskih otrok: "Bil sem tudi gospodar sevniške ribiške družine, zato imam ribe rad v vodi in na krožniku. Savskih ravno ne, ker je Sava preveč onesnažena in je žal v zadnjih letih v njej veliko pomorov ribjega zaroda, za kar nam zvečine ne uspe najti krivca. Če ne bodo preživele ribe, ne vem, kaj bo z nami."

MIRKO AVSENAK, upokojenec, iz Brestanice: "Ribe so vsekakor zanimiva sestavina prehrane, ki je Slovenci jemo premalo. Doma opažamo vse bolj, da je potrebno imeti na jedilniku tudi to vrsto hrane. Priporočajo jo zdravniki, a se tudi izkaže, da gre za lahko in zato primerno hrano. Na trgu je razmeroma dosti rib, potujoče ribarnice nas spomnijo nanje pogosteje, kot bi se sami."

MIHA ŠKRLEC, upokojenec, z Velike Doline: "Posnetki s Tise in Podonavja z velikim številom poginulih rib me je resnično pretreslo. Takih katastrof, kot je tam, si civilizacija ne bi smela dovoliti, saj so prvi znak, da gre nekaj zelo narobe. Ponudba rib v potujočih ribarnicah je kar dobra."

IVAN ŠTOKIĆ, upokojenec iz Novega mesta: "Pri nas ribe jemo dvakrat na mesec. Ker sem doma z Raba, sem od malega vajen rib. Kupujem morske ribe in jih tudi sam pripravljam, najraje jih imam "lešo", se pravi kuhane, kar je tudi najbolj zdravo. Vsekakor so ribe zdrava hrana, a jih ljudje premalo uživamo, najbrž tudi zato, ker so drage."

BISERKA PLUT, poslovodkinja, iz Rožnega Dola pri Semiču: "Res je, da imamo doma ribogojnico, a četudi je ne bi imeli, bi vsaj enkrat na teden jedli ribe. Velikokrat jemo domače postrvi, večkrat pa kupimo tudi morske ribe. Tudi kot gostinska delavka opažam, da se ljudje vse pogosteje odločajo za zdravo prehrano, kar ribe vsekakor so."

ŽELJKA KARIN, ekonomska tehnica iz Vinice: "Ne uživam rib. Priznam, da sem se že večkrat poskusila navaditi nanje, ker vem, da so zdrave, a mi ne grejo. Žal mi je predvsem, ker vem, da vsebujejo veliko kalcija. Zato pa uživam veliko drugega mesa. Predvsem pa imam rada domačo, po starih receptih pripravljeno hrano, ne branim pa se tudi na domači njivi vzgojene zelenjave."

ALOJZ OBLAK, kmetovalec iz Ribnice: "Čeprav so ribe dobre in zdrave in zato še posebno primerne za starejše ljudi, jih pri nas jemo morda le na 14 dni. Eden od razlogov, da niso pogosteje na naših mizah je v tem, da po vaseh rib ni možno kupiti, glavni razlog pa je, da nanje nismo navajeni. Na kmetih jemo v glavnem to, kar pridelamo doma, in tako seveda predvsem meso domačih živali."

MAJA GLAVAČ, študentka iz Kočevja: "Kadar smo na morju, jemo samo ribe, doma se nanje redko spomnimo. V veliki meri gre za ustaljene prehranjevalne navade, a tudi, da imamo radi morske ribe, vendar pri nas ni možno dobiti svežih. Na splošno so na naših jedilnikih ribe premalo prisotne, kar ne preseneča, saj imamo premalo morja, da bi bili Slovenci to, kar so, denimo, Dalmatinci!"

Najpomembnejše je poslovanje z dobičkom

Novi predsednik uprave semiške Iskre Milan Golobič o svojih načrtih

SEMIČ - Nadzorni svet semiške Iskre, ki velja za eno največjih belokranjskih firm, je nedavno na lastno željo razrešil funkcije predsednika uprave Janeza Štefaniča. Za prvega moža Iskre pa je za naslednjih pet let imenoval Milana Golobiča, ki je začel novo funkcijo opravljati 8. februarja.

Najpomembnejši letošnji cilj Golobiča, ki je bil že prej član uprave Iskre, skrbel pa je za poslovno področje, je, da bi Iskra ne le poslovala pozitivno, ampak bi imela pol milijona DEM dobička. "Moji prvi

Milan Golobič

štirje kratkoročni ukrepi so vzpostavitev centralnega finančnega nadzora, zniževanje stroškov ter povečevanje proizvodnje in prodaje. Predvsem pa moramo prebiti prag rentabilnosti - lansko leto je namreč Iskra zaključila z izgubo - to pa je mogoče le s povečanjem prodaje," je poudaril Golobič. Zadnje čase je res večje povpraševanje po Iskrinih kondenzatorjih na evropskem trgu, prav tako pa tudi prodaja novega filtra za odpravo motenj. S tem se povečuje tudi proizvodnja. Tako v Iskri v Črnomlju že sedaj okrog sto ljudi dela v dveh izmenah po 12 ur. V Semiču pa s pomočjo svetovalne hiše KPMG, ki jim pomaga pri racionalizaciji dela, zaradi povečane proizvodnje najprej iščejo notranje rezerve pri okrog 1.200 zaposlenih, med drugim tudi pri premeščanju iz režijskih služb v proizvodnjo.

Golobič je zadovoljen s pripravljenostjo ožjih sodelavcev kot tudi ostalih zaposlenih, da pomagajo pri uspešnem poslovanju v Iskri. Pravi, da bodo zagotovo uspeli, če se tržne razmere ne bodo bistveno spremenile. Pri tem pa bodo največjo pozornost namenjali povečani prodaji na evropskem trgu ter pridobitvi novih ameriških kupcev. M. B.-J.

SEKRETAR SINDIKATA BO PREDLAGAL REFERENDUM

ČRNOMELJ - Sekretar ZSSS za Belo krajino Jožef Kočevar je napovedal, da bo glede na razmere v Beti Konfekciji Črnomelj, ko so štiri delavke zaradi nedoseganja norme dobile sklepe o prenehanju delovnega razmerja, dve pa o premestitvi na drugo delovno mesto, predlagal sindikatu v črnomaljski Beti referendum. Na njem naj bi delavci tajno in brez pritiskov povedali, kaj menijo o teh postopkih.

Čas zahteva močan kmečki sindikat

Zahteve novomeške podružnice Sindikata kmetov Slovenije - Odprta vprašanja pri mleku, teletih, pitancih, dopolnih dejavnostih - Nekatere državne podpore naj bodo večje!

NOVO MESTO - Le nekaj manj kot 200 kmetov je preteklo sredo na občnem zboru novomeške podružnice Sindikata kmetov Slovenije ugotavljalo, da čas zahteva dobro organiziranost. Tudi sindikat se bo moral v bodoče odločneje zavzemati za kmetove pravice, se številčno okrepiti in se pogajati z vlado. "Nastopati bomo morali enotno in močno ter veliko vedeti," je poudaril predsednik podružnice Marjan Gorenc.

Člani novomeške podružnice so sprejeli kar nekaj sklepov in zahtev. Med drugim so prepričani, da država kmetom, ki imajo v najemu zemljo od Skláda kmetijskih zemljišč, ne more zaračunavati poleg najemnine še davke od katastrskega dohodka, zato zahtevajo, naj takoj umakne odločbe o izvršbi. Država naj finančno podpre in s tem pospeši združevanje zemljišč, popravi pa naj tudi pravilnik o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah, da bo dopuščal kmetom prodajo mesa in mesnih izdelkov, namesto da morajo za to prijaviti samostojno obrt.

Kmečki sindikalisti zahtevajo, naj odkupna cena mleka ostane na sedanji ravni do novega dogovora z mlekarnami. Tudi ciljna cena naj bi ostala enaka evropski (62 do 65 sit/kg), medtem ko naj bi v odlok o somatskih celicah vnesli popravek, ki bi v poletnih mesecih dovoljeval večje število celic (750.000), kar menda dovoljujejo tudi pravilniki v nekaterih drugih državah z vročimi poletji. Dodajajo še, da na ceno mleka ne bi smel vplivati podatek o deležu suhe snovi brez maščobe. Po njihovem je nujno spremeniti pravilnik o veterinarsko-sanitarnem nadzoru živilskih obratov tako da ga bo mogoče izvajati na naših kmetijah.

Dolenjska podružnica Sindikata kmetov zahteva od države, naj rejcem pitane govedi omogoči enake pogoje pri uvozu telet za nadaljnje pitanje, kot jih imajo mesarji, ki uvažajo živali za zakol. Ker doma primanjkuje telet, naj država ukine carino na uvožena teleta, ki so namenjena pitanju, sicer bodo hlevi ostali prazni in zemljišča neobdelana. Predlagajo pa, naj država za uvoz telet za zakol določi prelevmane v višini ekonomskega izračuna za pitanje telet. Novomeški kmečki sindikalisti zahtevajo sprejem pri kmetijskem ministru, da bi mu predlagali spremembe predpisane karantene ob uvozu telet.

Zahtevajo še 150.000 tolarjev podpore na žival za mlado pitano govedo, intervencijsko ceno 270 tolarjev za kilogram (zdaj je 213 SIT), neposredno plačilo za koruzo 50.000 SIT/ha (zdaj 30.000 SIT) in za hektar travinja 30.000 SIT. Kmetje, združeni v sindikatu pozivajo državo, naj pomaga rejcem prašičev, da se bodo tržno organizirali preko zadrug, Zadružne zveze, klavnic in predelovalne industrije. Pomaga naj tudi pri zagotavljanju prepoznavnosti kakovostnega domačega mesa z blagovno znamko "Prašiči s slovenskih kmetij".

B. D. G.

NAJPREJ PREDAVANJE, ZATEM ZAHTEVE - Občni zbor članov novomeške podružnice Sindikata kmetov Slovenije (na sliki delovno predsedstvo: Marjan Gorenc, Franc Zalokar in Pavle Vidic) se je začel poučno, saj je preko 170 udeležencev prisluhnilo predstavitvi ukrepov kmetijske politike v letošnjem letu, agencije za kmečke trge in razvoj podeželja, predpristopne pomoči EU s programom Sapard in programa Phare. Na koncu so člani sprejeli celo vrsto zahtev, s katerimi naj bi izboljšali položaj kmetov (Foto: B. D. G.)

DOBRODELNI KONCERT

NOVO MESTO - Društvo liga proti epilepsiji Slovenije, katere Skupina za samopomoč za Dolenjsko, Belo krajino in Posavje deluje tudi v Novem mestu, vabi v soboto, 11. marca, ob 19. uri na prvi dobrodelni koncert z naslovom Stopimo iz sence. Na koncertu, ki bo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, bo nastopila vrsta znanih slovenskih glasbenikov. Vstopnice so na voljo v Emoni Globtour na Rozmanovi 19 v Novem mestu.

SEJEM AVTO IN PROSTI ČAS

NOVO MESTO - Specializirana prireditev Avto in prosti čas bo v športni dvorani Marof potekala od 3. do 5. marca. Na 1300 kvadratnih metrih bo letos moč videti celovito ponudbo dolenjskih prodajalcev avtomobilov ter sedem prodajalcev prikolic, avtodomov, motociklov, avtomobilske in avtoservisne opreme, avtoakustike in program vzdrževanja vozil. Zanimiva bo razstava gospodarskih vozil, predstavitev Tatre 57, letnik 1932, in motociklov članov Motokluba Novo mesto. Sejemsko dogajanje bodo popestrile Foxy Teens dekleta in Peruanec Pancho z latino glasbo. Organizator sejma je reklamna agencija Noua v sodelovanju z Studiem D in Vašim kanalom.

PUST ZA OBRTNIKE

METLIKA - Območna obrtna zbornica Metlika priredi za vse člane in njihove delavce to soboto pustni ples, ki bo v gostilni Kapušin na Krasincu. Prijave zbirajo v zbornici.

"Postopek je zakonit"

Plutovi očitki neutemeljeni

NOVO MESTO - Glede na nedavno novinarsko konferenco, na kateri sta direktor novomeškega podjetja Novoline Dušan Plut in Nikola Buzdum iz podjetja Novoline Daruvar javnosti posredovala svoj pogled na potek stečajnega postopka GIP Pionir Novo mesto (o tem smo poročali v prejšnji številki našega časopisa), je dal izjavo predsednik Okrožnega sodišča v Novem mestu **Janez Smolej**.

"V stečajnem postopku zoper GIP Pionir Novo mesto sem se izločil, niti nisem reševal pravd, ki so v zvezi s stečajem, in sicer zato, ker je stečajna upraviteljica Joža Miklič za zastopanje pooblastila odvetnika Igorja Smoleja, ki je moj sin. Šele iz časnikov sem izvedel za pomisleke, ki jih ima v zvezi s stečajem Dušan Plut. Nikdar nisem vplival na nobenega sodnika, tožilca, odvetnika ali drugega, kako naj v tej stečajni zadevi postopa. Stečajni postopki so kompleksno delo in vsakomur, ki pozna te postopke, je jasno, da kot predsednik sodišča ne morem vplivati na potek," je povedal Smolej in dodal, da če Plut ni zadovoljen z nekaterimi odločitvami stečajne upraviteljice ali stečajnega senata, to ni njegova krivda, saj so mu na razpolago vsa pravna sredstva, ki jih zakonodaja pozna.

Smolej je šele iz medijev izvedel glede kazenske ovadbe zoper njega, stečajno upraviteljico Jožo Miklič, sodnika Antona Panjana, odvetnika Igorja Smoleja in okrožnega državnega tožilca Nika Bricelja. "Še enkrat kategorično zanikam, da bi bil kakorkoli vpleten v vodenje stečajnega postopka GIP Pionir Novo mesto ali da bi iz ozadja vplival na potek tega postopka," je zatrdil Smolej.

Predsednik stečajnega senata, sodnik **Anton Panjan**, je pojasnil, da je postopek novomeškega Okrožnega sodišča v zvezi s tem stečajem zakonit in da so bili vsi sklepi novomeškega sodišča, kolikor jih je obravnavalo instančno sodišče, potrjeni.

L. M.

Ljubljansko pismo

Ne vrag, le sosed...

Prvi korak je storila Hrvaška

LJUBLJANA - Hrvaška vlada je s podpisom pogodbe o ureditvi premožejskopravnih razmerij med državama storila prvi korak k reševanju odprtih vprašanj med državama. "Dokončna uveljavitev pogodbe o ureditvi teh razmerij med Slovenijo in Hrvaško je enostranski akt naše dobre volje. Temu bodo sledile še druge obveze Hrvaške, vendar le, če bo to Slovenija znala ceniti in se bo znala odzvati," je za Delo izjavil dr. Ivica Maštruko, veleposlanik Hrvaške v Sloveniji.

Hrvaška je s tem dejanjem začela uresničevati Mesičevo predvolilno obljubo, da "želimo živeti v miru in krepiti odnose posebno s sosednimi državami". Nadvse spodbudno je bilo tudi njegovo ponovljeno zagotovilo, da bo prvi zunanjepolitični korak storil z obiskom v Sloveniji. Dejstvo je, da je Slovenija ne samo Hrvaška severna, marveč tudi najzanimivejša soseda, saj bo svoja evropska prilagajanja morala izpričati prav v dobrih odnosih z Ljubljano.

Poglejmo zato, kakšna je vsebina tega "prvega prijaznega koraka" Hrvaške do Slovenije. Pogodba o ureditvi premoženskopravnih razmerij med Slovenijo in Hrvaško je začela veljati z dnem prejetja zadnjega obvestila pogodbenic po diplomatski poti (torej v sredo, 23. februarja), velja pa pet let od tega datuma in se molče podaljša za nedoločen čas, s tem da jo je možno kadarkoli odpovedati z enoletnim odpovednim rokom po diplomatski poti.

Pogodba predvideva smo dve izjemi:- Jedrsko elektrarno Krško in Ljubljansko banko - Glavno filialo Zagreb, kar naj bi urejali s posebnimi pogodbami. Fizične in pravne osebe ene pogodbenice, ki so pridobile lastninsko in druge stvarne pravice na nepremičninah (in premičninah) na ozemlju druge pogodbenice, imajo na tem ozemlju enako pravno varstvo pred sodišči in drugimi državnimi organi, kot je zajamčeno domačim fizičnim in pravnim osebam. To velja tudi za pravice rabe, upravljanja in razpolaganja, pridobljene na sredstvih družbene lastnine. Obe državi sta tudi soglašali, da Slovenska razvojna družba in Hrvaški sklad za privatizacijo ustanovita skupino strokovnjakov, ki bo ugotovila obseg vseh vloženih sredstev podjetij ene ali druge pogodbenice.

Dr. Ivica Maštruko je ob tem dejanju dobre volje Hrvaške še dodal: "Verjetno bomo tako ravnali tudi z medijsko izpostavljenim vohunskim kombijem. Razumljivo je, da je potem na vrsti Slovenija, da pokaže prav takšno željo za urejanje odnosov..." Naposled je še obisk hrvaške parlamentarne delegacije in dveh ministrov v Sloveniji. Pojasnil je tudi, da je ureditev vprašanja Ljubljanske banke pomembna zato, da lahko državi začneta postavljati temelje za nove finančne ustanove obeh držav na ozemlju sosed, saj je brez bančne podpore podjetjem težje skrbeti za gospodarsko sodelovanje.

In kolikšen je zdaj obseg gospodarskega sodelovanja med Slovenijo in Hrvaško?

Ni tolikšen, kot smo si obetali. Slovenija je lani na Hrvaško izvozila za 671 milijonov dolarjev blaga in storitev (18 odstotkov manj kot leto prej), uvozila pa za 800 milijonov dolarjev blaga in storitev (za dva odstotka več). Hrvaška je po podatkih Gospodarske zbornice Slovenije - kljub temu drugi trgovinski partner slovenskemu gospodarstvu (za Nemčijo). Tudi za boljše gospodarsko sodelovanje med Slovenijo in Hrvaško je torej še veliko možnosti. Zato je skrajni čas, da zdaj drugi korak dobre volje stori Slovenija.

VINKO BLATNIK

Novomeška kronika

DEJAVNOST - Na zadnji seji občinskega sveta so se nekateri svetniki močno spotikali ob predlagano razširitev dejavnosti novomeške Komunale in si že prej na odborih prizadevali, da do tega ne bi prišlo. Pa ne gre za to, kot je ironično navrgel prvak novomeških socialdemokratov, da bi Komunala hotela opravljati tudi avionski promet. Bolj kot to verjetno nekatere svetnike moti, da bi z razširitvijo dejavnosti Komunala poslej opravljala tudi taka dela, ki so jih do sedaj za dober denar dobivali zasebniki, ki spadajo v njihov nazorski in sponzorski krog.

JUGEND STIL - V novomeškem občinskem svetu sedita (in sta za to dobro plačana) tudi dva predstavnika mladih trup pozicijske in opozicijske stranke. Medtem ko SDS jugend primerek (ščetinasta pričeska) ravna strogo partijsko, dosledno čivka in glasuje zborno, njegov nasprotni pol, LDS jugend tip (intelektualna plešavost), nastopa eskapadno. Na zadnji seji je prvi modro molčal in disciplinirano glasoval, drugi pa je napadel "lastnega" občinskega sekretarja in glasoval z opozicijo. Ista jugend, različen stil.

REŠITEV - Zapuščena in zavržena "katra" je svoj (pred)zadnji dom dobila pred novomeškim Jakčevim domom. Če bi šlo za "dom" kakšnega modernega umetnika, bi človek pomislil, da gre za skulpturo ali umetniško instalacijo, tako pa tudi laiki vemo, da to ni umetniški eksponat. Mimo razpadajoče kripe se sicer vsak dan

na svojih plenilskih pohodih vozi grozljivi avtomobilski pajek (na fotografiji), a se za to suho južino niti ne zmeni. Reši nas je lahko le Revoz. Obljubili so, da bodo marca na svoje stroške odpeljali in nenevarno uničili vse Renaultove zapuščene avtomobile, za katere jim bodo ljudje sporočili, kje ležijo. To naj štejejo za prvo prijavo. (Foto: A. B.)

Ena gospa je rekla, da v slovenski košarkarski reprezentanci igra ravno toliko Novomeščanov kot v novomeški Krki Telekomu - dva: Smodiš in Petrov.

Suhokranjski drobiž

OBČINSKA UPRAVA - Precej vročih besed je bilo na zadnji seji občinskega sveta izrečenih na račun nove občinske uprave, ki jo vodi direktor Vlado Kostevc, kadrovsko pa jo je dopolnil Darko Pucelj, ki dela na področju družbenih dejavnosti. Pa vendar je predsednik nadzornega odbora Občine Žužemberk Martin Nose povedal, da nova občinska uprava ni kadrovsko usposobljena, saj ji manjka upravno-finančnih znanj. Vrsto očitkov na upravo s strani svetnikov SKD je zavrnil župan Škufca in dejal, da je izbral domače ljudi, ki v teh dneh delajo od jutra do večera, saj še dandanes prevzemajo "račune" od bivše občine. Občinski svet je na seji imenoval Borisa Jordana v komisijo za statut občine in poslovnik občinskega sveta, Jožeta Blatnika v komisijo za vloge in pritožbe občanov ter Jožeta Pečjaka v odbor za družbene dejavnosti.

SEJNINE - Pravilnik o plačah občinskih funkcionarjev in nagradah članov delovnih teles občinskega sveta, nadzornega odbora in občinske volilne komisije so svetniki sprejeli že na prejšnji seji. Tako trenutno znaša sejnina nekaj čez 7200 tolarjev, ki pa se ne izplača v primeru žalne ali slavnostne seje.

PICA ZA GASILCE - Za presenečenje so na občnem zboru poskrbeli žužemberški gasilci in svoj podmladek za številne ure vaj in tekmovanj "nagradili" s pico. Slastne nagrade so bili mladi gasilci in gasilke zelo veseli.

Čudna pota sindikalnih pomoči

V Revozu naj bi v letu 1997 sindikat izplačal okoli milijon tolarjev več nepovratne pomoči, kot so jo pomoči potrebni v resnici prejeli - Kriminalistična preiskava zoper sindikalnega predsednika Janeza Jakšo

NOVO MESTO - V letu 1998 so v Revozu ustanovili Sindikat delavcev Revoz (SDR) in vanj se je včlanila večina zaposlenih v tej firmi, ki so bili prej v glavnem člani sindikata SKEI. Pobudnik in glavni akter ustanovitve SDR je bil Janez Jakša, ki je postal tudi njegov predsednik. Prej pa je bil Jakša predsednik SKEI v Revozu. Ta v Revozu še vedno deluje. V zadnjem času med SKEI in SDR oz. njegovim vodstvom z Jakšo na čelu prihaja do vse večjih napetosti. Proti Jakši zaradi suma kaznivih dejanj poteka kriminalistična preiskava.

Vodstvo sindikata SKEI v Revozu je namreč ob prevzemu dokumentacije o poslovanju tega sindikata v letu 1997 in polovici 1998, ko je bil njegov predsednik Janez Jakša, ugotovilo veliko nepravilnosti in zadevo predalo kriminalistom. Jakša naj bi popravljal blagajniške izdatke sindikata SKEI pri prejemnikih solidarnostnih pomoči. Tako naj bi pogorelec v resnici prejel 50.000 tolarjev nepovratne pomoči, na blagajniškem izdatku pa je pred številko 5 napisana enica in iz sindikalne blagajne naj bi šlo v resnici 150.000 tolarjev. Prvotno so bili napisani le zneski v številkah, naknadno (po popravi številke) pa naj bi vsoto izpisali tudi z besedo. Tako se na blagajniških izdatkih vidijo pripisane enojke in iz 40 je nastalo 140, oz. 50 pa 150 tisočakov; iz trojk so nastale petice ali osmice (namesto 30.000 tolarjev, kolikor je član sindikata v resnici prejel pomoči, je na izdatku zapisanih 50.000 ali 80.000 tolarjev) in podobno.

Zanimiv je tudi primer delavke, matere samohranilke dveh otrok, ki je 11. junija 1997 "napisala" prošnjo za pomoč in 30. julija istega leta "prejela" 70.000 tolarjev. Ta delavka je pisno potrdila, da v letu 1997 od sindikata ni prejela nobene nepovratne pomoči in da podpis na blagajniškem izdatku ni njen; prav tako ni ne napisala ne podpisala prošnje za pomoč.

Družina umrlega delavca Revoza, člana sindikata, naj bi dobila 150 tisočakov nepovratne denarne pomoči, kolikor je napisano tudi na blagajniškem izdatku. Vdova pa je dobila samo 50 tisočakov.

Tako naj bi samo v letu 1997 razlika od po blagajniških izdatkih izplačanih in dejansko prejetih nepovratnih sindikalnih pomoči znašala okoli milijon tolarjev. Skratka: izplačanih je bilo za milijon tolarjev več sindikalnih pomoči, kot so jo pomoči potrebni res prejeli.

V takratnem Revozovem sindikatu pa so bili zelo darežljivi tudi do svojih vodilnih. Tako je takratnemu podpredsedniku SKEI Revoz in sedanjega SDR Srečku Žurgi takratni in sedanji sindikalni predsednik Janez Jakša za usluge, potne stroške in nagrade v letu 1997 iz sindikalne blagajne dal izplačati 522.000 tolarjev.

Poleg teh in drugih sumljivih denarnih zadev se kaže še več drugih stvari, na primer okoli milijon tolarjev sindikalnega denarja za popravilo avtomobilov. In vse to samo v letu 1997.

Sedanje vodstvo SKEI v Revozu je od Jakše zahtevalo tudi dokumentacijo o sindikalnem poslovanju v letu 1996, vendar jim je Jakša odgovoril, da je ne da, češ da SKEI v Revozu ni opravilno sposoben!

A. BARTELJ

POGOVOR O REKI KRKI

ŽUŽEMBERK - V petek, 3. marca, bodo v kmečkem turizmu Koren v Žužemberku pripravili pogovor o reki Krki, na katerem bodo sodelovali strokovnjaki z ministrstva za okolje in prostor, zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine, ribiči in predstavniki lokalnih skupnosti. Tema pogovora bo gradnja malih hidroelektrarn, varstvo reke na odsekih z intenzivno rastjo lehnjaka, čiščenje rečne struge in čolnarjenje po reki danes in v prihodnosti. Pogovor, ki ga organizira Kajak raft klub Žužemberk, se bo začel ob 17. uri.

ZLATA PRESENEČENJA

NOVO MESTO - Regionalna radijska postaja Dolenjske in Bele krajine Studio D ob praznovanju pusta že vrsto let v sodelovanju z zlatarjem Andrejem Grosom in Dolenjskimi pekarnami pripravlja akcijo "Zlata presenečenja". V Dolenjskih pekarnah bodo na pustno soboto in torek v krofe zamesili nagradne kupone, s katerimi bodo srečneži prišli do zlatih nagrad: verižice, 5 prstanov, 5 parov uhanov in 29 zlatih obeskov. Torej pozor! Pazite, kaj boste za pusta nesli v usta, mogoče zlato nagrado!

PUST GOTENSKI

NOVO MESTO - Kulturno in športno društvo Gotna vas pripravlja za nedeljo, 5. marca, pustni sprevod, ki ga bo po naselju vodila "gomela gotenska". Sprevod bo ob treh popoldne krenil izpred podjetja Avtogalant. V času sprevoda bo promet v Gotni vasi moten, zato organizatorji prosijio krajane in druge uporabnike ulic za razumevanje. Na zbirališču pred Avtogalantom bo do 20. ure rajanje, najboljše maske bodo nagradili.

ŠOLANJE PSOV

NOVO MESTO - Kinološko društvo Novo mesto vabi vse lastnike psov in njihove štirinožne prijatelje v pomladno šolo za pse in vodnike. Male šole, začetnega in nadaljevalnega tečaja, pa tudi tečaja za pse reševalce izpod ruševin se lahko udeležijo lastniki mladih in odraslih psov ne glede na velikost in pasmo živali. Uvodni sestanek bo v petek, 3. marca, ob 17. uri na vadbišču Graben.

INFORMATIVNI DNEVI V LOKALPATRIOTU

NOVO MESTO - Društvo novomeških študentov vabi dijake novomeških srednjih šol na informativne dneve, ki že od torka potekajo v klubu LokalPatriot. Na njih študentje različnih fakultet predstavijo študij in praktično svetujejo. Predstavitve se začenjajo ob enajstih dopoldan, udeležite pa se jih lahko še danes in jutri, 2. in 3. marca.

DVA LOJZETA IN DVA JANEZA - Brž ko se je vzpostavila koalicija Slovenija in še preden je Slovenska ljudska stranka pristala na združitev s Slovenskimi krščanskimi demokrati, sta SDS in SKD imenovali svoje koordinatorje v strokovni svet koalicije, ki naj bi pregledali dosedanje delo vlade po posameznih resorjih in pripravili program nove vlade, če bi koalicija zmagala na volitvah. Čeprav prvak SKD Lojze Peterle pravi, da imenovani koordinatorji niso nujno tudi bodoči ministri, je izbor zanimiv tudi za Dolenjce. V odboru za gospodarske dejavnosti je poleg dr. Jožeta Zagožna še podpredsednik SKD Lojze Zupančič (desni), upokojenec iz Novega mesta, v odboru za notranje zadeve pa Lojze Turk, vodja novomeških krščanskih demokratov, oba sta tudi občinska svetnika. Odbor za šolstvo in šport pa obvladujeta dva dolenjska Janeza: Janez Mežan (SDS) in Janez Dular (SKD).

ŠOLA PODJETNIŠTVA - Prejšnji teden se je v Novem mestu končala večerna šola podjetništva, ki jo je pripravil ljubljanski Gea college. Trajala je 4 mesece, predavanja, razdeljena na 5 vsebinskih sklopov, so potekala dvakrat na teden v predavalnici novomeške firme Termotehnika, šolo pa je obisakovalo 20 slušateljev, pretežno mladih iz zasebnih podjetij. Komisija je zaključne naloge slušateljev ocenila kot nadpovrečne. Na fotografiji: udeleženca šole Boštjan Božič (levi) in Dejan Papež na podelitvi diplom. (Foto: A. B.)

Jubilej vrtca v Novem mestu

1. marca 1930 pričel delovati prvi otroški vrtec v Novem mestu - 65 let, odkar je dobil pravico javnosti vrtec sester de Notre Dame

Mestni kronisti v Novem mestu so zapisali, da je bila pred več kot 70 leti v Novem mestu velika stiska s šolskimi prostori. Obstoječi prostori so bili tako slabi, da so se zatresla tla, kadar je stopil učitelj pred tablo. Starši šolskih otrok in učitelji so tedaj zatrjevali, da Novo mesto ne bo dobilo prej nove šolske stavbe, dokler ne bo za župana izvoljen človek, ki bo imel majhne otroke, ki bodo morali v vrtec ali šolo.

Minilo je nekaj let in na volitvah je bil izvoljen za župana dr. Josip Režek, oče dveh otrok. Učitelji in starši so vanj zaupali. Mož se je resno lotil dela. Leta 1927 je bil sprejet sklep, da bo v Novem mestu zgrajeno novo šolsko poslopje, ki bo zadostovalo za potrebe deške in dekliške šole. V šoli so zgradili še kuhinjo, telovadnico, šolsko polikliniko in vrtec. V juliju 1928 so pričeli graditi današnjo Osnovno šolo Center, septembra je bila dograjena in je sodila med najlepše slovenske šole. V novozgrajenih prostorih je pričel 1. marca 1930 delovati državni vrtec v Novem mestu. V tem obdobju so v Šmihelu šolske sestre de Notre Dame ustanovile zasebni vrtec, ki je 1935 dobil pravico javnosti.

Intenziven razvoj predšolskega varstva v Mestni občini Novo mesto se je pričel pred 35 leti. Danes sodi Mestna občina Novo mesto med tiste občine, ki imajo zadovoljivo urejeno predšolsko varstvo otrok v mestu in na podeželju. V letošnjem letu je v vrtce vključenih 1.740 otrok, kar predstavlja 58 odstotkov vseh otrok, starih 1 do 7 let. Poleg Vzgojno-varstvene organizacije Novo mesto delujejo še vrtci ob osnovnih šolah Brusnice, Šmarjeta, Stopiče in Vavta vas. V občini deluje tudi vrtec Ringaraja, ki mu je bila podeljena koncesija, in župnijski Petrov vrtec na Otočcu. Število otrok v vrtcih se rahlo znižuje, ker v občini pada število rojstev. Po razpoložljivih statističnih podatkih se tudi v naši občini približujemo slovenskim družinam, ki imajo povprečno 3,2 člana.

Razvoj predšolskega varstva v Mestni občini Novo mesto je zasluga mnogih izjemno prizadevnih anonimnih občanov in delavcev, ki so se že pred leti odločili, da je potrebno delovati v korist otroštva naših otrok. Zaradi tega cilja smo dolžni tkati sožitje med ljudmi, se povzpeti nad dnevne razprtije in najti skupne interese za srečo naših otrok.

MARIJA PADOVAN

DOPOLNILNI POUK HRVAŠČINE - V prostorih Hrvaškega kulturnega združenja Novo mesto je bila minuli petek uradna otvoritev dopolnilnega pouka hrvaškega jezika na področju Slovenije. Pod nadzorom Evropske skupnosti ter ministrstev za šolstvo in šport republik Slovenije in Hrvaške poteka pouk v Ljubljani, Mariboru in Novem mestu od lanske jeseni. Učence hrvaškega jezika in ostale goste sta med drugim pozdravila predsednik Zveze hrvaških društev v Sloveniji dr. Emil Lučev in novomeški sekretar za vzgojo, izobraževanje, šport in mladino Rafko Križman (na sliki). V Novem mestu poteka pouk hrvaščine v treh skupinah, ki se zberejejo enkrat tedensko. Knjige je brezplačno zagotovilo hrvaško ministrstvo za šolstvo in šport, ob zaključku pa bodo udeleženci dopolnilnega pouka dobili tudi spričevala. (Foto: M. Kotnik)

Za bogatejše življenje

NOVO MESTO - Društvo novomeških upokojencev je s ponedeljkovo predstavitvijo interesnih dejavnosti ponovno dokazalo, da se z upokojitvijo družabno življenje gotovo ne konča. V domu starejših občanov so ob tem postavili tretjo razstavo del slikarske skupine in razstavo izdelkov iz mozaika. V minulem letu so v 14 interesnih dejavnostih delovali na področjih rekreacije, izobraževanja in kulture. Redno so obiskovali kolektivno telovadbo, se kopali, plesali, imeli rekreacijske pohode po okolici Novega mesta in planinarili. Ogledali so si številne gledališke predstave, uspešno je delala slikarska skupina, organizirali pa so tudi 1. slikarsko kolonijo upokojencev v Izoli. Te so se lani udeležili le Novomeščani, na letošnji pa bodo ustvarjali slikarji upokojenci iz vseh slovenskih društev. Pestro je bilo tudi na področju izobraževanja, zanimiva predavanja pa iz leta v leto obiskuje vse več slušateljev. Upokojenci sami financirajo dejavnosti, po besedah vodje interesnih dejavnosti Ivana Tovšaka pa imajo pogoje, da bi se interesne dejavnosti lahko preimenovale v Univerzo za 3. življenjsko obdobje, in sicer bi bile bodisi pri Društvu upokojencev Novo mesto bodisi drugje, kar bi jim olajšalo pridobivanje finačnih sredstev.

Zaradi razočaranja prekopal cesto

Stanislav Zupančič je v ponedeljek dvakrat prekopal cesto na prečensko letališče - Neurejeni lastniški odnosi - "Gre za črno gradnjo!" - Na odplačilo po uradni ceni ne pristane

PREČNA - Tisti, ki so se v ponedeljek, 28. februarja, popoldne z avtom napotili do prečenskega letališča, so bili nemalo presenečeni, saj je bila cesta do tja dvakrat prekopana. "Tako bo vse do takrat, dokler lastništvo ne bo urejeno oz. dokler ne dobim plačila za zemljišče, ki služi kot cesta," je povedal Stanislav Zupančič iz Rumanje vasi pri Straži, ki je z izvajalci del prekopal omenjeno cesto.

Zadeva se po njegovih besedah vleče že deset let. "Ko je cesto do letališča vojska pred desetimi leti nehala uporabljati, so jo asfaltirali. Takrat sem Cestno podjetje Novo mesto prvič opozoril, da je treba urediti lastniške odnose, saj je del zemlje, več kot 15 arov, moje. Toda pravega posluha v vsem tem času ni bilo z nobene strani," je pripovedoval **Zupančič**. Cesto je kot črno gradnjo prijavil Inšpektoratu RS za okolje in prostor, Območna enota Novo mesto, in "ker to v treh mesecih ni našlo investitorja ceste, sem v skladu z njegovo odločbo zaradi nedovoljenega posega na parceli vzpostavil prejšnje stanje oz. izvedel prekop, enkrat na začetku in drugič ob koncu moje parcele. Razočaran sem nad takim odnosom države do posameznika, ki mu še kako nalaga dolžnosti in odgovornosti, ko gre za pravico, pa zataji," meni Zupančič.

Kot sporočajo iz Sekretariata za okolje, prostor in komunalne zadeve iz Mestne občine Novo mesto je na spornem zemljišču vknjiženo breme - služnostna pravica uporabe za pomožno letališče v korist državnega erarja ministrstva vojske in mornarice. V ta namen je bil del zemljišča, cesta v izmeri 1546 kvadratnih metrov v KO Prečna asfaltiran. Investitor je bila Skupnost za ceste Slovenije, neposredni izvajalec del pa Cestno podjetje Novo mesto. Menijo, da se odločba ministrstva nanaša na vzpostavitev v prejšnje stanje v smislu, da mora Zupančič odstraniti navoženo zemljo, ki ovira služnostno pravico.

"Da občina ni bila zainteresirana za sporazumno rešitev zadeve, ne drži, saj smo Zupančiču ponudili odkup dela zemljišča po ceni stavbnega zemljišča, ki sedaj znaša 1612,20 tolarjev za kvadratni meter, medtem ko občina nima nikakršne pravne podlage za plačevanje zemljišča po 50 nemških mark za kvadratni meter," pravi občinski sekretar prej omenjenega sekretariata **Jože Derganc**. Zupančič na odplačilo po uradni cesti ne pristaja, "morda bi pristal pred desetimi leti, zdaj, po vseh teh dogodkih, pa sploh ne," pravi.

L. MURN

PESMI ŽIDANE VOLJE - Zadnja prireditev v okviru semiških Krakarjevih dnevov, ki so potekali od začetka februarja, je bila predstavitev pesniške zbirke upokojenega semiškega učitelja Slavka Pavlakoviča "Pesmi židane volje". V kulturnem domu, ki so ga obiskovalci napolnili do zadnjega kotička, jo je pripravilo Kulturno društvo Orel. Z avtorjem (na desni) se je pogovarjal njegov stanovski kolega Blaž Kočevar (levo), pesmi pa so poleg Pavlakoviča recitirali ali peli njegovi nekdanji učenci. Na predstavitvi je bila tudi hčerka pesnika Krakarja dr. Boža Krakar-Vogel (na forografiji v sredini). V knjižici, ki jo je likovno opremila Vlasta Henigsman, lektorirala Terezija Tomaževič, fotografije pa sta prispevala Mira Ivanovič in Marko Banovec, so, kot že naslov pove, lahkotnejše pesmi, od katerih so mnoge posnetek semiških dogodkov. (Foto: M. B.-J.)

POČITNICE Z MISLIJO NA PUSTOVANJE

METLIKA - V drugem delu počitnic vabi Občinska zveza prijateljev mladine Metlika danes, 2. marca, ob 10. uri v metliški kulturni dom na ogled filma Dr. Dolittle, ob 14. uri pa na Trg svobode na ples kurentov, ki se bo nadaljeval po mestnih ulicah in zaključil s pomladno poslanico pred Vinsko kletjo. V petek, 3. marca, bo ob 10. uri v sejni sobi na Pungartu ustvarjalna delavnica, na kateri bodo otroci izdelovali rože za dan žena, ob 16. uri pa v Ljudski knjižnici video predstava "Kretenčkovi". V soboto, 4. marca, bo ob 10. uri s šolske avtobusne postaje na Pungartu veseli pohod na Radovico (malico vzemite s seboj), ob 18. uri pa v kulturnem domu v Gradcu pustno rajanje z ansamblom Hop Cefizelj. V torek, 7. marca, si bodo ob 12. uri pustne šeme lahko na delavnici v sejni sobi na Pungartu poslikale obraz, ob 15,30 pa bodo otroci skupaj z Mestno godbo Metlika pripravili pustno povorko S Trga svobode do ploščadi pri Gali.

ROKA V ROKO NAJ SEŽE

METLIKA - Odbor za mednarodni dan žena pri metliškem Občinskem združenju borcev in udeležencev NOB Slovenije vabi na prireditev ob dnevu žena z naslovom "Roka v roko naj seže", ki bo v sredo, 8. marca, ob 19. uri v metliškem kulturnem domu. Slavnostni govornik bo župan Slavko Dragovan, v kulturnem programu pa bodo nastopili metliški in podzemeljski osnovnošolci.

OBČNI ZBOR PLANINCEV

METLIKA - Planinsko društvo Metlika bo pripravilo v petek, 3. marca, ob 19. uri v sejni sobi občine Metlika občni zbor. V soboto, 18. marca, ob 18. uri pa vabijo planinci v tukajšnji kulturni dom na predavanje alpinista Tomaža Humarja.

Pol lovišča meji na drugo državo

V lovski družini Metlika vložijo v povprečju v lovišče štirikrat več denarja, kot imajo dohodka od divjadi - Starešina Jakljevič zadovoljen z delom v zadnjih letih - Obnovljena koča

METLIKA - Na občnem zboru, ki ga bodo imeli člani Lovske družine Metlika v nedeljo, se bo iztekel drugi dveletni mandat starešini Francu Jakljeviču, ki je prepričan, da so metliški lovci v letih njegovega vodenja opravili pomembno delo. Zato je zelo ponosen na vseh 75 članov, od katerih jih je 5 častnih.

LD Metlika gospodari s 4.975 ha velikim lovi**šč**em, od tega je 3.150 ha lovne površine. Zanimivo je, da je več kot polovica meje lovišča hkrati tudi državna meja. Vendar pa Jakljevič pohvali dobre odnose s sosednjimi družinami, tudi iz Hrvaške. Z LD Radatoviči so imeli celo srečanja na meji, z dvema hrvaškima družinama pa so pobrateni. Čeprav je LD Metlika po površini med srednje velikimi, po članstvu pa med večjimi družinami v Sloveniji, velja glede na število divjadi za revno. "Nimamo velikih gozdov, pač pa številna naselja in vinograde, zato prevladujejo fazani, lisice, kune, zajci, srnjad, občasno pa pridejo k nam tudi divji prašiči. Sicer pa v povprečju vlagamo v lovišče na leto štirikrat več, kot imamo od njega dohodka. Za letos načrtujemo, da bomo za hrano za divjad, sol, nakup fazanov in materialne stroške za krmišča odšteli 550 tisočakov, dohodek od divjadi pa bo 100 tisočakov," pojasnjuje Franc. Razliko krijejo lovci s pomočjo sponzorjev in s prireditvami, ure, ki jih opravijo v lovišču, pa so obvezne in neplačane. Letos bo moral vsak lovec oddelati 8 dni.

Franc Jakljevič

V zadnjih štirih letih pa so poleg dela v lovišču metliški lovci opravili še 4.700 udarniških ur pri obnovi koče na Vinomeru, ki so jo leta 1995 dokončno odkupili od metliške Kmetijske zadruge. Leta 1996 jim je v slabih dveh mesecih uspelo adaptirati spodnji del koče, v katerem so praznovali 50-letnico družine, potem pa so obnovili še ostrešje in fasado. Vsak lovec je poleg dela za obnovo prispeval še denar.

Kljub temu da je Jakljevič ponosen na "svoje" lovce ali prav zaradi tega pa ga moti, da mnogi zaradi nepoznavanja dela in problematike lovstva zlasti v medijih obsojajo lovce. "A prav slovenski lovci smo edini na svetu sprejeli etični kodeks o obnašanju ter podpisali prisego. Zato bi bilo prav, če bi kdaj tudi nas povprašali o našem delu, ne le, da obsojajo počez in povprek. Res pa je, da je problem, ker še vedno ni sprejet nov lovski zakon, ampak uporabljamo tistega iz leta 1974," pravi nezadovoljni Jakljevič.

M. BEZEK-JAKŠE

Gimnazijci z dvema igrama

Črnomaljski srednješolci, člani dramske skupine KUD Jasa, so v petek premierno uprizorili Video klub in Bejbe

ČRNOMELJ - Zadnja tri leta pripravlja dramska skupina Kulturno-umetniškega društva Jasa iz Srednje šole Črnomelj predstave pod režijskim vodstvom prof. slovenskega jezika na šoli Helene Vukšinič. V tem času so naštudirali tri igre, od tega dve v letošnjem šolskem letu.

Vukšiničeva je sicer letos nameravala pripraviti z dijaki le eno odrsko delo, a je bilo zanimanje za igro tolikšno, da se je odločila za dve predstavi. "Za mlade igralce poskušam najti tekste, ki jim najbolj ustrezajo in se torej dobro vživijo v vloge. Izbiram med sodobnimi, predvsem vedrimi deli, čeprav ne gre za komedije v klasičnem pomenu," pravi Helena, ki se je tokrat odločila za Video klub Gorana Gluvića in Bejbe Erica Berlina. V obeh igrah nastopa 12 gimnazijcev: Nina Aupič, Uroš Grabrijan, Anamarija Hren, Miran Kambič, Nina Kocjan, Katarina Papič, Matjaž Pešelj, Vanja Plut, Vesna Špehar, Darjan Štar, Maja Štubljar in Maja Zupančič. Za luč in ton je poskrbel dijak Damjan Muhič, medtem ko se je v vlogi scenografa izkazal Robert Lozar, kot kostumograf pa Anton Starc.

Od oktobra, ko so pričeli z vajami, do minulega petka, ko je bila v črnomaljskem kulturnem domu premiera, so dijaki zavzeto vadili in namenili igranju veliko prostega časa. Zato Vukšiničeva ob premieri ni skrivala zadovoljstva ob njihovem zavzetem delu. Sicer pa ima približno polovica igralske ekipe že izkušnje iz lanskega leta, medtem ko so ostali igralci novi. Ker pa v glavnem obiskujejo 2. in 3. letnik gimnazije, jih bo najbrž mogoče videti na odru tudi prihodnje leto. A čeprav gre sedaj zgolj za ljubiteljsko igranje, Vukšiničeva le upa, da si bo morda kateri izmed teh dijakov služil kruh z igralstvom, saj se izmed črnomaljskih maturantov že dolga leta nihče ne odloči za igralski poklic.

M. B.-J.

NA ODRU - Mladi črnomaljski gledališčniki so se pretekli teden premierno predstavili domačemu občinstvu, upajo pa, da bodo z dvema igrama, ki so jih pripravili letos, gostovali tudi po drugih slovenskih krajih. (Foto: M. B.-J.)

Ne meja, tišči jih nerazvitost

Večina črnomaljskih svetnikov je zatrdila, da občanom ob južni meji bolj kot neratificiran sporazum med Slovenijo in Hrvaško povzroča težave neurejena infrastruktura - Apel slovenski vladi

ČRNOMELJ - SDS je predlagala, da bi v črnomaljskem občinskem svetu spregovorili o problematiki občanov ob slovenski južni meji. Kot je dejal predsednik stranke Pavel Zajc, je doslej o tem dobil informacije le v medijih, ki so poročali predvsem o protestih ljudi zaradi neratificiranega sporazuma.

Črnomaljski župan Andrej Fabjan, ki je hkrati poslanec v državnem zboru, je pojasnil, da je skupina poslancev dala sporazum med Republiko Slovenijo in Republiko Hrvaško o obmejnem prometu in sodelovanju v presojo na ustavno sodišče. To pa ga je poslalo vladi in dokler vlada ne bo dala svojega mnenja, tudi sodišče ne bo presojalo. "Ko bo prišel usklajen predlog vlade v državni zbor, bo sporazum najbrž sprejet. Tudi sam sem za ratifikacijo. Vendar pa v naši občini ni toliko težav zaradi državne meje same, zlasti še, ker poteka po Kolpi, ampak so večji problemi ob meji zaradi slabe elektrike, cest, neurejene telefonije, vodovoda, jezov, ekologije," je naštel Fabjan. Svoje besede je podkrepil s podatkom, da v zadnjih petih letih na županove ure ni prišel niti en občan, ki bi trdil, da ima težave zaradi neuzakonjenega sporazuma. Najmanj 300 pa jih potožilo nad neurejeno infrastrukturo, o kateri so govorili tudi na nedavnih zborih krajanov. Po njegovem bi, če bi bil neratificiran sporazum tako velik problem v občini, o njem že davno razpravljali. Tudi Franc Ivanušič (SKD), ki živi tako blizu meje, da bi lahko od doma v drugo državo zalučal kamen, je zatrdil, da imajo predvsem težave z vodovodom, cestami, staranjem prebivalstva in pomanjkanjem mladih.

Svetnik Jože Stegne (LDS) pa je prepričan, da uzakonjeni sporazum najbrž ne bi "prinesel" vodovoda in podobnega. Vendar so problemi tudi zato, ker ne morejo prečkati meje po dveh mostovih čez Kolpo, ni maloobmejnih dovolilnic, skratka, Slovenci ob južni meji nimajo enakih pravic kot ob severni in zahodni meji. "Z uzakonjenim sporazumom bi imeli vsaj nekaj, sedaj pa nimamo ničesar," je zaključil Stegne. Jože Strmec (DeSUS) je dodal, da se Črnomaljci ne smejo zadovoljiti le s tistim, kar ugotavljajo v drugih občinah in če kričijo drugi, morajo biti glasni tudi v Črnomlju. Svetniki pa so se strinjali z županovim predlogom sklepa, da na vlado naslovijo apel, naj da čim prej v državni zbor usklajen predlog zakona o ratifikaciji sporazuma o obmejnem prometu in sodelovanju.

M. BEZEK-JAKŠE

NOVI PROSTORI - Otvoritev semiškega knjižnega izposojevališča je bila v okviru Krakarjevih dnevov, program pa se je odvijal prav v sobi, ki je posvečena semiškemu rojaku pesniku dr. Lojzetu Krakarju. V njej so zbrali številne njegove knjige, župan Bukovec pa je povabil bralce, da še dopolnijo njegovo zbirko. Na fotografiji: svetovalka za knjižnice na ministrstvu za kulturo Silva Novljan se je za prizadevno delo v knjižnici zahvalila knjižničarki Albini Simonič. Ob njej semiški župan Janko Bukovec in direktor Uprave za kulturno dediščino Stanislav Mrvič. (Foto: M. B.-J.)

Prostor je, na vrsti so knjige

Semiško knjižno izposojevališče se je iz dotrajanih in utesnjenih prostorov v kulturnem domu preselilo v Šuštaršičevo hišo v trškem jedru - Tudi prostori za glasbeno šolo - Oživljanje

SEMIČ - Pred borimi tremi meseci smo pisali o težavah semiškega knjižnega izposojevališča, o katerih so razpravljali očinski svetniki. Pretekli petek pa so v Šuštaršičevi hiši v starem trškem jedru že odprli prenovljene prostore izposojevališča, ki deluje v okviru črnomaljske knjižnice. Bralci so tokrat lahko zares veseli, da so v Semiču, zlasti pa na občinski upravi, tako hitro ukrepali.

Začetki semiškega knjižničarstva segajo že v leto 1882, ko je bila 1. maja odprta Narodna čitalnica, ki jo je vodil Slavoljub Kuralt. Leta 1903 je bila potrjena farna knjižnica, ki je štela 75 članov, knjižno izposojevališče črnomaljske knjižnice pa so odprli leta 1975. Prvi knjižničar je bil Leopold Marinček, leta 1993 je njegovo delo prevzela Mirjana Šutej, danes pa ga vodi Albina Simonič. Slednja je ob petkovi otvoritvi dejala, da gre prav Marinčku in Šutejevi največja zasluga, da imajo v Semiču že dokaj razvito bralno kulturo. Seveda pa ob tem ni pozabila niti šolskih knjižničark Valerije Ogrinc in Terezije Tomaževič, ki sta knjigo priljubili otrokom in jih vzgojili v zahtevne bralce.

Veliko potrpljenja in iznajdljivosti je morala imeti tudi Simoničeva, saj je bilo doslej knjižno izposojevališče v nekdanjem hišniškem stanovanju v kulturnem domu. V njem ni bilo ne ogrevanja ne sanitarij, leseni podi in stropi so bili že povsem dotrajani, do izposojevališča so vodile nevarne lesene stopnice. Najbolj poseča pa je bila prostorska stiska, saj je izposojevališče merilo le 30 kv. metrov, kar ni niti desetina površine, ki bi jo sicer moralo imeti glede na število občanov. Zato marsikdaj bralcem niso mogli ponuditi že kupljenih knjig. Na občini so sicer že nekaj časa iskali rešitev, najboljša pa se jim je zdela ureditev Šuštaršičeve hiše v Semiču 33, kjer sta bila nekdaj sedeža krajevne skupnosti in občine. S tem so ubili dve muhi na en mah, saj bodo poleg knjižnice uredili še prostore za glasbeno šolo. Hkrati je to tudi občinski prispevek k ohranjanju in oživljanju starega trškega jedra.

Semiško knjižno izposojevališče je slovesno odprl direktor republiške Uprave za kulturno dediščino Stanislav Mrvič, ki je med drugim dejal, da si bo morala matična knjižnica v Črnomlju prizadevati, da bodo imeli v Semiču vedno dovolj zanimivega gradiva. Pomoč pri tem je obljubil tudi župan Janko Bukovec. In izposojevališče jo bo še kako potrebovalo, saj je danes v njem le 4.075 knjig, fond pa je zastarel.

M. BEZEK-JAKŠE

Sprehod po Metliki

KASA - Pretekli konec tedna so bili tako v metliški občini kot tudi sicer po Beli krajini številni občni zbori društev, mnogi celo hkrati. Da so bili občni zbori prav konec preteklega tedna, pravzaprav sploh ne čudi, saj so morala imeti društva do konca preteklega meseca potrjene zaključne račune. Upamo lahko le, da ne bo zaradi morebitnega hitenja v kateri od društvenih blagajn kaj narobe ali da bi se zaradi tega, bog ne daj, katero celo razsulo. In če bi se, v Metliki ne bi bilo prvič, da bi bila kasa vzrok za razpad društva. Daljnega leta 1907 je bilo namreč vlomljeno v prostore Delavskega izobraževalnega društva v Malešičevi hiši v Metliki, nepridipravi pa so odnesli leseno blagajno z društvenim denarjem. Posledica kraje je bil začetek razpadanja društva.

PARKET - Zadnje dni je bila Metličanom najpogosteje na jeziku beseda "parket". Ko so namreč zvedeli, da so v nadzidanih prostorih gasilskega doma odprli metliško izpostavo ministrstva za obrambo, so se mnogi spomnili, da se je parket v teh prostorih pred otvoritvijo kar nekajkrat odpravil nekam proti stropu. Ob otvoritvi se je sicer kar dobro držal tal. Zlobneži sedaj ugibajo, ali je bilo to le eno izmed stanj v parketovem valovanju ali pa se je končno odločil, da le ostane prilepljen na tleh.

Črnomaljski drobir

TOPLA VODA - Ko so pred črnomaljsko vinsko kletjo sadili trto, je župan Dolenjskih Toplic Franci Vovk dejal, da je boljše, da mu ne dajo v roke lopate, ker bi gotovo iz zemeljskih nederij takoj pritekla topla voda. A Črnomaljci mu niso niti poskušali dati te priložnosti, saj je znano, da že dolgo sami izumljajo toplo vodo.

ŠTETJE - Župan Andrej Fabjan je pojasnil, da bo Vinarsko informacijski center Bele krajine v črnomaljski vinski kleti zares zaživel po referendumu za samoprispevek. Novinar nacionalne televizije si s tem podatkom ni mogel kaj prida pomagati. Bi pa že moral vedeti, da v Črnomlju ne štejejo dnevov in mesecev pred Kristusovim rojstvom in po njem, ampak pred referendumu za samoprispevek in po njem!

HOJA - Stopnice, ki vodijo v novo črnomaljsko vinsko klet, so zelo strme. Strokovnjaki, ki dobro poznajo našo vinsko kulturo, so hitro ugotovili, da bodo morali obiskovalci v klet prihajati trezni, iz nje pa bodo šli lahko tudi precej pod vplivom maliganov, saj je še za trezne najprimernejša hoja navzgor po vseh štirih.

PRAZNIK - Črnomaljce zanima, ali imajo kakšen vpliv na uredniško politiko novomeške televizije Vaš kanal, saj je njihova občina njena soustanoviteljica. Nikakor namreč ne razumejo, da je v poročilih najprej na vrsti prispevek o avtomobilih, ki še najbolj spominja na reklamo, potem pa o njihovem občinskem prazniku. Razumljivo, da se Črnomaljcem zdi pomembnejši občinski praznik, a v Novem mestu so pa pomen takšnega praznika že zdavnaj pozabili.

Semiške tropine

POSLUŠALSTVO - Prav redko se zgodi, da bi prišlo na predstavitev knjige, še posebej pa pesniške zbirke, toliko ljudi, kot jih je bilo ob predstavitvi "Pesmi židane volje" Slavka Pavlakoviča. Zasedli so celo dvorano semiškega kulturnega doma, ki ima 180 sedežev. Toda če med obiskovalci niso bili ravno Pavlakovičevi učenci, so bili pa njegovi učitelji. A če niso bili ne eno ne drugo, so bili pač njegovi sošolci...

RECEPT - Je pa Blaž Kočevar, ki je vodil prej omenjeno predstavitev, položil županu Bukovcu na dušo in srce, naj si le zapomni recept, kakšnih prijemov se bo moral lotiti v prihodnje, ko bo skliceval zbore krajanov, da bo dvorana polna. Upajmo, da Blaž s tem ni mislil, da bi moral tudi župan izdati pesniško zbirko.

POSEBNOST - Ob cesti, ki le nekaj sto metrov iz Semiča zavije proti Metliki, že dolgo stojita prometna znaka, ki bolj kot zaradi tistega, kar je na njiju narisano, pritegneta pozornost zaradi dveh posebnosti. Spodnjega namreč manjka ravno toliko, kot bi si nekdo odlomil kos belokranjske pogače. Zgornji pa je prebit na šestih mestih. Da lukenj nepridipravi niso delali z žebljem, ni potrebno posebej poudarjati.

Drobne iz Kočevja

NE "MAZATI OČI"! - Istega dne, ko je v neposredni bližini Kota pri Ribnici vznemirjena medvedka v strahu za svojega mladiča napadla domačina Kota pri njegovem delu v gozdu, so v Kočevju ustanovili novo turistično društvo in ga poimenovali Medo. Gre seveda za ljubkovalno obliko poimenovanja zveri, po kateri je Kočevska znana ne le doma, ampak tudi v tujini, in s tem tudi zveri, ki je samo dve uri poprej napadla nesrečnega krajana Kota. Ob skoraj sočasnosti obeh dogodkov se zdi predlog, ki ga je dal Ciril Štrumbelj na ustanovnem zboru novega turističnega društva v Kočevju, da bi imeli za simbol društva medvedko z mladičem, češ da gre za prijetnejšo različico od predlaganega simbola medveda, skorajda grozljiv. Neizpodbitno dejstvo namreč je, da so človeku nevarne ravno medvedke z mladiči! Če govorimo o potrebi po večjem ozaveščanju javnosti o medvedu in srečanjih z njim, ki jo poudarjajo zagovorniki medvedjega življa, in sočasnosti bivanja medveda in človeka na skupnem prostoru, tudi v prid privabljanja turistov, javnosti zato ne gre "mazati oči" s predstavljanjem "bolj prijetne" podobe robustnega medveda s sliko ljubkih malih medvedkov v družbi z njihovo skrbno mamico medvedko!

Ribniški zobotrebci

RIBNICA VZTRAJA - Čeprav je javno komunalno podjetje Hydrovod Kočevje - Ribnica, p.o., že januarja prejelo sklep o začetku postopka o izbrisu iz sodnega registra, ker se še niso preoblikovali v skladu z zakonom o statusnem preoblikovanju in jim tako že teče 60 dnevni rok za ureditev registracije pred izbrisom podjetja iz sodnega registra, so v Ribnici neomajni. Mnenja so, da je odločanje o zdravi pitni vodi tako pomembna zadeva, da nobena od ustanoviteljic Hydrovoda - to pa so zaenkrat občine Kočevje, Ribnica in Loški Potok - ne bi smela imeti pravice do preglasovanja ostalih lastnikov. Čeprav se na predhodnih dveh ali treh usklajevalnih sestankih s predstavniki ostalih ustanoviteljev Hydrovoda, na katerih so bili tudi predstavniki Sodražice in Kostela, glede tega niso uspeli uskladiti, so na februarski seji ribniškega občinskega sveta sprejeli predlog odloka, v katerem sta kot organa upravljanja podjetja navedena le skupščina in direktor (ne pa tudi nadzorni svet, kot je to v obeh že sprejetih odlokih v Kočevju in Loškem Potoku!), za odločanje na skupščini pa tričetrtinska večina oddanih glasov. Kar zadeva odločanje, so poudarili, da gre za dejstvo, ki ga bo potrebno speljati in ga bodo v Kočevju morali upoštevati! Ali bodo pred neomajnim stališčem Ribnice v Kočevje popustili ali ne, pa se bo razkrilo že danes, saj je na dnevnem redu današnje seje kočevskega občinskega sveta tudi po vseh normalnih merilih zapoznel in le z vztrajnostjo Ribnice izsiljen uskaljevalni predlog!

Kostelski rižni

KMALU BO BOLJE - Kostelci bodo kmalu imeli manj težav s telefoniranjem. Pošta v Potoku bo dobila že sredi aprila novo digitalno telefonsko centralo.

NOV KOZOLČEK - V Brigi, na križišču z magistralno cesto (pri Šaričevi hiši oziroma avtobusni postaji) je Turistično društvo Kostel postavilo turistični kozolček. Zdaj bodo ob njem napeljali še zemljo in posadili rože.

TURISTIČNI NABIRALNIK - Na pošti v Potoku, ki je glavna za območje Kostela, so te dni postavili turistični nabiralnik, v katerega bodo turisti dajali pisne pohvale, pritožbe, predloge, vprašanja itd. Za postavljanje takih nabiralnikov se zavzema Turistična zveza Slovenije, Kostelci pa so ga postavili med prvimi.

TURISTIČNI VODNIKI - Petnajst turističnih vodnikov na lokalni ravni je minulo nedeljo uspešno opravilo izpit, šestnajsti pa zaradi bolezni ni prišel na izpit in ga bo opravljal kasneje. Dva ali trije novi vodniki se bodo udeležili izpita za turistične vodnike na državni ravni, ki ga bo organizirala Gospodarska zveza Slovenije.

KOSTELCI MED ROŽIČAMI - Sejma Flora v Celju se je minulo soboto udeležilo tudi kar krepko zastopstvo iz Kostela. Predavanja o vrtnicah dan prej pa se je udeležilo okoli 40 Kostelcev. Kostelcem sta predavala strokovnjaka Arboretuma Volčji Potok, dipl. inženirja Miha Mestnik in Marko Mikuletič, ki sta odgovarjala tudi na vprašanja o vzgoji starih sort jablan, obrezovanju grmov in drevja, urejanju nasadov in sadovnjakov itd.

Od majhnih postopno k večjim korakom

V Kočevju so ustanovili novo tustično društvo Medo - Za predsednika društva izvolili Ladislava Lenassija

KOČEVJE - Na pobudo iniciativnega odbora za ustanovitev novega turističnega društva v Kočevju so se prejšnji četrtek v Kočevju zbrali zainteresirani na ustanovnem občnem zboru. Med celo vrsto predlogov za poimenovanje novega društva so se z večino glasov odločili, da se bo novo turistično društvo imenovalo Medo.

Ob uvodni predstavitvi lepot in posebnosti Kočevske z diapozitivi je član iniciativnega odbora in kočevski podžupan mag. Janez Černač povedal, da je danes na Kočevskem še enkrat več gozda, kot ga je bilo pred 100 leti. Poudaril je, da je kulturna dediščina dokaj skopa, da pa so zato njeni ostanki še toliko bolj dragoceni ter da se od zgodovine Kočevske, čeprav velja za eno najbolj zanimivih v Evropi, ne da živeti. Med razlogi za ustanovitev novega turističnega društva je navedel, da sta kočevska občina in Turistična zveza Slovenije močno zainteresirani, da bi skupaj z vsemi, ki podpirajo razvoj turizma na Kočevskem, si želijo urejeno okolje in soustvarjati novo podobo Kočevske, oživili delo na tem področju. Obstoječega turističnega društva Kočevje jim kljub več kot enoletnim prizadevanjem ni uspelo oživiti, da bo zato sedaj v Kočevju več turističnih društev, pa je Černač označil za dobrodošlo, češ da bo vzpodbujalo tekmovalnost.

Po sprejemu pravil društva, med katerimi je določeno, da je član lahko vsak, ki sprejme pravila in želi sodelovati pri uresničevanju programa društva, kar pomeni, kot je povedal Černač, da za članstvo ni dovolj, da član samo sprejme pravila, so predlagani 5-članski upravni odbor društva razširili na 7 članov. Sestavljajo ga: Ladislav Lenassi (predsednik), Mateja Dekleva, Mateja Gavranič, Majda Javoršek, Kati Kostanjšek, Franc Beljan in Sandi Bižal. V nadzorni odbor društva, ki bo imelo sedež v prostorih Centra za promocijo in razvoj turizma Kočevje, so imenovali Dragico Gričar, Jožeta Lindiča in Simono Fajfar. Društvo bo, kot je po sprejemu delovnega programa, ki ga sestavljajo opredeljene trajne naloge in naloge za letošnje leto, povedal predsednik Ladislav Lenassi, začelo z majhnimi koraki v smeri razvoja drobnega turizma, temu pa bodo nato vsako leto sledile zahtevnejše zadeve.

M. LESKOVŠEK-SVETE

Predsednik novega turističnega društva Medo Ladislav Lenassi.

ŽUPANOVA DOBRODELNA AKCIJA

VELIKE LAŠČE - Velikolaški župan Anton Zakrajšek je menda edini slovenski župan, ki je na začetku svojega mandata uvedel tako imenovani županov sklad. Vanj je sprva, dokler je nepoklicno županoval, prispeval tretjino svojega honorarja, ko pa je od prvega maja lani vodenje občine prevzel poklicno, je nadaljeval s prispevanjem denarja, ki ga namenjajo štipendiranju in enkratni pomoči za dijake in študente v občini. Potem ko je ob koncu leta domači slikar iz Dvorske vasi v sklad prispeval 200 tisoč tolarjev, je Zakrajšek v Mali Slevici pripravil družabno srečanje s plesom, na katerem se je nabralo sto tisoč tolarjev. Z dobrodelnimi akcijami bodo nadaljevali tudi v prihodnje; župan pa pričakuje, da se mu bodo v akciji pridružili še občinski svetniki. Doslej mu v dobrodelnem dejanju sledi le svetnik Matjaž Gruden.

Abraham velikolaških upokojencev

Priznanje ob jubileju

VELIKE LAŠČE - V nabito polni jedilnici osnovne šola Primoža Trubarja v Velikih Laščah so v soboto člani tamkajšnjega Društva upokojencev proslavili 50-obletnico dela in obstoja. Sprva so prisluhnili izčrpnemu poročilu predsednika društva Jožeta Gačnika, ki je povedal, da medse sprejemajo vedno več članov, letos se jim je pridružilo osemnajst, zdaj jih društvo šteje 430. Vpogled in pomoč pri delu po vaseh pa nudi devet poverjenikov.

Pomembna naloga članov društva bo tudi v prihodnje obisk bolnih, invalidnih ali onemoglih oseb, ki so v domači oskrbi ali jesen življenja preživljajo v domovih za starejše občane v Ponikvah, Ljubljani na Bokalcah in za Bežigradom ter v Grosuplju. Velikolaški upokojenci s številnimi dejavnostmi skrbijo tudi za telesno in duhovno čilost. Poldrugo leto pod vodstvom učiteljice Majde Kokošinek deluje upokojenski ženski pevski zbor, vešče roke ljubiteljic ročnih del so na številnih prireditvah predstavile svoje izdelke. Šport kot preventiva za ohranjanje zdravja (člani so vključeni v strelsko, kolesarko in planinsko sekcijo) ter izleti bodo tudi v prihodnje ostali pomembna naloga vseh članov. Delo društva poteka nemoteno tudi zaradi večnamenskega prostora v občinski stavbi in priložnostnih podpor vodstva osnovne šole in občine Velike Lašče.

V kulturnem programu so nastopile članice ženskega upokojenskega zbora, moškega pevskega zbora Turjak, malčki iz vrtca "Sončni žarek", učenci OŠ, svoje pesmi pa sta brala upokojenca Fani Kopecky in Jože Škulj. Društvo je ob jubileju prejelo priznanje Združenja upokojencev Slovenije.

M. G.

Samo lani raziskali 30 jam

Kočevski jamarji med najaktivnejšimi

KOČEVJE - Kočevski kraški svet skriva v svojih nedrjih veliko število podzemnih jam. Preko 700 jih je že raziskanih in registriranih, za kar imajo nedvomno zasluge tudi člani kočevskega jamarskega društva Netopir, ki mu že vse od ustanovitve pred petimi leti predseduje Drago Jolič.

"Samo lani smo raziskali in registrirali 30 jam in brezen," pravi Jolič o delu društva, ki sodi med najaktivnejša jamarska društva v državi. Čeprav je vsaka jama po svoje zanimiva, so nekatere med njimi, kot pravi Jolič, še posebno lepe. Kot primer posebne jame navaja jamo Polom, kjer v globini 130 metrov poleg izredno dolgih, dva in pol kilometra že raziskanih rovov teče podzemna reka. Iz nje so jamarji lani vzeli vzorc vode in določili njeno lego za primer, da bi se kočevski Hydrovod odločil narediti globinsko vrtino, iz katere bi lahko s pitno vodo oskrbovali vasi Polom in Mala Gora.

Med jamami, ki se izdvajajo po določeni posebnosti, so tudi Željnske jame. Njihova posebnost je, da potekajo tik pod površjem, in ker so lahko dostopne, jih v okviru uvrstitve jam v turistično ponudbo Kočevske člani društva Netopir urejajo za turistične oglede. Poleg spustov v jame zaradi raziskovanj in drugih aktivnosti, med katerimi je ne nazadnje tudi sodelovanje s šolami, pa člani društva zelo veliko delajo tudi pri reševalnih tehnikah. To jim omogoča tudi nova oprema, ki jim jo je zagotovila kočevska občina oziroma štab za civilno zaščito, s katerim so podpisali pogodbo za reševanje v primeru elementarnih nesreč. "Zadnjo reševalno akcijo smo opravili lani, ko smo iz 25-metrskega brezna potegnili na plano nepoškodovanega lovskega psa," pravi Jolič. Maja letos bodo izvedli samostojno dvodnevno reševalno akcijo na Stojni, sicer pa se 18 jamarjev, kolikor jih šteje društvo, kot pravi Jolič, udeležuje tudi vseh reševalnih vaj v okviru Jamarske zveze Slovenije.

M. L.-S.

Drago Jolič

Pustne jedi babice Lojzke

V gostilni pri Kuklju v Velikih Laščah je bil debeli četrtek od nekdaj pomemben ljudski praznik

VELIKE LAŠČE - Med prazniki, ki že tisočletja napolnjujejo človeško življenje in ga hkrati razbremenjujejo, je tudi pustovanje. O pustu so zrele neveste, o postu pa preste, pravi slovenski pregovor, "ta debeli četrtek" ali prvo šemsko obdobje so v krajih južno od Ljubljane bolj praznovali v preteklosti. Da se izročilo ne bi pozabilo, skrbijo tudi v priznani gostilni pri Kuklju v Velikih Laščah, kjer bo na debeli četrtek posebno zanimivo.

"Tule enu je vabilu, mastnu pustnu povabilu, da vam sline bi zvabilu in bi k nam se zavilu, da v ustih se vam bo topilu," so kitice pustnega vabila v narečnem govoru. Za tiste, ki bodo morda težko razbrali njegovo vsebino, pa se glasi takole: "Za pusta vas gostimo, se z vami veselimo, pijmo, jejmo, vsi zapojmo, debelega četrtka dol zalijmo." Gospodinja Vanja Damjanič se dobro spominja izročila svojih prednikov.

Debeli četrtek je bil tudi hišni praznik. Starši so mize obložili z domačimi dobrotami. Scvrlo se je veliko krofov in pustnega peciva (špehovke, flancati, krofi, potice), gospodinje pa so pripravile svinjske krače, rebra, prekajeno meso, matevž in močnik. To so bile jedi babice Lojzke, ki so, značilen za dolenjsko, v kateri kar mrgoli šal, šeg in navad, pa še boemska žilica ljudi v pokrajini znanih pisateljev in kulturnikov ni zapustila.

Za nočojšnjo (četrtkovo) večerjo so iz Lojzinega recepta ponudili kurjo juho z domačimi rezanci, turjaški krompirjev zavitek s toplo hrenovo omako, pečeno kračo s kožico, dolenjsko kepo in "cušpajz", ajdove žličnike, dušeno kislo zelje z ocvirki. Za poslastico pa še domači "mefšplajz".

Pri Kuklju je tudi pepelična sreda folklorni praznik. "Tisti, ki so 'grešili' za 'ta debeli četrtek', so namreč lahko v sredo za 'kazen' pojedli nemasten meni in tako očiščeni pričakali post oziroma veliko nočno praznovanje," je povedala Vanja Damjanič.

M. G.

Kako do poceni kreditov

Srečanje podjetnikov občine Loški Potok

LOŠKI POTOK - Srečanja, ki je bilo 15. februarja, se je udeležilo precejšnje število podjetnikov in tistih, ki to še nameravajo postati. Andrej Škrinjar, direktor Podjetniškega centra iz Novega mesta, ki je tudi nosilec aktivnosti garancijskega sklada za območje Dolenjske, je predstavil pogoje pridobivanja izvenbančnih kreditov, srečanja pa so se udeležili še direktorica PIC za območje Kočevja Milena Glavač, direktor centra za področni razvoj malega gospodarstva iz Ribnice Janez Mate in Dušan Popovič, direktor podjetja Najk, d.o.o., iz Kočevja.

Informacijo o stanju gospodarstva v občini je dal župan Janez Novak. Poudaril je, da imajo zlasti novonastale občine, ki nimajo prave industrije ali pa je ta propadla, težave zaradi pomanjkanja denarja, ki naj bi ga namenile tudi za pospeševanje gospodarstva. Zato župan pozdravlja vse večje aktivnosti regijskega garancijskega in razvojnega sklada. Obširna razlaga gostov je bila namenjena predvsem smernicam, kako s kvalitetnimi programi priti do poceni kreditov, oblik zavarovanja in do milejših pogojev za pridobivanja sredstev za začetnike. Veliko besed je bilo namenjenih razvoju turizma, ki naj bi postal ena prioritetnih planskih nalog v občini.

Razprava pa je pokazala niz perečih problemov. Lesna industrija samo životari, državni gozdovi so s koncesijo oddani ljudem, ki ne žive v občini. Občina ima od tega samo strošek za vzdrževanje cest. Celo delavci prihajajo iz drugih okolij, medtem ko se občina po brezposelnosti uvršča na sam vrh.

A. K.

KOSTELSKI DAN ŽENA

KOSTEL - V počastitev dneva žena bodo jutri v šoli v Fari učenci izvedli kulturni program, na predvečer dneva žena pa bodo v prostorih Nove Ljubljanske banke v Potoku odprli razstavo gobelinov oziroma ročnih del. Otvoritev razstave, ki jo organizira Turistično športno društvo, bo ob 17. uri.

DRAGO KOŠIR RAZSTAVLJA

SODRAŽICA - V župnijskem domu v Sodražici je na ogled razstava reliefov priznanega rezbarja domačina Draga Koširja, ki so jo odprli v počastitev 200-letnice Prešernovega rojstva. Tokrat Košir razstavlja tri zaokrožene celote: Prešerna, Obrti ki izumirajo in Mesece. Skupaj je na ogled 40 upodobitev o umetniku in njegovih stvaritvah je ob odprtju govoril geograf Peter Svetik.

UMETNA PLEZALNA STENA NA ŠOLI

KOSTEL - V Centru šolskih in obšolskih dejavnosti, ki poldrugo leto deluje pri Fari v občini Kostel, so pred kratkim namestili umetno plezalno steno. Po besedah Martina Marinca, vodje centra, bo stena pomemben delovni pripomoček, saj je plezanje priljubljen šport mladih. Kmalu bodo v opuščenem peskokopu v bližini centra namestili še naravno steno.

NOVA KURILNICA

RIBNICA - Pred kratkim je bilo v stavbi Riko hiše več predstavitev nove kurilnice na lesene sekance. Njena posebnost je, da ne onesnažuje okolja, saj ima poseben gorilnik, izdelan v sodelovanju z inovatorjem in raziskovalcem Andrejem Peternelom. Patentirana kurilnica v Ribnici, ki ima zmogljivost 1,2 MW, je izdelek Inovatorskega centra Ministrstva za znanost in podjetja Primc Kranj, d.o.o. Je prva tovrstna kurilnica na Dolenjskem in prva tako velika v Sloveniji; v Ljubljani in Kozini namreč delujeta dve manjši. Podjetje razvija še večje podobne kurilnice, pa tudi manjše za potrebe kmetij, zmogljivosti od 50 do 150 kW. Poleg predstavnikov Razvojnega ekološkega sklada Slovenije so se predstavitev kurilnice udeležili predvsem predstavniki lesnih podjetij in kmetij, torej tistih, ki jim ostajajo lesni odpadki. Z njihovim izkoriščanjem v obliki sekancev bi tako postali neodvisni od uvoza in muhastih cen nafte.

J. P.

KLJUB POČITNICAM ŽIVAHNO V ŠOLI

LOŠKI POTOK - V osnovni šoli dr. Antona Debeljaka na Hribu med počitnicami niso zaklenili vrat. V šoli je potekala gledališka delavnica, ki sta jo vodila Simona Ramovš iz Grosuplja in nepogrešljiva domača mentorica prof. Bogdana Mohar, ki se tudi sicer ukvarja z gledališko dejavnostjo na šoli. Udeleženci delavnice so bili predvsem učenci višjih razredov. Učili so se osnov gledališke vzgoje, glasovne in gibalne improvizacije gledališke igre, v tem času pa je bil dejaven tudi foto krožek.

OBČINSKI ZEMLJEVID DOBREPOLJ

DOBREPOLJE - Potem ko so pred kratkim med občinama Kočevje in Dobrepolje natančno določili občinsko mejo (v nenaseljeni vasi Kukovo), so v Dobrepolju v 3050 izvodih izdali prvi občinski zemljevid. Občino in 29 sponzorjev je stal poldrugi milijon tolarjev. Na zemljevidu so naselja Struge, Kompolje, Videm in Ponikve z matičnimi in podružničnimi šolami predstavljena v razmerju 1:5000, kar pomeni, da so dobro razpoznavne vse značilnosti teh naseljih.

Vitra vabi prostovoljce

6. mednarodni prostovoljni delovni tabori

KOSTEL, SODRAŽICA - Na območju projekta Dežela suhe robe, ki vključuje območje 15 občin Notranjske in Dolenjske, bo Center za uravnotežen razvoj Vitra iz Cerknice letos že šestič zapored organiziral mednarodne prostovoljne delovne tabore. Prvi bo potekal v občini Kostel od 10. do 22. julija, sledil mu bo tabor v občini Borovnica od 24. julija do 5. avgusta in nato še tabor v sodraški občini od 7. do 19. avgusta.

Poudarek letošnjih poletnih taborov bo na vodi. V Kostelu bodo urejali zanemarjene vodne izvire ter bankine in brežine nove poti Kostel-Žaga, uredili grajsko sprehajalno pot in v sodelovanju z domačini izpeljali celodnevno čistilno akcijo ob Toplem potoku. V soteski Pekel v občini Borovnica bodo uredili pešpoti, izvedli celodnevno akcijo čiščenja območja ob potoku Borovniščica, uredili počivališča in postavili lesene klopi, zaščitne ograje, koše za smeti, smerokaze in opozorilne table. Podobna dela bodo izvedli tudi na zadnjem letošnjem taboru ob kaskadnih slapovih v Kadicah v sodraški občini, le da bodo tu še popravili most, ves dan pa bodo čistili ob potoku Bistrica.

Vsak tabor lahko sprejme največ 12 prostovoljcev. Spali bodo pod šotori in si sami kuhali. Delali bodo do 8 ur dnevno, prosti čas pa bodo lahko zapolnili z različnimi organiziranimi in individualnimi dejavnostmi. Vitra vabi vse starejše od 15 let, ki želijo aktivno in obenem koristno preživeti letošnje poletje, da se javijo kot prostovoljci na njihove tabore.

M. L.-S.

POMOČ NOVOROJENČKOM

DOBREPOLJE - Tudi v občini Dobrepolje bodo poslej več skrbeli za svoj podmladek. Svetniki so na zadnji seji privolili v enkratno pomoč občine ob rojstvu otroka v letu 2000, ki bo znašala 30 tisoč tolarjev.

Kdaj bo zadnja bitka za izgnance?

Z občnega zbora krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije (DIS) v Trebnjem - Podpredsednica DIS Ivica Žnidaršič o zakulisnih bitkah - Poslanca mag. Žnidaršiča "oželi" v državnemu zboru

TREBNJE - Krajevna organizacija DIS Trebnje se je, podobno kot 83 KO DIS preteklo soboto sestala na občnem zboru. Potem ko so izgnanci poslušali podrobno, a zanimivo informacijo podpredsednice DIS prof. Ivice Žnidaršič o vseh tudi zakulisnih bojih in bitkah pri spreminjanju in dopolnjevanju zakona o žrtvah vojnega nasilja in zakona o skladu za poplačilo vojne odškodnine v državnem zboru, so se Trebanjci vprašali, kdaj bo naposled konec tem bitkam za njihove pravice, da se bodo srečevali le še, da bi se poveselili.

Predsednik KO DIS Trebnje Zvone Duh se je zahvalil poslancu DeSUS-a mag. Francu Žnidaršiču za njegovo aktivno vlogo v državnem zboru pri spejemanju zakonodaje v prid žrtvam vojnega nasilja. Za dobro sodelovanje se je zahvalil Upravni enoti Trebnje, za finančno pomoč pa trebanjskemu županu. Predsedujoči Jože Tomažin je opravičil odsotnega poslanca Žnidaršiča, ki "je bil za nas bitko v državnem zboru. Zasluži si našo zahvalo in oddih, saj so ga oželi kot limono, ko je moral kar 17-krat na govorniški oder!"

Ivica Žnidaršič je pozvala izgnance, ki še niso popisali svojega prisilnega dela v nacistični Nemčiji, naj čimprej izpolnejo obrazce, ki jih dobijo pri svojem predsedniku. Pri deželnem sodišču v Bonnu so 13. maja lani že vložili tožbo za 6.000 še živih izgnancev, zdaj pa pripravljajo podobno še za 7.000 v Hitlerjevi Nemčiji umrlih izgnancev. Kako razdeliti 10 milijard mark prisilnim delavcem, bo odločil nemški parlament, po tej odločitvi pa bodo imeli zamudniki še 80 dni časa za uveljavljanje svojih zahtevkov.

Kar zadeva sprejemanje zakonodaje, ki naj bi prinesla moralno in gmotno zadoščenje žrtvam vojnega nasilja, v državnem zboru, se zdi Žnidaršičevi zlasti pomembno, da je bil sprejet 13. člen, do kdaj morajo izplačati odškodnino, le z enim glasom večine pa so poslanci sklenili, da se ne obdavči tisto, kar bodo dobili izgnanci. Naposled je pomembno seveda tudi to, da bo 3. obravnava na naslednji aprilski seji, vsekakor pred 4. junijem, ko bo vseslovensko srečanje izgnancev predvidoma na brestaniškem gradu. Letos namreč mineva 55 let, odkar so se izgnanci vrnili s trnove poti izgnanstva. Nekateri ogorčeni izgnanci so pred časom zaradi zavlačevanja pri sprejemanju omenjenih zakonov že predlagali, da bi pripravili protestno srečanje v Ljubljani pred parlamentom, kamor bi povabili politike, da bi jim pojasnili, zakaj se zatika. Če bi prišla večina izmed 18.500 še živečih izgnancev, bi bila gospodom, ki imajo vpliv, pa ga nočejo ali ne znajo uveljaviti, gotovo precej vroče...

P. PERC

Z ZBORA KO DIS TREBNJE - Ob 55-letnici izgnanstva (izgnanih je bilo 63.000 Slovencev, okrog 20.000 pa se jih je pred tem rešilo s pobegom!), bo 31. marca Pošta Slovenije izdala priložnostno znamko za 25 tolarjev, vse osnovne in srednje šole pa bodo dobile zloženke o izgnanstvu Slovencev, ki jo je spisal dr. Janko Prunk. Na trebanjskem občnem zboru KO DIS (na posnetku) so se zahvalili tudi vodstvu DIS, posebej še Ivici Žnidaršič, za tako strokovno in vztrajno zavzemanje za njihove pravice. (Foto: P. P.)

Turizem ne sme biti tujek

Ob rob posvetovanju o Steklasovi pohodni poti

ŠENTRUPERT - Učinkovito trženje turističnih proizvodov in storitev, ki jih ponuja Steklasova pohodna pot, je bilo glavna tema nedavnega posvetovanja, ki ga je Turistično društvo Šentrupert pripravilo o gostilni Javornik na Rakovniku pri Šentrupertu. Dobra udeležba, predvsem zunanjih turističnih (so)delavcev, žal pa v premajhnem številu domačih vinogradnikov in tudi gostincev, je pokazala, da bo potrebno še marsikaj postoriti, da približno 20 km dolga Steklasova pohodna pot, ki ponuja ves čas približno 5-urne hoje čudovit razgled na Šentrupert in zgornji del Mirnske doline od Mirne do Mokronoga, postane zavestno spoznana možnost domačinov, da je to predvsem v njihovo korist, čeprav je dobro, da se tudi zavedajo, da od tega obogateli ravno ne bodo.

Na trebanjski občini se po besedah Bojana Rajerja, zadolženega za turizem, sicer zavedajo, da je treba še veliko narediti za povezovanje turističnih proizvodov oz. ponudbe. Zato naj bi po mnenju občinarjev potrebovali lokalno turistično organizacijo, katere ustanovitev je že v zasnovi padla v vodo zaradi nasprotovanja pomladnih občinskih svetnikov. Marko Kapus je dobro analiziral aktualni turistični trenutek v občini, ko je poudaril, da je bila občina Trebnje med prvimi, ki je imela dosti sodobno zasnovan projekt razvoja turizma, žal pa od tega niso kaj dosti naredili. Občina ima med drugim že "krasno narejeno Baragovo pot, samo ne funkcionira." Občinska študija razvoja turizma iz leta 1992 je bila nekaj časa zelo na tapeti, celo recenzenta je morala imeti. Toda vse je zaman, če še tako dober dokument, kakršen je denimo projekt razvoja turizma, ki je dobra osnova za trženje, (p)ostane zaprašen akt v predalu kakšnega uradnika. Kaj šele, da bi izgubljali besede o tem, kako priporočljivo bi bilo, da bi take listine poznali vsaj tisti, ki so plačani tudi za to...

P. PERC

"DVA ZMERJAVCA" IZ KRANJA

TREBNJE - V četrtek, 9. marca, ob 17. uri bo v trebanjskem kulturnem domu na sporedu šesta abonmajska predstava, ki jo organizira trebanjska območna izpostava republiškega sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti. Gostovalo bo Lutkovno gledališče iz Kranja z delom Lojzeta Kovačiča Dva zmerjavca.

O ALPINISTIČNI ODPRAVI V ANDE

TREBNJE - Klub študentov občine Trebnje skrbi za organizacijo obštudijskih dejavnosti študentov, od kulture, izobraževanja, športa in turizma pa vse do računalniških in internetnih projektov. Ena izmed teh dejavnosti so tudi potopisna predavanja, ki jih vsakih 14 dni prirejajo v diskoteki Africa. V soboto, 4. marca, bo tako s pomočjo diapozitivov in priložnostne glasbe Tomaž Zalokar predaval o alpinistični odpravi v Ande. Vstop je prost!

LE 30 KADROVSKIH ŠTIPENDIJ V POSAVJU!

SEVNICA - Republiško štipendijo prejema v Posavju 1.486 dijakov in 463 študentov. Pozitivno so na sevniški območni službi Zavoda za zaposlovanje rešili 63 odstotkov vlog za te štipendije. Zoisovih štipendistov je v Posavju 408 (53 je novih). Novost pa so štipendijska posojila. Odobrili so 107 od 115 vlog. Kadrovskih štipendij pa je le 30!

ENOTNO GLASILO TREH KS MIRNSKE DOLINE

ŠENTJANŽ - Na pobudo predsednikov svetov treh krajevnih skupnosti v Mirnski dolini, Marjana Jamška iz Tržišča, Janeza Močana iz Krmelja in Milana Jamška iz Šentjanža, so se sestali predsedniki svetov KS, svetniki občinskega sveta iz Mirnske doline, predstavniki uredništev krajevnih časopisov in direktor občinske uprave. Pogovarjali so se o boljšem povezovanju med KS, predlagali bodo izdajanje enotnega glasila za vse tri KS v Mirnski dolini ter o skupnem načrtovanju večjih prireditev. Poudarili so nujo po enotnem, celovitem in strokovnem pristopu pri zagotavljanju vodooskrbe v Mirnski dolini ter o morebitnem povezovanju vodovodov, da bi zmanjšali stroške gradnje, vzdrževanja in upravljanja.

50 REGISTRIRANIH PLAZOV

SEVNICA - Župan Kristijan Janc se je skupaj s strokovnim sodelavcem za zaščito in reševanje na občini Jožetom Žvarom sestal v Ljubljani na ministrstvu za okolje in prostor s predsednico državne komisije za odpravo posledic naravnih nesreč Sonjo Beseničar. Pogovarjali so se o pogojih in možnostih, da bi pridobili državno pomoč za sanacijo plazov v sevniški občini, ki jih je v občini registriranih preko 50. V občinskem proračunu v zadnjih letih namenjajo znatna sredstva za odpravo posledic plazenja tal, ki ogroža stanovanjske hiše, infrastrukturne objekte in kmetijske površine, toda denarja je še vedno veliko premalo. Z omenjeno državno komisijo sicer Sevničani dokaj dobro sodelujejo, saj vsako leto pridobijo iz državnih jasli kar nekaj denarcev navkljub zapletenim in dolgotrajnim postopkom.

FESTIVAL BREŽICE BI SE ŠIRIL

SEVNICA - Festival Brežice je organizator vrhunskih koncertov stare klasične glasbe, zvečine v viteški dvorani Posavskega muzeja v Brežicah, in bi rad razširil svojo dejavnost še v druge kraje. Zato je sevniški župan Kristijan Janc povabil na razgovor z direktorjem Festivala Brežice Klemenom Ramovšem nekaj sevniških gospodarstvenikov. V Sevnici obstaja možnost koncertiranja na sevniškem gradu. Povsod pri organizaciji pomagajo različni donatorji in sponzorji. V sevniški občini pa je organizatorjem kulturnih, športnih in zabavnih prireditev zelo težko pridobiti večjo podporo sponzorjev. Zato niti ne presenača skromni odziv na pobudo župana in Ramovša. Sevničani bodo kljub temu skušali pripraviti gostovanje Festivala Brežice tudi v sevniški občini, čeprav bo to samo z denarci iz občinske malhe vse prej kot lahko, če že ne kar nemogoče, saj je znano, da imajo vrhunski umetniki tudi svojo ceno...

Na Studencu še kombiniran pouk?

STUDENEC - Na podružnični šoli Studenec so se starši, zaposleni, ravnateljica sevniške osnovne šole Sava Kladnika ter vodja oddelka za družbene dejavnosti in župan pogovarjali, kakšne so možnosti, da bi na Studencu organizirali pouk v štirih samostojnih oddelkih od 1. do 4. razreda. Sedaj učenci obiskujejo kombinirani pouk, saj njihovo število po kriterijih ministrstva za šolstvo ni zadostno za samostojne oddelke. Za slednje so se zavzeli starši in vsi ostali, toda je tudi za letošnje šolsko leto napoved slaba. Če ne bo dovolj otrok, bo pouk še naprej kombiniran, v najslabšem primeru pa lahko pride do ukinitve podružnične šole, kar pa ne bi bilo v interesu niti staršev, katerih otroci obiskujejo to šolo, niti občine. Sklenili so, da svet krajevne skupnosti Studenec skliče sestanek in preko svetnikov in običajnih poti informiranja poskuša doseči, da bo dovolj krajanov vpisalo svoje otroke v studenško šolo. S tem naj bi prispevali, da bo šola ostala v kraju in da bo dvigovala tudi raven pouka. Znano je namreč, da zdaj kar precej otrok iz KS Studenec in tega šolskega okoliša obiskuje pouk v sosednji občini, v Krškem in na Raki.

P. P.

MANJ PESKA IN SOLI NA CESTAH?

SEVNICA - Tukajšnji občinski možje so se s predstavniki novomeškega cestnega podjetja pogovarjali o vzdrževanju cest in o doslej opravljenem delu, predvsem pri izvajanju zimske službe, in o pripravi nove pogodbe o vzdrževanju lokalnih cest. Kljub temu da so Sevničani zadovoljni z organizacijo in delom zimske službe, so za še večjo racionalizacijo dela in zmanjšanje stroškov, kar pa naj ne bi vplivalo na kakovost storitev. Z novomeškimi cestarji so se pogovarjali tudi o zmanjšanju posipavanja cest pozimi s peskom in soljo ter o uporabi drugih učinkovitih sredstev zoper sneg in led.

ŠTUDIJA O ZAŠČITI SEVNICE PRED VISOKIMI VODAMI

NOVO MESTO - Sevniški župan in direktor občinske uprave sta se v Novem mestu z odgovornimi na Upravi za varstvo narave pogovarjala o urejanju vodotokov v sevniški občini. Skoraj četrtino denarja za urejanje vodotokov pod okriljem novomeške uprave gre vsako leto za urejanje brežin Save; to naj bi v prihodnje urejali v sklopu priprav in gradnje spodnjesavskih hidroelektrarn. Letos bo uprava dala v izdelavo študijo o zaščiti Sevnice pred visokimi vodami, reševali bodo poplavljanje ob Sevnični in zaščito Tanina, Sevničana sta se v dolenjski metropoli dogovorila tudi o pogojih za ureditev Hinje v Krmelju od tovarne Inkos do mostu in se seznanila o sanaciji obrambnega zidu v Boštanju, s čimer bodo zagotovili varnost Boštanja ob poplavah.

POTRDILI PRORAČUN

SEVNICA - Sevniški občinski svet je pred kratkim po hitrem postopku potrdil občinski proračun za tekoče leto, in sicer v višini 1,6 milijarde tolarjev. Razpravljavci so ugotavljali, da je proračun "komunalno" usmerjen, vendar so opozarjali, da to v prihodnjih letih ne bo več mogoče. Proračun so sprejeli z nekaj manjšimi spremembami. Med drugim so 3 milijone tolarjev, ki so jih sprva namenili objavam v Posavskem obzorniku, prerazporedili za stanovanjski sklad (1 mio), za vodovod Krmelj (1 mio) in za prehod na enoizmenski pouk v OŠ Sava Kladnika Sevnica (1 mio). Za slednjo bodo dodatni milijon tolarjev poskušali zagotoviti še med letom.

Lepotica sameva

Obnova 100-letne Elsnerjeve hiše

LITIJA - Sto let stara Elsnerjeva hiša sredi starega mestnega jedra danes sameva. Vsak dan bolj jo načenja zob časa. V njej je bila pred vojno trgovina, gostišče in hotel Chicago s prenočišči. Po 2. svetovni vojni je bila nacionalizirana, v njej je ostala trgovina, nastala so stanovanja. Ob denacionalizaciji je bila hiša vrnjena lastniku, občina Litija pa jo je odkupila.

Občina je že leta 1991 naročila izdelavo projektne dokumentacije za njeno prenovo. Občina in mestna skupnost se zavzemata, da bi v njej bila, ponovno v pritličju kavarna, prvo in drugo nadstropje naj bi bili namenjeni prenočiščem ali pa poslovni dejavnosti in mansarda stanovanja. Celotna investicija prenove bi bila za občino velik finančni zalogaj, zato bo iskala soinvestitorja za poslovni del (kavarno, prenočišča ali poslovno dejavnost), ki bo ta del lahko odkupil ali dolgoročno najel.

K. ŠUŠTERŠIČ

DAN VLOMOV

SEVNICA - 24. februarja so bili na policijski postaji Sevnica obveščeni o štirih vlomih. Neznanci so v podjetju Kevik ukradli za 600 tisoč tolarjev različnih tehničnih predmetov, v trgovinah Lisxa in Panda so ukradeli dvakrat po 30 tisoč tolarjev, iz osebnega avta Honda civic pa različne predmete v vrednosti 10 tisoč tolarjev. Policisti so bili naknadno obveščeni še o dveh poskusih vloma v trgovino Jutranjka in Pika, vendar storilcem ni uspelo priti v objekt. Omenjenih dejanj sta osumljena dva domačina iz Sevnice. Tehnične predmete iz podjetja Kevik je eden od storilcev izročil sam, drugega pa še iščejo.

Obrambni zid poslej bolj trden

Nič več parkirišče ob obrambnem zidu pred poplavami Save v Boštanju! - Zid popuščal ob poplavah, ker je stroka popustila zahtevam krajanov in občine?

SEVNICA - Delavci novomeškega Begrada so zaključili okrog 20 milijonov tolarjev vredno obnovo obrambnega zidu pred visokimi vodami Save v Boštanju. Poplave so v preteklih letih večkrat močno prizadele obrtno cono in stanovalce v Dolenjem Roštanju.

Ko so zgradili obrambni zid, so se oddahnili, toda novembra 1998 so ljudje spet trepetali, kajti težko pričakovani obrambni zid je močno puščal, tako da je Sava že prodirala na cesto, ki loči naselje in Savo. Z navozi gramoza so zid sicer malce podprli, a strah ali pa vsaj tesnoben občutek stanovalcev in obrtnikov je ostal ob slehernem naraščanju Save. Zato so si tolikanj bolj oddahnili, ko so se letos lotili temeljite obnove obrambnega zidu. Vodja novomeške uprave Begrada Slobodan Novakovič je sevniškega župana Kristijana Janca seznanil s potekom sanacije opornega zidu v Boštanju. Investitor in naročnik projekta, ki je izbral tudi izvajalca del in nadzor, je ministrstvo za okolje in prostor. Za obnovo so pridobili tudi vso potrebno dokumentacijo. Po Novakovičevih besedah so prvotni projekt, po katerem so gradili obrambni zid, na zahtevo takratnega občinskega izvršnega sveta in Boštanjčanov spremenili. Stroka je predlagala gradnjo nasipa, krajani pa so vztrajali, da se prostor, ki je v lasti države, ohrani za parkirišče. Zahtevali so tudi, da zidajo obrambni zid s kamenjem in ne na drug, učinkovitejši način.

Zaradi takratne spremembe projekta je bila sedaj potrebna sanacija, ki naj bi zagotovila zadostno trdnost obrambnega zidu. Republiška direkcija za ceste je prepovedala uporabo zemljišča med zidom in cesto, za parkirišče. Rešili bodo še odvodnjavanje s ceste, ostaja pa še odprto vprašanje asfaltiranja in namembnosti vmesnega pasu. Seveda nad to prepovedjo parkiranja niso prav nič navdušeni obrtniki niti stanovalci ob cesti.

P. P.

Trebanjske iveri

DOBROSOSEDSKI VIRUS ZA PREDSEDNIKA - Čeprav je že preteklo nekaj Mirne in Temenice, odkar je samega predsednika Kluba študentov občine Trebnje (KŠOT) Roberta Meglača presenetila verzija virusa Pretty Park, ki ni preveč škodljiv, le vsake pol ure skuša poslati svojo kopijo elektronske pošte na vse naslove v e-mailu adresarju, a še si niso nekateri njegovi znanci opomogli od tega presenečenja. To je še toliko večje, ker je Robi zelo sposoben računalničar, saj s pomočjo še nekaj hekerjev KŠOT vzorno skrbi tudi za spletne strani trebanjske občine. Zanimivo pa je, da je Meglič virus dobil iz sosednje novomeške občine. Tudi dobri sosedje niso več tisto, kar so včasih bili...

LE CILJ, KAJ MORALA! - Na zadnji seji so se trebanjski pomladni svetniki in župan Ciril Pungartnik prerekali, kdo ima prav glede Komunale, kjer vidijo pomladniki številne nepravilnosti, ki naj bi jih raziskali pristojni organi in službe. Župan in pomladniki pa so se neobičajno hitro poenotili glede tega, kako naj bi sofinancirali še eno številko občinskega glasila, čeravno je to dolžno okrog 600.000 tisočakov grafiku Marku Bukovcu že za januarsko številko, izdano mimo plana, letošnji proračun pa še ni sprejet. Zanimivo, da to kljub opozorilom na morebitne sankcije ni kaj prida vznemirilo svetnika Marjana Zupančiča (SKD), da je to pot za izid občinskega glasila treba najti, niti običajno zmernega gospodarstvenika Franca Bartolja, ki kot da je pozabil, čigav je pravzaprav proračunski denar. Gremo naprej, četudi skozi zid, kajne? Eh, kaj morala, cilji so pomembni...

ŽUPNIK IN RAVNATELJ - O zgornji temi o morali in ciljih bi vedela veliko povedati šentruperški župnik Mirko Simončič

in ravnatelj trebanjske osnovne šole Štefan Kamin, saj imata oba opraviti s svojimi "ovčicami". Pravijo, da to obvladata.

Sevniški paberki

VIVA V ŽIVO - Pri radijskem oddajanju v živo se dogaja, ker le še malokatera radijska postaja uporablja tako imenovano varnostno zanko, da v režiji po potrebi "prefiltrirajo" oz. izločijo neželjene, žaljive, prostaške in še kakšne izjave, po presoji urednika neprimerne za ušesa in moralo poslušalcev. Tudi sevniški radio seveda ni izjema in gre "na ful" v živo, zato se občasno dogodi tudi kaj nevšečnega. Tako so, ker so začeli nekateri poslušalci po telefonu ob glasovanju za "naj" zdravnika, ki ga je spet razpisala revija Viva, marsikaj komentirati o možeh v belem, poslušalstvo opozorili, naj le glasujejo za, brez komentarja, ki ga dopuščajo pisani mediji.

SMETI V CENTRU - Kmalu po ponedeljkovem odvozu smeti so se ob zabojnikih v mestnem središču pred pošto znašlo veliko kartonskih škatel in drugih smeti. Tisti, ki so krivili pošto, so to počeli nevede ali zavestno krivično, saj so nekateri znaki, da gre za bližnje podjetje s prostori v HTC. Zaenkrat torej tega "žulja", na katerega so nas opozorili stanovalci Trga svobode, ne bomo še fotografirali, saj bo tole verjetno zaleglo...

ALFA KAZI UGLEDNO DRUŠČINO - Na parkirnem prostoru pred parkom z nekaterimi eksponati Galerije likovnih samorastnikov med kulturnim domom, župniščem in cerkvijo je že lep čas parkirana zapuščena, povsem oropana alfa. Avto je ostal seveda tudi brez koles. Res čudno, da te sramote v najožjem mestnem središču niso opazili niti (ne)odgovorni krajevni niti občinski veljaki, če pa že so, je žalostno, da doslej niso ukrepali, da bi, če že drugega ne, vsaj odstranili to pločevino, da bi sprostili eno parkirno mesto. (Foto: P. P.)

Krške novice

IME KRAJA - Na preimenovanje Podbočja v Sveti Križ gledajo domačini različno. Nekateri so za "Križ", drugi ga zavračajo. S terena so nedavno sporočili še en predlog za ime, ki vključuje preteklost in sedanjost, humanizem in politiko, tiste s politične levice in tiste s politične desnice. Tako ime naj bi bilo Rdeči Križ.

NOVOST - Na območju Krškega so v zadnjem času dejavni tudi tako imenovani genitalisti. Za razliko od liberalcev, konservativcev, marksistov in drugih filozofskih smeri gre v omenjenem primeru za posebno skupino, ki ima od vseh svojih spomladanskih opravil najraje ustanavljanje časopisov.

SREDIŠČE - Potem ko so na Raki preselili pošto in trgovino v drug del vasi, je nekdanje krajevno središče že dobilo pri ljudeh novo, razmeram primerno ime Puščava.

DEJANSKO STANJE - Če se Kostanjevica na Krki lahko pohvali z redkimi umetniškimi zbirkami, ima verjetno še eno posebnost. Tako razkopano javno stavbo, kot je gornje nadstropje objekta nekdanje kostanjeviške policijske izpostave, gotovo ni daleč naokoli.

Novo v Brežicah

PRIPOROČAJO SKAKANJE ČEZ PLOT - Medtem ko neka brežiška tovarna išče ključavničarje in župnija ključarje, iščejo brežiški atleti ključ, ki bi jim odklenil vrata novega atletskega stadiona, po katerem so ob lanski otvoritvi tekali celo v globokem snegu, sedaj pa ne morejo niti ob lepem sončnem vremenu. Tako iskani ključ je menda samo eden in še tega ima v rokah oseba, ki se bolj kot nad atletiko navdušuje nad športom, pri katerem se dvaindvajset kratkohlačnikov podi za enim samim napihnjenim kosom usnja. Kako priti do privlačne rdečkaste tekaške steze, atleti še ne vedo, čeprav je res, da so jo posamezniki nekajkrat dosegli s plezanjem preko ograje. Ker pa je takšno plezanje zaradi ostro prirezanih vrhov žične ograje precej tvegano početje, v klubu nameravajo vse svoje člane priučiti še na skok ob palici.

KONČNO SO GA OBESILI - Po dolgih mesecih pričakovanj in ob vse glasnejših zahtevah prizadete javnosti so ga pretekli teden vendarle obesili in sedaj ga vsi hodijo gledat. Da ne bo pomote: beseda ni o kakšni javni eksekuciji po vzoru Kitajcev ali Irancev, temveč gre le za izobešanje osnutka lokacijskega načrta prihodnjega avtocestnega odseka med Obrežjem in Krško vasjo ter zbiranje pripomb ljudi, ki bodo zaradi nameravane gradnje avtoceste deležni tako ali drugače večjih ali manjših osebnih stisk. Brez osebnih stisk ob tako velikem posegu v okolje gotovo ne bo šlo. Glave ne bodo letele, hiše pa prav gotovo, zato tudi solza ne bo manjkalo.

Fašjenk znova v mednarodnem spremstvu

Pustovanje v Dobovi

DOBOVA - V nedeljo bodo dobovski organizatorji, ki združeno delujejo v tukajšnji pustni akciji "Fašjenk Dobova 2000 - 2. mednarodni karneval", začeli oznanjati pusta po brežiški občini. Dan pozneje ga bodo oznanjali v krajevni skupnosti Dobova. V torek, 7. marca, dopoldne bo pustna svatba v Ločah, v sredo ob 19. uri bo, prav tako v Ločah, poravnavanje pokojnega Milenija, kjer bodo nastopili med drugimi trobilni kvintet GD Loče, misijonar in ministranti in sorodstvo. V četrtek ob 19. uri se bo v Ločah s kropitvijo pokojnega Milenija ob zvokih domačih harmonikarjev nadaljevala žalna veselica. V petek ob 19. uri bodo v Ločah naredili zadnje slovo od Milenija, kjer bodo navzoči v globoko žalost utonili ob glasbi Gasilske godbe na pihala Loče.

V soboto ob 14. uri bodo v Ločah maske iz Italije in Hrvaške, kurenti iz Ormoža, Hajdine in Ptuja, maske iz Kostanjevice, kosci in orači iz Dobove in maskirane skupine v povorki odšli v Dobovo. Tam bo ob 17. uri vesela sedmina z ansamblom Tonija Deželana.

M. L.

Pod Bočjem ali Svetim Križem?

Prebivalci KS Podbočje imajo kar nekaj vsakdanjih težav javnega značaja - Brez poti do doma - V kaj usmerjajo moči - "Ne strinjamo se s preimenovanjem kraja"

PODBOČJE - Krajevno skupnost Podbočje bo v prihodnje začela reševati kar nekaj javnih problemov. Vsaj nekateri od njih so starejšega datuma, ko so razvoj snovale druge lokalne vodilne ekipe, vendar je skrajni čas, kot menijo v svetu KS, da problemom naredijo konec.

Med težavami, ki pestijo domačine, je pomanjkanje avtobusnih postajališč in neurejenost krajev, npr. Podbočja. Dejstvo je, da nekateri domačini celo v središču Podbočja še nimajo ustrezne dostopne ceste do doma, denimo.

Nedvomno ima Podbočje dovolj pridnih rok in naprednih misli, da bi lahko rešilo vsa pomembna lokalna razvojna vprašanja. Ker v iskanju nove podobe Podbočja poteka akcija za preimenovanje Podbočja, smo vprašali za mnenje o njej Ivana Urbanča in Andreja Zupančiča, člana sveta KS Podbočje, torej organa, ki se nedvomno srečanje z vsemi javnimi zamislimi.

Kot pravita Urbanč in Zupančič, je za skupno krajevno korist volja in želja po gospodarskem razvoju kraja pomembnejša od hotenj, da bi kraj Podbočje preimenovali v Sveti Križ. "Ne strinjamo se s preimenovanjem kraja, ker želimo, da bi s skupnimi močmi poskrbeli za razvoj kraja," pravita Urbanč in Zupančič.

"Odločno nasprotujeva preimenovanju kraja, kar sva pokazala tudi pri odločanju v svetu krajevne skupnosti pred časom. Tam predlog za preimenovanje ni dobil zadostne podpore," pravita. Kot sta zapisala že v svoji izjavi uradu župana krške občine in občinskemu svetu, sedanje ime Podbočje nima ideološkega naboja, saj se naslanja na zemljepisno ime Bočje. Akcija preimenovanja je po njunem mnenju "očitno politično obarvana, saj zahteva iniciativnega odbora ni vrnitev starega imena Sveti Križ pri Kostanjevici, pač pa se zahteva novo ime Sveti Križ ob Krki". Po navedbah članov KS je akcija preimenovanja "že povzročila veliko škodo s tem, ko je razdelila vaščane Podbočja in tudi krajane cele krajevne skupnosti, kar škodi delu krajevne skupnosti".

• Po Urbančevih in Zupančičevih informacijah je način zbiranja podpisov potekal nedemokratično, pri čemer so člani odbora ljudi pomanjkljivo seznanili, npr. s stroški preimenovanja.

M. L.

NA TURNIRJU TUDI 2. MESTO

KRŠKO - Na kvalifikacijskem turnirju v standardnih in latinskoameriških plesih Urška Open v Ljubljani 26. februarja je v močni mednarodni konkurenci plesni par PPK Lukec Krško, Gregor Sotošek in Maja Omerzel, dosegel v skupini pionirji D 2. mesto v standardnih in 4. mesto v latinskoameriških plesih. Par Dejan Baliban in Zala Zorenč sta si priplesala v isti skupini 3. mesto v latinskoameriških in 5. mesto v standardnih plesih. Med pionirji C sta bila Luka Vodlan in Amadeja Plevel 5. v standardnih in 7. v latinskoameriških plesih.

V KNJIŽNICI REŠEVANJE KVIZA

BREŽICE - Knjižnica Brežice organizira od 28. februarja do 3. marca med zimskimi počitnicami za učence osnovnih šol v brežiški občini reševanje slovenskega knjižnega kviza 2000, Prežihov Voranc in Koroška. Učencem so namenili čas od 11. do 12. ure, ko bodo reševali kviz pod strokovnim vodstvom. Danes pričakujejo v knjižnici učence 5. do 8. rauzreda, jutri, v petek, učence 2. do 8. razreda.

GRADBIŠČE V LESKOVCU PRI KRŠKEM - Pred dnevi, ko je nastala fotografija na gradbišču leskovške obrtne cone, so gradbinci ob jutrih delali še zmeraj pri -8 C. Kljub takim, ne najboljšim delovnim možnostim nekdanja polja ob obstoječih leskovških objektih hitro dobivajo novo podobo. Na posnetku: gradbišče v Leskovcu, katerega vodja je Radovan Tkalec in kjer je gradbeni delovodja Jože Mihorič. (Foto: M. L.)

V Leskovcu nov prostor za obrtnike

Zdaj komunalno urejanje

LESKOVEC PRI KRŠKEM - V Leskovcu pri Krškem gradijo naprej obrtno cono, ki bo segla do koridorja visokonapetostnega električnega daljnovoda Krško-Novo mesto. V prvi etapi tokratnega posega bodo zgradili vso potrebno kanalizacijo in napeljali vodovod; v obrtni coni bodo do parcel napeljali vodovod ter telefonski in nizkonapetostni električni priključek. Investitor gradnje je občina Krško in izvajalec krško podjetje Kostak.

Kanalizacijo, ki jo bodo zdaj napeljali do ceste Krško-Drnovo, bodo v prihodnje gradili naprej proti Žadovinku in od tam dalje proti bregu Save, kjer bo v bodoče čistilna naprava.

M. L.

OBČNI ZBOR BREŽIŠKIH ŠOFERJEV

BREŽICE - Združenje šoferjev in avtomehanikov Brežice bo organiziralo v soboto ob 18. uri v restavraciji Blagovnice v Brežicah redni občni zbor. Udeleženci bodo med drugim obravnavali smernice in delovni načrt za leto 2000 in izvolili delegata za 34. redno skupščino ZZŠAM Slovenije. Na občnem zboru bodo podelili plakete in priznanja.

Reka Bregana odnaša Slovenijo

Reka Bregana v Slovenski vasi ob nalivih poplavlja - Pretrgane poti - KS Jesenice na Dolenjskem opozarja in prosi za pomoč - Kdaj čiščenje rečnih bregov?

SLOVENSKA VAS - K težavam, ki jih imajo prebivalci ob slovensko-hrvaški meji na območju Slovenske vasi v brežiški občini, prispeva svoje tudi reka Bregana, ki ob nalivih poplavlja. Krajevna skupnost Jesenice na Dolenjskem je o tem že pred časom obvestila novomeško območno enoto Inšpektorata Republike Slovenije za okolje in prostor in hkrati prosila za pomoč pri odpravi omenjene škode.

Po navedbah krajevne skupnosti so pri gostilni Tiha dolina na hrvaški strani z odpadnim materialom zožili Bregano, zato reka pritiska na breg na nasprotni strani. Blizu mostu za Kališče Bregana po trditvah KS Jesenice na Dolenjskem že več desetletij izpodjeda levi breg. Odnesla je že toliko zemlje, da od nekdanjega kolovoza ni ostala niti steza, s čimer je pretrgala edino pot med deloma vasi. Po navedbah krajevne skupnosti je Bregana odplavila precejšen kos ozemlja na kraju Močile. S tem je odnesla nekdanjo pot in se globoko zajedla v ozemlje na slovenski strani. Na Hižišču pa teče Bregana tik ob poti, ki ni podzidana. V KS Jesenice na Dolenjskem so v omenjenem dopisu Inšpektoratu opozorili, da bi ob narasli vodi zemlja lahko zdrsnila v vodotok in s tem bi izginila edina možna pot med posameznimi deli vasi.

Kljub jeseniškim opozorilom državi Bregana vse do danes nemoteno odnaša bregove. S tem Bregana odnaša Slovenijo, če drži, da poteka slovensko-hrvaška meja tu po tej reki, vse pa kaže, da je meja prav na tem vodotoku.

Medtem ko nihče iz Slovenije še ni začel gradbenih operacij za utrditev bregov Bregane, bodo mogoče že kmalu očistili grmovje ob reki. S tem urejanjem brežin bi pomagali k boljšemu pretoku vode v reki. Hkrati bi polepšali krajino, kar zahtevajo med drugim tudi domačini v javnih razpravah o sodobnem urejanju nekdanjega trgovskega središča v Slovenski vasi.

• "Ko so bile poplave, smo opozarjali, da Bregana odnaša vrtove in da so bila poplavljena dvorišča. Opazno se spreminja struga reke Bregane, kar so ugotovili tudi strokovnjaki, ki delajo cesto ob zeleni meji," pravi Rajka Križanac, tajnica KS Jesenice na Dolenjskem.

M. L.

UREJAJO BREG REKE BREGANE - Desni breg reke Bregane hrvaško vodnogospodarstvo ureja že nekaj dni. Levi, slovenski breg je bil pred dnevi še nedotaknjen, kar se vidi tudi v ozadju na fotografiji, ki je prejšnji teden nastala v Slovenski vasi. Po nekaterih lanskih napovedih so v jeseniški krajevni skupnosti pričakovali, da bodo Slovenci čistili breg reke hkrati s Hrvati. Kot rečeno, se slovenske žage še niso oglasile. (Foto: M. L.)

OBČNI ZBOR DRUŠTVA DIABETIKOV

ČATEŽ OB SAVI - Društvo diabetikov Posavje-Brežice bo imelo v soboto ob 9.30 v motelu na Čatežu občni zbor. Na njem bodo med drugim obravnavali poročilo o dosedanjem delu in sprejeli nov delovni načrt. Udeležence zbora iz Sevnice in Krškega bo na železniški postaji v Brežicah čakal avtobus ob prihodu vlakov ob 8.36. Tudi k vlaku ob 14. uri bo peljal poseben avtobus. Na avtobus lahko vstopijo tudi člani društva iz Brežic, in sicer na brežiški železniški postaji in pri Blagovnici v Brežicah.

Novo vozilo gasilcev v Brežicah

Zmogljiva oprema

Novo orodno gasilsko vozilo, ki ga ima Prostovoljno gasilsko društvo Brežice kot osrednja gasilska enota v brežiški občini, spada med sodobnejšo tovrstno opremo. Vgrajen ima rezervoar za 4.000 l vode in 200-litrsko posodo za penino, ki omogoča gašenje s peno. Zmogljivost vgrajene vodne črpalke je 2.400 l/min pri gašenju z normalnim tlakom in 250 l/min pri visokotlačnem gašenju. Novi avtomobil ima tri navitja cevi, in sicer po 60 in po 80 m za visokotlačno in 40 m cevi za gašenje pri običajnem tlaku. Na vozilu je tudi vodni top. Za osvetlitev požarišča služi dvižni steber z reflektorjema 2-krat 1.000 W.

Za vozilo, ki je veljalo skupno 25 milijonov tolarjev, je zagotovilo 2,5 milijona tolarjev PGD Brežice, preostalo je dala Gasilska zveza Brežice. Vozilo so gasilci kupili pri Gasilski opremi Ljubljana, opremo za gašenje je vanj vgradilo mariborsko podjetje Varkar, kot je povedal Vinko Cvetkovič, tehnični sekretar pri Gasilski zvezi Brežice in višji gasilski častnik.

M. L.

USPEŠNEJE PROTI OGNJU - Novo vozilo brežiških gasilcev bodo lahko uporabili pri gorečih zgradbah in v prometnih nesrečah, ki so na bližnji magistralni cesti žal spet pogoste. V novem brežiškem gasilskem avtomobilu je med drugim tudi prostor, namenjen škarjam za reševanje iz poškodovanih avtomobilov na cesti. (Foto: M. L.)

Pet brezposelnih od 100 našlo delo

Zaposlovanje v Posavju 1999 - Z novinarske konference sevniške območne službe Zavoda RS za zaposlovanje - Zmanjševanje brezposelnosti - Okrogla miza o brezposelnosti mladih? -

BREŽICE - "Ocenjujemo, da se bodo trendi zmanjševanja brezposelnosti v Posavju nadaljevali," je ob koncu novinarske konference na brežiškem uradu za delo poudaril direktor sevniške območne službe Zavoda za zaposlovanje Toni Koren, potem ko je družno s sodelavkama Sašo Mohorko in Karmen Starc razgrnil problematiko zaposlovanja v regiji, predvsem pa brezposelnih oseb, v letu 1999. Teh je bilo ob koncu decembra lani še 4.464.

V programe aktivne politike zaposlovanja so lani zajeli 2000 brezposelnih. Zmanjšalo se je število prejemnikov denarnega nadomestila in denarnih pomoči. Koren je povedal, da razmišljajo, da bi pripravili okroglo mizo o možnostih zaposlovanja mladih v Posavju, na katero naj bi povabili predstavnike občin, večjih firm, gospodarske zbornice in Kluba posavskih študentov. Imeli pa so že sestanek z vsemi posavskimi kmetijci, ki zaposlujejo tujce. Letos pričakujejo okrog 700 tujcev za sezonska dela v kmetijstvu, kot so obiranje jabolk in jagod, delodajalci pa imajo letos možnost ta dela opraviti tudi z javnimi deli. Kar zadeva javna dela, pa ostaja enoletna omejitev za izvajalce in zaposlene, da se ne bi na tak način preveč navadili in da bi svoje zagate, po eni strani s pomanjkanjem delavcev in po drugi z brezposelnostjo, reševali z večjo lastno pobudo in zavzetostjo. Lani je v 80 programih javnih del sodelovalo 462 oseb, značilno pa je, da so prednjačili Krčani s številnimi programi z manjšim številom oseb. Med temi je več kot tri četrt "dolgotrajno brezposelnih", predvsem ženske in starejši. Le petini "javnih" delavcev se je uspelo redno zaposliti!

Upad brezposelnosti v Posavju lani ni posledica velikega povpraševanja in odpiranja novih delovnih mest v okolju, temveč spremenjene zakonodaje, po kateri mora zavod za zaposlovanje iz svoje evidence oz. registra črtati določene osebe. Povpraševanje po delu je bilo večje, določen del brezposelnih postaja vse manj mobilen, težave pri dolgotrajno brezposelnih pa so motivacija in tudi zdravstvene težave. Iz evidenc prejemnikov denarnih pomoči oz. nadomestil za brezposelne so lani črtali v Posavju 1042 oseb, kar je sicer 124 oseb več kot leto poprej, kar pa ni toliko posledica večje strogosti uradnikov, marveč spet sistema, ki semkaj prišteva tudi tiste, ki so, denimo, oblekli vojaško suknjo ali se upokojili. Če je spodbuden podatek, da se je lani na 100 brezposelnih uspelo zaposliti peterici, da se je število prvih iskalcev zaposlitev in mladih zmanjšalo, da je krajša tudi čakalna doba, pa je najbolje, da presodijo tisti, ki tegobe brezposelnosti prenašajo na svoji koži...

P. PERC

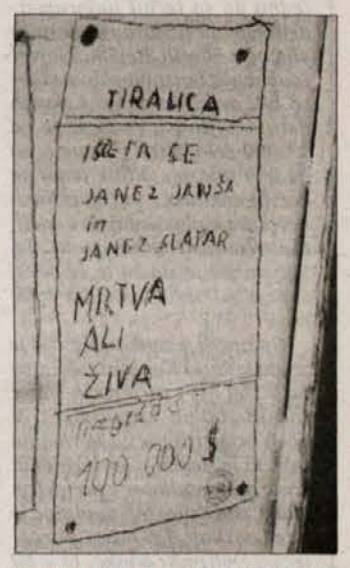

KOT TIRALICA - Na območju, kjer so bili v Posavju nekoč vojaki zvezne armade, je še veliko različnih ostankov, ki spominjajo na (nekdanji) vojaški stroj. "Tiralica", ki odslikava javno mnenje nekega trenutka v sodobni slovenski zgodovini, je bila še pred dnevi objavljena na enem od vojaških zidov nekdanjega vojaškega tehničnega središča v današnji Slovenski vasi. (Foto: M. L.)

GOSPODARSTVO

DANFOSS IN MELAMIN NA SEJMU V KAIRU

NOVO MESTO - 30 slovenskih podjetij se bo od 1. do 10. marca skupinsko predstavljalo na mednarodnem sejmu v Kairu, kjer je bilo lani 2.500 domačih in 1.500 tujih razstavljavcev. V torek je bila tudi poslovna konferenca, načrtovan pa je še obisk vladnogospodarske delegacije v Egiptu. V trideseterici podjetij sta tudi kočevski Melamin in črnomaljski Danfoss Compressors.

ZAKON O FINANČNEM POSLOVANJU

PORTOROŽ - Društvo ekonomistov Ljubljana bo pripravilo 9. in 10. marca strokovni posvet o aktualnih razmerah na področju davkov in financ, na katerem bodo posebno pozornost posvetili Zakonu o finančnem poslovanju. Prijave sprejemajo do 5. marca.

SEJEM DOM

LJUBLJANA - Na ljubljanskem Gospodarskem razstavišču bo 7. marca odprl vrata sejem Dom, ki ga bo mogoče obiskati slab teden, na njem pa se bo predstavljalo preko 300 razstavljavcev.

Družba Žito želi prevzeti Dolenjske pekarne

Zdaj ima 36-odst. delež

NOVO MESTO - Tudi slovenska pekarska podjetja so se začela povezovati in združevati. Kot je za časnik Finance povedal direktor Dolenjskih pekarn Alojz Muhič, je Žito Ljubljana nedavno postalo 36-odst. lastnik te novomeške družbe. Pri tem je 30-odst. delež kupilo od Kmečke družbe, dodatnih 6 odst. pa še od zaposlenih. Cena delnic na internem trgu sicer dosega 30.000 tolarjev, Žito pa je Kmečki družbi plačalo 51.700 tolarjev za delnico.

Dolenjske pekarne so prejele tudi ponudbo, s katero želi Žito postati njihov 51-odst. lastnik. Kot je pojasnil Muhič, v družbi temu ne nasprotujejo, če Žito želi s tem dejanjem zmanjšati stroške poslovanja, vlagati v razvoj in ohraniti blagovno znamko Dolenjskih pekarn. Skupaj s ponudbo za pridobitev večinskega deleža je Žito poslalo tudi pisno zagotovilo direktorju, da ga ne namerava zamenjati.

Po besedah predsednika uprave Žita Rudija Kajtnerja ima ta družba zdaj v lasti že dve pekarni na tem območju: v Brežicah in v Krškem, pri čemer nameravajo krško postopoma zapreti.

J. M. CALLOUD, REVOZ NOVO MESTO:

"Ni nemogoče, da bi delali nissane!"

V letu 1994 je bila novomeška tovarna po kakovosti izdelkov sicer dobra, a hkrati fizično najmanj učinkovita med Renaultovimi tovarnami v Evropi. V šestih letih je ob istem številu zaposlenih povečala dnevno proizvodnjo avtomobilov od 260 na 530 vozil, hkrati pa za polovico (s 1100 na 550) zmanjšala število zaposlenih, ki ne delajo neposredno v proizvodnji. Revozova tovarna je zdaj po mnogih merilih najboljša Renaultova tovarna v Evropi, kar bo gotovo pomagalo prepričati Renault, da bo podaljšal sodelovanje s Slovenijo tudi po letu 2000. Lanskoletno priznanje Slovenije za poslovno odličnost je samo še dokaz več, da je Revoz na pravi poti. Nikakor pa Revoz še ni na končnem cilju, kot je v pogovoru za Dolenjski list dejal direktor tovarne Jean Marc Calloud. V prihodnjih letih se želi postaviti ob bok drugim Renaultovim tovarnam še po opremi, medtem ko bo z uspešnostjo in učinkovitostjo lovil evropsko in svetovno konkurenco.

• Veliko smo že slišali in tudi pisali o zagotavljanju kakovosti in stalnega napredka v Revozu ter o dosežkih v zadnjih letih. Kaj se da še narediti in na katerih področjih?

"Naš končni cilj je postati uspešna in učinkovita tovarna v evropskem in celo svetovnem merilu. Trenutno smo na nekaterih področjih najboljši med Renaultovimi tovarnami. Če primerjamo montažo, ki je v treh tovarnah proizvajalkah clia primerljiva po opremi, je Novo mesto najbolj učinkovito. Če pa se primerjamo z dosežki nekaterih drugih avtomobilskih tovarn, npr. Oplom, Fiatom ali Nissanon, nismo najboljši. V Evropi so torej sistemi, ki so boljši od nas, v svetu pa na primer Japonska. Učinkovitosti ne bomo mogli povečati s tem, da bi delali več, ampak le tako, da bomo delali bolje. Posameznik še vedno dela 8 ur na dan in način dela je le delno spremenjen, vendar pa je manj nekoristnih operacij, v tovarni je manj hierarhičnih ravni, vse službe se osredotočijo le na najpomembnejše delo. Pomaga tudi boljša računalniška podpora, v proizvodnji pa robotizacija in številne izboljšave. Predvsem je pomembno ukiniti vse, kar ni učinkovito."

• Ali še obstaja možnost, da Renault ne bi podaljšal sodelovanja z Novim mestom? Kakšni so lahko razlogi?

"Kaže, da je tovarna naredila vse, kar je bilo potrebno za nadaljevanje sodelovanja. Renault se je ravno zdaj začel pogovarjati s slovensko vlado in v naslednjih mesecih bo znana končna odločitev."

Jean Marc Calloud

• V javnosti Revoz opozarja na slabe ceste, pomanjkljivo oskrbo z elektriko, na nezgrajeni kontejnerski terminal. Kako te razmere vplivajo na poslovanje in kaj lahko Revoz stori za izboljšanje?

"Infrastruktura na Dolenjskem ni sorazmerna z močno industrijo na tem območju pa tudi ekonomske razmere za poslovanje niso najboljše. Neugodna so valutna razmerja, saj smo izračunali, da smo slovenski izvozniki od leta 1993 izgubili prav zaradi njih 40 odst. svoje konkurenčnosti. Kot izvoznika, ki 96 odst. izdelkov proda v Evropi nas prizadenejo tudi inflacija in rast plač pa tudi nove dajatve: za odpadke, zemljišče, vodo. Tudi po cenah električne energije, plina in kurilnega olja nismo konkurenčni. V Španiji, kjer tudi izdelujejo clia, je energija 40 odst. cenejša. V marsičem delovnopravna zakonodaja ni ugodna za nas. V Sloveniji smo imeli težave z uvedbo stalne nočne izmene, še posebej nerodne pa so omejitve nočnega dela žensk. V tovarni je zaposlenih 23 odst. žensk, zato ni jasno, kako bi lahko po zakonu oblikovali stalne vrtljive ekipe."

• Ali potrebujete take ekipe?

"Trenutno ne potrebujemo stalne nočne izmene, v prihodnje pa jo bomo, saj upamo, da bomo začeli proizvodnjo novega modela. Takrat bomo tako ekipo potrebovali in zna se zgoditi, da ne za nekaj mesecev, temveč za daljše obdobje. Naj dodam še, da imamo težave z zakonom o sodelovanju zaposlenih pri upravljanju, ki ne določa jasno vloge posameznih akterjev."

• Se morda zaradi naštetih težav v zadnjem času tesneje povezujete z okoljem na lokalni in državni ravni?

"Ne moremo pričakovati, da bo kdo upošteval naše probleme, če jih ne predstavimo in se o njih ne pogovarjamo. Poleg tega imamo v tovarni zaposlenih 2.500 ljudi, ki živijo v Novem mestu in okolici, in tudi zanje je pomembno, da je podjetje priznano v okolju. Revoz pa je tudi v samem mestu, zato je nujno, da prebivalci tovarno dobro poznajo, da vedo, kako deluje in na nek način postane njihova tovarna. Zavedamo se, kaj bi za Novo mesto pomenilo, če bi se tovarna zaprla, zato se še toliko bolj borimo za prihodnost. Navsezadnje smo ponosni, da se je zadnja leta spremenila tudi miselnost ljudi. Ne gre le za enosmeren odnos med Renaultom in Novim mestom. Ko smo prišli sem, je tu 20 ljudi govorilo francosko, zdaj je takih več kot 200. Ti gredo lahko v Francijo ali drugam ter aktivno in samostojno sodelujejo z Renaultom. Zaposleni so zdaj spoznali, da se ne uče francoščine zato, da bi govorili s Francozi v tovarni, temveč da lahko delujejo v Renaultu. Mnogi Slovenci že delajo tudi v drugih tovarnah po svetu; vsak dan najmanj trije Revozovi ljudje potujejo v Francijo."

• Že nekaj let je napovedana delitev Revoza na dve družbi, zdaj pa naj bi do nje tudi prišlo. Kaj to pomeni za tovarno v Novem mestu?

"Predlagana ločitev dejavnosti sledi načinu organizacije v vseh drugih državah, npr. Avstriji, Nemčiji, Španiji. Komerciala naj bi bila v 100-odst. lasti Renaulta, ker ta ne potrebuje lokalnega partnerja. Industrijski del, ki terja veliko večja finančna sredstva, pa se povezuje z lokalnim partnerjem, da se breme porazdeli, hkrati pa vnašajo v podjetje lokalni pogledi, želje, omejitve."

• Kot smo lahko brali, se Nissan ozira po Evropi in išče tovarno za proizvodnjo svojih vozil na tej celini. Kakšne so možnosti, da dobi ta posel Revoz, ki ima najboljšo Renaultovo tovarno?

"Ni nemogoče. Renault bo v prihodnosti obnavljal vozila spodnjega razreda. Če bo potrjeno, bo dobil Revoz vlogo pri tem, ni pa tudi izključeno, da bi delali vozilo za Nissan. Še posebej, ker je predviden skupen razvoj nekaterih delov (npr. podvozij), kar bi omogočalo delo na naših montažnih linijah."

• Ali je Nissanova ekipa že obiskala vašo tovarno?

"Da, v Novem mestu smo imeli tak obisk in moram reči, da je način dela in naložb v naši tovarni Japoncem bližji kot v katerikoli drugi Renaultovi tovarni."

• Koliko imate zdaj dela? Ali ste v proizvodnji dosegli maksimum? Kje so še rezerve?

"Zdaj v dveh izmenah izdelamo 536 avtomobilov na dan in imamo le malo rezerve. Vedno pa je rezerva nočna izmena. Veseli smo, da smo s sindikati sklenili dogovor o prilagodljivosti delovnega časa, ki dovoljuje v obdobju visoke aktivnosti delo ob sobotah ter ob zelo visoki aktivnosti poleg nekaj sobot tudi določeno število nadur med tednom (podaljšana izmena). Tako bi lahko, če bi se povečalo povpraševanje, delali več. Za zaključek bi rad poudaril, da imamo zelo dobre delavce, ki želijo napredek. Napredek smo dosegli z razvojem tehnologije - danes imamo 30 robotov in 50 pomagal - s povečanjem učinkovitosti ter tudi z izboljšanjem delovnih razmer, vzdušja pri delu, čistoče in urejenosti. Na nekaterih točkah smo tako najboljši, še posebej po učinkovitosti zaposlenih, medtem ko oprema ostaja skromna, zato se želimo v prihodnosti drugim Renaultovim tovarnam približati tudi po opremljenosti."

Pogovarjala se je:
BREDA DUŠIČ GORNIK

PODJETNI NA KMETIH

Kmetija Hosta živi zgolj od konj

Gospodar stavi na rejo in šolanje konj, še posebej lipicancev, računa pa tudi na turistično dejavnost, povezano s konji - Lipicanski žrebec z licenco za pripust

SELA PRI ŠENTJERNEJU - Zadnjih deset let se Andrej Hosta ukvarja samo še s konji: veliko je vlagal v razširitev hlevov, ki zdaj sprejmejo 30 konj, v pokrito jahalnico, ki omogoča ježo v vsakem letnem času in vremenu, ter v nakupe plemenskih konj in njihovo šolanje. V njegovem hlevu je zdaj 20 konjev, od tega 6 lipicanskih kobil ter dva lipicanska žrebca z licenco za plemenjaka. Eden od njiju, sivec Siglavy Gaeta II (po domače Pubi), je za bodočnost Hostove kobilarne še posebej pomemben.

Omenjeni sivec je jeseni na razstavi in ocenjevanju v Vilenici prejel prvo nagrado med lipicanskimi žrebci, z letošnjim letom pa je prejel odločbo ter licenco za plemenjaka, kar pomeni, da ima prav zaradi njega Hostova kobilarna edina med zasebnimi dovoljenje za pripust lipicanskih kobil. Sedem let starega lipicanskega sivca je lastnik Hosta vzgajal dve leti, saj za licenco ne zadostujejo samo izredne naravne značilnosti.

Ker je v Sloveniji manj kot 20 lipicanskih žrebcev, si Hostova kmetija veliko obeta od sivca Pubija, ki bi bil na trgu vreden vsaj 50.000 nemških mark. Že letos se rejci lipicanskih kobil močno zanimajo za pripuste. V bodoče se bodo usmerili pretežno v rejo lipicancev, ki se zdi najbolj perspektivna. Gospodar Andrej, ki v prihodnosti na tako usmerjeni kmetiji vidi tudi prostor za svojih šest otrok (zadnji ima šele dva meseca), se namerava držati prodaje zelo dobro izšolanih konj, za katere se da več iztržiti. "Pri nas ne delamo kot prekupčevalci, ki poskušajo v nekaj dneh konja na silo nekaj naučiti in prodati naprej," trdi in prisega na vztrajnost in dolgoročno šolanje konj.

Šola in prodaja konje iz lastne reje, obenem pa uči tudi konje drugih lastnikov. Na taki kmetiji se kar nekaj zasluži tudi s pripusti, saj sta v hlevu poleg omenjenih lipicanskih žrebcev še dva druga plemenjaka, zaradi česar kmetija sodi med večje pripustne postaje; samo letos je napovedanih v pripust okrog 100 kobil. V hlevih je na razpolago tudi 10 boksov za namestitev, oskrbo in šolanje tujih konj. Tudi ta del dejavnosti nameravajo razširiti. Poleg naštetega se kmetija z dopolnilno dejavnostjo vse uspešneje vključuje v turistično ponudbo. Na voljo so: turistično jahanje, izposoja konj, šola jahanja in dresura, prevozi s kočijami ter enodnevne, dvodnevne ali nekajurne ježe v okolici kartuzije Pleterje in po Gorjancih.

Ker so dobri konji, ki kličejo po ježi, na razpolago v hlevu, bi bilo neumno, če jih ne bi s pridom uporabili za dodaten zaslužek. "Manjka nam še dodatna ponudba za turiste, saj včasih kakega jezdeca gleda tudi 20 do 30 obiskovalcev, zato bo v prihodnosti potrebno kaj ponuditi tudi njim. Sodelujemo pa z bližnjimi gostilnami, ki ponujajo prenočišča in hrano. Prav tako sem vesel dobrega sodelovanja s kartuzijo Pleterje, ki mi po pogodbi omogoča jahanje na 1000 ha njenega posestva, zaradi česar se naši kmetiji nemoteno odpira ježa proti Gorjancem ter številnim zmamenitosti in lepotam tod okoli," poudarja Hosta.

B. DUŠIČ GORNIK

POSTAVNI SIVEC ZA PRIHODNOST - Od letošnjega leta imajo na Hostovi kmetiji pri Šentjerneju odločbo, s katero je njihov lipicanski sivec Siglavy Gaeta II (znan kot Pubi) postal plemenski žrebec z licenco za pripust. Njegov lastnik Andrej Hosta v bodoče računa predvsem na rejo in vzgojo lipicancev ter vzporedno še na vrsto dopolnilnih dejavnosti, ki pa bodo vse povezane s konji. (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Ena delnica določa tečaj

Nov zagon, ki ga je prejšnji teden na borznem trgu vzpodbudilo povečano trgovanje z Lekovimi delnicami, je proti koncu tedna že opešal, v prvih dneh tega tedna pa so tečaji najprometnejših delnic ponovno zaplavali v območje rdečih številk. Največ zanimanja borznikov in medijev so bili deležni nakupi Lekovih delnic. Njihova cena se je od 31.000 zelo hitro povzpela na 34.000 tolarjev. Kljub temu pa borzni analitiki v bližnji prihodnosti še ne napovedujejo nadaljnje večje rasti njihovega tečaja. Verjetnejše je, da bo ta še nekaj časa gibal okrog sedanjih vrednosti.

Opaznejši premik navzgor se je zgodil le še pri Kolinski (od 2.060 na 2.160 SIT) in Termah Čatež (od 13.200 na 13.500 SIT). V obeh primerih gre za normalno rast, ki je sledila objavi ugodnih poslovnih rezultatov v preteklem letu. Čisto drugačno ozadje pa je imel petkov 6,6-odst. porast tečaja Dolenjske banke. Ta je bil dosežen z nakupom ene same delnice v okviru rednega trgovanja, ki je morala, ne vem zakaj, zamenjati lastnika pri ceni 22.400 SIT. Hkrati je Mariborska borzna hiša s temi delnicami mimo borznega trgovanja opravila za približno 1,9 milijarde tolarjev prometa v obliki t. i. svežnjev. Posli so bili večinoma sklenjeni po ceni 23.500, kar pa po borznih pravilih ne sme vplivati na uradni tečaj. S tem je bila po mnenju poznavalcev opravljena prva faza prenosa delnic Dolenjske banke iz Nove KBM v dokončno lastništvo Nove LB.

V prihodnjih dneh bomo v uvrščeni kotaciji pričeli trgovati z dvema novima delnicama in z nekaj obveznicami. V A-kotacijo so bile sprejete delnice Banke Koper in trgovske družbe Koloniale Maribor, ki so nazadnje na prostem trgu dosegale ceno okrog 1.900 SIT. Na trg prihajajo tudi tri državne obveznice. RS 14 ima nominalno vrednost 10.000 SIT, obrestno mero TOM + 4 odst. in zapade 1. junija 2003. RSE in RSH sta nominalno vredni 100.000 SIT, obrestna mera znaša TOM + 5,10 oz. TOM + 5,55 odst., izplačani pa bosta 15. oktobra 2002 oz. 15. oktobra 2005. Na borzi se bo pričelo trgovati tudi z dvema bančnima obveznicama: Banke Celje 3. emisije in Banke Vipa 6. emisije. Obe sta valutni; obrestna mera za celjsko, ki zapade leta 2005, je EUR + 6 odst. in za Vipino, ki zapade leta 2009, EUR + 5,5 odst.

IZTOK PLUT
Dolenjska borznoposredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

NOVA KBM PRODAJA DELNICE DB

NOVO MESTO - Kot so povedali v Novi KBM, so v minulih dneh prodali približno polovico delnic Dolenjske banke. Prodajna cena je bila 23.500 tolarjev, kar je precej več od cene, po kateri jih je mariborska banka lani kupila (17.700 tolarjev). Kdo je kupec delnic, za zdaj še ni znano, poznavalci pa predvidevajo, da se delnice DB počasi selijo k Novi Ljubljanski banki, ki je decembra od Bake Slovenije dobila soglasje za pridobitev več kot 51-odst. lastniškega deleža v DB.

V TERMAH ZA 40 ODST. VEČ DOBIČKA

ČATEŽ OB SAVI - Kot so povedali v Termah Čatež, so po predhodnih podatkih lansko poslovno leto zaključili kar s za 40 odst. višjim dobičkom, kot so ga ustvarili v letu 1998, ko je dobiček dosegel 460 milijonov tolarjev. V januarju je Terme obiskalo 18 odst. več gostov kot v istem mesecu lani, za februar pa so napovedovali še 14-odst. porast obiskovalcev. K temu je svoje prispevala nova pokrita termalna riviera.

RAZPIS ZA POSLOVNO ODLIČNOST

NOVO MESTO - Podjetniški center Novo mesto opozarja na javni razpis, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 13-14, z njim pa zbirajo vloge za priznanje RS za poslovno odličnost za leto 2000. Namenjen je slovenskim gospodarskim družbam v štirih kategorijah: za proizvodne oz. storitvene družbe, oboje z do 250 oz. z več kot 250 zaposlenimi. Če izpolnjujejo merila, se lahko na razpis prijavijo tudi podjetniki posamezniki. Merila za ocenjevanje in razpisno dokumentacijo je mogoče dobiti pri uradu za standardizacijo in meroslovje (Loredana Leon). Razpis je odprt do 22. maja 2000.

RAVNANJE Z ODPADKI KOT DEJAVNOST

LJUBLJANA - Gospodarsko interesno združenje za odpadno embalažo ODEM GIZ se zavzema za dogovor o ravnanju z odpadno emabalžo z ministrstvom za okolje. Osnovni cilj združenja je preusmeriti odpadke iz odlagališč v predelavo, kar je tudi v skladu z evrospkimi smernicami. V Sloveniji odpadna embalaža predstavlja 3 odst. vseh odpadkov.

CELJSKI SEJMI

CELJE - V času od 15. do 19. marca bodo na Celjskem sejmu potekali tri sejemske prireditve: sejema Avto in vzdrževanje ter Moto boom in 1. razstava gospodarskih vozil.

REVIJA DROBNICA

SLOVENJ GRADEC - Izšla je prva številka petega letnika revije Drobnica. Strokovna revija za rejce in ljubitelje tokrat prinaša zapis o Etnoloških značilnostih koz, obširen opisa psa čuvaja drobnice in prikaz rezultatov mlečnosti ovac in koz v letu 1999. Zanimiv je prispevek o projektu ohranjanja slovenskih avtohtonih domačih živali, med njimi je tudi belokranjska ovca oz. pramenka, o kateri pišejo v drugi polovici revije. Preberete si lahko tudi, kako je bilo na mednarodnem simpoziju na Madžarskem in prvi evropski konferenci o volni, ki je oktobra lani potekala v Španiji.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Lepo, vendar dokaj hladno ponedeljkovo jutro je na novomeško tržnico privabilo številne branjevke in branjevce. Za kilogram česna in fižola v zrnu je bilo potrebno odšteti od 400 do 500 tolarjev, za čebulo, koren, kolerabo in črno redkev 200, za liter čebulčka pa 500 tolarjev. Kislo zelje in repa sta stala 200 tolarjev kilogram, kisle zeljnate glave 300, surove zeljnate glave 100 in rdeče zelje 150 tolarjev. Korenina hrena je stala 180, kilogram regrata 1000, radiča pa 300 tolarjev, prav toliko pa je bil zavitek domačih mlincev ali rezancev. Na voljo je bil tudi krompir po 80 tolarjev kilogram, kifeljčar po 300 in semenski krompir po 100 tolarjev. Jabolka so ponujali po 50 do 150 tolarjev kilogram, hrušk po 90 do 150, orehova jederca pa po 800. Liter žganja je stal 800 tolarjev, liter borovničevca 1.200, viljamovke 1.500 in sadjevca po 1.200 ter liter in pol domačega kisa 200 tolarjev. Kilogram domače ajdove moke je stal 400, kilogram medu od 900 do 1000, steklenička propolisa pa 300 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 105 prašičev, starih do 3 mesece, 22, starih 3 do 5 mesecev, in 17 starejših. Prvih so prodali 67 po 390 do 420, drugih 7 po 300 do 330, tretjih pa 3 po 240 do 260 tolarjev kilogram.

Tudi Črnomelj ima vinsko klet

Pretekli teden so v starem mestnem jedru Črnomlja odprli vinarski informacijski center Bele krajine, ki bo deloval pod okriljem Društva vinogradnikov Črnomelj - Prostora za 7.000 buteljk

ČRNOMELJ - Pretekli petek sta kmetijski minister Ciril Smrkolj in predsednik Društva vinogradnikov Črnomelj Matija Absec slovesno odprla črnomaljsko klet-vinarski informacijski center Bele krajine. Društvo vinogradnikov Črnomelj ga je s pomočjo občine in kmetijskega ministrstva uredilo v kleti nekdanje kovinarske šole v Ulici Mirana Jarca 2 v starem mestnem jedru.

Belokranjski vinogradniki so že velikokrat dokazali, da znajo pridelati dobra vina. Ker pa je pomembno, da jih tudi ugodno prodajo, so v črnomaljski kleti ponudili priložnost tako za pokušnjo, promocijo in tudi prodajo vinskega pridelka. V pravilniku bodo zapisani pogoji, na podlagi katerih bodo vinogradniki lahko ponudili vino v kleti, ki bo odprta enkrat ali dvakrat na teden, sicer pa po dogovoru. Po mnenju župana Andreja Fabjana bi morali biti vinogradniki še kako zainteresirani za ponudbo vin v kleti, v kateri je prostora za sedem tisoč buteljk. Seveda bodo imeli prednost Belokranjci, če pa med njimi ne bo dovolj zanimanja, bodo sprejeli tudi vina iz vse države in tudi tujine.

Minister Smrkolj, ki sta mu Fabjan in Absec podelila naziv častnega člana Društva vinogradnikov Črnomelj, pa je menil, da je pomembno, da v centru, ki je eden prvih tovrstnih pod okriljem društva v Sloveniji, "vina na ogled postavijo". Vendar pa bi morali po njegovem poleg vin tržiti tudi ponudbo turističnih kmetij in še marsikaj drugega.

Ureditev vinarsko informacijskega centra je veljala dobrih 14 milijonov tolarjev, od tega je polovico prispevalo Društvo vinogradnikov Črnomelj, 5,5 milijona tolarjev kmetijsko ministrstvo, ostalo pa črnomaljska občina. Znani enolog dr. Julij Nemanič je menil, da je to dobra naložba, saj bodo vinogradniki vedeli, kje lahko tržijo vino, kupci pa, kam naj gredo po dobro kapljico. Po njegovem bodo medalje z vinskih ocenjevanj vnovčevali prav v takšnem centru, v njem pa bodo lahko pripravljali tudi vinske licitacije. "V centru bodo vinogradniki lažje in boljše prodajali vina, sicer pa lahko za napredek vinogradniško-vinarske panoge v naši državi naredimo največ pri zaščiti vin. In tu smo prav v Beli krajini zelo napredni. Doslej je namreč v Sloveniji zaščiten le cviček, sedaj pa pripravljamo elaborat za zaščito metliške črnine in belokranjca. Z zaščito se bo dvignila kakovost, s tem ugled in cena vin," je menil dr. Nemanič ter pristavil, da želi, da bi vinogradništvo in vinarstvo v Sloveniji igrala vse večjo vlogo. S tem bi dokazali, da smo po velikosti sicer majhna, po kakovosti pa velika vinska dežela.

M. BEZEK-JAKŠE

NA ZDRAVJE - Potem ko je črnomaljsko klet - vinarski informacijski center blagoslovil črnomaljski dekan Peter Slevec, so na otvoritvi nazdravili številni obiskovalci, ki jim je v sicer prostorni kleti skoraj primanjkovalo prostora. Med gosti so bili tudi (od leve) direktorica Ljubljanskega sejma Ljuba Kofler ter kmetijski minister Ciril Smrkolj, ki nazdravlja s predsednikov Društva vinogradnikov Črnomelj Matijem Abscem in črnomaljskim županom Andrejem Fabjanom. (Foto: M. B.-J.)

REVIJA O KONJIH

LJUBLJANA - Konjerejce in ostale ljubitelje teh plemenitih živali odgovorna urednica že v uvodu opozarja na polstoletni jubilej Konjeniške zveze Slovenije, o njegovem praznovanju pa pišejo na 36. strani. Med drugim lahko v februarski številki prebrete o pasmah konj za šport in prosti čas, utrinke z blagoslovitev konj na štefanovo, za tokratna intervjuja pa so obiskali Branka Slano ob njegovem jubileju v kasaštvu in Ajdo Kalan, ki meni, da bi bilo življenje brez konj dolgočasno. Sredinski del revije obsega seznam licenciranih žrebcev v plemenilni sezoni 2000, veterinarska rubrika pa je namenjena predstavitvi naduhe ali COPD, bolezni pljuč konj, ki je najpogostejša v deželah z daljšim hladnim obdobjem, ko so konji dlje časa v hlevu.

Delavnica o biološkem kmetovanju

Kmalu tudi Slovenija na spletni strani ekoloških kmetovalcev

KOČEVJE - Kočevska občina je v sodelovanju s podjetjem Pinus, d.o.o., pred kratkim v Kočevju organizirala dvodnevno delavnico pod naslovom "Ekološko kmetijstvo in programi EU", ki se je zaključila z ogledi drevesnice Pinus na Marofu in Kocjančičeve kmetije v Gotenici.

Delavnice se je udeležilo 30 slušateljev iz Kočevja, Ribnice, Kostela, Dobrepolja, Cerknice in Ivančne Gorice, prisostvovali pa so ji tudi člani Združenja ekoloških kmetov Slovenije. Kot je povedala direktorica Pinusa Ljuba Turk-Šega, so bili z udeležbo zadovoljni, prav tako s predavatelji, ki so slušateljem predstavili projekte v pripravi za razvoj slovenskega eko kmetijstva in projekt o oživitvi travniških sadovnjakov. Slušatelje je najbolj zanimalo, kako se lahko proizvajalci organizirajo, kako je to zakonsko urejeno, kakšno pomoč lahko pričakujejo od države in na kakšen način lahko tržijo ekološko pridelane proizvode. V odgovoru na večino zastavljenih vprašanj so jim bile dobrodošle izkušnje, ki so jim jih posredovali predstavniki Združenja ekoloških kmetov Bio Erente s Koroške. Ti so med drugim predstavili tudi spletno stran eko proizvajalcev na internetu, na kateri se lahko v okviru projekta Alpe Jadran predstavljajo ekološke kmetije Avstrije, Italije in Slovenije. Na njej slovenskih kmetov zaenkrat še ni, vendar pa se bodo kmalu pojavili, kot so povedali na delavnici in kot je z opravljenimi pripravami na vključitev oziroma predstavitev svojega podjetja potrdila tudi Turkova.

M. L.-S.

Največ škode povzroča varoza

Letos 70 let društva novomeških čebelarjev

NOVO MESTO - Našim čebelarjem že več kot 17 let povzroča veliko škode čebelja bolezen varoza. "To je trenutno najhujša bolezen čebel pri nas. Varoza je živalca, velika 2 mm, ki se preživlja z beljakovinami iz čebelje hemolimfe in povzroči, da se ličinka čebele zaradi pomanjkanja beljakovin ne razvije v popolnosti. Bolj nevarna je jeseni, saj lahko čebelja družina propade v enem mesecu. Spomladi namreč napada predvsem trotovsko zalego, kar pa ni bistveno za preživetje panja," je povedal predsednik čebelarskega društva Novo mesto Emil Luzar.

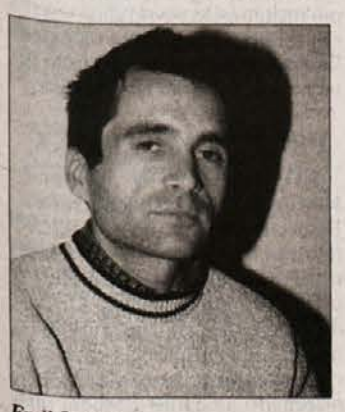

Emil Luzar

Novomeško društvo, ki združuje okoli 80 čebelarjev iz Novega mesta in okolice, je nedavno zaradi razsežnosti te bolezni pripravilo predavanje veterinarja Draga Goručana o zatiranju varoze. Zatiranje te nadležne bolezni poteka v treh fazah. Za prvo fazo, spomladi, so se novomeški čebelarji dogovorili, da se bodo zoper njo borili z zdravilom Hemovar. Nekje do srede marca imajo še čas, da s kemičnimi preparati preprečijo, da ne pride do okužbe medu. Sledi alternativno zdravljenje, to je odstranjevanje trotovine z gradilnim satom in kislinami in poteka v času, ko čebele nosijo med. Proces zatiranje varoze pa bodo sklenili v jeseni, in sicer z zdravilom Perizin. Bolezen pa ponekod zatirajo tudi z Aerosolom.

Na novomeškem območju poleg že omenjenega društva deluje še Čebelarsko društvo Krka, sicer pa predsedniki čebelarskih društev Dolenjske in Bele krajine delujejo v Klubu Dolenjskih čebelarjev. Društvo novomeških čebelarjev v letošnjem letu praznuje tudi 70-letnico delovanja. "Ob našem prazniku bomo izdali brošuro o čebelarstvu in pripravili slovesnost. Združili jo bomo z republiškim tekmovanjem mladih čebelarjev, ki jo 15. aprila organizirata Zveza čebelaskih društev Slovenije in Srednja kmetijska šola Grm. Potekajo pa tudi že dejavnosti ob svetovnem čebelarskem kongresu, ki bo leta 2003 v Ljubljani" je še povedal Luzar.

M. K.

PO ZBORU KONJEREJCEV NA REPČAH - Konjerejsko društvo Trebnje, ki ga vodi Tone Brezovar in povezuje 53 rejcev z okrog 180 konji, je pretekli petek po občnem zboru na Repčah prisluhnilo, kot je dejal mag. vet. Iztok Rep, največjemu poznavalcu selekcije v konjereji pri nas - mag. vet. Janezu Rusu z ljubljanske Veterinarske fakultete. (Foto: P. Perc)

Tudi znanje iz konjereje

Dopolnilne dejavnosti na kmetiji

NOVO MESTO - Na srednji kmetijski šoli Grm v Novem mestu v triletnem poklicnem programu kmetovalec dijaki pridobijo tudi znanja iz konjereje in konjeništva. V nadaljevanju šolanja pa lahko svoje znanje poglobijo v poklicno-tehniškem programu kmetijsko-podjetniške dejavnosti (program 3+2).

Slovenska kmetija, majhna in razdrobljena, ne more doseči konkurenčnosti s klasično pridelavo in rejo. Zato so na novomeški šoli že pred leti v svoje programe poleg učenja za pridelavo in rejo vključili tudi učenje za dopolnilne dejavnosti v predelavi, trženju, turizmu, rekreaciji in športu. V triletnih kmetijskih programih so večji poudarek namenili vrtnarstvu, cvetličarstvu z aranžiranjem, prodaji, predelavi in skladiščenju, v živinoreji pa so največji korak naredili v smeri rekreacije in športa s konji. Imajo hlev za okoli 40 konj, pokrito jahalnico, maneže na prostem in tekmovalni poligon. Pridobljeno znanje dijakom omogoča zaposlitev v konjskih vzrejnih hlevih, dresuri in šolanju konj ter učenju v šoli jahanja. Glede na povpraševaje po takih zaposlitvah želijo na grmski šoli omogočiti čim večji vpis, zato sodelujejo tudi s Kobilarno v Lipici.

V programu kmetovalec so uvedli tudi številne dopolnilne dejavnosti, od predelave sadja, izdelave izdelkov iz lesa, šibja in slame do urejanja okolja, parkov, športnih in golf igrišč. Za zaposlovanje pa ponovno postajajo zanimivi programi za področje trsničarstva, čebelarstva, drevesničarstva in reje malih živali.

M. K.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanič

Novi letnik, novi načrti

Spomladanska rez trte je nadvse prijetno opravilo. Vinogradnik ne obrezuje trte mehanično, temveč z vsako vzpostavi oseben odnos, ko ji odmerja število očes. Trta je gotovo bolj poštena kot človek, saj nagrajuje z dobrim grozdjem, če se ji odmeri njeni moči primerna rez. Grozdje pridobiva na veljavi, toda za pridelovalce vina in kupce grozdja je zanimivo samo kakovostno grozdje. Prepričan sem, da bo pri oblikovanju odkupnih cen grozdja naraščala razlika v ceni med grozdjem povprečne in dobre kakovosti.

Malo leg imamo v naši vinorodni deželi, na katerih bi si lahko privoščili velike pridelke grozdja povprečne kakovosti in s količino iskali donosnost. Samo iz kakovostnega grozdja je možno pridelati kakovostno vino in samo iz vrhunskega grozdja je možno pridelati vrhunsko vino. Nobena moderna oprema v vinski kleti ne omogoča pridelati iz grozdja povprečne kakovosti (sladkorna stopnja med 64 in 70° Oe) kakovostnega vina. V Nemčiji so v zadnjih 30 letih ravnali zelo nespametno pri pretiravanju s pridelki grozdja na hektar. Tako so razvrednotili ceno grozdja in vina. Rentabilnost so iskali v vedno večjih pridelkih in sedaj so na dnu, ko iščejo izhod, da bi pri njih vinogradništvo preživelo. Razmere v pridelavi pri nas niso enake kot v Nemčiji. Tam je veliko večjih posestev, ki imajo samo "prešnico" in oddajajo grozdje, mošt ali vino zadružnim kletem ali trgovskim kletem. Nimajo vsa posestva lastnih steklenic, kot je to navadno pri nas. Prodaja vin zahteva vlaganje v opremo, prostore, trg, in mnoga zasebna posestva so raje ostala samo pri prodaji vina v cistenah podjetjem, ki stekleničijo in imajo tudi obdelavo trga. V reviji "Der deutsche Weinbau", ki jo dobivamo tedensko v Kmetijski inštitut Slovenije, so navedene najbolj sveže cene za sortna vina v sodu, ki se pri belih vinih sedaj gibljejo med 60 DEM in 140 DEM za hektoliter. Rdeča vina imajo višjo ceno, od 180 do 350 DEM/hl. Za naše male kmetije so take cene nevzdržne. V Nemčiji imajo veliko vinogradov na ravninah, zato so mislili, da bodo z več pridelka uspešno izrivali uvožena vina. Sedaj ugotavljajo, da bi jim šlo bolje, če bi pridelovali manj grozdja na hektar, kar bi omogočalo boljšo kakovost vina in višjo prodajno ceno.

Nekako pred letom dni sem prvič v tej rubriki pisal o nizkih cenah nemških belih neustekleničenih vinih. Od takrat so cene še padle. Pripravljamo se na novi letnik tako vinogradniki kot kupci grozdja. Čas ob spomladanski rezi trte omogoča odločanje o stopnji kakovosti pridelave. V Sloveniji bomo tudi v bodoče prodali večji del svojega pridelka doma, malo bomo izvažali. Uvažali pa bomo vse več in bomo imeli konkurenco tujih vin na našem trgu. Bomo zmogli dovolj modrosti za prave odločitve? Preživeti morata oba partnerja, tisti, ki bo prideloval grozdje, kot tisti, ki ga bo kupoval. Višje cene bodo dosegala vina, ki bodo razpoznavna po svoji kakovosti, v katerih bo možno najti tako sortne značilnosti kot poreklo vina. Konkurenca med slovenskimi vinorodnimi deželami bo v bodoče večja, kot je bila do sedaj. Zato se moramo pripravljati na prodajo ali nakup grozdja in vina letnika 2000 že sedaj, ko trto šele obrezujemo.

Dr. JULIJ NEMANIČ

77 VOZRCEV NA OCENJEVANJU VINA

TREBELNO - Na t.i. ocenjevanju vin, letnika 1999, v kmečkem turizmu Lamovšek v Mirni vasi, je 7-članska komisija, pod predsedstvom dr. Mojmirja Wondre ocenila 77 vzorcev vina članov Društva vinogradnikov Trebelno. 9 vzorcev so negativno ocenili in menili, da bo potrebno še veliko narediti za dvig kakovosti vin. Med 24 cvički je najvišjo oceno - 15,52 dobil Alojz Sinjur (Drečji vrh), med 29 vzroci dolenjskega belega vina je zmagal Anton Nahtigal - 15,80 (Češnjice), pri treh vzorcih dolenjskega rdečega vina Zvone Kotnik - 15,02 (gorica Sela), pri sortnih vinih pa je najvišjo oceno - 16,26 prejel kerner Jožeta Perka iz Čužnje vasi.

HELENA MRZLIKAR **gospodinjski kotiček**

Masten debeli četrtek

Ljudje so se že od nekdaj radi šemili, pa naj je šlo za verske ali druge dogodke. Maske so bile znane že pred antiko, ki so jih uporabljali v gledališču. Na Slovenskem naj bi bila najstarejša in najizvirnejša maska košuta, ki je ponazarjala žival. Prvo pisano poročilo o njej izhaja iz leta 1812. Šemljenje je bilo mestna navada, ki se je kasneje razširila tudi na podeželje. Pust je bil v naših krajih praznik z značilnimi obrednimi jedmi, ki naj bi predvsem vplivale na rodovitnost narave. Prva predpisana pustna jed naj bi prišla na mizo že ob malem pustu ali na debeli četrtek. To je bila prekajena svinjska spodnja čeljust ali svinjski rilec z ješprenjem. V juho, v kateri se je kuhalo prekajeno meso, so zakuhali ješprenjevo ali proseno kašo in zraven jedli še krompir v oblicah. Spekli so tudi potico, imenovano štula, ki so jo napolnili s kuhano proseno kašo in suhim mesom.

Debelemu četrtku je sledila pustna nedelja in na ta dan je moral biti jedilnik najboljši. Ponavadi so ocvrli flancate iz kvašenega in nekvašenega testa ali lahke flancate in spekli orehovo potico. Na pustni torek so gospodinje nekoč pekle bobe in kasneje tudi krofe. To je bilo vedno zahtevno opravilo, saj je bilo sramotno, če ta pustna dobrota ni imela svetlega venca, kar je tudi pomenilo, da jeseni ne bo obrodila debela repa. Med najstarejše obredne jedi sodijo špehovka, ki je morala biti čim bolj mastna, in ponekod žlinkrofi iz pšenične ali ajdove moke. Četudi je bila revščina pri hiši, se je morala družina do sitega najesti. Predvsem otroci, različno našemljeni, so hodili od hiše do hiše in prosjačili za dobrote. Pustnemu torku sledi pepelnična sreda, ki je vedno štirideset dni pred velikonočno nedeljo. Torej, veselemu in mastnemu pustu sledi štiridesetdnevni post, ki so ga naši predniki zelo upoštevali.

Praznična PUSTNA POTICA ni bila niti sladka niti odišavljena. Za pripravo testa potrebujemo 60 dag moke, 1 jajce, 5 dag kuhanega masla in 4 dag kvasa ter mleko. Iz sestavin zamesimo testo in ga damo vzhajat. Nato ga razvaljamo in premažemo z nadevom, ki ga pripravimo iz 40 dag zmletih orehovih jedrc in 3/4 litra pregrete smetane. Potica je precej mastna in zato primerna le za pustni dan. Na ta dan bomo naši prebavi pripomogli z DUŠENIM KISLIM ZELJEM, ki naj ne bo mastno. Kislo zelje na hitro zdušimo na olju, začinimo s poprom in česnom ter prilijemo malo juhe, da se zmehča. Kislega zelja pred dušenjem ne spirajmo z vodo, ker mu s tem močno osiromašimo hranilno vrednost.

Priznanja za bogato glasbeno žetev

V Kulturnem centru Janeza Trdine podelili odličja in in priznanja Zveze kulturnih društev Novo mesto za leto 1999 - Odličji Janezu Selaku in Jožici Prus

NOVO MESTO - V avli Kulturnega centra Janeza Trdine je Zveza kulturnih društev Novo mesto v soboto, 26. februarja, zvečer pripravila slovesnost, na kateri so podelili dvoje odličij in šest priznanj novomeške ZKD za dosežke na ljubiteljskem kulturnem področju v lanskem letu. Kot se spodobi za žlahtnost ljubiteljskega kulturnega delovanja, ki raste, kot pove beseda, predvsem iz ljubezni in vzgibov srca, so slovesnost z nastopi popestrili kar prejemniki priznanj sami, kar ni bilo težko, saj so vsa priznanja šla v glasbene roke. Zbor Pomlad je večer obogatil z umetno pesmijo, Fantje z vasi pa z ljudsko.

Prireditev, ki jo je povezovala Klavdija Kotar, je s pozdravnim nagovorom začel predsednik ZKD Novo mesto Franc Plut. Odličje kot najvišje priznanje, ki ga Zveza podeljuje za posebne dosežke in pomemben prispevek k razvoju ljubiteljskih kulturnih dejavnosti, je po sklepu predsedstva Zveze izročil Janezu Selaku in Jožici Prus.

Janez Selak je odličje prejel za dolgoletno uspešno vodenje Kulturno - umetniškega društva Šentjernej in še posebej za pozornost in skrb, ki jo posveča Pihalnemu orkestru Šentjernej, kateremu je nekaj časa tudi predsedoval, še vedno pa v njem igra. V času njegovega predsedovanja je orkester doživel prenovo in kadrovsko pomladitev, kakovostno rast pa je potrdil tudi z osvojitvijo zlate plakete na državnem tekmovanju pihalnih orkestrov v Sežani. Selak je ob tem tudi glavni in prizadevni organizator vrste zanimivih kulturno-turističnih prireditev in dogodkov v Šentjerneju.

DOBITNIKA ODLIČJA - Zborovodkinja Jožica Prus in Janez Selak sta dobitnika najvišjega priznanja

Jožica Prus, profesorica glasbe z Glasbene šole Marjana Kozine v Novem mestu, je odličje prejela za nadvse uspešno vodenje mešanega pevskega zbora Pomlad, s katerim dela vse od ustanovitve pred sedmimi leti. Mlade pevce je s strokovnim delom pripeljala do izjemnih in odmevnih uspehov. Zbor je že trikrat uspešno sodeloval na državnem tekmovanju v Mariboru, kjer je osvojil dve srebrni in eno bronasto plaketo, lani pa je posegel tudi po mednarodnih priznanjih. V Italiji je v konkurenci 50 zborov v najzahtevnejši kategoriji petja sakralnih pesmi osvojil zlato plaketo, Jožica Prus pa je prejela še posebno nagrado kot najboljša zborovodkinja.

Priznanja ZKD Novo mesto za lansko leto so prejeli: **Mešani pevski zbor Pomlad** za že omenjene uspehe, Franc Ivnik za tridesetletno delovanje v Kulturno - umetniškem društvu Otočec, za prizadevno dolgoletno vodenje gledališke skupine in za razvijanje kulturnega življenja v svojem okolju, **Mešani pevski zbor Revoz** za uspešno sodelovanje na mednarodnem zborovskem festivalu na Floridi v Združenih državah Amerike, kjer je prejel srebrno plaketo, **Cvetka Krampelj** za delo in trud, ki ga je vložila v vodenje zbora Revoz, **Pihalni orkester Krka Zdravilišča** iz Straže za izredne uspehe na treh lanskih tekmovanjih, od tekmovanja slovenskih godb do mednarodnih tekmovanj v Italiji in na Madžarskem, ter za osvojene zlate plakete na vseh tekmovanjih, in pevska skupina **Fantje z vasi** iz Škocjana za načrtno in prizadevno zbiranje ljudskih pesmi ter za gojenje ljudskega fantovskega petja.

M. MARKELJ

PRILJUBLJENO LECTOVO SRCE - Minuli četrtek, 24. februarja, zvečer je v veliki dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine gostovala Baletna skupina Croatia, ki jo sestavljajo člani Hrvaškega narodnega gledališča iz Zagreba. Predstavila je balet Lectovo srce, ki mu je na glasbo Krešimirja Baranovića napisal scenarij in koreografijo Svebor Sečak. Gre za enourno baletno predstavo, ki vse od svojega nastanka 1924. leta ostaja eden najbolj priljubljenih hrvaških nacionalnih baletov. Skupina Croatia je bila ustanovljena z namenom, da približa baletno umetnost občinstvu v krajih, kjer razmere ne dopuščajo gostovanj velikih baletnih ansamblov. V Novem mestu zanimanje za balet očitno še ni prav veliko, saj je v dvorani ostalo veliko sedežev nezasedenih. (Foto: M. Markelj)

Prva letošnja številka Rasti

NOVO MESTO - Kot velja že nekaj let, izide februarja, v mesecu kulture, vsakoletna prva številka revije Rast. Tokratna prihaja z nekoliko spremenjeno vsebinsko zasnovo, saj se je uredništvo odločilo, da bodo letos ob siceršnjem "našem gostu" namesto likovnih ustvarjalcev predstavljeni kot gostje muzeji z območja, ki ga pokriva revija. Kot prvi je prišel na vrsto Dolenjski muzej, ki letos slavi petdesetletnico delovanja. Predstavljen je z daljšim zapisom **Ludvika Tončiča** in z vrsto barvnih in črno-belih reprodukcij znamenitosti iz muzejskih fondov. V pogovoru z **Natašo Petrov** pa je kot stalna naša gostja predstavljena **Silva Novljan**, doktorica informacijskih znanosti, po rodu iz Mirne Peči, ki kot svetovalka za splošnoizobraževalne knjižnice izvrstno pozna problematiko knjižnic.

Iz ustvarjalnih literarnih delavnic so v tej številki objavljene pesmi **Ivana Gregorčiča, Helene Crček, Janeza Kolenca, Valentina Cundriča, Rudija Robiča** in **Rudija Stoparja** ter proza **Andreja Rifla Felana** in **Jožeta Sevljaka**. Iz tujih literarnih logov je v branje ponujena kratka proza sodobnega slovaškega pisatelja Jaroslava Blažkova v prevodu **Darije Jakše**.

V rubriki Kultura **Marijan Dović** v eseju o Tolkienu razmišlja o branju kot "nekoristnem tratenju časa", **Borut Križ** piše o lanskih izkopavanjih in novih najdbah na znamenitem arheološkem najdišču Kapiteljska njiva v Novem mestu, **Danilo Breščak** pa o arheološkem izkopavanju na novomeškem Kapitlju, ki je postreglo z zelo zanimivimi odkritji. Pogled v daljno preteklost ponuja tudi prispevek **Ive Mikl Curk**, ki govori o pijačah pri obredih in zabavah starih dob na Dolenjskem. **Ksenija Khalil** je posegla v novejše čase in zapisala, kako so se oskrbovali z vodo v belokranjskih vaseh v prejšnjih časih. Rubriko zaključujeta zapisa o sodniku, pesniku in prevajalcu Luki Svetcu Podgorskem izpod peresa **Ivana Godca** ter zadnji zapis o zgodovini in sedanjosti posavske vrtne in parkovne arhitekture, v katerem Alenka Kolšek predstavi zasebna "skrivnostna vrtova" iz Sevnice in Podkuma.

Franci Šali v rubriki Družbena vprašanja priobčuje razmišljanje o tem, zakaj bo tudi kapitalizmu zazvonil navček, **Ana Murn** pa razgrinja, kako se podeljuje evropska pomoč regionalnemu razvoju. V Odmevih in odzivih **Jože Drinovec** ob knjigah dr. Petra Kapša razmišlja o pisanju poljudne literature, **Zdenko Picelj** predstavlja legendarnega Leona Štuklja, **Rudi Stopar** pa piše o gostovanju brežiškega pevskega zbora Viva v Kanadi in o primeru literarnega kluba Žarek, ki Prešerna slavi na dan njegovega rojstva. Slede predstavitve treh knjižnih novosti: **Viktor Konjar** piše o Kolenčevi knjigi Iskanja v blodnjah, **Marinka Dražumerič** o etnološki knjigi Marije Krejan Vse sorte je že blou, **Milan Markelj** pa o treh knjigah Toneta Jakšeta, Dolenjski obrazi, Naše korenine in Iz takih korenin, v katerih je Jakše v novinarskih prispevkih, objavljenih v Dolenjskem listu, izrisal zanimivo mozaično podobo tega stoletja, sestavljeno iz življenjskih zgodb blizu petsto posameznikov.

Številko zaključujeta že 61. nadaljevanje Gradiva za dolenjski biografski leksikon, ki ga pripravlja **Karel Bačer**, in Kronika kulturnih dogodkov izpod peresa **Lidije Murn**. Tej številki je dodano še letno kazalo za leto 1999, ki ga je v dvel sklopih (vsebinsko in kazalo avtorjev) pripravil **Peter Štefančič**.

PREDSTAVITEV MLAKARJEVE KNJIGE

NOVO MESTO - Danes, 2. marca, bo ob šestih zvečer v veliki čitalnici študijskega oddelka Knjižnice Mirana Jarca predstavitev knjižne novosti plesnega umetnika Pina Mlakarja Ples kot umetnost in gledališče. Z avtorjem knjige se bo pogovarjal njegov dolgoletni prijatelj Jože Humer, večer pa bosta z glasbo in besedo obogatila še violinistka Maja Bevc in recitator Tomaž Koncilija.

PISATELJICA SUHE KRAJINE - Ivanka Mestnik z Daretom Pucljem in s suhokrajinskimi pevkami na predstavitvi svoje knjige Vikend sredi vasi v Žužemberški osnovni šoli.

Knjižni dar Suhi krajini

Predstavitev knjige Vikend sredi vasi Ivanke Mestnik v Žužemberku - Suha krajina v njenih knjigah

ŽUŽEMBERK - Upokojena učiteljica Ivanka Mestnik je očitno v svojem tretjem življenjskem obdobju odkrila, kako naostriti pisateljsko pero, saj je od leta 1994, ko je izšel njen leposlovni knjižni prvenec, izdala kar osem knjig. Med njimi jih je pet namenjenih predvsem mlajšim bralcem, tri pa odraslim ljubiteljem branja. Zadnja v tej vrsti je knjiga Vikend sredi vasi, ki je lani izšla pri Dolenjski založbi in so jo v začetku lanskega decembra predstavili novomeškemu občinstvu na odmevnem kulturnem večeru. Prejšnji teden, 25. februarja, so predstavitev ponovili še v Žužemberku, središču Suhe krajine. Ta slovenska krajina je namreč globoko zapisana v pisateljičino srce, saj je doma iz suhokranjske vasice Drašča vas, iz življenja Suhokranjčanov pa pogosto zajema snov za svoje pisanje. Tudi knjiga Vikend sredi vasi je v veliki meri tako zasnovano delo, saj Mestnikova v nji opisuje življenje treh njenih rodov v tem stoletju in s tem zapisuje tudi podobo življenja v Suhi krajini, ki je bilo težko in polno revščine, vendar tudi lepo, kadar so ljudje znali prav urediti medsebojne odnose.

Na predstavitvi se je s pisateljico prijetno pomenkoval Dare Pucelj, Janez Gliha je v suhokranjščini obudil spomin na fantovske pretepe, pevke Turističnega društva Suha krajina pa so z ljudsko pesmijo glasbeno obogatile večer, s katerim so Žužemberčani, kot je v uvodnem nagovoru povedala ravnateljica osnovne šole Jelka Mrvar, zaključili letošnji kulturni mesec. Gosta večera sta bila urednik Dolenjske založbe Franci Šali in ilustratorka Ana Guštin, ki je opremila knjigo.

M. MARKELJ

USPEŠNO NA ČRNO-BELIH TIPKAH - Med najmlajšimi talenti, ki v čarobni svet glasbe stopajo v Glasbeni šoli Krško, je tudi Špela Troha, učenka prof. Karoline Vegelj Stopar. Da je zares talentirana, je dokazala na nedavnem temovanju mladih pianistov v Zagrebu, kjer je osvojila prvo nagrado. Vsekakor lep uspeh za mlado glasbenico in tudi za njeno učiteljico, na obe pa je glasbena šola upravičeno ponosna. Na sliki: Špela Troha med nastopom v dvorani Kulturnega doma v Krškem. (Foto: MiM)

SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV

BRESTANICA - Območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti je v nedeljo, 27. februarja, popoldan v Domu Svobode pripravila 1. srečanje ljudskih pevcev občine Krško. Predstavili so se: harmonikar Jože Zorko, Pevci z Viher, ljudski pevci Roženkravt, Alenka Colner, ženski pevski zbor Aktiva kmečkih žena pod Gorjanci, Maja Zakšek, ljudski pevci Ajda Dolenja vas, Andreja Barič, Koledniki iz Bušeče vasi in harmonikar Milan Praznik.

MEDLETOVA NA ART BIENALU

SKOPJE - Slikarka Jožica Medle iz Šentjerneja sodeluje na 6. mednarodnem študentskem Art bienalu 2000 v makedonskem glavnem mestu Skopje. Na razstavi Art bienala, ki so jo odprli v galeriji skopskega Mestnega muzeja, razstavlja svoja novejša dela.

Vrabičevi Ekrani

Slikarska razstava v galeriji Simulaker

NOVO MESTO - V galeriji Simulaker, ki deluje v klubu LokalPatriot, so v torek, 29. februarja, zvečer odprli slikarsko razstavo Ekrani akademskega slikarja Saša Vrabiča iz Slovenj Gradca. Vrabič velja, kot pravi kustos galerije Iztok Hotko, za enega najperspektivnejših likovnih umetnikov najmlajše generacije. Razstavljal je že skoraj v vseh pomembnejših domačih galerijah in tudi v tujini. V Simulakru se likovnik predstavlja z nekaterimi starejšimi, doslej še ne razstavljenimi deli, ter z nekaj najnovejšimi. Med razstavljenimi slikami so tudi dela, ki so bila razstavljena na trienalni razstavi slovenske sodobne umetnosti U3-2. Vrabičeva dela je na razstavo uvrstil avstrijski kurator Peter Weibel, ki je presodil, da pač sodijo v vrh slovenske sodobne umetnosti.

Še Priložnostni zdravnik

Gledališka skupina KD Šentrupert uprizorila še Molièrovo komedijo

ŠENTRUPERT - Po lanskih sedmih uprizoritvah Županove Micke, ki je samo v šentruperški kulturni dom privabila kar okrog 600 gledalcev, je gledališka skupina tukajšnjega kulturnega društva v pičlih dveh mesecih naštudirala še Molièrovo komedijo Priložnostni zdravnik, ki po izjemnem odzivu občinstva na premieri 20. februarja in reprizi na domačem odru preteklo soboto kaže na ponovitev uspeha z lanskoletno prvo predstavo novorojenega ljubiteljskega gledališkega ansambla. Šentruperškega Priložnostnega zdravnika so si že ogledali kar številni Mirenčani, Mokronožani in ljubitelji komedij iz drugih bližnjih krajev, kar je igralcem najlepše plačilo.

Zvonka Krištof, režiserka Molièrovega Priložnostnega zdravnika.

V Priložnostnem zdravniku so vloge dobili srednješolci Tomaž Brcar, Stane Gorenc, Domen Krištof, Tadej Kovaljev, Darja Lamovšek, Daniel Pejovič in Karmen Uhan, scena je delo arhitekta Ruperta Goleta in Izidorja Kovaljeva, šepetalka je bila Breda Vojnovič, za masko je poskrbela Vesna Pajk, asistentka režije Gabrijela Štrum in režiserka Zvonka Krištof pa sta profesorici slavistike. "Tudi po 12 ur smo delali zadnje tedne pred premiero. Zelo pomembno je, da imajo srednješolci v majhnem kraju tudi takšne priložnosti za koristno izrabo svojega prostega časa. V majhnih krajih ljudje potrebujejo nekaj takega, takšne predstave, da se družijo, se pogovarjajo in tudi poveselijo," pravi režiserka Krištofova. Ker je tokratna šentruperška gledališka skupina generacijsko zelo homogena, je bila priprava Molièrove komedije lažja kot lani.

P. PERC

Sledenje drobnim trenutkom

V Kočevju so predstavili pesniški prvenec pesnika Davida Šušla - Zbirka, ki v presega začetniško poezijo

KOČEVJE - V dvorani glasbene šole v Kočevju je David Šušel v soboto zvečer predstavil svoj pesniški prvenec Sledenje Kairosa. Predstavitev avtorja, ki je eden najaktivnejših članov kočevskega kluba literatov, in njegove zbirke, ki jo je izdal s pomočjo sponzorjev v nakladi 250 izvodov pri založbi Mondena, je omogočila kočevska območna izpostava SLKD, glasbeno pa jo je obogatila mlada domača pianistka Maja Glavač.

Literarno ustvarjanje je del Šušlovega življenja že deset let, pesnikovanju pa se je resneje posvetil pred dobrim letom in pol. Odločitev, da bo pesmi, ki jih je do tedaj objavljal predvsem v revijah Apokalipsa, Rast in Fontana, izdal v samostojni zbirki, je v njem dozorela na lanskoletnem srečanju mladih literatov in pesnikov Kočevja. Kritiko pisateljice Lele B. Njatin, da so njegove pesmi premalo osebne, je vzel zelo resno in tako je nastala zbirka, za katero je pesnica Marjanca Kočevar v spremni besedi zapisala, da v mnogočem presega začetniško poezijo.

David Šušel

Zbirko sestavlja pet delov, od katerih ima vsak svoj naslov in je zaključena celota. V ospredju pesnikovega zanimanja so človek, prostor in čas, slednji ga že skorajda obseda v nenehnem "zasledovanju drobnih trenutkov" in s tem sledenju "kvalitetnejšemu času", kot pove že sam naslov zbirke. Oblikovna posebnost zbirke je, da je naslov pesmi pridan koncu pesmi. Verzi so sicer enotno pisani brez vejic in velikih začetnic, le s kakšno piko tu in tam.

M. LESKOVŠEK-SVETE

KONCERTI GM ODER

ČRNOMELJ, NOVO MESTO - Glasbena mladina Slovenije nadaljuje koncertni cikel GM Oder, v katerem se predstavljajo najboljši mladi slovenski glasbeniki v starosti do 25 let. Marca se bosta na slovenskih odrih predstavila flavtistka Elena in pianist Marko Hribernik. V Črnomlju bosta nastopila v ponedeljek, 6 marca, ob sedmih zvečer v dvorani glasbene šole, v Novem mestu pa v četrtek, 9. marca, ob isti uri v dvorani Glasbene šole Marjana Kozine.

OTVORITEV KNJIGARNE GOGA

NOVO MESTO - Jutri, 3. marca, bodo na Glavnem trgu odprli knjigarno Goga, ki bo popestrila knjižno ponudbo in obogatila kulturno dogajanje v dolenjski metropoli. Dogodek bo popestril nastop kantavtorja Janija Kovačiča, ki bo imel ob devetih zvečer še koncert v LokalPatriotu.

JURČIČEV ROD

MULJAVA - V Kulturnem domu na Muljavi bo v nedeljo, 5. marca, ob treh popoldan literarno-glasbena prireditev Jurčičev rod. V kulturnem programu bodo nastopili recitatorji in pevski zbor Vokal. Ob tej priložnosti bodo na ogled likovna dela Jožice Lenarčič in njene sestre Zorke Kramberger.

PRVA HAIKU ZBIRKA

LJUBLJANA - V prostorih Kulturno-umetniškega društva France Prešeren je bil v torek, 29. februarja, zvečer pomemben kulturni dogodek za vse ljubitelje in ustvarjalce haiku poezije. Ob izidu prve haiku knjižne zbirke pri nas je kulturno-umetniško društvo Apokalipsa, založnik zbirke, pripravilo literarno-glasbeni dogodek, na katerem so nastopili gledališki igralec Boris Ostan in člani glasbene skupine Lolita, večer pa se je zaključil z otvoritvijo razstave grafika in oblikovalca haiku zbirke Slavoljuba Stankoviča. Med prvimi petimi knjigami nove zbirke je tudi knjižica haikujev Srčni veter sevniškega ustvarjalca Rudija Stoparja.

POTA IN STRANPOTA §

25 ilegalcev

Sprovajalec v priporu

BELI BREG PRI KRŠKEM - 23. februarja ob 6.20 je krška policijska patrulja med kontrolo prometa opazila tovorni avtomobil - kombi modre barve znamke Mazda iz registrskega območja Maribor. Voznika, 34-letnega Mariborčana K. O., so ustavili v neposredni bližini naselja Beli Breg in pri kontroli tovornega prostora našli 25 državljanov Irana, Afganistana in Turčije. Državno mejo so ponoči iz Hrvaške prestopili preko reke Sotle v neposredni bližini naselij Slogonsko - Rakovec in nadaljevali pot peš skozi gozd do Župelevca, kjer so se vkrcali v kombinirano vozilo.

Policisti so ugotovili, da je O. K. med 18. in 23. februarjem trikrat najel isto kombinirano vozilo pri mariborskem podjetju, ki izposoja avtomobile. Z njimi je opravil prevoze ilegalcev iz območja PU Krško v Ljubljano. Osumljeni je bil v naši državi lani že dvakrat obravnavan zaradi prepovedanega prehoda čez državno mejo, v letu 1997 pa je bil za enako dejanje obravnavan v Italiji, kamor je tuje državljane sprovajal iz Slovenije. V Italiji je bil pravnomočno kaznovan z zaporno kaznijo dveh mesecev. Osumljeni, zoper katerega je bil odrejen pripor, naj bi za zadnji prevoz ilegalcev dobil dva tisoč nemških mark.

POŽGALA LOVSKI DOM PAJKEŽ

PAJKEŽ - Policisti so odvzeli prostost 25-letni T. M. iz Semiča, jo pridržali in zoper njo napisali kazensko ovadbo zaradi kaznivega dejanja požiga. 27. februarja se je ob 3. uri pripeljala do lovskega doma Pajkež, last LD Dolenjske Toplice, razbila okno na gospodarskem poslopju blizu doma, nato pa z vžigalnikom zažgala blago ob oknu. Požar se je hitro razširil in objekt je zgorel do tal. Osumljenka je razbila tudi okno lovskega doma in ga zažgala - ogenj je zajel klop, zaveso in leseno polico okna. Potem je poklicala policiste in dejanje priznala. LD Dolenjske Toplice je povzročila okrog tri milijone tolarjev škode.

OVADILI PODJETNICO

KRŠKO - Krški kriminalisti so zoper S. S. iz Brežic podali dve kazenski ovadbi zaradi suma storitve kaznivih dejanj goljufije in ponareditve ali uničenja poslovnih listin. Osumljena podjetnica je med 26. oktobrom in 17. novembrom lani ponaredila več položnic, katerih fotokopije je nato s pomočjo telefaksa pošiljala svojim poslovnim partnerjem ter jih tako z lažnimi obljubami in prikazovanjem dejanskih okoliščin glede plačilne sposobnosti svojega podjetja spravljala v zmoto. Na ta način je več poslovnih partnerjev oškodovala za skupaj 597 tisoč tolarjev.

MED POČITNICAMI POOSTREN NADZOR

NOVO MESTO - Na območju PU Novo mesto ugotavljajo pred in med počitnicami pogostejše kršitve javnega reda in miru, predvsem v gostinskih lokalih in na javnih mestih. Kršitelji so pretežno šolarji, ki se v lokalih opijajo in nedostojno vedejo, pretepajo ipd. Kršitve ugotavljajo tudi na javnih prevoznih sredstvih. Alkoholnih pijač mladoletniki ne kupujejo le v lokalih, pogosto tudi v trgovini ali jih prinesejo od doma. Med počitnicami bodo policisti še bolj poostrili kontrolo na vseh omenjenih krajih.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Na sodišču je čakanja čedalje manj

Delo Okrožnega sodišča Novo mesto v letu 1999 dobro - Večji pripad zadev, večja storilnost, manj nerešenih zadev - Največ tatvin - Kaznovalna politika nespremenjena - Obnovljeni prostori

NOVO MESTO - Okrožno sodišče v Novem mestu je prejšnji teden na redni novinarski konferenci predstavilo svoje delo v preteklem letu. Predsednik sodišča Janez Smolej je zadovoljen ugotovil, da se je kljub povečanemu številu zadev (v petih letih kar za 61 odstotkov) storilnost povečala, število nerešenih zadev pa se je v petih letih za polovico zmanjšalo. "Zadeve skušamo obravnavati v razumnih rokih, kar pove tudi podatek, da večina primerov ni starejših od dveh let, le kakšna zapletena zadeva se vleče pet let. Po uspešnosti smo na prvem mestu med ostalimi okrožnimi sodišči v Sloveniji."

Trend naraščanja kazensko-preiskovalnih zadev se je po besedah vodje tega oddelka **Milojke Gutman** nadaljeval tudi v letu 1999. Vsi štirje sodniki s tega področja zaradi zviševanja kazenskih preiskav delajo zdaj tudi preiskave. Med obravnavanimi kaznivimi dejanji še vedno prevladujejo velike tatvine in povzročitve hudih telesnih poškodb, pogosta so kazniva dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, pa tudi prepovedanega prehoda čez državno mejo. Lani so v preiskavi obravnavali štiri poskuse umora, dve preiskavi in dve kazenski zadevi posilstva, tri preiskave spolnega nasilja, več pa se oškodovanci očitno odločajo prijavljati storilce za kaznivo dejanje spolne zlorabe slabotnih oseb. "Opažamo tudi porast kaznivih dejanj ponarejanja denarja, pri povzročitvi prometne nesreče iz malomarnosti s smrtnim izidom pa tudi ni večjih odstopanj v primerjavi z lanskim letom," je dejala Gutmanova.

Med kaznivimi gospodarskimi dejanji gre pogosto za zlorabo položaja ali pravic in poneverbe. Tu je bila najvišja izrečena kazen pet milijonov tolarjev za pravno osebo in 500 tisoč tolarjev za odgovorno osebo. Kaznovalna politika se bistveno ni spremenila, glavnino izrečenih kazni še vedno predstavljajo pogojne obsodbe. Lani je bila dvakrat izrečena kazen po pet let zapora. Število odrejenih priporov se je zmanjšalo, lani pa je sodišče že začelo izrekati nove ukrepe: prepoved približanja določenemu kraju ali osebi, javljanje na policijski postaji, hišni pripor.

• Predsednik sodišča Janez Smolej je povedal, da so lani septembra začeli obnavljati prostore v sodni stavbi, od koder se je izselil del Uprave za notranje zadeve. Večina del je zdaj že opravljena, novih pridobitev pa so seveda veseli. Na sodišču je zdaj zaposlenih 10 sodnikov in 38 administrativno-tehničnih delavcev.

Sodnik **Anton Panjan** je predstavil delo gospodarskega oddelka novomeškega sodišča, kjer "pričakujemo izboljšanje stanja predvsem na področju stečajnih zadev, pri gospodarskih sporih bomo pozornost posvetili še naknadnemu zmanjševanju števila nerešenih zadev, na področju sodnega registra pa želimo ohraniti sedanje stanje." Pri gospodarskih sporih, kjer gre v večini za plačilno nedisciplino, sploh ni več čakanja na začetek sojenja. Sodišče je lani rešilo 27 zadev, od tega kar nekaj starejših stečajnih postopkov. "V tekočem letu naj ne bi sprejeli kakšnega zahtevnejšega postopka, realno pa tudi ne gre pričakovati zaključek stečajnega postopka nad Pionirjem, p.o., Novo mesto, čeprav so prodaja premoženja in odprte pravde v zaključni fazi," meni Panjan.

Civilni oddelek, ki ga vodi **Nataša Gluhar Križmanič**, je ravno tako lani zmanjšal zaostanek. Okrog 40 odstotkov pripadlih zadev prestavljajo statusni spori (razveza zakonske zveze, ki je v upadu, izpodbijanje in ugotavljanje očetovstva,..), okrog 30 odstotkov je odškodninskih sporov, ostalo so spori v zvezi z lastnino nepremičnin.

L. MURN

NA NOVINARSKI KONFERENCI - Delo sodišča v preteklem letu so predstavili (od leve proti desni): Milojka Gutman, Janez Smolej in Anton Panjan. (Foto: L. M.)

NAPOVEDI AKCIJ

NOVO MESTO - Marca bo PU Novo mesto organizirala teden poostrene kontrole voznikov koles, 4. marca bo popoldne in ponoči bo potekala prometna akcija Promil, v času šolskih počitnic in po njih pa bo policija dodatno poostrila kontrolo nad udeležbe otrok v cestnem prometu in prevozi na smučišča in iz njih ter nad prevozom v šolo in domov. Med 6. in 11. marcem bodo poostrili kontrolo hitrosti na celotnem območju PU Novo mesto, predvsem v bližini šol.

Hrvatje za zapahi

Prepeljali 44 Kitajcev

NOVO MESTO - Na Okrožnem sodišču v Novem mestu je pretekli teden potekala glavna obravnava v zvezi z nedavnim dogodkom, ko so metliški policisti 19. januarja v bližini naselja Radovica pri Metliki v tovornem vozilu našli skritih 44 Kitajcev. Mejo so ilegalno prestopili izven mejnega prehoda v naselju Ostriž. Policisti so takrat štiri domnevne vodnike, vse hrvaške državljane, prijeli in s kazensko ovadbo privedli k preiskovalnemu sodniku.

Senat s predsednico Milojko Gutman je vse štiri spoznal za krive zaradi prepovedanega prehoda čez državno mejo in jim prisodilo zaporno kazen: Zlatku Runtasu in Ivici Smolčiću po leto in 8 mesecev zapora, Josipu Karalju in Daku Kordiću pa po deset mesecev zapora. V kazen se šteje tudi pripor. Vsi štirje namreč do pravnomočnosti sodbe ostajajo v priporu. Senat je izrekel še stransko kazen izgon tujca iz države za dobo deset let in varnostni ukrep odvzema predmetov in tovornega vozila.

Da delo policije ne bo zaman!

Ne gre si zatiskati oči, da pri nas vse bolj narašča zasvojenost mladih z mamili ter s tem povezane izgube življenj in kriminal. Tudi zato sodba novomeškega sodišča v primeru, o katerem poročamo tokrat, sili k razmišljanju.

Štirje mladi fantje, ki so bili obtoženi kaznivega dejanja neupravičene proizvodnje in prometa z mamili, so bili namreč kljub temu, da ni dvoma, da so se s tem res ukvarjali, oproščeni. In to po "zaslugi" policistov, ki so do teh dokazov prišli na nezakonit način. Kot je dejal predsednik senata, se sodišče sicer zaveda pomembnosti in družbene škodljivosti mamil ter vsega, povezanega z njimi, toda dolžno je dosledno spoštovati načelo zakonitosti in pravne varnosti, zato je v tem primeru to odtehtalo obravnavano kaznivo dejanje.

Po eni strani razumljivo. Če celo sodišče ne bo spoštovalo zakonov in predpisov, kako potem to pričakovati od drugih?! To je gotovo osnovno. Toda ne gre pozabiti, da se je akcija policistov, ki sicer ni potekala po pravilih igre, vendarle izkazala za upravičeno - prijeli so preprodajalce s heroinom in orožjem, ki se s tem očitno niso ukvarjali prvič in so v večini tudi sami uživali mamila. Je prav, da so zaradi površnega dela policistov ostali nekaznovani? Ker zna organizirani kriminal v svoj prid izkoristiti vsako procesualno napako policije, mora ta zato še bolj paziti, da bo delovala profesionalno, sicer je očitno njeno delo zaman.

L. MURN

UMRL ŠE SOPOTNIK

PODGORJE PRI PIŠECAH - Prejšnji teden smo poročali o hudi prometni nesreči, v kateri so bili udeleženi motorist s sopotnikom in pešec. Pešec je umrl že v nesreči, 25-letni sopotnik na motorju (ne on ne voznik nista uporabljala varnostnih čelad, voznik pa je bil celo vinjen), ki je v nesreči dobil hude poškodbe glave, pa je umrl 23. februarja v Kliničnem centru v Ljubljani.

SODELUJOČI NA PODELITVI - Osnovnošolci iz nižjih razredov so se radi odzvali na likovni natečaj PU Novo mesto. Slika je s podelitve. (Foto: L. M.)

"Petarde, lepše je brez njih!"

Dober odziv dolenjskih otrok na likovni natečaj PU Novo mesto - Sodelovalo 10 šol - Podelitev diplom in nagrad

NOVO MESTO - "V okviru preventivne akcije na področju preprečevanja zlorab v zvezi s pirotehničnimi sredstvi smo letos prvič k sodelovanju povabili osnovne šole in razpisali likovni natečaj na temo "Petarde, lepše je brez njih!". Prijetno smo presenečeni nad tako dobrim odzivom, zato bomo s takšnimi akcijami nadaljevali," je 24. februarja dejal direktor PU Novo mesto **Franci Povše**.

Na policijsko upravo je namreč prispelo kar 57 risbic iz 10 osnovnih šol Dolenjske in Bele krajine. Izdelke sta ocenila višji kustos Dolenjskega muzeja Jožef Matijevič in slikar Jože Kotar. Strokovna komisija je tako desetim najboljšim učencem podelila diplome in knjižne nagrade, ki so jih prejeli tudi ostali. Te je podarila založba Mladika, za kar se PU zahvaljuje direktorju založbe prof. Janezu Mušiču. Diplome za najboljše risbe so prejeli: Ema Mitevski iz OŠ Metlika ter Darko Šajnovič in Nina Čemas iz OŠ Milke Šobar - Nataše v Črnomlju, za 2. mesto pa: Kristjan Longar iz OŠ Žužemberk, Jure Čuk in Miroslav Rozman iz OŠ Milke Šobar - Nataše v Črnomlju, Dario Milkovič in Marko Rajakovič iz OŠ Metlika ter Sašo Klarič iz OŠ Suhor. Posebno nagrado in diplomo so za skupinski plakat prejeli učenci 5. b r. OŠ Mirna Peč.

Mlade likovnike, ki so s svojimi deli resnično dokazali, da se zavedajo nevarnosti pokanja petard in da se da dobro zabavati tudi brez njih, so policisti gostoljubno postregli ter jih ob koncu podelitve še posebej razveselili, ko so si lahko ogledali prikaz dela vodnika s službenim psom ter policijska vozila.

L. M.

POŽARI VSE POGOSTEJŠI

POSAVJE - V petek popoldne je zagorelo v gozdu na Ledini v Sevnici, in sicer podrast in smrekov gozd. Vzrok požara, ki so ga sevniški gasilci pogasili, še ni znan. Na Raki so gasilci posredovali po klicu prijavitelja, ki je kuril travo na svojem travniku ob vikendu, pa požara ni mogel obvladati. Prislužil si je plačilni nalog. Gasilci so morali posredovati tudi v bližini Cerkelj in v Stranju, kjer je nekdo kuril na travniku in pustil požar brez nadzora. Požar se je izmaknil nadzoru tudi v Gazicah, kjer je domačinka kurila suho travo na travniku, požar pa se je razširil še na sosednje parcele.

OROŽJA MU NI MANJKALO

BREŽICE - Brežiški policisti so 25. februarja pri domačinu I. Z. zasegli več kosov streliva različnih kalibrov, pištolo - nalivno pero, ročno bombo in vojaški bajonet. Zoper njega bo podana kazenska ovadba.

VLAMLJAL V VIKENDE

NOVO MESTO - 24. februarja so policisti pridržali 30-letnega V. B. iz Brezja, ki je utemeljeno osumljen vlomov v vikende. Decembra in februarja naj bi v Tanči Gori vlomil v štiri vikende in v vikend na Straženjem Vrhu, iz katerih je ukradel več litrov žgane pijače, razne prehrambene izdelke, televizor, glasbeni stolp, obleke in svetilko. Lastnikom je povzročil za več kot 260 tisoč tolarjev škode. Zoper V. B. je podana kazenska ovadba.

VIDEO KAMERA ODKRILA

SLOVENSKA VAS - Neznanec, ki je iz skladišča prodajalne v Slovenski vasi ukradel več kot 20 zavojev različnih vrst cigaret, ni dolgo ostal neznan, saj so njegovo početje zabeležile video kamere. Kako se je znašel na posnetku, bo 34-letni B. S. pojasnil na sodišču, saj so policisti zoper njega podali kazensko ovadbo. Ta je podana tudi zoper Z. P. in D. M., ki sta od osumljenega odkupovala ukradene cigarete in jih prodajala naprej.

V PETIH LETIH TRETJE SOJENJE

Oproščeni, ker policija ni delovala zakonito

Novomeško sodišče je pretekli teden štiri mlade fante, osumljene preprodaje mamil v Žužemberku marca leta 1995, oprostilo - Že tretje sojenje - Policija ni delovala zakonito, zato glavni dokazi izločeni - Anonimni klic, neznan kupec heroina...

NOVO MESTO - Marca bo minilo že pet let od dogodka v Žužemberku, ki je štiri mlade fante - 24-letnega Leona Brundulo iz Grosuplja ter 28-letnega Tadeja Sveteta, 40-letnega Dejana Šinkovca in 30-letnega Boštjana Fakina (vsi Ljubljančani) - bremenil kaznivega dejanja Neupravičene proizvodnje in prometa z mamili (čl. 196/1 KZ RS). Sojenje pred spremenjenim senatom je tokrat potekalo že tretjič, saj je bil postopek do zdaj že dvakrat, leta 1995 in 1998, izpeljan na prvostopenjskem sodišču, toda sodbi - v obeh so bili obsojeni - sta bili vedno razveljavljeni.

Višje sodišče v Ljubljani je namreč obakrat menilo, da dejansko stanje ni bilo v celoti pojasnjeno, predvsem okoliščine v zvezi z nakupom in prodajo mamila. Okrožno sodišče v Novem mestu, kjer se je pretekli teden nadaljevala sredi januarja prekinjena glavna obravnava, je zdaj izreklo oprostilno sodbo zoper vse štiri obtožence. Na kratko le spomnimo (podrobneje smo pisali v Dolenjskem listu 20. januarja), da jim je policija prišla na sled 14. 3. 1995, ko so v Novem mestu prejeli anonimen klic, da bo v okolici Novega mesta Leon Brundula prodal kilogram heroina - v resnici je šlo za 248,37 g. Novomeški kriminalisti so se v Ljubljani pozanimali o njem in izvedeli, da je bil ta že nekajkrat obravnavan zaradi preprodaje mamil. Napoved so vzeli resno in skupaj z mobilno kriminalistično skupino iz Ljubljane nato izvedli akcijo. V Žužemberku so popoldne aretirali vse tri osumljene (Fakina, ki naj bi jim mamilo predal in zaupal brez predplačila so prijeli kasneje), pri katerih so našli še bombo, pištolo, razpršilec in neznano snov, podobno mamilu. O kupcu mamila ni nihče od policistov vedel kaj dosti, menda so se trudili, da ga izsledijo, a zaman.

Kot je v zaključni besedi poudaril okrožni državni tožilec **Niko Bricelj**, je primer razpadel na dva sklopa vprašanj: glede dokazov za samo kaznivo dejanje, ki so po njegovem nesporni, ter na t.i. policijsko provokacijo, "na katero se opira predvsem obramba, vendar o njej tukaj ne moremo govoriti. Šlo je za običajno zakonsko utemeljeno policijsko delo, v katerem anonimke niso redke, da kupca niso prijeli, pa tudi ne. Pri odmeri kazni naj senat ne podleže trendu, da se tovrstna obravnavanja zapletejo s t.i. "policijsko provokacijo", in naj upošteva nevarnost tovrstne kriminalitete, ki jo spremljajo izgube mladih življenj in nasilnost," je dejal tožilec in še pred tem podvomil o nepristranosti sojenja predsednika senata Borisa Kodriča, "ki si je ustvaril mnenje v korist ene strani. Zavedam se, da v tej fazi postopka ni mogoče zahtevati njegovo izločitev".

Zagovorniki vseh štirih obtožencev so slednjemu odločno nasprotovali in predlagali, naj senat vse spozna za nedolžne. Menili so, da je ključni problem tega postopka predvsem, ali so policisti, ki so delovali po 150. členu Zakona o kazenskem postopku, torej s posebnimi operativnimi metodami in sredstvi, res delali zakonito ali ne. Po njihovem mnenju je bilo celotno dogajanje v Žužemberku sprovocirano s strani policije. Kupca niso prijeli, ker je bil le navidezen oz. policijski provokator, zato tudi niso zaprli vseh cestnih dostopov v Žužemberk, niso pridobili odredbe preiskovalnega sodnika, za kar je bilo dovolj časa, zoper neznanega kupca ni bila podana kazenska ovadba, hramba zasežene snovi ni bila prava itd.

Senat je vse štiri obtožene: Brundulo, Fakina, Sveteta in Šinkovca oprostil očitanega kaznivega dejanja, "ker je sodišče z oceno vseh zbranih dokazov ocenilo, da je bilo delovanje policije nezakonito. Ta za izvajanje 150. člena ZKP ni pridobila odredbe preiskovalnega sodnika. Zato je bilo treba nezakonito pridobljene dokaze izločiti. Nejasno je, na kakšen način je bil sprožen začetek akcije. Sodišču tudi ostaja dvom, ali je šlo za normalno prodajo ali za navidezen odkup. Ni bilo mogoče preveriti anonimnega klica, neznan je kupec, ki je določil kraj in čas prodaje. Tudi navedbe policistov o poteku akcije so različne," je v obrazložitvi med drugim dejal sodnik **Boris Kodrič**.

Sodba še ni pravnomočna, rok napovedi pritožbe zoper njo pa se je iztekel danes.

L. MURN

ŠPORT

ŽULIČ DRUGI NA SVETOVNEM POKALU V ZDA

NOVO MESTO - Modelar novomeškega aerokluba Damjan Žulič je minuli teden nastopil na tekmovanju za svetovni pokal letalskih modelarjev Maxman Internacinal v Lost Hillsu v Združenih državah Amerike. V kategoriji letalskih modelov s pogonom na gumo je med 215 tekmovalci z vsega sveta zasedel drugo mesto, kar je eden največjih uspehov novomeških modelarjev do sedaj. Tekmovanje je trajalo tri dni, po rednem delu tekmovanja pa si je prvo mesto delilo 18 tekmovalcev, ki so osvojili vse možne točke. Zmagovalca so tako določili dodatni leti oziroma tako imenovani fly off, ko podaljšujejo čas leta modela. Po fly offu je kot že rečeno Žulič osvojil drugo mesto, zmagal pa je Japonec Kobori Mitsuo.

GNEČA NA STRELSKEM VRHU

NOVO MESTO - Kolo pred koncem tekmovanja v dolenjsko-posavski skupini 3. slovenske strelske lige je na vrhu lestvice velika gneča, saj imajo kar tri ekipe enako število točk. Tako bodo o prvaku lige in bodočem drugoligašu odločale zadnje tekme. Izidi 4. kola: Trebnje : Krka 1594:1661, S. Vesel Ivančna Gorica : Kruno Brežice 1621:1601, J. Kovačič Šentvid pri Stični : Leskovec II 1649 : 1644. Lestvica: 1. Krka Novo mesto 10, 2. J. Kovačič Šentvid pri Stični 10, 3. S. Vesel Ivančna Gorica 10, 4. Leskovec II 8, 5. Kruno 6, 6. Trebnje 4. Vrstni red posameznikov: 1. Dušan Piškurič (Krka) 2228, 2. Mitja Jurič (J. Kovačič) 2219, 3. Boštjan Arh (Leskovec II) 2218.

Dolenjca se v Gentu nista izkazala

Na atletskem evropskem dvoranskem prvenstvu v Gentu v Belgiji sta Brežičan Jure Rovan in Boštjan Šimunič iz Dolenjskih Toplic izpadla v kvalifikacijah

DOLENJSKE TOPLICE, BREŽICE - V ponedeljek se je iz belgijskega mesta Gent vrnila 12-članska reprezentanca Slovenije, ki je tri dni nastopala na 26. dvoranskem prvenstvu Evrope v atletiki. V njej sta bila tudi Boštjan Šimunič iz Dolenjskih Toplic, ki je nastopil v troskoku, in Brežičan Jure Rovan, ki se je meril s tekmeci v skoku s palico.

Medtem ko se je atletska vrsta Slovenije sorazmerno dobro odrezala (Alenka Bikar je osvojila srebrno odličje v teku na 200 m, Jolanda Čeplak je bila četrta na 800 m, Gregor Cankar pa peti v skoku v daljavo), pa se Dolenjca žal nista izkazala. Neizkušeni Topličan Boštjan Šimunič je skakal nezanesljivo in je zaostal za normo Ateltske zveze Slovenije in osebnim rekordom za 9 cm (16,21 m), kar ni zadostovalo za finale. Osvojil je 17. mesto.

Rekorder v skoku s palico Jure Rovan se prav tako ni uvrstil v finalni del tekmovanja, saj je skočil 520 cm in je tako za svojim državnim rekordom (556 cm) zaostal za 36 cm. Tokrat Dolenjci niso imeli sreče, več pa se od njih pričakuje na olimpijskih igrah septembra v Sydneyju, ko bi se utegnila Rovanu in Šimuniču priključiti še Novomeščan Igor Primc v metu diska in Šentjernejčan Jože Vrtačič v teku na 400 m oziroma štafeti 4 x 400 metrov.

FRANC MIKEC

• Milan Šimunič, oče in trener slovenskega reprezentanta v troskoku Boštjana Šimuniča, je ob pomoči topliške občine in Novolesa sina spremljal na evropskem prvenstvu. Povedal je, da je Boštjan prvi skok opravil brez tveganja in skočil 15,96 m daleč. V drugem poskusu se je odrinil pred odrivno desko in skočil 16,21, v tretjem poskusu pa je skočil okoli 16,50 m, kar bi bilo dovolj za finale, a je za las prestopil, in skok je bil neveljaven. Kljub temu je Boštjan lahko s svojim nastopom zadovoljen, saj je skakal v okviru svojih sposobnosti in je dosegel enega svojih najboljših izidov. Med drugim je premagal tudi enega najboljših troskokašev na svetu Rusa Sergeja Makarova, ki je že preskočil 17,09 m. Po besedah Milana Šimuniča je v treh poskusih, ki jih imajo v kavlifikacijah na voljo skakalci, težko doseči tak izid, kot če imajo na voljo šest poskusov, kot je v navadi na drugih tekmovanjih. Žal si je Boštjan na izredno trdem skakališču v Gentu rahlo obnovil poškodbo gležnja in bo moral nekaj časa počivati. (I. V.)

STOJAKOVIČ MOČNEJŠI - Za razliko od tekme v Bački Palanki je bil robustni trebanjski krožni napadalec Nenad Stojaković (desno z žogo) na domačem parketu močnejši od Krivokapića, Vujadinovića in Nikolića in si je med njimi večkrat takole izboril prostor za strel, štirikrat pa je tudi zatresel mrežo njhovih vrat. (Foto. I. V.)

Dostojno slovo od evropske scene

Trebanjci so se z zmago s 30:24 nad Sintelonom v četrtfinalu dostojno poslovili od evropskega rokometnega pokala mest - Zaostanek 14 zadetkov s prve tekme prevelik

TREBNJE - Cilj trebanjskih rokometašev pred povratno tekmo četrtfinala evropskega pokala mest je bil predvsem z zmago oddolžiti se jugoslovanskemu moštvu Sintelon iz Bačke Palanke za hud poraz pred tednom dni in se tako dostojno posloviti od evropskega klubskega tekmovanja, kar jim je v soboto zvečer z zmago s 30:24 tudi uspelo.

Naloga Sintelonovih rokometašev je bila zelo enostavna in lahka; v Trebnjem niso smeli izgubiti z več kot 13 zadetki razlike, saj so si že na prvi tekmi z zmago s 34:20 zagotovili napredovanje v polfinale. K visokemu porazu Trebanjcev v Jugoslaviji sta po svoje s pristranskim sojenjem pripomogla Jugoslovanom tradicionalno naklonjena grška sodnika, Trebanjci pa podobnih uslug od Makedoncev Aceva in Nikolovskega niso mogli pričakovati. Palančani so na čelu s ta čas verjetno najboljšim jugoslovanskim rokometašem Ratkom Nikoličem začeli resno in povedli s 3:0. Trebanjci so prvi zadetek dosegli šele v 9. minuti, z zadetkom Romana Šavriča pa sredi polčasa prvič izenačili na 6:6. Vse do konca polčasa je bila igra izenačena, z zadetkom prednosti pa so polčas dobili Trebanjci. Drugi polčas so precej bolje začeli Trebanjci, vratar Mustafa Torlo je branil tudi najbolj nevarne strele Jugoslovanov, s hitrimi protinapadi pa so domači rokometaši pridno polnili mrežo Obrada Ivezića, ki je v drugem polčasu v vratih zamenjal bolj zanesljivega kapetana Sintelona Nenada Damjanovića.

Do sredine drugega polčasa so si Trebanjci priigrali prednost osmih zadetkov, in če bi se tako nadaljevalo, bi lahko celo presenetili in nadomestili fantastično prednost Sintelona s prve tekme. Tedaj je trener gostov Zoran Kurteš vzel minuto odmora in s tem umiril igro, tako da na koncu tekme ni bilo vprašanja, katero moštvo se bo uvrstilo v polfinale pokala mest.

I. V.

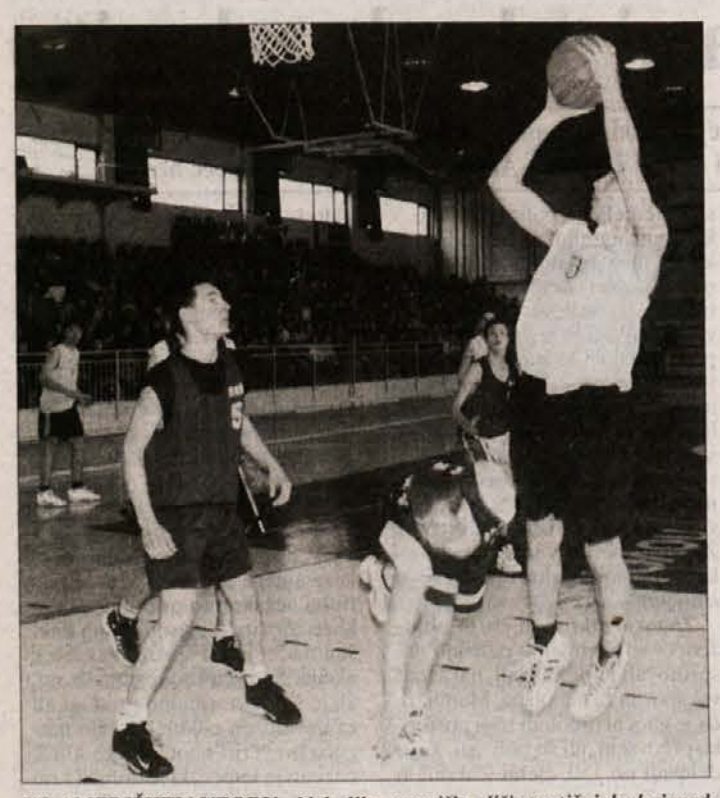

PO AMERIŠKEM VZORU - Nekoliko ameriško diši prestižni dvoboj med srednješolskimi košarkarskimi ekipami, kar pa ne pomeni, da prvi veliki dvoboj med košarkarskima ekipama novomeške gimnazije in srednje ekonomske šole ni dobrodošla novost v športnem utripu novomeški srednješolcev. Tekmo si je zadnji dan pred počitnicami ogledala večina dijakov in dijakinj obeh šol, z izidom 114:97 pa so na koncu slavili gimnazijci. Lepo bi bilo, če bi predpočitniški dvoboj sosednjih šol, ki so jih s plesom popestrile brhke navijalke, postal tradicija. (Foto: I. V.)

MLADINCI V FINALU

NOVO MESTO - Z zmago v Laškem nad Savinjskimi Hopsi z 89:72 so se kadeti košarkarskega kluba Krka Telekom uvrstili na finalni turnir državnega prvenstva, kjer se bodo za naslov prvakov pomerili z Unionom Olimpijo, Heliosom in Pivovarno Laško. Mladinci igrajo v skupini za uvrstitev od 7. do 12. mesta in so v 9. kolu doma s 119:66 premagali Ježico.

PRVAK JE MIRNA

TREBNJE - Z zmago s 6:4 nad Prevozništvom Košir je moštvo Mirne že dve koli pred koncem tekmovanja v prvi občinski ligi Trebnjega v malem nogometu osvojilo naslov prvaka. Mirna je v osmih kolih zbrala 22 točk, druga je Trgovina Marina s 15 točkami in tretji Condor z 12 točkami. V drugi ligi vodi Trebelno z 21 točkami. (N. G.)

TRI MEDALJE PLAVALCEV CELULOZARJA

KRŠKO - Na zimskem državnem prvenstvu za kadete in mladince v Kranju so plavalci krškega Celulozarja osvojili tri medalje. Jaroslav Kovačič je bi drugi na 200 m delfin, tretji na 50 m delfin in 4. na 100 m delfin. Rok Kerin je bil tretji na 400 m mešano in četrti na 1500 kravl, 400 kravl in 200 m mešano.

Šport iz Kočevja in Ribnice

• RIBNICA - V zadnjem krogu rednega dela tekmovanja v prvi državni ligi so rokometašice Gramiza s porazom proti Jelovici iz Škofja Loke zapravile šesto mesto v državi. Škofjeločanke so vso pozornost namenile obrambi, povrh pa so imele v vratih sijajno vratarko, ki je ubranila 18 strelov. Igralke Gramiza, ki so na zadnjih dveh tekme pokazale veliko manj, kot bi lahko, so se tokrat nasprotnicam dobro upirale vse do 26. minute, v nadaljevanju pa jim je zmanjkalo moči, gostje so povedle s 16:10 in upanja za Kočevke ni bilo več.

• RIBNICA - Rokometaši Grče so zasluženo dobili drugoligaški derbi kola proti Mitolu iz Sežane z 29:27. Po vodstvu gostov 18:13 sredi drugega polčasa je že kazalo na visok poraz Grče, ki pa je v sedmih minutah so z delnim izidom 7:0 povedla z 20:18. Do konca tekme so gostje sicer izenačili in celo povedli, a zmaga je ostala v Kočevju. Poleg odličnega vratarja Kovačiča si v vrstah Grče visoko oceno zaslužita predvsem najboljša strelca srečanja Bizjak z osmimi in Malnar z dvanajstimi zadetki.

• RIBNICA - V derbiju 15. kroga prve državne mladinske rokometne lige so rokometaši Inlesa Rika brez večjih težav s 36:25 premagali drugouvrščeno Trebnje, v polčasu je bilo 18:12. Trebanjci niso igrali v najboljši postavi, saj je nekaj najboljših takrat igralo na povratni tekmi evropskega pokala mest z Bačko Palanko.

• KOČEVJE - V 15. kolu v prvi državi ligi so kegljavke Kočevja s 3:5 izgubile s Postojnsko jamo. Tudi tokrat so nastopile brez poškodovane Jožice Nagu, kar se je poznalo v odlocilnih trenutkih.

• KOČEVJE - Potem ko so v prejšnjem krogu počivali, so odbojkarji Kovinarja tokrat pred svojimi gledalci z 2:3 izgubili proti Ljutomeru. Ob bolj zbrani igri bi lahko iztržili več, a so bili v odločilnih trenutkih prešibki, predvsem pri sprejemu.

• KOČEVJE - Čeprav so skoraj vso tekmo vodili, so košarkarji Snežnika na zadnji tekmi v drugi ligi v Medvodah ostali brez točk. V končnici jim je zmanjkalo moči, kar so gostitelji izkoristili in izgubljeno tekmo rešili sebi vprid. Izid 89:78 ustreza dogodkom na igrišču.

M. G.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

ROKOMET

Evropski pokal mest, četrtfinale, povratna tekma - TREBNJE : SINTELON BAČKA PALANKA 30:24 (11:10);
TREBNJE: Torlo, Mežnaršič 2 (1), Begović 3, Blagojević, Šavrič 3, Stojaković 4, Zupančič, Likavec 2, Gradišek 7, Denad 3, Žvižej 5, Hribar 1.
SINTELON BAČKA PALANKA: Ivezić, Nikolić 7, Šarković 1, Milinović 4, Malešević 2, Stojanović, Vujadinović 1, Krivokapić 4, Radenović, Sutžut 1, Damjanović, Galić 4 (1).
Sedemmetrovke: Trebnje 3 (1), Sintelon 6 (1). Izključitve: Trebnje 14 minut, Sintelon 8.

1. SRL, ženske, 1. kolo - GRAMIZ KOČEVJE : JELOVICA 16:21 (7:9); GRAMIZ KOČEVJE: Gorski, M. Dragičević, Mihič 5, Ilc, Vuk 5, Papež, Vukman, Klun 1, L. Dragičević 2, D. Kersnič, Jančič, Korelc, N. Kersnič 3.
LESTVICA: 1. Robit Olimpija 34, 2. Krim Neutro Roberts 32, 3. Žalec 24, 4. M-Degro Piran 21, 5. Vegrad Velenje 19, 6. Jelovica 17, 7. Gramiz Kočevje 15, 8. Bajc Daewoo Izola 10, 9. Burja 2, 10. Branik 2.

1. B SRL, moški, 14. kolo - RUDAR TRBOVLJE : SEVNICA 36:28 (19:15); LESTVICA: 1. Rudar Trbovlje 26... 3. Sevnica 26... 12. Atom Krško 4.

KOŠARKA

1. B SKL, 20. kolo - TEN KRŠKO : BANEX 79:84 (41:46); TEN KRŠKO: Mesić 12, Kozole 2, Hojč 7, Rozman 23, Boh 6, Avsenak 16, Vukić 13.
LESTVICA: 1. Bežigrad 35... 8. Ten Krško 28, 9. Jurij Plava Laguna 27, 10. Ilirija 27, 11. Simp Radovljica 27, 12. Union Olimpija mladi 26. V 21. kolu bo Ten Krško igral v gosteh z Bežigradom.

ODBOJKA

1. DOL, ženske, 17. kolo - TPV NOVO MESTO : KEMIPLAS KOPER 1:3 (22, -8, -19, -24); TPV NOVO MESTO: Muhič, Čoralić, Rajak, Majstorović, Guštin, Radak, Nemceva, Kopilova, Vernig.

2. DOL, moški, 19. kolo - Termo Lubnik : Krka 3:2, Kovinar Kočevje : Ljutomer 2:3. Lestvica: 1. Brezovica 51... 11. Kovinar Kočevje 10, 12. Krka Novo mesto 7. V 20. kolu bo Krka igrala doma z Brezovico, Kovinar pa v gosteh z Beltinci.

3. DOL, zahod, moški, 19. kolo - Pneuma center Mokronog : Astec Triglav II 3:2. Lestvica: 1. Hoteli Simonov zaliv Izola 50... 5. Pneuma center Mokronog 27 itd.

3. DOL, zahod, ženske, 19. kolo - Brestanica : Piran 3:2, Kočevje : Črnomelj 3:0, Semič : Grosuplje 3:0, Vimpro Izola : TPV Novo mesto II 3:0. Lestvica: 1. Kočevje 49... 5. Črnomelj 40... 7. Brestanica 24, 8. TPV Novo mesto II 16... 11. Semič 10 itd.

V NOVEM MESTU VODI KUČAN

NOVO MESTO - Na kegljišču Dolenjskega lista v Novem mestu ta čas poteka mednarodno tekmovanje v kegljanju. Trenutno z 931 podrtimi keglji vodi Hrvat Nikica Kučan (Adria Neon, Matulji), drugi je Novomeščan Suad Muslimović (907) in tretji Novomeščan Petar Radonić (869). Tekmovanje se bo končalo prihodnjo nedeljo. (N. G.)

ODBOJKARJI OSTALI DOMA

KOČEVJE - Odbojkarji Kovinarja bi morali v soboto v Šempetru igrati prvenstveno tekmo 18. kola v drugi državni ligi, a so ostali doma. Ekipa je v hudi kadrovski in denarni krizi, igralci so brez volje, razmere za delo so obupne. Srečanje so brez boja izgubili z 0:3, verjetno pa jim bo disciplinska komisija odbojkarske zveze naložila še kakšno kazen. (M. G.)

KADETSKA LIGA

NOVO MESTO - Na tretjem turnirju dolenjske kadetske šahovske lige je v osnovni šoli Šmihel nastopilo 65 mladih šahistov. Med mlajšimi je zmagal Igor Mihelič pred Sabino Mihelič in Matejem Kapšem (vsi Stari trg ob Kolpi), med starejšimi pa Milan Radomir pred Marjanom Žitnikom (oba OŠ Center Novo mesto) in Berinom Karamehćem (OŠ Šmihel) Novo mesto. Finalni turnir bo konec marca v Novem mestu.

PORAZ ZA KONEC

KOČEVJE - Čeprav so skoraj vso tekmo vodili, so košarkarji kočevskega Snežnika na zadnji tekmi v drugi ligi ostali praznih rok: v Medvodah so z 78:89 izgubili s tamkajšnjim Tinxom. Najboljši strelec Snežnika je bil s 30 točkami Sašo Stefanišin. (M. G.)

OBČNI ZBOR OTOŠKIH GASILCEV - Gasilci PDG Otočec so se konec januarja ozrli na delo v minulem letu in začrtali smernice delovanja v letu 2000. Uvodoma so z enominutnim molkom počastili spomin na umrle v preteklem letu, nato pa so zaradi bližajočega se kulturnega praznika nastopili otoški rampljači. O delu v lanskem letu sta poročala predsednik in poveljnik društva, medse pa sprejeli tudi tri nove člane. Otoške borce proti rdečemu petelinu so pozdravili predstavniki nekaterih sosednjih gasilskih društev, predstavnik občinske gasilske zveze Franc Anderlič, sektorski poveljnik Jože Burgar in predsednik KS Otočec Andrej Blažič. Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja in značke za 10, 20, 30, in 40 let dela v društvu, z zbora pa so trije predstavniki odnesli šopek na grob Bojana Florjančiča. (Foto: H. Murgelj)

OBETAVNI LETOŠNJI NAČRTI - Žužemberški gasilci so lansko leto preživeli delavno, tako so na sobotnem občnem zboru po vrsti ugotavljali predsednik društva Marko Zajc, poveljnik Jože Grum in predsednik nadzornega odbora Milan Kelšin. Še več dela jih čaka v letošnjem letu, saj med drugim nameravajo kupiti novo vozilo - avtocisterno za gašenje požarov in prevoz vode, potrebno pa bo dozidati še novo garažo. Številne zbrane so pozdravili žužemberški župan Franc Škufca, predsednik Gasilske zveze Novo mesto Alojz Muhič (na sliki), ki je najzaslužnejšim gasilcem podelil tudi priznanja, ter predstavniki prijateljskega društva iz Metlike in sosednjih društev. (Foto: S. Mirtič)

Leon Štukelj na zlatniku

Na eni strani Štukelj, na drugi znak olimpijskega komiteja

Zlatarna Galop bo v sodelovanju z Olimpijskim komitejem Slovenije izdala zlatnik, posvečen spominu na novomeškega rojaka legendarnega olimpijskega zmagovalca Leona Štuklja. O izdaji zlatnika z njegovim likom so se leta 1998 dogovarjali s takrat še živečim Leonom Štukljem, po njegovi smrti pa so zamisel podprli člani njegove družine. Na zlatnikih bo na eni strani upodobljen Leon Štukelj, na drugi pa znak Olimpijskega komiteja Slovenije. Zlatniki bodo narejeni iz čistega zlata in težki eno unčo oziroma 31,1 grama. Izvirnost zlatnika bo potrjeval poseben certifikat, zlatniku pa bosta priloženi knjižica, v kateri bo v več jezikih na kratko predstavljena življenjska pot Leona Štuklja, in zgoščenka, na kateri bo poleg Leona Štuklja predstavljena Slovenija in zbrani največji dosežki slovenskega športa. Zlatnik bo naprodaj po 1. maju. Predvidena cena kompleta bo 150.000 tolarjev, izdanih naj bi bilo tisoč zlatnikov, del izkupička od prodaje pa bo namenjen športu.

TREBANJKE SO STALE V 1.B LIGI

NOVO MESTO - Z zmago nad trboveljskim Rudarjem s 5:3 (2407:2295) so si trebanjske kegljavke 3. kola prad koncem tekmovanja v 1. B ligi že zagotovile obstanek, tako da bodo na gostovanju v naslednjem kolu pri mariborskem Konstruktorju lahko tekmovale povsem sproščeno. Ostali izidi: 1. A-liga, ženske - Postojnska jama : Kočevje 5:3, Ribnica : Adria Convent 6:2, 2. liga - zahod, moški - Coma Medvode : Kočevje 6:2, 3. liga - zahod, moški - Novo mesto : Simon Jenko 3:5, Iskra Transsmission : Rudar Črnomelj 6:2; vzhod - Litija II : Brežice 7:1, Sremič Krško : Miklavž 3:5.

BELOKRANJSKA LIGA DRUGIČ

SEMIČ - Športno društvo Partizan iz Semiča je lani zelo uspešno pripravilo tekmovanje v belokranjski ligi v malem nogometu, v kateri je nastopalo 10 moštev, letos pa pričakujejo še več udeležencev. Prijave sprejemajo do 15. marca, aprila pa se bo začel spomladanski del ligaškega tekmovanja. Dodatna pojasnila daje in prijave sprejema Roman Golobič po telefonu (041) 520 153.

POGOVOR S POTAPLJAŠKIM INŠTRUKTORJEM JURETOM GROSOM

Tri desetletja brez težjih nesreč

V Klubu za podvodne aktivnosti Novo mesto že tri desetletja posebno pozornost posvečajo varnemu potapljanju - Na klubskih tečajih do bolj poglobljenejga znanja

NOVO MESTO - Ob zadnjih smrtnih nesrečah slovenskih potapljačev je zanimanje javnosti za potapljanje veliko. Tudi na Dolenjskem je kar nekaj potapljaških klubov, najstarejši in največji med njimi pa je Klub za podvodne aktivnosti Novo mesto, kjer že skoraj 30 let pri vzgoji mladih potapljačev zelo velik poudarek dajejo varnosti, o čemer je spregovoril inštruktor potapljanja in novi predsednik KPA Novo mesto Jure Gros.

Kakšen je bil odziv potapljačev na zadnje nesreče?

V klubu za podvodne aktivnosti vsako nesrečo glede na dostopne podatke natanko proučimo. Tudi o zadnjih nesrečah smo se veliko pogovarjali in naše člane še posebej opozorili na nevarnosti ekstremnega oziroma tako imenovanega tehničnega potapljanja v jamah ali pod ledom, ki je zadnje leto vse bolj priljubljeno.

Ste imeli v treh desetletjih delovanja kluba kakšno resnejšo nesrečo?

V klubu so že vse od začetka leta 1973 dajali velik poudarek varnosti potapljanja in verjetno prav zaradi tega nobeden od naših članov do sedaj ni doživel potapljaške nesreče z resnejšimi posledicami.

Klub vsako leto pripravlja potapljaške tečaje. Se ti tečaji razlikujejo od tečajev komercialnih potapljaških šol?

Naši tečaji se že v osnovi razlikujejo od komercialnih. Naš namen je izobraziti in vzgojiti dobre potapljače. Medtem ko v številnih komercialnih šolah potapljanja v svetu ponujajo znanje za denar in tečajnikov kasneje nikoli več ne vidijo, naši tečajniki praviloma ostanejo v klubu. Odgovornost klubskega inštruktorja je tako veliko neposrednejše, zato ne bo priznal izpita nekomu, za kogar je presodil, da se zaradi nezadostnega znanja in tudi v psihofizičnem pogledu ni sposoben varno potapljati.

Kako pravzaprav poteka tečaj v vašem klubu?

Tečaj traja dva tedna. Začne se s štirimi dnevi predavanj, na katerih se tečajniki podrobno spoznajo z vplivom pritiska na človekov organizem in delovanje človekovega telesa med potopom. Tečaj nadaljujemo z dvema dnevoma vaj v bazenu, kjer se tečajniki naučijo plavati s plavutmi in pravilno uporabljati masko in drugo potapljaško opremo. Zadnji del tečaja poteka na morju, kjer opravimo tudi teoretični in praktični izpit.

Potapljaška zveza menda ne zahteva več izpitov ob koncu tečajev. Kako to?

To je posledica zahtev komercialnih šol, ki želijo čimbolj poenostaviti šolanje potapljača. Tudi zdravniški pregledi ponekod niso več nujni. To se mi zdi nesmiselno. Potapljanje je šport, ki se ga lahko lotijo le zdravi, kondicijsko dobro pripravljeni in tako s teoretičnimi kot tudi s praktičnimi znanji dobro podkovani ljudje. Upam da bo predvsem zadnja nesreča v Bohinjskem jezeru pristojne v potapljaški organizaciji opomnila, da ne kaže pretiravati z omilitvijo kriterijev za pridobitev potapljaških licenc.

Kakšne so omejitve pri potapljanju za potapljača, ki je opravil prvi tečaj in izpit?

Začetnik se v paru z drugim začetnikom lahko potaplja največ 10 m globoko, v spremstvu potapljačev višjih kategorij pa nekoliko globlje. Najgloblje se lahko začetnik potopi v paru z inštruktorjem, vendar ne globlje od 25 m. Največjo globino potapljanja omejujejo celo z zakoni. Zakonska meja potapljanja za vse potapljače je 40 m.

Jure Gros

Po nesrečah slovenskih potapljačev v zadnjih letih bi sodili, da se zakonske omejitve ne spoštujejo.

Zadnje čase je med potapljači čutiti vse več želja po doseganju nekih globinskih rekordov. V našem klubu se že ves čas z vsemi stredstvi trudimo zatreti take želje. Doseganje globinskih rekordov je nesmiselno in smrtno nevarno, je nekaj takega kot tekmovanje, kdo spije več alkohola. Lahko se zgodi, da rekorder za vedno zaspi.

Koliko potapljačev ima novomeški klub za podvodne aktivnosti?

Lani je bilo v klub včlanjenih 54 članov, okoli polovica pa jih je bila res aktivnih.

Kakšnih akcij se boste poleg tečajev in potapljanja na morju lotili letos?

Takoj po novoletnih praznikih smo pripravili otvoritev potapljaške sezone na reki Krki, ki so se je udeležili potapljači iz vse Slovenije. Tako kot v preteklih letih bomo tudi letos ob koncu poletja pripravili vseslovensko ekološko-čistilno akcijo Krka izvir - izliv. Lani smo čistili strugo Krke okoli Straže in Vavte vasi, letos pa se bomo lotili Krkine struge pod Otočcem, kjer je na dnu menda še ogromno navlake. Moram povedati, da smo v preteklosti veliko sodelovali s straškimi raftarji in novomeško ribiško družino, lani pa so nam pri izvedbi akcije ogromno pomagali gasilci iz Vavte vasi, s katerimi pripravljamo tudi letošnjo akcijo.

Se KPA Novo mesto ukvarja tudi z jamskim potapljanjem ali potapljanjem pod ledom?

V našem klubu se s tako imenovanim tehničnim potapljanjem organizirano ne ukvarjamo, čeprav so se nekateri naši člani z višjimi potapljaškimi kategorijami potapljali tudi že v jamah. V okviru našega kluba deluje tudi enota za podvodno reševanje, v katero je vključenih 9 najbolj izkušenih potapljačev, ki se usposabljajo na republiški ravni, v okvir njihovega usposabljanja pa sodi tudi potapljanje v jamah in reševanje iz jam. Vendar je njihova dejavnost strogo ločena od rekreativnega oziroma športnega potapljanja.

IGOR VIDMAR

Adrenalin jemlje življenja

Če so še pred nekaj leti za adrenalin vedeli le zdravniki in tisti študentje in dijaki, ki so si med študijem fiziologije mimogrede zapomnili kakšno manj pomembno podrobnost, je danes adrenalin med najpogostejšimi besedami mladih. Povezana je z nevarnejšimi športi oziroma aktivnostmi, kjer udeleženec občuti strah.

Tako imenovani adrenalinski športi so po priljubljenosti med mladimi zadnje čase prav na vrhu in pri tem ne gre le za nove športe, ki k nam praviloma prihajajo iz Amerike, ampak tudi za športne aktivnostmi, ki imajo pri nas dolgo tradicijo in kjer za nepremišljeno drznost in izzivanje nevarnosti ni prostora. Potapljanje je že eden takih športov, a letošnje leto se je začelo prav z nesrečami potapljačev: v nekaj dneh so pod vodo izgubili življenje kar trije mladi ljudje.

Prvi med njimi je bil Tomo Vrhovec, nedvomno najboljši slovenski potapljač, ki pa se je že leta ves čas potapljal sicer v okviru svojih izjemnih sposobnosti, a ponavadi daleč nad sposobnostmi navadnih smrtnikov. Le nekaj dni za njim sta svoji življenji pod Bohinjskim ledom pustila precej manj izkušena potapljača, ki povsem očitno nalogi nista bila kos. V preteklosti so nekateri Tomovi slepi posnemovalci, ki pa niso bili niti približno tako dobro pripravljeni in izkušeni kot on, svojo drznost plačali z življenjem. Tomo se je srečal s smrtjo med zanj tako rekoč rutinskim potopom in ne med enim izmed svojih ekstremnih podvigov, podobno, kot se je to pred leti zgodilo takrat enemu najboljših alpinistov na svetu Novomeščanu Vanji Furlanu ali pa Stanetu Belaku Šraufu. Ti so znali skoraj vse, a jih je presenetilo med zanje otročje lahko nalogo. Če so se ušteli taki mojstri, koliko je možnosti, da bo storil usodno napako začetnik. A prav ti se ponavadi najmanj zavedajo nevarnosti in usodnosti svojega početja.

Kljub nesrečam se ljudje ne bodo nehali ukvarjati z adrenalinskimi športi. Leto 1999 so zaznamovale nesreče raftarjev in kajakašev na Soči, a le-te niso prav nič vplivale na to, da predvsem mladi ne bi še bolj množično prihajali izzivati divje vode razpenjene reke. Nesreče so očitno le dobra reklama za nevarne športe, ki tako imenovane adrenalinske odvisnike privabijo, da se lotijo še ene nevarnosti. Po zadnjih potapljaških nesrečah, ki so v slovenskih medijih zavzele ogromno prostora, bodo morali biti inštruktorji potapljanja še posebej vztrajni, da bodo bodočim potapljačem vcepili v glavo, da v globinah ni prostora za predrznost in nepremišljenost. Isto velja tudi za veslanje na divjih vodah, alpinizem, letalstvo, jadralno padalstvo, smučanje, smučarske skoke, skoke v vodo, gorsko kolesarjenje, smučarske skoke in še marsikateri šport, ki ga označujemo kot adrenalinskega.

Mimogrede: adrenalin je hormon sredice nadledvične žleze in pospešuje razgradnjo glikogena ter s tem zvišuje raven sladkorja v krvi, pospešuje delovanje srca in zožuje žile.

IGOR VIDMAR

ROKOMETAŠICE SEVNICE - Životarijo v državni prvi ligi B, brez nekega večjega upanja, da bi lahko napredovale. (Foto: S. Dokl)

Za vse ni prostora pod soncem

Sevniški ženski rokomet je bil vedno v senci moškega, vendar je tudi na sevniške rokometašice kdaj posijalo sonce

SEVNICA - Trener ženskega rokometnega kluba Sevnica Dušan Skušek se je skoraj trideset let kot igralec razdajal tej lepi športni igri. Med drugim je nekoč bila njegova rezerva tudi Rolando Pušnik - Puška, ki ima veliko zaslug, da bodo slovenski rokometaši sodelovali na olimpijskih igrah v Sydneyju. Bolj kot to marljivega trenerja skrbi nadaljnja usoda ženskega rokmeta v Sevnici, ki se nikakor ne more več iz sivine. Trener ima na voljo trinajst igralk, pa še te so v glavnem razpete med domom in študijem v Ljubljani, zato jih je težko dobiti na trening in tudi za nastope na tekmah. Kljub vsemu prizadevni obrtnik Dušan vztraja, čeprav s precej manjšo porcijo volje, kot je to bilo še pred letom.

Trener Dušan je povedal: "Vadbene pogoje imamo zelo dobre, kaj nam pa to pomaga, ko pa druge zadeve niso urejene. Zelo pogrešamo generalnega sponzorja, žal to ni več Lisca, ki bi ji ta vloga bila pisana kar na kožo. Gre za ženski kolektiv, ki bi skrbel za ženski šport. Zakaj je tako, ne vem odgovoriti."

SLAVKO DOKL

Tudi dekleta lahko dobro brcajo

Ženski nogomet se je prijel tudi v Novem mestu - Dekleta so že v prvem letu osvojila 5. mesto v državi - Pionirke in mladinke med najboljšimi v državi - Dve reprezentantki

NOVO MESTO - Ko sta pred dvema letoma Zdenko Ivančič in Franc Zadravec v Novem mestu in okolici zbirala dekleta za žensko nogometno ekipo, se jima je marsikdo nasmehnil, skomignil z rameni in se napotil dalje. Vsi pa niso bili tako nezaupljivi, idejo sta že na začetku podprla lastnik Radia Krka Sandi Pirš in novomeška podžupanja Martina Vrhovnik. Uspelo jim je zbrati ekipo in po dveh letih imajo kaj pokazati.

Ekipo sta Ivančič in Zadravec takrat zbrala v enem mesecu in julija 1998 so dekleta na igrišču pri bršljinski osnovni šoli začela trenirati, jeseni pa so se že vključila v prvo in edino slovensko žensko nogometno ligo. Med osmimi ekipami so naslednjo pomlad prvenstvo s 13 točkami končale na 5. mestu, kar je bil za novinke lep uspeh. Letos so trenutno sedme, a računajo, da jim bo kljub temu uspelo ponoviti lansko uvrstitev.

Lani so novomeške nogometašice začele nastopati tudi v mlajših kategorijah in ekipa deklic do 14. leta je postala najboljša v državi, mladinke pa se za primat borijo z Mariborčankami. Jasmina Mlakar in Irena Čegovnik sta tudi stalni članici slovenske mladinske reprezentance.

Franc Zadravec

V ženskem nogometnem klubu Radio Krka redno dvakrat tedensko vadi 20 deklet, vrata kluba pa so vedno odprta za vsa dekleta, ki bi si želela poskusiti se tudi v nogometu. Franc Zadravec je trener deklet že od vsega začetka. Tudi sam je dolgo igral za Elan in Stražo, od leta 1977 pa se je posvetil sojenju. Do leta 1989 je sodil tekme 1. slovenske lige, kasneje pa je delal kot delegat in kontrolor sojenja, a je sojenje zaradi trenerskega dela v ženskem nogometnem klubu moral opustiti, še vedno pa v sodelovanju z novomeško agencijo za šport vodi tekmovanje v občinskih ligah v malem nogometu. Pravi, da z dekleti ni lahko delati, predvsem pa je vse skupaj precej drugače kot pri fantih. Potrebno je veliko prepričevanja in bodrenja, včasih tudi tolažbe, ko zaradi zgrešenega strela ali prejetega gola po licih polzijo solze.

I. V.

Smučarski ples na Otočcu

Nastopajo Pretnarjeva, Vrhovnik in tovariši iz reprezentance - Skrivnostni gost iz Avstrije

NOVO MESTO - Smučarsko društvo Krka Rog bo v soboto, 4. marca, v teniški dvorani na Otočcu pripravilo prvi smučarski ples, na katerega so povabili številne domače in ase belega cirkusa, prvi gost pa bo zagotovo član domačega kluba Matjaž Vrhovnik, veliki zmagovalec slaloma v Adelbodnu in trenutno drugouvrščeni v slalomskem seštevku svetovnega pokala. Z njim bo na Otočec prišel večji del moške reprezentance, od deklet pa je svoj prihod že napovedala Špela Pretnar. Prizadevni novomeški smučarski delavci, ki so se v preteklih letih izkazali tudi pri organizaciji več tekem za točke FIS, so na ples na Otočec povabili tudi nekatere tuje zvezdnike, med drugimi pa se je njihovemu povabilu odzval tudi eden izmed mladega vala odličnih avstrijskih smučarjev, ki je s svojo prvo zmago pred kratkim precej popestril po odhodu Italijana Tombe že kar enolično smučarsko sceno, njegovega imena pa organizatorji še ne želijo izdati, saj bi radi smučarske navdušence, ki se bodo v soboto ob 19. uri zbrali na Otočcu, tudi malo presenetili.

Med nastopajočimi na prvem smučarskem plesu, ki so si ga v smučarskem društvu Krka Rog želeli pripraviti že nekaj let, velja omeniti plesalke skupine Afa Show Team, Krkin pevski zbor, ansambel Lojzeta Slaka in Cigana Brajdimirja z Berto. Prireditev bo povezoval Silvester Polak.

POMEMBNA ZMAGA

TREBNJE - Trebanjske kegljavke so na zaostali tekmi 12. kola 1. B državne lige s 6:2 (2390:2359) premagale Prosol Stiking iz Ljubljane in se s tem z osmega prebile na šesto mesto prvenstvene lestvice. (N. G.)

KRČANI PLAVALI V CELJU

CELJE - Na absolutnem zimskem plavalnem prvenstvu, ki je bilo v Celju, so nastopili tudi plavalci krškega Celulozarja. Nika Jevnik si je na 200 m delfin priplavala 6. mesto, na 50 m delfin pa je bila osma. Rok Kerin je bil sedmi na 400 m prosto, deveti na 200 m hrbtno in deseti na 200 m mešano. Nastopil je tudi Jaro Kovačič, ki si je priplaval 7. mesto na 200 m delfin. Štafeta fantov je bila na 4x100 m prosto sedma in osma v disciplini 4x100 m mešano.

S. P.

MALNAR DESETKRAT

KOČEVJE - Po dveh nepričakovanih zaporednih porazih v drugi ligi zahod so rokometaši Grče spet zmagali. V gosteh so s 34:26 premagali Radovljico. Z 10 zadetki je bil najuspešnejši strelec Grče Gregor Malnar, Gregor Bizjak pa je dosegel osem zadetkov. (M. G.)

KOČEVKE IZGUBILE

KOČEVJE - Rokometašice Gramiza iz Kočevja se v Tivoliju niso mogle resneje upirati vodilni ekipi prve ženske rokometne lige Robitu Olimpiji. Vnaprej odigrano tekmo 16. kola so izgubile s 16:32. Največ zadetkov za Gramiz je dosegla Lili Dragičevič (5). (M. G.)

IPPON RUCANOR TRETJI V JU-JITSU

SEVNICA - Na ekipnem državnem prvenstvu v samoobrambni borilni veščini ju-jitsu je društvo borilnih vesščin Ippon Rucanor iz Sevnice osvojilo tretje mesto. Zmagal je policijski klub borilnih veščin Celje.

DERSTVENŠEK ZMAGOVALEC FEBRUARSKEGA TURNIRJA

SEVNICA - ŠK Milan Majcen iz Sevnice je pripravil šahovski turnir v pospešenem šahu za veterane, kjer je zmagal Franc Dervenšek. V skupni razvrstitvi je vrstni red naslednji: 1. Derstvenšek 17, 2. Blas 16, 3. in 4. Prosenik in Mirt 9, 5. Cvitanovski 8 točk itd.

J. B.

POKAL PLASTOFORMA V DRUŽINSKO VAS

ŠMARJETA - Zmagovalec zimske lige v malem nogometu za pokal Plastoforma, ki jo je pripravilo športno društvo Šmarjeta, je nogometni klub Družinska vas, drugi je bil Dual Expres in tretji Plastoform Šmarjeta.

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

• NA ČLANSKEM PRVENSTVU - Člana športnega društva Krka Teniški center Otočec, Tomaž Kastelec in Blaž Turk, sta pretekli konec tedna nastopila na dvoranskem članskem državnem prvenstvu v tenisu Kastelec je v prvem kolu premagal Schlambergerja iz Medvod, v drugem kolu pa je s 1:2 (7:5, 2:6, 2:6) izgubil z Markom Porom. Turka je že v prvem kolu izločil Martinšek iz Velenja.

TURNIR MEŠANIH PAROV - Teniški center Otočec je v soboto pripravil tradicionalni turnir mešanih parov. Zmagala sta Slavka Srebrnjak in Darko Jakopčič, ki sta v finalu ugnala Tatjano Peljhan in Marjana Lapajneta.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom *"Odgovori, popravki in mnenja"*, vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Samoprispevek bo, če bo sanacija

DL 5, 3. februar

Cenjeni g. župan, zahvaljujem se vam za vaš odgovor, ki pa bralcem ni nič povedal. Ob stopnjah samoprispevka niste nič pojasnili. Pri čisti plači v višini 120.000 SIT bo znašal samoprispevek mesečno 2400 SIT, letno okoli 30.000 SIT. Davčna olajšava znaša čez 50.000 SIT. Ob tem ne navedete, da bo za olajšavo zadostovalo že prostovoljno zdravstveno zavarovanje in vaš samoprispevek, vse ostale račune za učbenike, zdravila, gradbeni material, lahko davkoplačevalci vržejo v smeti. Za samoprispevek se morda splača glasovati vsem, ki imajo plačo nad 200.000 SIT. Za večino ostalih bo samoprispevek samo še okoli 10-odst. dodatni dohodninski davek.

Ob vaši tiradi, kaj je kakšen organ storil v zvezi z nezakonito izgradnjo telovadnice na igrišču in razvoju, vam sporočam, da so bili umaknjeni skoraj vsi izpodbijani členi PUP-a iz US RS, ker nisem hotel kratiti vašega razvoja. Od Majerja, kjer se je zadnjih 8 let vse povprek gradilo brez sprememb zakonodaje, nočnem mukanjem krav ob novi klavnici pa vse do čistilne naprave na Dobličici itd. Priporočil pa bi vam začetek postopkov sprememb družbenega plana, da se vam ponovno ne zgodi narod in kakšnih 1200 podpisov ob gradnji čistilne naprave v Kanižarici, ko bodo krajani izvedeli, da bodo na čistilno napravo priključene vse odplake iz industrijske cone Rudnika. V ustavni pobudi se še vedno izpodbija gradnja telovadnice in dovolitev gradnje vseh objektov (gostinskih, poslovnih, itd.) v stanovanjskih naseljih, s katerimi ste hoteli legalizirati gradnje za nazaj. Trdno sem prepričan, da bo občini minimalno naložena sanacija prostora po prostorski zakonodaji, izgradnja igrišča in tribun.

Sklicevanje o krivdi in nekrivdi, nepotrebnosti medijev in leviti o zlonamernosti, dokler nekaj ni dokazano s sodno odločbo, je na trhlih nogah. Bralcem ste pozabili omeniti, da okrožno tožilstvo ni kar tako pred pristojnim sodiščem zahtevalo preiskavo v zvezi z izgradnjo telovadnice. Sodni mlini pri nas meljejo počasi, a vendar meljejo, še hitreje pa bodo mleli po sodni odločitvi iz Strasbourga zaradi dolgotrajnih sojenj. Uredništvu je dostavljen dokaz, da gre pri razpisu za telovadnice za konkretno kršitev 7. člena Zakona o javnih naročilih in lahko raziskuje naprej. Do sedaj se nisem vtikal v šolo Loka, ob tem da gre za isto naročanje kot pri telovadnici. Računsko sodišče bo ocenilo poslovanje občine in javno naročanje, saj je bila že podana pobuda, in je zlahka ugotovilo, kaj je bilo kršeno. Samo pojasnite lahko, ali je bil za projekt telovadnice objavljen javni razpis, kakšna je višina pogodbe za projektiranje in nadzor ter kaj vas veže na projektanta in nadzornika. Razložite tudi, koliko denarja gre letno iz proračuna za prevoze šolarjev po ostalih šolah in zakaj ste dali prioriteto izgradnji dvorane.

Za samoprispevek sodim, da je previsok (1,2 milijarde) in neracionalen (200 milijonov sredstev za vsako vašo investicijo). Vaše agitiranje za samoprispevek v višini 1-letnega proračuna, pa za zadnje vzdihljaje, ob razkriti ponujeni kupčiji, sanacija livarne za samoprispevka ob dejstvu, da ima občina morda preveč zapadlih obveznosti in bi bila to pravšnja transfuzija za nadaljnjo nenadzorovano porabo in poplačilo sedanjih dolgov. Skrajno neresno pa je, da prelagate odgovornost za sprejetje davka na občane, ki sploh ne vedo, pred kaj bodo postavljeni v mesecu marcu, ker jim tega ne razložite, in kakšno petletko si lahko izglasujejo. Ne povesti jim jim, da če so proti in ne pridejo glasovat, je njihov glas za, ker ni potrebna 50-odstotna udeležba volivcev! Razveljavljeni zakon določa, da se samoprispevek izjemoma razpiše za celo občino, ob obrazložitvi US RS v sodbi, da se iz samoprispevka financirajo dejavnosti v KS in ne investicije, ki so po zakonu naloga občine.

Če šole ne bodo pripravljene na 9-letko, zakaj sploh v parlamentu, zahtevate izvedbo zakona, če ni materialnih osnov - učilnic, potem pa ponujate občanom samoprispevnino? Kot poslanec imate vso legitimno pravico, da v parlamentu vložite predlog zakona, ki bi regresivno povečal dohodnino za 5 ali 10 % za vse, ki imajo plačo, večjo od 200.000 SIT. Sredstva pa naj se dodelijo občinam. Sicer pa, gospod župan, sicer pa, ali ni bilo nekoč razumeti ob otvoritvi mrliške vežice, zgrajene iz samoprispevka, nekaj takšnega, kot da samoprispevka ne bo več in je samoprispevek relikt socializma?

BORUT GRABRIJAN
Šolska 4
Črnomelj

Združeni sindikati bodo močnejši

DL 8, 24. februarja

Spoštovani gospod Kočevar! Prejel sem odprto pismo, ki ste ga naslovili name in ga medijsko obarvali s svojimi osebnimi stališči, s katerimi se ne morem strinjati. Močno pa se strinjam z vašo ugotovitvijo in žal dejstvom, da je konkurenčni boj na trgu neizprosen in ne izbira žrtev, kar vsekakor vemo in doživljamo mi, ki delamo v tekstilni industriji.

Ne morem se tudi strinjati z vašo ugotovitvijo, da se poslužujemo nesramnih, nečloveških in neprijaznih odločitev v smislu odpuščanja delavcev. Kljub težkemu stanju v tekstilni industriji, kjer gre resnično za vsakodnevni boj s konkurenco, vas moram obvestiti, da se že ves čas svojega vodenja družbe poslužujem "mehkih variant" v razreševanju problematike prevelikega števila delavcev v smislu racionalnejše organizacije dela, da bi zmanjševali stroške na vseh področjih, tako proizvodnje kot režije.

Tudi dogajanja v Beti konfekcija Črnomelj so temeljila na zakonskih določbah Zakona o delovnih razmerjih, veljavnega za Republiko Slovenijo. Na podlagi 18. člena Zakona o temeljnih pravicah iz delovnega razmerja in 23. člena Zakona o delovnih razmerjih ter 12. člena Splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti lahko družba ugotavlja doseganje pričakovanih rezultatov dela delavcev. Navedeni členi so bili zakonska podlaga za izpeljavo postopka v Konfekciji Črnomelj, kjer je šlo za delavke, ki so dosegale povprečno 40 do 50% pričakovanih rezultatov. Torej ni šlo za neizpolnjevanje delovnih obveznosti, kot napačno navajate v medijih, saj bi šlo v tem primeru za disciplinsko odgovornost. Dejstvo je, da navedenega postopka nismo začeli zaradi organizacijskih sprememb in tudi ne "čistke hčerinskih družb", kot navajate v pismu, ampak smo postopek začeli v sistemu Beti (in ne samo v Črnomlju) že v mesecu avgustu 1999, torej pred reorganizacijo, pri čemer so bili vsi delavci predhodno seznanjeni s postopkom ugotavljanja pričakovanih rezultatov dela in tudi s posledicami tega postopka, kjer lahko pride do prenehanja delovnega razmerja.

Cilj naše poslovne politike je zaposlovati in ohranjati delovna mesta tistim delavcem, ki so dejansko požrtvovalni in se trudijo dosegati vsaj povprečne rezultate dela, ki jih zahteva delovni proces. Menimo, da so taki cilji edina realna podlaga za uspešnost v težkih tržnih razmerah in vse večji konkurenci, nenazadnje pa tudi stimulacija in priznanje delavcem, ki dosegajo rezultate dela, tako zahtevane kot tudi nadpovprečne.

Ne moremo več tolerirati neuspešnih delavcev, kajti cilj naše poslovne politike je poleg ohranitve delovnih mest tudi obstoj družbe Konfekcije Črnomelj.

Menim, da je med drugim poslanstvo sindikata tudi v tem, da podpira ljudi, ki so pripravljeni delati in dosegati čim večje in boljše rezultate dela, zato bi želel, da v bodoče bolj realno in pošteno, predvsem pa z večjo širino gledate na dogajanja, ki so včasih v neskladju z našimi željami in občutki. Nikakor nismo imeli niti nimamo namena koga "ožigosati za lenuha", kot ste to storili vi v pismu in medijih.

Poudarjam, da smo postopek izvedli v skladu z obstoječo zakonodajo, zato je vaše mnenje o "čistki" povsem neutemeljeno.

Glavni direktor:
IVAN MALEŠIČ

Telekom obljublja in se spreneveda

DL 8, 24. februarja

V zvezi s člankom pod naslovom "Telekom obljublja in se spreneveda" želimo v sporočilu za javnost posredovati naslednje pojasnilo.

Že iz izbranega naslova omenjenega članka lahko vidimo, da je njegov namen naprtiti Telekomu Slovenije krivdo za težave, ki se porajajo pri delu informacijskega sistema na UE Sevnica. Vsekakor se v Telekomu Slovenije zavedamo, da povezave informacijske tehnologije, s katero razpolaga UE Sevnica, povzročajo obilico težav in negodovanja pri strankah, ki morajo dolgo čakati v vrsti, da lahko pridejo do željenih podatkov. Krivda za nastalo situacijo ni v nobenem primeru na strani Telekoma Slovenije. Tehnična rešitev, ki jo je za UE Sevnica izdelal vladni Center za informatiko, resnično ne omogoča zagotavljanja njihovih potreb. Pri realizaciji njihove tehnične rešitve je vloga Telekoma Slovenije samo v tem, da naj bi v skladu z obstoječimi tehničnimi možnostmi vladnemu Centru za informatiko zagotovil dovolj zmogljive medkrajevne povezave, ki bi omogočale delovanje sistema, ki ga je izdelal vladni Center za informatiko. Pred realizacijo omenjene tehnične rešitve se vladni Center za informatiko pri Telekomu Slovenije ni vnaprej posvetoval o razpoložljivosti tehničnih možnosti zagotavljanja medkrajevnih povezav, ki bi omogočale dovolj hitro delovanje postavljenega informacijskega sistema. Telekom Slovenije je bil z omenjenimi težavami in počasnostjo delovanja informacijskega sistema seznanjen šele kasneje, in sicer od predstavnikov UE Sevnica.

Na pobudo in seznanitev s težavami s strani UE Sevnica smo v Telekomu Slovenije takoj pričeli z vsemi aktivnostmi za reševanje nastale problematike. Lotili smo se pridobivanja ustreznih upravnih dovoljenj in tehničnih naprav za povečanje zmogljivosti medkrajevnih povezav na relaciji Sevnica-Krško. Vse te aktivnosti in sredstva za reševanje takšne situacije je Telekom Slovenije v celoti zagotovil sam, in to celo izven že sprejetih planskih postavk investicij za leto 1999. Vsa dela in aktivnosti na povečavi medkrajevnih povezav so potekala in še vedno potekajo v skladu z zastavljenim terminskim planom, ki je predvideval dokončanje del predvidoma konec leta 1999 oziroma v začetku leta 2000. Potek del je zelo odvisen od pravočasne pridobitve vseh potrebnih soglasij in dovoljenj ter vremenskih okoliščin. Na vse te okoliščine Telekom Slovenije ne more vplivati in je tudi sam od njih močno odvisen.

Kljub nekaterim težavam in letošnji dolgi zimi se dela bližajo koncu, zato bo že v naslednjih tednih Telekom Slovenije lahko nudil dovolj zmogljive povezave, ki bodo omogočale boljše, predvsem pa hitrejše delovanje informacijskega sistema na UE Sevnica. Na koncu naj poudarimo, da Telekom Slovenije ni imel nobenih pogodbenih ali drugačnih obveznosti za reševanje nastale situacije in težav delovanja informacijskega sistema na UE Sevnica, zato tudi ni dajal nobenih uradnih obljub ali kakršnihkoli zagotovil. Pri vsem tem lahko z zagotovostjo trdimo, da smo se v Telekomu Slovenije lotili reševanja težav na UE Sevnica kar najbolj profesionalno z namenom, da v najkrajšem času povečamo medkrajevne povezave, zato menimo, da je sam naslov članka in v njem določene trditve zelo nekorekten do Telekoma Slovenije in njegovega prizadevanja pri reševanju nastale situacije.

Vodja področja prodaje
IVAN GRILL, univ. dipl. ekonom.
Direktorica PE Novo mesto
mag. MILENA KRAMAR ZUPAN

Pionir Zagreb res prodan dvakrat?

DL 8, 24. februarja

Zaradi ponavljanja neresničnih informacij v sredstvih javnega obveščanja o poteku stečajnega postopka GIP Pionir, p.o., Novo mesto v stečaju podajamo naslednje **sporočilo upnikom in javnosti.**

Novoline Daruvar, d.o.o., in Dušan Plut nista upnika GIP Pionir, p.o., v stečaju, saj v predpisanem roku (Ur.l. RS 39/96) nista prijavila terjatev v stečajno maso.

Lastništvo vseh delnic GIP Pionir, d.d., Zagreb je bilo na dan uvedbe stečajnega postopka v registru Trgovačkog suda v Zagrebu izkazano na ustanovitelju GIP Pionir, p.o., Novo mesto. Prav tako je bil nedvoumno izkazan kot lastnik vseh omenjenih delnic GIP Pionir, p.o., Novo mesto v poslovnih knjigah tako delniške družbe kot stečajnega dolžnika. Nikomur ni bilo izdano potrdilo o lastništvu delnic ali indosament, predviden v Statutu delniške družbe za primer prodaje delnic.

Dušan Plut je bil 26.6.1997 s priporočenim pismom naprošen, da stečajnemu dolžniku predloži pooblastila o tem, koga zastopa, in pozvan, da seznani stečajnega dolžnika s svojimi zahtevami. Na to zaprosilo Dušan Plut ni odgovoril. GIP Pionir, p.o., Novo mesto ni nikoli posloval z Novoline Daruvarjem ali z Dušanom Plutom.

Odvetnik Novoline Daruvar Miha Kozinc je 9. in 19.3. vložil proti stečajnemu dolžniku dve tožbi; tožbo za izplačilo 76 mio SIT in tožbo za razveljavitev pogodbe s kupcem delnic. Obe tožbi sta v postopku.

Odvetnik Novoline Daruvar Drago Trbanc je bil seznanjen s sklepom pristojnega organa stečaja o prodaji delnic in se je na ta sklep pritožil na Višje sodišče v Ljubljani. Višje sodišče je zavrglo njegovo pritožbo, zato so se delnice tudi prodale.

Upnike in javnost obveščam, da poteka stečajni postopek po določbah Zakona o prisilni poravnavi, stečaju in likvidaciji (Ur.l. RS 67/93 z dodatki) ter tako, kot se odločata Upniški odbor in stečajni senat.

Ugotavljam, da si Novoline Daruvar prizadeva zmanjšati stečajno maso, zato pričakujem predvsem od upnikov-delavcev, katerih terjatve se poplačujejo prednostno, da jo bodo po svojih močeh skušali zaščititi.

JOŽA MIKLIČ, univ. dipl. oec.
stečajna upraviteljica
GIP PIONIR, p.o., v stečaju

Trebanjske iveri

DL 7, 17. februarja

Če si je pisec dovolil v zvezi z objavo novinarja PP v trebanjskih iverih pojasniti nekaj dejstev, bi pričakoval, da bodo temeljile na trdnejših temeljih. Že podatek, da je bil zapis narejen pristransko, najverjetneje po izjavah gospoda Slaka oz. župana lahko, sproži polemiko.

Pa pojdimo po vrsti: Predsednik komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja ima namreč prav, ko pravi, da je prišel dopis sveta Glasbene šole za pridobitev mnenja k imenovanju ravnatelja na občino 9.12.1999. Tudi to drži, da Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja določa 20-dnevni rok za posredovanje takega mnenja, pozabil pa je zapisati, da tako mnenje ni obvezujoče, kajti taisti odstavek pravi, da svet zavoda, če tega mnenja organ ne da, lahko ravnatelja imenuje brez tega mnenja. Zakonodajalec take dikcije ni predvidel brez vzroka.

Glede na to, da je občinski svet občine Trebnje zasedal 6.12.1999 (zahtevek je prišel 9.12.1999), je bilo težko pričakovati, da se bo ponovno sestal do 29. 12. 1999. Glede na določila statuta občine Trebnje in poslovnika Občinskega sveta občine Trebnje (občinski svet se določil striktno drži, kar je seveda prav), pa mnenja v roku 20 dni praktično ni mogoče pridobiti.

Predsednik komisije je tudi pozabil povedati, da je bil s potrebo po sklicu njegove komisije seznanjen najmanj teden dni prej, kot navaja, da je bil seznanjen z odprtim gradivom predsednice sveta Glasbene šole. Da je v članku beseda "odprto" zapisano z velikimi črkami, je verjetno po mnenju predsednika nekaj narobe. Predsedniku moram povedati, da se prispela pošta, naslovljena na občino Trebnje, odpira, opremi s signirnim znakom in datumom in posreduje v reševanje pristojni službi vse v skladu s pravili pisarniškega poslovanja (velja za vso dospelo pošto, razen pošte z oznako "Javni razpis - ne odpiraj!" in osebno naslovljeno pošto, v tem primeru je bil naslovnik Občina Trebnje - občinski svet).

Ukaz za sklic seje komisije je predsednik dal 19.1.2000 in seja je bila, kot navaja pisec članka, 24. 1. 2000. Predsednik je bil z zapisom poteka seje seznanjen naslednje jutro, podpisan zapisnik, ki je podlaga za oblikovanje gradiv za sklic seje občinskega sveta, pa je predsednik posredoval občinski upravi 27. 1. 2000. Župan je naslednji dan sejo sveta sklical za 7.2.2000. Kako je potekala seja, zakaj je prišlo do prekinitve, zakaj je bilo nadaljevanje šele 16.2.2000, lahko bralci preberejo na spletnih straneh trebanjske občine.

Iz navedenega sledi, da je od začetka postopka za izdajo soglasja pa do izdaje preteklo 37 dni, od katerih odpade za vsa potrebna opravila (priprava soglasja, sklicevanje komisij in sveta, pisanje zapisnikov, ki jih mora opraviti občinska uprava) natanko 1 dan 13 ur in 30 minut.

Kaj je predsednik komisije mislil z navedbo "o katerem kviazu lahko govorimo, morda o županovem oz. Slakovem" mi ni čisto jasno. V skladu z Odlokom o organizaciji in delu občinske uprave Slak za svoje delo nima komisij. Vse prevečkrat pa se pozablja, da so v skladu z Zakonom o lokalni samoupravi organi občine: občinski svet, župan in nadzorni odbor. Naloge posameznih organov podrobneje določa statut. Profesorici Mihelčič je bilo povedano samo to in tako je bilo tudi zapisano, da če bi bila izdaja mnenja v pristojnosti župana (v tem primeru župan ne bi potreboval nobene komisije - tudi Pavlinove ne), bi ga dobila naslednji dan, kar še vedno drži.

Direktor občinske uprave
JANEZ SLAK

Trebanjske iveri

DL 7, 17. februarja

Veseli me, da ravnateljica Glasbene šole Trebnje, Tatjana Mihelčič-Gregorčič, vsaj na prvi pogled, tako pozorno prebira Dolenjski list, da je posegla celo po citatu iz mojega prispevka v jubilejni številki DL "Ko pomagam drugim, me preveva prijeten občutek, da sem naredil nekaj dobrega tudi zase, za svojo dušo". Po drugi plati pa me nekoliko preseneča in žalosti, ko spoštovana gospa izrabi to priložnost, da je potem, ko je po telefonu "naskočila" že direktorja trebanjske občinske uprave Janeza Slaka, ker naj bi bil družno z županom kriv, da še ni dobila mnenja trebanjskega občinskega sveta za (ponovno) imenovanje za ravnateljico trebanjske glasbene šole, nadaljuje po tistem verbalnem (in po ponovno potrjenih besedah gospoda Slaka "za tako uglajeno damo nenavadno grobim napadom nanj") z bolj prefinjeno diskvalifikacijo mojega novinarskega dela pri Dolenjskem listu. Kako naj bi si drugače razlagal njene ocene, da v člankih, zlasti iverih v glavnem "naskakujem" ene in iste ljudi oziroma da ene kujem v zlato, druge pa da tlačim v blato!? Če bi bilo res tako, kot piše gospa Mihelčičeva, gotovo ne bi imel občutka pri nepristranskih bralcih, da je moje pisanje verodostojno, ker pa jo zaradi očitne prizadetosti in užaljenosti ne uvrščam v to kategorijo, imam še kar mirno vest.

Ne vem pa, če lahko mirno spi kot ravnateljica Glasbene šole Trebnje, ki je ne le izobraževalna, ampak tudi kulturna ustanova, kajti ravno zato je postala predmet bodice v Trebanjskih iverih, saj svoje, tudi za razumnika obče (ne le direktorja take institucije) nevredne reakcije zoper morebiti še tako "grde občinarje" ni niti približno pojasnila, kaj šele, da bi se komu opravičila.

PAVEL PERC

Še Škender in Dudek

Velikemu številu nastopajočih, ki bodo zabavali gledalce v športni dvorani Leona Štuklja v Novem mestu v sredo, 8. marca, ob 19.30 na veliki dobrodelni prireditvi Dializa 2000, sta se pridružila še hrvaški popevkar Zdravko Škender in prav tako hrvaški igralec Martin Sagner-Dudek. Končni seznam vseh nastopajočih na velekoncertu je naslednji:

narodno-zabavni ansambli: Lojzeta Slaka, Zasavci, Tonija Verderberja, Vasovalci, Tonija Hervola, bratov Poljanšek, Vesele Štajerke, Mlade frajle, Mladi Dolenjci, Poljub, Vodomec, Rubin;

pevci: Sanja Doležal, Zdravko Škender, Melita Osojnik, Romana Kranjčan, Sendi, Zlatko Dobrič, Cili Patrol, Maja;

dueti: Ira Roma, Biser, Slavko in Tonček Plut;

plesna para: Škufca-Venturini, Tweens;

igralka Violeta Tomič;

zabavni ansambli: Victory, Šukar, Kontrabant, Nude, Orlek, Hiša;

humorist Martin Sagner-Dudek, Metliška folklorna skupina Ivan Navratil ter oktet Vitis;

napovedovalci: Renata Mikec, Janez Dolinar, Toni Gašperič, Slavko Podboj, Jani Muhič, Sašo Đukič.

Častna gostja večera bo gospa Štefka Kučan.

Kako je s pokroviteljskimi vstopnicami po 50.000 tolarjev, boste izvedeli pri sestrah dializnega oddelka gospe Jožici Majcen in Marici Parapot.

TONI GAŠPERIČ

Akcija "Moj zdravnik 2000"

Izpolnjen kupon pošljite na naslov:
Viva, za akcijo "Moj zdravnik 2000"
1000 Ljubljana, , Dalmatinova 2

V!va

MOJ ZDRAVNIK 2000

ime in priimek _____

naslov _____

_____

MOJ ZDRAVNIK (napišite ime in priimek zdravnika/ce, ki ga/jo predlagate, zdravstveni dom):

Če želite, napišite tudi, kaj vas pri njegovem/njenem delu še posebno navdušuje:

_____

_____

_____

Nostalgični spomini nekega časa

Dolenjski list je imel v 50 letih izhajanja veliko dopisnikov - Albin Košmerl vanj dopisuje že od samega začetka - Ljudje radi preberejo novice iz domačih krajev

Ob branju priloge, ki je izšla ob 50-letnici Dolenjskega lista letos 17. februarja, se mi je utrnila misel, da ob tej priliki napišem nekaj spominov, ki se začenjajo daljnega 1954. leta, ko sem se mlad, poln zamisli o bodoči življenjski poti, začel sodelovati pri Dolenjskem listu. Če ne bi bil moj šolski mentor prav Jože Zamljen, najbrž nikoli ne bi pisal za javnost ne za Dolenjski list ali katero drugo publikacijo.

V tistih letih sem se prvič srečal z Novim mestom in njegovim življenjem. Prestolnica Dolenjske se je takrat začela nekje pri gimnazijski stavbi, in ker je bila železniška postaja daleč iz mesta, mi je obisk starega centra mesta pomenil najmanj toliko kot danes obisk katere evropske prestolnice. Pohajanje ob Krki, izleti v Ragov log pa vse tja do Trške gore, pohajanje po Marofu, Kapitlju, športno udejstvovanje na Loki - vse to in pa seveda ljudje so zapustili v meni neizbrisne spomine. Tudi moji učitelji profesor Marn, Fabijan, konzul Mikulič, profesor Gregl in tovariš Zamljen ter občasno srečanje z Božidarjem Jakcem, vse to je bilo za mladega podeželana nepozabno doživetje, zlasti Zamljen, ki je znal s svojo ogromno postavo in kleno besedo napolniti praznino razreda in vsem postal pravi tovariš. Osebno sem vedno rad posedel z njim in z odprtimi usti požiral njegovo pripoved tudi o tem, kako je nastajal Dolenjski list.

Očitno mu je urednikovanje ležalo bolj kot poučevanje. Morda takrat nisem razumel njegove gorečnosti, ki se je kazala v raznih oblikah in na raznih krajih. Potem sem nekega dne dobil nalogo, da nekaj izvodov časopisa pripnem z risalnimi žebljički na panoje po mestu. Starejši Novomeščani se jih gotovo še spominjajo. Zame je bil to velik dogodek in še bolj zaupanje mojega učitelja, ki me je tudi spodbudil, da sem sem in tja napisal kakšen člančič na primer o organizaciji mladinskih plesov v Kmetijski šoli na Grmu in o igri "Matura", ki smo jo večkrat uspešno uprizorili in navezovali prijateljske stike z dekleti z Grma, ki so v igri sodelovale.

To je trajalo tri leta. Potem sem se vrnil v domače podeželsko okolje s trdnim prepričanjem, da bom z dopisovanjem nadaljeval. Tako sem postal glasnik domačega kraja. Nekaj sem objavljal tudi v drugih časopisih, pozneje pa v sem presedlal h Kočevskim novicam, ki sta jih urejala Rudolf Mohar in Franc Grivec.

Ko so Kočevske novice prenehale izhajati, se nas je večina novinarjev in dopisnikov vrnila k Dolenjskemu listu. Verjetno se je med tem časom uredniška politika zelo spremenila. Dogajalo se je tudi, da se je pod mojim člankom znašel drug podpis. Ta oseba, če bo brala ta zapis, se bo gotovo še spomnila tega. Tako je bilo konec dopisovanja in neke resne, morda ne najbolj trdne usmeritve, da postanem novinar. Res pa je, da sem še vedno sem in tja napisal kakšen članek bolj protestne vsebine ali pa s področja amaterske kulture, ki sem ji bil zvest vsaj 40 let.

Danes pišem stalno, kar je zasluga pokojnega urednika Marjana Legana. Poskušam pokrivati področje občine Loški Potok. Nimam uradnega novinarskega imena in to očitno nekatere, ki razpolagajo z informacijami, močno moti. Menim, da delajo veliko napako. Sam smatram, da bodo zapisi dragoceni že čez nekaj desetletij, saj je moje pisanje promocija kraja, kulturna in turistična. Drugega tako ne premoremo.

Veliko pisem prejemam, polnih predlogov, dobronamernih in kritičnih. Njihovi pisci so predvsem ljudje, ki so zapuščali Loški Potok. Danes prav ti ali njihovi potomci radi kaj preberejo o naših krajih, pa naj živijo v Ribnici, Ljubljani, Ameriki ali Avstraliji.

Kdo ve, koliko je že bilo dopisnikov v 50 letih izhajanja Dolenjskega lista! Pritrjujem besedam novinarja A. Bartlja, ki je v članku o dolgoletnem dopisniku Tonetu Virantu zapisal: "Za časopis, kakršen je Dolenjski list, so dopisniki kot sol, brez katere je jed brez okusa."

ALBIN KOŠMERL

ZA DIALIZNI SKLAD

Od 14. do 20. februarja se je za projekt "Dializa 2000" nabralo 431.000 tolarjev, skupaj do sedaj pa 15,984.888 SIT. Od **100 do 200 tisoč SIT** so darovali: Stane Andolšek; Kambič laboratorijska oprema, Semič; od **10 do 30 tisoč SIT**: Krka, d.d.; Vaščani Loke; Dolenjka Kramar; Amred, d.o.o., Črnomelj; Marko Kraševec; KS Drašiči; PBS 14/2; od **1.000 do 5.000 SIT** pa: Andrejčič, Jože Kralj, Dol. Sušice; Ivan Malešič, Anton Pezdirc in Irena Pezdirc Flajnik; Rozalija Selak; PBS 11/2; Antonija Brunskole, Gostišče na Hrastu; Ivana Zupančič; Milan Pestotnik. Za prejeta sredstva se zahvaljujejo.

ŠEST PAKISTANCEV

KAPELE - V bližini Kapel so brežiški policisti zalotili šest državljanov Pakistana, ki so državno mejo prestopili ilegalno. Odpeljali so jih v Center za odstranjevanje tujcev v Ljubljano. V Dobovi pa so pri mejni kontroli na vlaku odkrili dva romunska državljana, ki sta tako ilegalno želela priti v Slovenijo, pet tujcev pa je za prestop meje uporabljalo ponarejene dokumente. Na Mostecu so brežiški policisti prijeli dva ilegalca, ki sta v Rigoncah ilegalno prestopila državno mejo. Vrnili so ju na Hrvaško.

FOTOGRAFSKA DELAVNICA

KRŠKO - Območna izpostava Sklada RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti vabi k vpisu v fotografsko delavnico, ki jo bo vodila prof. fotografije Sonja Lebedinec in bo potekala ob sobotah, 18. in 25. marca. Rok prijave je 13. marec.

RAZSTAVA KOROŠINOVIH FOTOGRAFIJ

KRŠKO - V Galeriji Krško bodo jutri, 3. marca, ob sedmih zvečer odprli razstavo fotografij Janeza Korošina.

Za vsako hišno številko

dodatni sejemski popust

Stanujete v hiši, bloku ali v pravljičnem škornju? Vsaki hišni številki ustrezajo okna, vrata ali celo montažne hiše Jelovica. Zato Vas vabimo na sejem Dom v Ljubljani od 7. do 12. marca, v halo A, kjer vas čaka pravljični škorenj.

JELOVICA

Lesna industrija, d.d., Kidričeva 58, 4220 Škofja Loka, Slovenija, tel.: 064 61 30, faks: 064 634 261, http://www.jelovica.si, E-mail: info@jelovica.si

JELOVICA NOVO MESTO, tel./faks 068 323 444 ■ JELOVICA BREŽICE, tel./faks 0608 62 926 ■ JELOVICA METLIKA, tel./faks 068 58 716 ■ BAVEX, Trebnje, tel. 068 45 640 ■ KERA TRADE, Zagorje ob Savi, tel. 0601 64 465

Po nakupih!

Kartica BA/Maestro nagrajuje.

Vsi imetniki kartice BA/Maestro imate marca priložnost za privlačno nagrado! Od 1. do 31. marca lahko sodelujete v akciji, ki nagrajuje najzvestejše uporabnike kartice BA/Maestro. Pozanimajte se pri vašem trgovcu, če sodeluje v akciji in z vsakim plačilom s kartico BA/Maestro boste marca bliže privlačni nagradi.

Kartico BA/Maestro imajo vsi imetniki tekočih računov. Zdaj pa jo lahko s pridom izkoristite tudi za plačevanje na vseh prodajnih mestih z nalepko BA in Maestro. Plačevanje s kartico BA/Maestro vam bo prihranilo zamudno pisanje čekov!

Kartica BA/Maestro vam omogoča popolno kontrolo nad stanjem na tekočem računu, saj jo lahko obremenite le do dejanske višine sredstev na računu. To je prednost tudi pri večjih nakupih, saj kartica BA/Maestro nima tedenskih ali mesečnih limitov, temveč vam omogoča izkoristek vseh sredstev na vašem računu.

Kartico BA/Maestro imajo vsi imetniki tekočih računov v Novi Ljubljanski banki in v bankah bančne skupine NLB: Banka Domžale d.d., Domžale, Koroška banka d.d., Slovenj Gradec, Pomurska banka d.d., Murska Sobota, Banka Velenje d.d., Velenje, Banka Zasavje d.d., Trbovlje.

ljubljanska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

MERKUR®

VEČ KOT 100 IZDELKOV PO VROČIH CENAH!

najnižje cene ta hip

MERKURJEVE VROČE CENE

Več kot 100 izdelkov po vročih cenah v novem katalogu Pomlad 2000:

sanitarna keramika, kopalniško pohištvo in dodatki, armature, keramične ploščice, stavbno pohištvo, talne in stenske obloge, gradbeni in izolacijski material, vrtno orodje ...

Ponudba velja **od 28. februarja do 25. marca 2000** za izdelke v zalogi. Oglejte si jo tudi na www.merkur.si.

Kam po vroče cene...

V PRODAJALNE NOVOTEHNE

NOVO MESTO: TRGOVSKI CENTER, ☎ 068 371 84 40
Novotehna - Glavni trg, ☎ 068 323 080
GRADAC: Novotehna, ☎ 068 69 222
KOSTANJEVICA NA KRKI: Novotehna, ☎ 0608 87 468
KRŠKO: Novotehna, ☎ 0608 21 218
TREBNJE: Novotehna, ☎ 068 44 013

IN V MERKURJEVE FRANŠIZNE PRODAJALNE

MERKUR - trgovina in storitve, d. d., Cesta na Okrogto 7, Naklo

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje kazni zapora
Dob pri Mirni
8233 MIRNA

objavlja prosta delovna mesta:

1. **POMOČNIK DIREKTORJA - VODJA SLUŽBE ZA VZGOJO IN SVETOVANJE**
2. **SVETOVALEC I - PSIHOLOG**
3. **POOBLAŠČENA URADNA OSEBA - 2 izvajalca**

Pogoji:

k točki 1.
- univerzitetna izobrazba ali visoka upravna šola; smer: psihološka, pedagoška ali druga družboslovna in 8 ali 10 let delovnih izkušenj.

K točki 2.
- univerzitetna ali visoka strokovna izobrazba psihološke smeri in 4 ali 5 let delovnih izkušenj.

K točki 3.
- srednja (štiriletna) družboslovna, zdravstvena, penološka ali druga ustrezna smer, 2 leti delovnih izkušenj, starost do 30 let, moški z odsluženim vojaškim rokom.

Za navedena delovna mesta se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.

Za sklenitev delovnega razmerja mora kandidat/kandidatka izpolnjevati še naslednje pogoje: da je zdravstveno sposoben; da ni bil obsojen za kaznivo dejanje, ki je o zakonu ovira za sklenitev delovnega razmerja v državnem organu; da je državljan Republike Slovenije in aktivno obvlada slovenski jezik. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 2. bodo vabljeni na pogovor. Kandidati, ki bodo izpolnjevali pogoje pod točko 1. in 3. bodo vabljeni na pogovor in opravljali psihološki preizkus s testiranjem. Obstaja tudi možnost reševanja stanovanjskega vprašanja.

Delovno razmerje bodo izbrani kandidati sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in poskusnim delom 3 mesecev.

Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov, ki je naveden v objavi.

DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST

Mazda 323 že za 2.069.900 SIT!

Tako avto kot cena privabita nasmeh na usta.

www. mazda.mms.si

*Na sliki je Mazda 323F

Zdaj boste za **Mazdo 323P** odšteli pičlih **2.069.900 tolarjev**. Za avto srednjega razreda, ki ima *servo volan, centralno zaklepanje in varnostni blazini za voznika in sopotnika*, je to zares poceni. Zato pohitite k najbližjemu pooblaščenemu prodajalcu vozil Mazda in si zagotovite varen prostor na cesti!

***Ljubljana*: A COSMOS, d.d.,** (061) 159 50 90; **GAMA CENTER,** (061) 141 43 38; ***Maribor*: AVTOCENTER ŠERBINEK,** (062) 42 45 00 50; ***Celje*: STIGMA 93,** (063) 411 251; ***Kranj*: AVTO MOČNIK,** (064) 241-696; ***Nova Gorica*: AUTORENT,** (065) 28 460; ***Novo mesto*: SIGMACOM,** (068) 376 400; ***Murska Sobota*: AVTOCENTER LEPOŠA,** (069) 36 770; ***Mengeš*: ALPE-CAR,** (061) 738 318; ***Koper*: AVTOPLUS,** (066) 21-370; ***Zagorje*: AVTOHIŠA KRŽIŠNIK,** (0601) 64 729; ***Velenje*: AS AVTOMOBILI SKORNŠEK,** (063) 897 21 70

mazda

Poleg kegljišča **na Germovi 6 v Novem mestu** posluje

Postregli vas bodo s:
- **picami**
- **hamburgerjem**
- **giricami**
- **pomfritom**
- **sladoledom**
- **ledeno kavo**
- **sadnimi kupami**

in raznovrstnimi pijačami.

☎ 068/321-878

Vabljeni!

DOLENJSKI LIST

Super prazniki s Kovinotehno!

od 6. 3. do 11. 3. 2000

na pustni torek krof za vsakega kupca!

Prodajni center v Intermarket centru Brežice

Super Cena 14.900,00 SIT

Paket MOBIČUK

MOBI

Super Cena 19.900,00 SIT

Paket MOBIREGLJA

Super Cena 12.500,00 SIT

Depilator Philips HP 6416
- set "dva v enem": depilator in brivnik za ženske v enem kosu
- blažilnik bolečin z dvema jakostima
- odstrani tudi najkrajše dlačice
- masažna blazinica

PHILIPS

Super Cena 18.990,00 SIT

Brivnik Philips HQ 5806
- 3-dimenzionalna brivna enota, ki se prilagaja obliki obraza
- vgrajeno rezilo za daljše dlačice
- 1 ura polnjenja za 10 dni britja brez priključitve na omrežje

Super Cena 5.300,00 SIT

PHILIPS

Kodralec za lase Philips HP 4631
- moč 250 W
- 2 nastavitvi temperature
- 3 snemljivi nastavki: ploščata oblikovalna krtača, oblikovalna krtača, krtača z mešanimi ščetinami

S Kartico Kovinotehna za gotovino do 5 % ceneje!

KOVINOTEHNA

nemogoče je mogoče

KOVINOTEHNA, D.D., CELJE, 3502 CELJE, MARIBORSKA 7

krka

GREGORJEV SEJEM

v Novem mestu
pri AGROSERVISU
od 10. do 12. marca 2000
od 9.00 do 18.00 ure

Velika ponudba artiklov za kmetijstvo, vrtnarstvo, gozdarstvo in široko potrošnjo

KZ Krka z.o.o. Novo mesto

Zavarovalnica triglav, d.d.
Območna enota Novo mesto

ESAL® ANHOVO

© R.MAGE

Na vrhu vsake prave hiše.

Informacije o kritinah dobite v vseh boljših trgovinah z gradbenim materialom in podjetju ESAL d.o.o. Anhovo
telefon 065 15 21 609 in 065 15 21 610
e-pošta esal@esal.si - spletna stran www.esal.si

zavarovalnica triglav, d.d.

največja slovenska zavarovalnica

REDNO ZAPOSLI

1. **Vodjo predstavništva v Črnomlju**
   z dokončano VII. stopnjo ekonomske, komercialne ali strojne smeri

OD VAS PRIČAKUJEMO:
- komunikativnost
- veselje do dela z ljudmi
- samoiniciativnost in iznajdljivost
- lastni prevoz

PONUJAMO VAM:
- ustvarjalno delovno okolje
- strokovno izobraževanje in izpopolnjevanje
- samostojno in dinamično delo
- stimulativne zaslužke
- varno zaposlitev

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

Zavarovalnica Triglav d.d., OE Novo mesto
Novi trg 8, 8000 Novo mesto

NAJ VAM KAPNE, PREDEN VAM KAPNE!

O SANACIJI STREHE SE POGOVORITE Z NAŠIM STROKOVNJAKOM.

POKLIČITE
0602 85 058 TAKOJ!!!

BRAMAC

MANA turistična agencija

Propagandne oglase
lahko naročite na telefonsko številko
068/39 30 514
ali 041/623 116
ali na faks številko
068/39 30 540!

oblikovanje: NOUA

Nepogrešljiva prijatelja

AUTO 2000 in prosti čas

4. sejem

od 3. marca do 5.

Športna dvorana Marof, Novo mesto

NOUA
organizator prireditve

Sejem bo odprt vsak dan:

od 9.00 ure do 20.00 ure

PETEK 3. marca
ob 18.00 uri
FOXY TEENS

SOBOTA 4. marca
ob 16.00 uri
"PANCHO" iz Peruja

Dobrodošli

vaš kanal

STUDIO

AVTO RENAULT
vozila Renault

Avtohiša Berus
Audi
vozila VW in Audi

Avto-hit DAEWOO MOTOR
vozila Daewoo

NOVOTEHNA AVTOCENTER
CITROËN
vozila Citroën

AVTOHIŠA PIONIR d.o.o.
FIAT lancia aprilia
vozila Fiat

VIDIC CENTER Novo mesto
ŠKODA AUTO
vozila Škoda

Sigmacom d.o.o
mazda
vozila Mazda

ADRIA
... v harmoniji z naravo ... že 35 let
STADOR
prikolice in avtodomi

SMOLE
TRGOVINA IN SERVIS KOLES
kolesa in skuterji

MOJ motocenter Jeršin
Jeršin Janez, s.p.
YAMAHA
motorji Yamaha

Farmel avtoakustika
avtoakustika Alpine, avtoalarmni program Meta, avtoinstalacija GSM

KORASA
avtokozmetika

SE-MA
servisna oprema
servisna oprema

PE Val
Valvoline
olja Valvolin

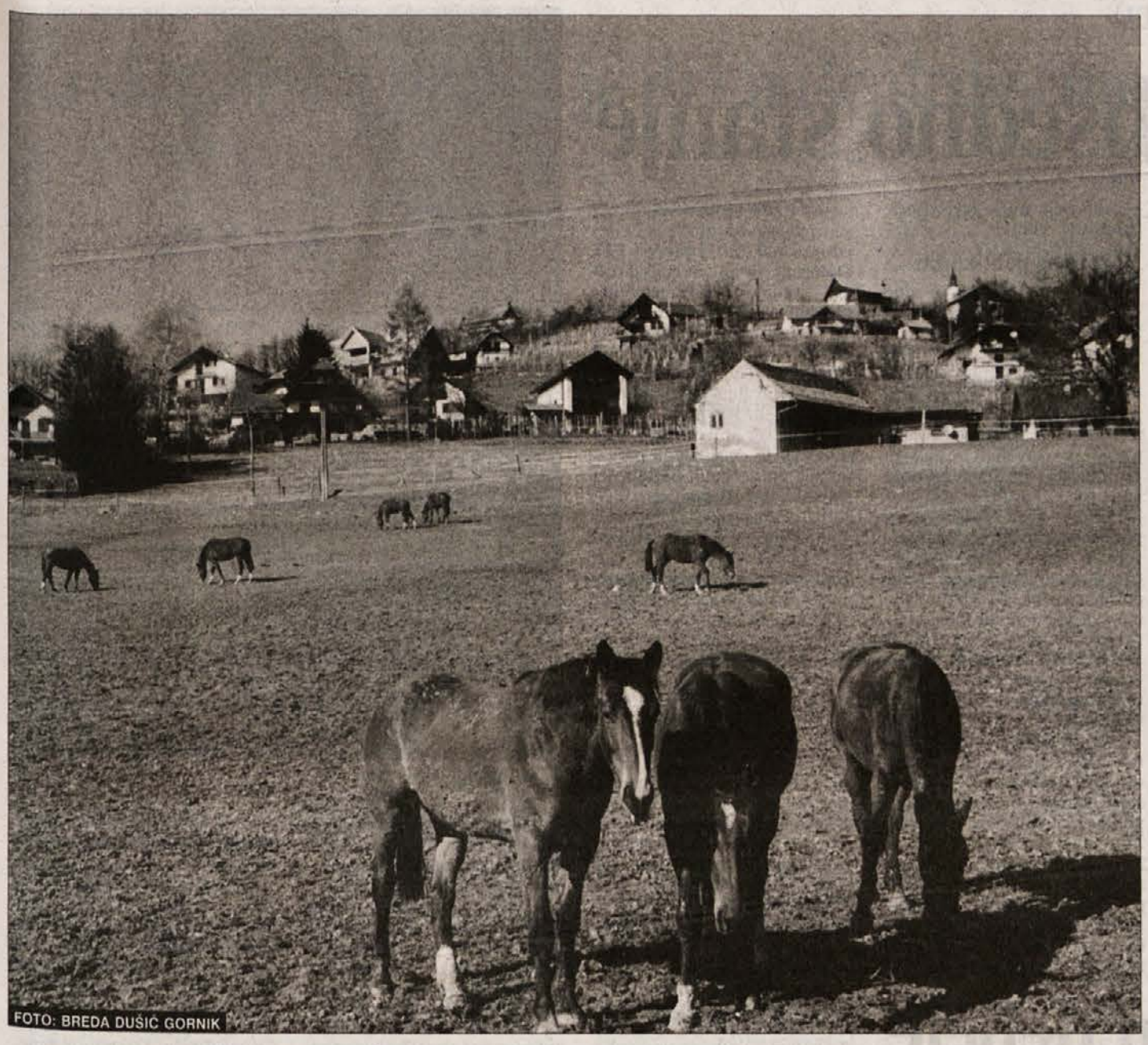

FOTO: BREDA DUŠIČ GORNIK

KMETIJSTVO

Zdaj gre za preživetje

Včasih so konjem nadeli plašnice in so brezbrižno peketali naprej. Težko verjamem, da bi ta tehnika kaj koristila slovenskemu kmetijstvu. Čeprav so mnogi kmetje še vedno prepričani, da nimajo nič s pravnim redom Evropske unije, postaja vse bolj očitno, da bi ga morali vsaj v osnovah že poznati. Daleč so že namreč tisti časi, ko je slovenski kmet brezpogojno želel v Evropo, ki darežljivo podpira svoje kmetijstvo. Bolj ko smo blizu Evropi, izrazitejše so bojazni pred obveznostmi, ki nam jih nalaga.

Čeprav so obveznosti že jasno opredeljene, saj mora Slovenija že kot kandidatka precej pred dejansko pridružitvijo uskladiti pravni red, standarde in še kaj, če niti malo ni gotovo, kaj bo za to dobila. Evropska unija namreč do leta 2007 v svojem proračunu ne predvideva nobenih izplačil za nove članice. Tolažimo se lahko, da naša država pogumno zahteva že ob vstopu enak status, kot ga imajo članice. Kaj bo, če ne uspe, ni znano. Vsekakor pa slovensko kmetijstvo brez kompenzacijskih plačil iz Bruslja v sistemu Unije ne bo preživelo. Kmetijstvo v državnem gospodarstvu v resnici ni tako pomembno, kot bi lahko sklepali po njegovi politični moči, nedvomno pa ima v državi še mnoge druge funkcije. Na nekatere opozarjajo zaraščena polja (tudi na ravninah) ali izseljene vasi v hribih. Ali so torej proračunske milijarde za intervencije v kmetijstvu, kompenzacijska in neposredna plačila po hektarju ter vzpodbude za razvojne programe na podeželju res le razmetavanje denarja?

Struktura na našem podeželju, še posebej majhnost kmetij in starost gospodarjev, ni niti malo ugodna, kajti za državne podpore se bo treba potegovati in za cene pogajati, zato bo še kako pomembno veliko vedeti in se pravi čas odzivati. Kmetje so ob hitrih spremembah, ki jim težko sledijo, zmedeni in zelo razdraženi. Pogosto so žrtve neživljenjskih predpisov ali togosti tistih, ki jih uresničujejo. Za prilagajanje imajo premalo časa, zahteve pa so velike: nenadoma naj bi imeli velike kmetije in dobro opremo, prave ideje in zanimive programe, kar nekaj kapitala, veliko znanja, iznajdljivosti in podjetnosti. Povezali naj bi se v organizacije pridelovalcev oz. rejcev in nastopali kot enakovreden partner v pogajanjih s predelovalno industrijo ali z vlado. Že bežen pogled po zborih kmetov, kjer se zbirajo večinoma možje sivih las, nam pove, da bo težko. Združenja kmetov se porajajo v težkih mukah, sindikat životari, zbornica šele nastaja. Evropa pa je že tu. Če čez nekaj dni bodo njeni inšpektorji spet strašili - tokrat po slovenskih mlekarnah.

BREDA DUŠIČ GORNIK

OBRT, KI IZUMIRA

Mnogi zopet prisegajo na lesene sode

Mnogim se danes toži po dobrih starih časih, kot jim sami pravijo, ko so dnevi tekli počasneje kot danes, ko so imeli ljudje več časa za klepet in so tudi delali počasneje, saj so si pomagali s preprostim orodjem. Zato pa so bili njihovi zlasti obrtniški izdelki unikati, kar jim je dajalo še posebno vrednost. A kljub vsem tem čarom Jože Črnič iz Fučkovcev pri Adlešičih pravi, da mu ni prav nič žal za nakdanjim načinom življenja, predvsem pa obrtniškega dela. Zakaj, o tem pozneje.

Jožetov oče Franc se je v Podzemlju pri Martinku - tako se je reklo po domače - izučil za kolarja. Ko se je priženil v Fučkovce, je začel leta 1935 s kolarsko in sodarsko obrtjo. Delal je predvsem vozove, dva ali tri mesece pred trgatvijo pa po naročilu še sode, kadi, brente. V tistih časih je bilo po vaseh veliko kolarjev, sode pa so si znali mnogi, čeprav niso bili sodarji, narediti sami. Ko so prišli vozovi z gumijastimi kolesi, so delali predvsem lesene dele za vozove, ki so jih prodajali kovačem. V Črničevi delavnici so jih naredili največ za Kremesca iz Metlike, Strugarja iz Črnomlja in za mnoge kovače iz bližnje Hrvaške. Jože ve o tistih časih nekoliko iz pripovedovanja svojega pokojnega očeta, nekoliko pa iz lastnih spominov. Jožetu, ki je bil predzadnji od sedmih bratov, ni namreč potem, ko so že skoraj vsi odšli po svetu s trebuhom za kruhom, ostalo drugega, kot da se je pri očetu izučil za kolarja in sodarja. V letih od 1965 do 1975, ko si je nabiral izkušnje v očetovi delavnici, je bilo največje povpraševanje po vozovih, pozneje pa po sodih, po katere so prihajali v Belo krajino predvsem Vipavci.

A stari belokranjski kolarji in sodarji so počasi obnemogli in njihovo orodje je obležalo v kotu, mladi pa niso posegali po njem. "Delo pred desetletji ni bilo lahko, saj je bilo v glavnem ročno. Orodje je bilo zelo preprosto, zato je preteklo veliko časa od naročila do prodaje soda. Strojev takrat ni bilo, a četudi bi jih imeli, si zlasti po vaseh z njimi ne bi mogli kaj prida pomagati, saj je bil električni tok prešibak, da bi jih lahko poganjal," pripoveduje Črnič, ki je leta 1977 tudi sam obupal in si za tri leta poiskal delo v črnomaljskem Beltu. Toda ko je v Fučkovce pritekel močnejši električni tok, si je kupil stroje in danes je srečen, da zna delati sode, če bi bilo potrebno, pa bi najbrž naredil tudi voz, čeprav se ga že dolgo ni lotil. In zares je lahko ponosen na svojo obrt, ki prav letos praznuje 25-letnico, saj je, kot mu je znano, še edini v Beli krajini z registrirano kolarsko in sodarsko obrtjo. A, kot rečeno, kolarstva danes tako rekoč ni več, zato pa ima toliko več dela s sodi. Pred osmimi leti, ko so ljudje začeli na veliko kupovati kovinske sode, so se naročila pri njem močno zmanjšala. "Zadnje čase pa se zopet vse bolj zanimajo za lesene sode, zlasti takšne, v katerih zori vino barik. Vse pa kaže, da se tudi mnogi, ki jih je pred leti preplavilo navdušenje ob kovinskih sodih, spet vse bolj odločajo za lesene. Celo za večje, takšne, v katere je mogoče shraniti 1.500 litrov tekočine. Predvsem pa precej povprašujejo po nekajlitrskih barilčkih," našteva Črnič.

Laikom se zdi čudno, kako uspe sodarju narediti sod z natančno tolikšno prostornino, kot si jo zamisli. Jože pravi, da je to enostavno, saj ima mere, s katerimi si pomaga. Za nekoliko litrov večji ali manjši sod mu vsak oprosti, pravi pa, da odstopanja nikoli niso velika. Sicer pa v svoji delavnici rad razloži in pokaže, kako nastane sod. Ko les posuši in razreže, naredi doge, katerih velikost je odvisna od prostornine soda. Za nekajstolitrski sod jih potrebuje okrog trideset, potem pa jih zloži v krog in na zgornjem koncu poveže z obročem. Sredi soda zakuri in ga poliva s toplo vodo, da se les po približno eni uri zmehča in postane prožen. Potem začne s posebno hidravlično napravo upogibati doge. S ponosom pove, da mu je zelo praktičen pripomoček, kakršnega v Sloveniji še ni videl, izdelal Anton Janković iz Adlešičev, ki je dobro vedel, kaj potrebujejo sodarji, saj je tudi njegov oče izdeloval sode. Črnič rad narančno razloži, kako obdela sod, za vsako malenkost pa potrebuje posebno orodje. "Ne predstavljam si, kako bi ta dela opravil ročno, s preprostim orodjem. Prav zato mi ni žal za starimi časi. Pravzaprav je še danes veliko ročnega dela, saj ni stroja, v katerega bi vložil deske, iz njega pa bi prišel sod. A stroji, ki jih imam danes, zelo poenostavijo in olajšajo delo. Hkrati je sod lepši ter bolje in hitreje izdelan kot nekdaj," pravi Jože, ki štiristolitrski sod naredi v enem dnevu. Najraje pa dela prav sode, velike 200 do 500 litrov.

Črnič, ki ima rad svoje delo, ne hrepeni po velih zaslužkih. Pravi, da zasluži za preživetje. Vesel pa je, če lahko pomaga ljudem tudi na ta način, da jim popravi stare sode. Zlasti jeseni, ko se pripravljajo na trgatev, čaka v njegovi delavnici na popravilo veliko vinske posode. Zanimivo je, da Jože takoj prepozna sode, ki so bili narejeni v njegovi delavnici, ne zanika pa tudi svoje poklicne deformacije, da vedno, ko pride v vinsko klet, najprej pogleda, kakšni so sodi. In kar srce mu zaigra, ko zagleda svoje izdelke. Koliko jih je naredil v vseh teh letih, ne ve, gotovo pa jih je bilo nekaj tisoč. Zagotovo pa ve, da mu ne bi bilo potrebno obdelovati vinograda, če bi imel le tisočinko toliko vina, kolikor ga gre v vse sode, ki so prišli iz njegove delavnice.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

OD BARILČKOV DO VELIKIH SODOV - Jože Črnič iz Fučkovcev za preživetje izdeluje večje lesene sode, za hobi pa nekajlitrske barilčke, ki so postali zadnja leta - gotovo tudi po njegovi zaslugi - zelo priljubljeni zlasti med vinogradniki, saj je kar iz njih mogoče piti. (Foto: M. B.-J.)

Biotehnologija v šolskih klopeh

Tehniška gimnazija na Srednji kmetijski šoli

NOVO MESTO - Biotehnologija zajema vse tehnološke postopke, ki uporabljajo žive organizme ali njihove dele za pridobivanje koristnih izdelkov. Človeštvo take postopke uporablja že več tisočletij, vendar je večina za biotehnologijo slišala šele po letu 1973, ko je prvič uspel vnos gena v bakterijo. Sodobna tehnologija prinaša prednosti in nevarnosti ter zahteva odgovorno ravnanje, ki ga je sposoben le izobražen človek. V 2., 3. in 4. letniku tehniške gimnazije na Srednji kmetijski šoli Grm v Novem mestu imamo zato biotehnologijo kot poseben predmet.

Dijaki se seznanijo z razvojem in pomenom biotehnologije in postopoma spoznajo vse stopnje biotehnološkega procesa, značilnosti biokultur in bioreaktorjev ter postopke spremljanja procesa in končnega čiščenja izdelkov. Ob tem si ustvarijo kritično mnenje o novih genskih tehnologijah in znajo svoje znanje tudi praktično uporabiti. Laboratorijske vaje so poseben predmet na tehniški gimnaziji in so namenjene analizam, tehnikam spremljanja bioprocesov, sterilizaciji opreme, delu z mikroorganizmi in rastlinskimi tkivnimi kulturami. Dijaki se pri vajah pripravljajo na samostojno raziskovalno delo, ki je v četrtem letniku tudi sestavni del predmeta. Osvojeno znanje na koncu še dokažejo in utrdijo s projektnim delom.

S takim znanjem lahko dijaki nadaljujejo šolanje na fakultetah, saj je biotehnologija vključena v programe študija agronomije, zootehnike, živilstva, biologije, mikrobiologije, veterine in medicine. V nekaj letih se obeta tudi univerzitetni študij biotehnologije, medtem ko podiplomski študij na Biotehniški fakulteti poteka že peto leto.

Znanja iz biotehnologije bodo dijakom v pomoč, če bodo iskali delo na inštitutih, fakultetah in drugih raziskovalno-izobraževalnih ustanovah, potrebe po biotehnologih pa se pojavljajo predvsem v farmacevtski in živilski industriji ter v podjetjih, ki se že danes pospešeno ukvarjajo z raziskavami na področju medicine, kmetijstva in ekologije.

IRENA HOČEVAR
Srednja kmetijska šola Grm, Novo mesto

Pozabljene poljščine

Ena izmed knjižnih novosti Knjižnice za pospeševanje kmetijstva, ki jih je ob 30-letnici izdala založba Kmečki glas, je knjiga dr. Darje Kocjan Ačko "Pozabljene poljščine". Kot že sam naslov pove, je avtorica opisala poljščine, ki so tako rekoč izginile z naših polj.

Način gospodarjenja s polji v preteklih desetletjih je sicer kmetom omogočil rekordne pridelke, obenem pa jih prisilil tudi v vse ožji izbor poljščin, ponavadi v izmenjavo dveh. Osiromašeni kolobar je tako že podražil samo pridelavo in zmanjšal rodovitnost tal, zato se vse bolj razmišlja o njegovi ponovni širitvi. Nekaj rešitev in predlogov za njegovo razširitev pa ponuja prav knjiga dr. Kocjan Ačkove.

Dr. Kocjan Ačko je predstavila štiri skupine poljščin, ki danes zasedajo manjše površine ali pa jih ne pridelujejo več: žita (oves, pira, proso in rž), oljnice (buče, gorjušica, ogrščica, sončnica), predivnice in oljnice (lan, konoplja) in trajnice (topinambur). Avtorica je vsaki poljščini namenila svoje poglavje, v katerem je opisala njen izvor in zgodovino, razširjenost v naših krajih, videz rastline in semena, rastne razmere in kolobar, pripravo njive za setev, gnojenje in način setve ter oskrbo posevka. Predstavila je tudi značilne plevele, bolezni in škodljivce za posamezno poljščino, dozorevanje posevka ter spravilo in shranjevanje pridelka. Pri vsaki poljščini je zapisala njene sorte pri nas pa tudi namen pridelave in uporabe, ali jih pripravljamo za prehrano ljudi in živali ali za industrijsko pridelavo. Pozornost bo gotovo pritegnil tudi del, v katerem predstavlja jedi iz opisanih poljščin in način njihove priprave, poglavja pa zaključuje z razmišljanjem o ekosocialnem in turističnem pomenu ponovnega širjenja posamezne poljščine.

M. K.

SLOVENIJA IN NJENO VKLJUČEVANJE V EU

Čas zahteva obsedno stanje

"Vsi govorimo o Evropski uniji, le malokdo pa se resnično zaveda, da imamo le še leto do dve časa, da pripravimo vse potrebno," pravi državni sekretar za kmetijstvo in evropske zadeve, diplomirani ekonomist in agronom mag. Franc But. Kot namestnik vodje ožje pogajalske skupine RS za vstop v Evropsko unijo in naš glavni pogajalec za kmetijstvo si mag. But prizadeva doseči za Slovenijo čim boljši položaj, vendar pa, kot pravi, moramo za izboljšanje pogajalskih izhodišč veliko postoriti tudi še doma.

Nedefiniran politični prostor

Mag. But se osebno šteje za netipičnega člana Slovenske ljudske stranke, ki ji sicer pripada že vse od njene ustanovitve. "V Sloveniji je potrebno pravo identiteto evropsko primerljive ljudske stranke še bistveno dograditi," pravi in dodaja, da imamo nedefiniran politični prostor, kjer ni jasne leve in desne sredine, ter da ga je zato potrebno dodatno definirati. Kot član izvršilnega odbora stranke meni, da je, če želijo postati ena od dveh politično enakovrednih in močnih političnih opcij, kar je eden izmed pogojev za normalno politično delovanje, potrebno ljudsko stranko združiti s krščanskimi demokrati in jo tako narediti sodobno in evropsko primerljivo. "V Evropi danes desno sredinske stranke niso nekaj zastarelega in nazadnjaškega, ampak sodobne politične opcije, v katerih morajo državljani videti možnost za gospodarski razvoj in stabilnost države," pravi in dodaja, da so v Evropi že zdavnaj presegli, da se na levo- in desnosredinske stranke gleda z izključno ideološkega vidika. Čeprav se zavzema za združitev s politično sorodno krščansko demokracijo, pa, kot pravi, to samo po sebi še ne bo dovolj. "Potrebni so tudi novi ljudje, in dokler vsega tega ne bo, v Sloveniji ne bo normalne politične razdelitve sil," je prepričan. Ta pa je, kot opozarja, nujna. "Ko bomo prišli v EU, se bo začelo kazati, zakaj se določena politična opcija zavzema in v čem so razlike. Te so namreč le v manjši meri ideološke, v veliko večji pa v prednostnih nalogah, ki jih zastopajo v svojih gospodarskih programih," pojasnjuje in dodaja, da se v evropskem prostoru te politične razlike odražajo v vsakdanjem življenju, kajti EU danes temelji na skupnih politikah, med katerimi je daleč najbolj dodelana in edina, ki je tudi na področju trgov zavezujoča, kmetijska politika.

Skupne politike EU

Kmetijska politika še vedno predstavlja polovico skupnega pravnega reda EU in še vedno porabi polovico njenega celotnega proračuna, druga skupina skupnih politik EU pa so t.i. politike strukturnih skladov oziroma politike, ki so namenjene v podporo razvoju. Gre za programe znotraj drugega dela kmetijskega sklada, ki je razdeljen na kmetijske trge in razvoj podeželja, ribiški, socialnorazvojni in regijski sklad ter kohezijo, ki zajema programe transporta in okolja. Za teh pet skladov oziroma skupnih politik EU potroši 38 odst. svojega proračuna, le 12 odst. pa gre za delovanje inštitucij, monetarno in varnostno politiko oziroma nove politike, ki se šele pojavljajo.

"Ko govorimo o skupnih politikah EU, moramo upoštevati, da tu obstaja dvojnost: na eni strani imamo tržno cenovno politiko v kmetijstvu, ki jo tvori 23 tržnih redov in je obvezna, in na drugi 5 strukturnih politik, ki niso zavezujoče, vendar pa kot ponujena možnost od nas zahtevajo, da se odločimo, čemu bomo dali prednost," pravi mag. But. Tržno cenovna politika je v tržnih redih do potankosti opredeljena, obvezna in dejstvo za vsakega, ki vstopa v EU. Določene so intervencijske cene, ki veljajo za vse kmete enako; oblike intervencij in kolikšno višino kompenzacijskega plačila, t.j. plačila na hektar ali glavo živine, bo kot nadomestilo pri pokrivanju padca cen vsak kmet prejel. "Niti politično tu ni moč ničesar storiti, zato nam preostaja le, da se s tem sprijaznimo," ugotavlja in dodaja, da pa lahko in tudi moramo veliko storiti doma. "Našo kmetijsko politiko moramo čimprej uskladiti s politiko EU, kar je še posebaj važno pri sprejetju realnosti cen EU, ter povsod, kjer je to le mogoče, takoj uvesti kompenzacijska plačila," pojasnjuje. Brez teh bi se namreč, kot pravi, ob vstopu v EU naši kmetje znašli v izjemno težkem gospodarskem položaju, Slovenija kot država pa bi s prvim dnem članstva postala neto plačnik Bruslju. "Zato je naša prva naloga, da vsakemu prebivalcu in kmetovalcu predstavimo realnost in povemo resnico, da so osnovni pogoji kmetijske politike znani in da dosedaj še ni bilo niti enega kmetovalca v EU, za katerega ti ne bi veljali, da pa je tisto, kar moramo kot država od EU brezkompromisno zahtevati, da v breme svojega proračuna prevzame kompenzacijska plačila," pravi. Slovenija ima za to vse ekonomske razloge, evropska stran pa moralne obveznosti.

mag. Franc But

Pogajanja

"EU trdi, da države, ki vstopajo v EU, vstopajo z nivoja nižjih cen in bodo po vstopu morale zagotoviti višje odkupne cene, kar pa velja za vse države, ki vstopajo, razen za Slovenijo, ki vstopa v EU z vidika višjih ali vsaj enakih višin cen, ob tem da ima, kot edina kandidatka za vstop, že razvejan sistem plačil na glavo živali in na hektar, tako kot ima to EU," pravi mag But. Slednje bo še posebej veljalo od letošnjega leta naprej, saj bodo s proračunom 2000 poleg sedanjih kompenzacijskih plačil za pšenico, krave dojilje in drobnico po vzoru EU uvedena še plačila za koruzo, ječmen, rž, oves, oljnice in travinje ter bike ob zakolu. "Za državo je to sicer nekoliko drago, vendar brez tega nimamo osnove za pogajanja, ko moramo zahtevati, da EU od prvega dneva vstopa Slovenije v EU prevzame ta plačila v svoje breme podobno, kot to počne v primeru obstoječih članic," pravi. To pa je tudi prvo in eno najpomembnejših vprašanj pogajanj ob vstopu Slovenije v EU ne le na področju kmetijstva, ampak tudi kot celote.

Pri pogajanjih se bo največ besedi namenjalo denarju in moči, glede prevzema pravnega reda kot tretjega sklopa pogajanj pa temu, kaj bo Slovenija sprejela takoj, pri katerih zadevah bi želeli prehodno obdobje in česa z vidika naše nacionalnosti oziroma posebnosti pravnega reda ne bi želeli prevzeti. Pri tem je primer naše zahteve po stalno drugačni pravni ureditvi vino cviček. "Po pravnem redu EU cviček ni vino, vendar pa ne glede na to, da ne dosega 9 odst. minimalne stopnje alkohola in da gre za mešanje belih in rdečih sort grozdja, ki dajejo vino z lastnostmi rdečega vina, zahtevamo, da je dovoljeno cviček kot slovensko posebnost pridelovati takšen, kot je, torej brez sprememb v tehnologiji, tudi v bodoče," pojasnjuje mag. But. Hkrati z zahtevo, da pravni red EU opredeli cviček kot vino, pa zahtevamo tudi, da postane naš pravilnik, ki govori o tem, kakšna je receptura za cviček in kje geografsko se sme gojiti grozdje, iz katerega se prideluje, del pravnega reda EU. Gre za pravilnik o tradicionalnem poimenovanju vina cviček s priznanim geografskim poreklom, ki ga je vlada RS sprejela pred približno mesecem dni tako, kot bo to morala storiti za vsak posamezni proizvod, ki ga želimo zaščititi kot slovensko posebnost. Šele ugoditev obem zahtevam namreč pomeni, kot navaja mag. But, da se bo ob vstopu Slovenije v EU cviček lahko proizvajal tako kot do sedaj samo v dolenjskem vinorodnem okolišu in da se bo smel takšen, kot je, prodajati po vsej EU.

Zgodba o uspehu

Kot navaja mag. But, je za Slovenijo v tem trenutku izredno pomembno, da usklajuje zakone, da takoj uvede EU primerljive ukrepe kmetijske politike in določi inštitucije, ki bodo kmetijsko politiko izvajale. "Drugo, kar moramo storiti, je, da na osnovi tega uspešno izpeljemo pogajanja in se doma na osnovi konsenza dogovorimo o prioritetah strukturnega razvoja investicijskih podpor," pravi in dodaja, da je glede pogajanj najpomembnejše, da si pridobimo pravico, da nam kompenzacijska plačila plača Bruselj. Kot pogajalec je prepričan, da brez tega vstop v EU ne more biti zgodba o uspehu. "Če to dosežemo, bomo s tem samo ohranili obstoječi dohodkovni položaj kmetov, saj se bodo trgi bistveno liberalizirali," utemeljuje pomembnost zahteve po pridobitvi kompenzacijskih plačil, od katere, kot pravi, kot pogajalci nikoli ne bodo smeli odstopiti ali popustiti.

"Če želimo, da Slovenija v letu 2003 vstopi v EU z dobrimi rezultati pogajanj, je že v tem trenutku treba objaviti 'obsedno' stanje," opozarja in dodaja, da ne smemo več odlašati niti trenutek, sicer uspeha ne bo. Mnenja je, da se strukture po vzoru EU vzpostavljajo prepočasi, kar pa je tudi posledica tega, da naš povprečni človek počasi dojema, da bomo leto dni potrebovali za referendume in ratifikacije sporazumov ter da nam zato za priprave ostajata še največ dve leti. Kmetijstvo je pri tem malce pred ostalimi sektorji, kar pa mag. But pripisuje večji resnosti, ki jo od njih zahteva tudi že sama teža problemov, saj so ti največji prav na področju kmetijstva.

Čeprav je kmetijstvo izredno pomembno, pa se bo zato, ker je tržnocenovna politika obvezna in ne dopušča izbire, kot navaja mag. But, zgodba o resničnem uspehu ali neuspehu odvijala na področju politike strukturnih skladov. "Država mora narediti 7-letni program gospodarskega razvoja države za politike strukturnih skladov. Ta program je šestevek šestih podprogramov," pravi in dodaja, da se v levo- in desnosredinskih političnih opcijah evropske demokracije razlikujejo prav po tem, kateri skupini teh ukrepov dajejo večjo težo. Osebno je mnenja, da bi Slovenija morala dati največji poudarek odpiranju majhnih in srednjih podjetij po vsej Sloveniji - še posebno na območjih, kjer ostaja verjetnost, da bodo ljudje opustili kmetovanje in bo kulturna krajina izgubljena - programom lokalne infrastrukture in mladih kmetov ter zaokrožitvi posesti v okviru programov razvoja podeželja in regionalnega razvoja. S tem ne želi reči, da ostalih programov v okviru strukturnih skladov ne bi smeli izvajati, mnenja je le, da bomo denimo avtoceste gradili v vsakem primeru, če bo gradnja podprta s strani strukturnih skladov v večji ali manjši meri ali četudi sploh ne bo; nasprotno pa se bo podeželje brez intenzivne podpore investicijam v ohranjanje življenja sorazmeroma hitro izpraznilo in zaraslo. O tem je prepričan, saj je zaraščanju nekoč zgledno obdelanih kmetijskih površin in odhajanju mladih ljudi s podeželja, priča domala vsakodnevno. Da vidi žalostno podobo propadanja podeželja, se mu niti ni potrebno odpraviti na pot po Sloveniji. Zazre se namreč lahko že samo skozi okno svojega doma v Nemški vasi pri Ribnici!

M. LESKOVŠEK-SVETE

Sladice za bolne in debele

Seminar o pripravi sladic v zdravi, varovalni in dietni prehrani na Otočcu - Od rezančnega narastka do fižolove torte

OTOČEC - Sredi februarja je v restavraciji Tango na Otočcu potekal dvodnevni seminar o pripravi sladic v zdravi, varovalni in dietni prehrani. Seminar, ki je potekal v okviru izobraževanja v Krkinih Zdraviliščih, je vodila univ. dipl. inž. živilske tehnologije Jolanda Prelec-Lainščak, vodja prehrane v splošni bolnišnici v Murski Soboti, udeležilo pa se ga je 16 vodij kuhinj, kuharic in kuharjev ter slaščičark iz vseh štirih enot Krkinih Zdravilišč, se pravi iz Dolenjskih in Šmarjeških Toplic, Otočca in Strunjana.

"Program je obsegal pripravo klasičnih in prilagojenih sladic, namen seminarja pa je razširiti naše znanje in s tem ponudbo sladic za različne tipe obolenj naših gostov," je povedala tehnologinja prehrane v Krkinih Zdraviliščih univ. dipl. inž. Janja Leskovar. "Največ pozornosti smo posvetili pripravi sladic za diabetike, srčno-žilne bolnike in za shujševalne diete. Naša ugotovitev je, da so sladice, ki smo jim odvzeli večino maščobe in sladkorja, prav tako okusne in vabljive."

"Sladice imajo radi tudi diabetiki, tistim, ki še niso na inzulinu, se jim jih tudi ni treba odreči, seveda pa morajo biti primerno pripravljene njihovi bolezni," pravi inž. Prelec-Lainščakova. "Ob pravilni sestavi in preračunavanju ogljikovih hidratov je moč narediti izvrstne sladice." Pod njenim vodstvom so pripravljali sladice pa tudi druge jedi za varovalno in dietno prehrano, primerne za ponudbo v zdraviliščih. "Gostu v zdravilišču je treba nazorno predstaviti sestavo jedilnika, to velja zlasti za samopostrežni zajtrk, kaj mu glede na njegovo obolenje priporočamo, odloči pa naj se sam," pravi. Strokovnjakinja je prepričana, da tak način priprave hrane in njene ponudbe sodi v zdravilišča. Po njenih izkušnjah v Krkinih Zdraviliščih, sedanjih pa tudi prejšnjih, so kuharji željni novega znanja in zavzeto sodelujejo. "Zbrati je moč take recepte, da je priprava jedi poceni, enostavna in hitra, tako da jih lahko pripravi res vsak." Še posebej se inž. Prelec-Lainščakova zavzema za domače sadje. "Jabolko bi moralo biti naš prvi sadež!" Med drugim so pripravili okusno pecivo, primerno za bolnike z artritisom, rezančni narastek s piščančjim mesom, piščančja prsa s sirom in jogurtom (jed je zelo okusna tudi hladna) in slastno fižolovo torto, kar vse je primerno tudi za diabetike in srčne bolnike.

A. B.

V KUHINJI - Seminar o pripravi sladic v zdravi, varovalni in dietni prehrani je potekal v kuhinji restavracije Tango na Otočcu. Vodila ga je strokovnjakinja inž. Jolanda Prelec - Lainščak (tretja z desne), vodja prehrane v bolnišnici v Murski Soboti. (Foto: A. B.)

Ukradene duše

Obstajajo primitivna plemena, katerih pripadniki se ne pustijo fotografirati, ker so prepričani, da bi jim bila tako ukradena duša. Imamo se za evropski narod, a je po televiziji, ki ljubi prikazovanje sestankov, nemalokrat videti posameznike, ki zakrivajo obraz, ko opazijo, da jih snema kamera. To storijo sicer tako, da bi bilo videti, kot da si popravljajo pričesko, čohajo se po čelu ali pa si z dlanmi podpirajo (težko) glavo. Sklepam, da to počnejo, ker jih je sram, da so se znašli na sestanku, morda jim je nerodno, ker so v politični stranki, v kateri pač so. Človek bi težko verjel, da se bojijo za dušo. Morda je že dolgo sploh nimajo več ali pa je bila prodana veliko pred televizijskim posnetkom.

TONI GAŠPERIČ

AVTOHTONA SLOVENSKA PASMA

Krškopoljski prašič je del naše dediščine

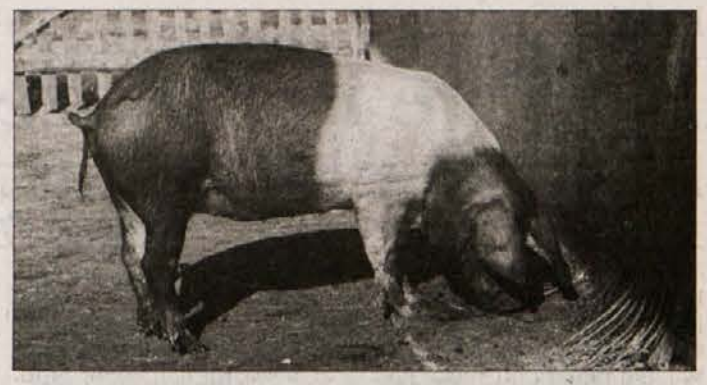

Krškopoljski ali črnopasasti prašič je naša edina slovenska avtohtona pasma prašičev. To je ekstenzivna pasma, ki pa jo odlikujejo nekatere biološke značilnosti: izredna odpornost, dobra prilagodljivost skromnim pogojem reje in prehrane ter izredna kvaliteta mesa. V letih 1970-1990 je bila krškopoljska pasma prašičev bolj kot kdajkoli prej prepuščena sama sebi in ni bila deležna nobenega sistematičnega rejskega dela. Za poskuse na začetku sedemdesetih let, da bi pasmo ohranjevali v čisti reji (na primer na farmi Stična), ni bilo dovolj denarja in, morda še bolje, dovolj razumevanja, da bi bili uspešno realizirani. Cilji prehoda na tržno prašičerejo so imeli v sedemdesetih in na začetku osemdesetih let absolutno prednost. Reja avtohtonega krškopoljskega prašiča pa je bila povsem zanemarjena.

Pa takih napak nismo delali samo pri nas, tudi v razvitem zahodnem svetu so pozabili na marsikatero avtohtono pasmo domačih živali. Nekaj strokovnjakov pa je, to moramo poudariti, stalno opozarjalo, da se z izgubo biološkega materiala dela velika gospodarska škoda.

Avtohtone pasme - pomembne zakladnice genov

Danes, ko smo priča velikim novostim na področju molekularne biologije, dobivajo avtohtone pasme vse drugačen pomen. Predstavljajo pomembno zakladnico genov, ki bo prispevala k ohranitvi biotske raznovrstnosti in nudila priložnost za vključitev nekaterih lastnosti v sedanje genotipe domačih živali. Prav zaradi tega po vsem svetu iščejo ostanke starih pasem in ustvarjajo genske banke. Krškopoljski prašič je prav gotovo vreden sedanje pozornosti in je sestavni del naše naravne ter kulturne dediščine, priča o življenju in kmetovanju na tem območju.

Prvi obširnejši opis krškopoljskega prašiča je iz konca prejšnega stoletja (Rohrman, 1899). Avtor poudarja močno razširjenost prašičereje v spodnji Dolenjski, še posebej na področju Krškega polja. Redili so tako imenovane prekaste ali pasaste prašiče. Prašiči so imeli zadnji konec telesa črne barve, prednji pa bolj ali manj bel, pogosto v obliki širšega belega pasu okoli života. Glava je bila srednje dolga in ravna, z velikimi visečimi ušesi (slika 1). Pasmo je odlikovala srednje dobra plodnost, dobra ješčnost in rastnost do velikih telesnih mas (odrasle živali so imele 250-300 kg). Že v času nastanka tega zapisa so oplemenjevali to domačo pasmo prašičev z jorkširskimi prašiči. Ta prvotni opis črnopasastega prašiča se močno razlikuje od prašiča, kakršnega poznamo iz obdobja med obema vojnama in po drugi svetovni vojni. Zlasti velike so razlike v obliki ter velikosti glave in ušes. Spremembe v obliki glave in ušes so nastale pod vplivom oplemenjevanja prvotnih črnopasastih prašičev z angleškimi (berkshir, cornwall) in drugimi pasmami.

Na kmetijski anketi leta 1938 je Oblak poročal o prašičereji in med drugim povedal naslednje: "...Danes prvotne krškopoljske svinje, vsaj čiste, ni več. Vendar najdemo v najbolj oddaljenih krajih še ostanke te prvotne svinje, ki po zunanjosti, barvi ter raznih merah še spominjajo nanjo. Ta svinja se je posebno odlikovala v sposobnosti za produkcijo masti ter po dobri kakovosti mesa... Domačo črnopasasto, ki je bila pred nekaj leti na Gorenjskem, predvsem v kranjskem srezu, še precej razširjena in priljubljena ter zelo v modi, sedaj vedno bolj opuščajo. Glavni vzrok leži v tem, da je ta svinja zaradi premajhnega rejskega okoliša morala degenerirati, ker je prišlo do plemenjenja v sorodstvu. V ostalem pa je bila ta za domačo porabo in ne toliko za izvoz namenjena svinja prav odlična, ker je zelo hitre rasti in je bila tudi dobra za mast. Gotovo pa je, da se zaradi premajhnega rejskega okoliša ne bo mogla dolgo vzdržati."

Nezahteven za rejo

Po drugi svetovni vojni so bile v petdesetih in šestdesetih letih opravljene pomembne raziskave krškopoljskega prašiča. V strokovnem slovstvu najdemo številne zapise do leta 1972, ko je nastopilo obdobje opustitve strokovnega dela s to pasmo. Neznani avtor je v reviji Naša vas leta 1956 v članku "Priznanje črnopasastem prašiču" opisal razvoj in biološke značilnosti prašičev te pasme. Posebej poudarja njihovo skromnost in odpornost ter kvaliteto mesa. Opozarja tudi na škodljive posledice parjenja v sorodstvu. Za leto 1955 objavlja podatek, da so krškopoljski rejci prodali na sejmih 64.500 mladih pujskov in da je na sejmih 99,2% pasastih ter le 0,8% belih pujskov, ki imajo za 20-30% slabšo ceno kot pasasti. Posebej velja omeniti, da so bile v tem obdobju opravljene prve strokovne meritve plodnosti, rastnosti in mesnatosti črnopasastih prašičev pri reji v čisti krvi oz. križanju. Podatke o tem najdemo v poročilih Kmetijskega inštituta Slovenije in v diplomskih nalogah. Eiselt in Ferjan (1972) sta povzela rezultate raziskav in zbranih podatkov o krškopoljskih prašičih ter zapisala v povzetku: "Sedaj je pasma po tipu neizenačena in konstitucijsko močno oslabljena. Pri razmeroma velikem številu rojenih pujskov na gnezdo (10,07) je zaradi velikega števila mrtvorojenih (2,13) in zelo veliko izgub do odstavitve (26%) število vzrejenih pujskov majhno (5,87). Prašiči krškopoljske pasme so skromni, dobro izkoriščajo voluminozno krmo, slabše - vendar ne občutno - pa koncentrate. Meso krškopoljskih prašičev in njihovih križancev je zelo primerno za izdelavo v trajne izdelke."

Rejci so radi redili krškopoljskega prašiča zaradi njegove nezahtevnosti glede pogojev reje, pri tem velja omeniti tudi tradicionalno pašo, in zaradi velike zamaščenosti. S spreminjanjem prehranskih navad oz. s spreminjanjem načina življenja zamaščenost ni več zaželjena. Na osnovi sedanjih izkušenj pri reji krškopoljskega prašiča lahko sklepamo, da je bila velika zamaščenost tudi posledica načina prehrane teh prašičev in zakola pri visokih telesnih masah.

Uvrščen med ogrožene slovenske območne živali

V letih 1990-1992 so bila opravljena poizvedovanja o ostankih krškopoljskega prašiča na Gorjancih, na področju Brežic in Krškega polja. O prvih ugotovitvah poročata v svoji diplomski nalogi Švajger in Bregar (1991). Pregledala sta okoli štirideset kmetij in ugotovila, da je današnja čreda krškopoljskega prašiča zelo neizenačena. Rejci pa so z njim zadovoljni in velika večina se mu ne misli odreči. V svoji nalogi sta zbrala dragocena pričevanja 16-ih slovenskih kmetijskih, živinorejskih in veterinarskih strokovnjakov, ki so se pri svojem delu ukvarjali ali srečevali s prašiči krškopoljske pasme. Po letu 1991 je bil krškopoljski prašič uvrščen med ogrožene slovenske domače živali, organizirana so bila tri vzrejna središča na širšem področju Brežic, uvedena so bila osnovna rejska dela in dokumentacija ter odbira po zunanjosti. Pričela se je redna obdelava plodnosti. V letu 1997 je bil opravljen drugi pregled istih kmetij.

Podatki v tabeli kažejo, da so na vseh kmetijah ohranili rejo prašičev. Znatno pa se je spremenila pasemska sestava, ker se je zmanjšalo število krškopoljskih prašičev in križancev ter povečalo število belih prašičev. Podrobnejši pregled podatkov po kmetijah kaže, da na 24 kmetijah, kjer so v letu 1990 še redili krškopoljskega prašiča, v letu 1997 v svinjakih nimajo več teh prašičev. Nadomestili so jih beli prašiči. Število prašičev na kmetijo pa potrjuje, da se je obseg reje prašičev ohranil in da presega povprečni stalež prašičev na kmetijah v Sloveniji.

Primerjava staleža prašičev na kmetijah na področju Krškega polja in Gorjancev v letu 1990 in 1997

	Število kmetij	Krškopoljski prašiči*	Križanci s krškopoljskimi prašiči*	Beli prašiči*	Skupaj	Prašičev na kmetijo
Leto 1990	44	258	106	42	406	9,23
Leto 1997	44	213	55	151	419	9,52
Indeks spremembe 1997/90		0,83	0,52	3,60	1,03	

* Ocena po zunanjosti

Dolgo je veljalo, da krškopoljskega prašiča redijo le na kmetijah z ekstenzivnim kmetovanjem ali tisti, ki so bili na to žival tradicionalno navezani. Slednjim se danes lahko zahvalimo, da smo uspeli ohraniti edino avtohtono pasmo prašiča v Sloveniji. Danes se za rejo krškopoljskega prašiča odločajo na kmetijah pri samooskrbnem načinu reje - reja prašičev za domače koline na tradicionalni način.

Posamezne izbrane kmetije - vzrejna središča redijo večje število prašičev krškopoljskega prašiča in so vključene v gensko banko za ohranjanje tega prašiča. Skupno na teh kmetijah redijo 146 prašičev krškopoljske pasme, stalež pa se iz leta v leto povečuje. Na vzrejnih središčih ob pomoči države uspeva ohranjanje krškopoljskih prašičev, kamor sodi tudi pomoč strokovne službe. V vseh vzrejnih središčih so živali lepo oskrbovane, v primerni kondiciji in zdrave. Redijo jih v starih objektih, ki so potrebni prenove oz. dograditve. Večji del prehrane prašičev je z doma pridelano krmo. Na teh treh vzrejnih središčih spremljamo plodnost krškopoljskih prašičev. Velikost gnezd je sorazmerno dobra, znatno preveč je mrtvorojenih pujskov in veliko je tudi izgub pujskov do odstavitve. Rejci radi poudarjajo, da so te živali "mirne" in da imajo odlične materinske lastnosti.

Ukrepi za ohranitev krškopoljskih prašičev

V novembru 1999 so bili sprejeti in predlagani naslednji najpomembnejši ukrepi za ohranitev krškopoljskih prašičev:

- **Reje za ohranjanje krškopoljskega prašiča:**

Reje, ki so izbrane za ohranjanje pasme krškopoljski prašič, je potrebno dograditi in obnoviti svinjake.

- **Število rej za ohranjanje krškopoljskega prašiča:**

Po programu ohranjanja krškopoljskega prašiča naj bi bilo vsaj štirideset svinj, zaradi tega je potrebno poiskati vsaj še eno malo večjo rejo ter jo vključiti v program. Izbrano je 14 kmetij, kjer po podatkih iz leta 1997 še redijo krškopoljske prašiče. Med njimi je potrebno izbrati kmetije za ohranjanje krškopoljskega prašiča. Vse reje, ki redijo krškopoljskega prašiča, se vse pogosteje srečujejo s problemom prodaje čistopasemskih prašičev. Če se bo to nadaljevalo, bodo kmetije še intenzivneje zamenjevale krškopoljske prašiče z belimi. Na ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano morajo proučiti tudi možnost za odkup preostalih živali te pasme in njihovo rejo v okviru posebnega centra za ogrožene vrste domačih živali.

- **Oskrba z merjasci:**

Celotna populacija pasme krškopoljski prašič je močno inbridirana in s plemenskimi merjasci so vedno problemi. Na osnovi pridobljenih podatkov o možnostih nakupa semena ali živih merjascev pasme Sattelschwein v Nemčiji, je sklenjeno, da se opravi osvežitev pasme krškopoljski prašič. Dosedanja iskanja hleva za karanteno še niso bila uspešna. V primeru uvoza živih merjascev, ki pa je zdravstveno bolj problematičen, bo karantena trajala okoli dva meseca. V primeru uvoza semena pa bo treba v karanteno prepeljati najmanj tri svinje krškopoljske pasme, jih tam oploditi in počakati, da se oprase - karantena bo trajala šest do osem mesecev. Število plemenjakov bomo razširili tudi s ponovno odbiro na terenu in poskusili v program vključiti tudi zamrzovanje semena teh merjascev.

- **Bodoča ukrepanja in organiziranost:**

Za povečanje verjetnosti za ohranitev pasme krškopoljski prašič je treba poiskati nove tržne možnosti za gospodarsko uveljavitev pasme in ustrezno organiziranost rejcev.

Priložnost za ekološko kmetijstvo

Sprememba pasemske sestave prašičev na proučevanih kmetijah je bila pričakovana. Vzroke za take spremembe je mogoče iskati med drugim v manjši možnosti za nakup krškopoljskih prašičev in v spremenjenih prehranskih navadah, ko sta svinjska mast in mastno meso izgubila pomen. Zaradi tega reja mesnatih prašičev vse bolj izpodriva rejo ekstenzivnih pasem. Ta dogajanja so z vidika ohranjanja edine avtohtone slovenske pasme prašičev neugodna. Podatki o ohranjanju staleža prašičev na vzrejnih središčih, kjer država s finančnimi podporami pomaga rejcem pri reji prašičev pasme krškopoljske pasme, so ohrabrujoči. Sedanje število svinj v teh središčih je premajhno. Po programu ohranjanja krškopoljskega prašiča naj bi bilo vsaj štirideset svinj, zaradi tega je potrebno poiskati vsaj še eno malo večjo rejo ter jo vključiti v program. Celotna populacija pasme krškopoljski prašič je močno inbridirana in s plemenskimi merjasci so vedno problemi. Potrebno je proučiti možnosti osvežitve pasme. Zgraditi je potrebno objekt, v katerem bo osnovna (matična) čreda te pasme, in vključevati večje število plemenskih merjascev. Pri lastnostih plodnosti prašičev krškopoljske pasme je treba opozoriti v prvi vrsti na zelo velik delež izgub pujskov od rojstva do odstavitve. Vzroki so v slabih rejskih pogojih v nekaterih vzrejnih središčih in v slabi odpornosti novorojenih pujskov kot eni od posledic depresije zaradi inbridinga. Osvežitev pasme z uvozom merjascev podobnih pasem iz Evrope je teoretično enostavna, a praktično zaradi slabega zdravstvenega stanja v evropski prašičereji zelo zahtevna naloga.

Reja krškopoljskega prašiča je povezana s tradicionalnim kmetovanjem na Dolenjskem in doma vzrejenimi prašiči za koline. S prilagojenimi načini reje tega prašiča (ekološko kmetijstvo) ter tradicionalnimi izdelki in načini predelovanja in konzerviranja mesa tega prašiča velja razmisliti tudi o odpiranju novih tržnih poti.

Sestavek je posvečen spominu na Marjana Legana, dipl. ingž. agr.

Pripravila sta ga
ANDREJ ŠALEHAR, red. prof.
v pokoju, dr., Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko iz Domžal
in
ZDENKA PRIBOŽIČ KRAMAR, mag., dipl. kmet. inž., kmetijska svetovalka
pri Kmetijskem zavodu Ljubljana, Oddelek Novo mesto

HRANA IN ZDRAVILO

Ni boljšega od regrata

Da je regrat najboljši od vseh solat, so vedele že naše babice in prababice. Narava nam ga ponudi že zelo zgodaj spomladi, ko še ni nikjer ne duha ne sluha o kakšni drugi solati. Poln je vitaminov, mineralov in encimov, kar naše telo spomladi zelo potrebuje. Posebej je treba poudariti, da vsebuje zelo veliko magnezija, ta pa je za kalcijem najpomembnejši mineral v organizmu.

Magnezij deluje proti stresu, normalizira zvečane vrednosti holesterola v krvi, preprečuje zamašitev žil in strdke v ožilju, krče in presnovne motnje srčnega mišičja, preprečuje srčni infarkt in možgansko kap. Magnezij in druge sestavine se nahajajo v vseh delih rastline: listih, popku - cvetu in korenini, zato je užiten in zdravilen od korenin do cvetov.

Bolj je zelen, boljši je, ker ima več klorofila. Porabiti moramo čim več zunanjih zelenih listov. V jedru klorofilnih zrnc je namreč magnezij. Regrata ne smemo nabirati pod drevesi in na površinah, ki so bila škropljena s škropivi.

Na regrat in druge solate damo hladno cejeno olje: sončnično, olivno, osatovo idr. Količina regrata ni omejena. Potrebno pa ga je dobro zgristi, ker je težko prebavljiv. Zaradi tega je bolje, če si ga privoščimo opoldan ali popoldan, ne pa pozno zvečer. Če želite biti zdravi, si skledo solate - regrata, motovilca, berivkke - privoščite vsak dan. Dobro bi bilo, če bi se navadili, da bi najprej pojedli solato in šele nato ostale jedi, saj si tako napolnimo želodec in zato potem druge hrane pojemo manj.

Solata je lahko tudi samostojen obrok. Regratovo solato radi jemo z jajci, ker je takšna še bolj slastna. Toda ne kuhajmo jajc tako dolgo, da so trda kot kamen, ker so potem težje prebavljiva. Namesto z jajci lahko solato okrasimo kar z regratovimi cvetovi, saj so ravno tako zdravilni.

Kisajmo z jabolčnim kisom! Ker pa delamo regratovo solato s krompirjem in zraven običajno jemo še kruh, bodimo s kisom skromni, ker je v krompirju in kruhu škrob - ta pa se prebavlja s ptialinom. Kis nevtralizira ptialin in kruh, krompir in vse, kar jemo zraven iz moke (praženec, cmoke, testenine...), potem zelo težko prebavimo. Kdor ima težave z jetri, pa sploh ne sme uživati kisa in mora solate kisati z limono ali jih jesti začinjene le z raznimi drugimi začimbami in zelišči.

Dr. A. Vogel pravi: "Regrat naj bi veliko uživali kot solato z mnogo vitaminov, ker deluje zelo dobro na jetra. Zato naj seže sleherni, ki želi jetra čistiti in podpreti ali celo zdraviti, vsako pomlad po regratovi solati!" Regrat torej ni le hrana, ampak je obenem tudi zdravilo. Zdravilni so prav vsi deli rastline. Pri kroničnem vnetju jeter najhitreje pomaga, če pojemo vsak dan pet svežih surovih pecljev. Pomagajo tudi pri uravnavanju sladkorja. Sladkorni bolniki bi morali pojesti vsak dan do deset takih pecljev, dokler cvete regrat. Skupaj s cvetom pecelj operemo, nato cvet odtrgamo, pecljce pa počasi prežvečimo. Stebeljce je na začetku malo grenko, je pa krhko in sočno. Pogosto bolehni ljudje, ki se počutijo utrujene, naj bi naredili 14-dnevno kuro s temi peclji. Presenečeni bodo nad uspehom. Pomagajo pa tudi pri drugih težavah. Odpravljajo srbenje kože, lišaje in izpuščaje, izboljšajo želodčne sokove in očistijo želodec. Sveži peclji lahko brez bolečin raztopijo tudi žolčne kamne in spodbujajo delovanje jeter in žolča. Regrat vsebuje poleg mineralnih snovi še pomembne zdravilne in gradbene snovi za odpravljanje motenj v presnovi.

Regratove korenine, če jih uživamo sveže ali posušene v čaju, očistijo kri, pospešijo prebavo, znojenje, odvajanje vode in delujejo poživljajoče. Korenine nabiramo ob koncu zime in spomladi, predno požene cvetno glavico ali pa jeseni (od septembra dalje). V dobi cvetenja ga ne nabiramo, ker so korenine oslabljene in puhle. Nabiramo samo močne korenine. Izkopljemo jih kolikor mogoče globoko, paziti pa moramo, da odrežemo šop listov tik nad korenino, da zdravilni mleček ne izteče. Oprane sušimo cele na soncu ali na topli, ne prevroči peči. Lahko pa jih tudi shranimo v pesku ali zemlji v kleti, topli gredi, zasipnici...

ČAJ: 1. zvrhano čajno žličko korenin namočimo preko noči v 1/4 l hladne vode, naslednji dan ogrejemo do vretja in precedimo. To količino spijemo po požirkih pol ure pred zajtrkom in po ure po njem.

TINKTURA: 1 del regrata namakamo v 5 delih žganja 24 ur. Jemljejo 5 - 10 kapljic dnevno.

SOK: iz svežih listov, korenin in tudi cvetov dobimo s pomočjo sokovnika sok, ki je odlično zdravilo za celoten organizem, zlasti pa za artritis. Razredčimo ga z vodo.

Naj vam regrat tekne in koristi!

DRAGICA FRIEDL

PUST

Norčije in obložena miza

Korenine pustnih norčij segajo globoko v človeško pradavnino - Kdor se tega dne na naje, bo vse leto stradal - Od kod kostanjeviški "Perforcenhavs"?

Poznavalci sklepajo, da so se ljudje šemili že vsaj pred 10.000 leti. Najprej menda zato, ker so menili, da se v našemljencu naseli duh rajnega prednika. Pozneje zato, ker se je človek le v šemski opravi približal duhovom, ki oživljajo naravo in ji gospodujejo. Najpomembnejši slovenski etnolog prof. Niko Kuret v svojem življenjskem delu Praznično leto Slovencev, po katerem povzemamo ta zapis, pravi: "Potemtakem bi izhajalo šemljenje iz dvojnih korenin: iz čaščenja prednikov (manizma) in čaščenja duhov, ki živijo v naravi, ravnajo letne čase in dajejo rodovitnost (animizem, animatizem). Šemljenje je torej splošno človeška posebnost. Ljudje se še dandanes šemijo po vsem svetu, po vseh celinah, med vsemi narodi in ljudstvi ne glede na stopnjo omike."

Prvotno je krščanstvo videlo v šemah ostanke poganstva in razbrzdanost in oboje skušalo zatreti, a zaman. V nasprotju s srednjim vekom, naravnanim v onostranstvo, je renesansa sprostila radoživo tuzemsko bivanje. Renesansa je poklicala v življenje to, kar imenujemo karneval. Beseda prihaja od "carne vale", kar pomeni: Meso, zdravstvuj! Karneval, izbruh novega življenjskega občutja, se je posrečeno vsidral v čas pred postom, časom odpovedi in pokore.

Pri nas se pustno norenje omenja šele v prvi polovici 17. stoletja, ko so očetje jezuiti v Ljubljani skušali zajeziti razposajene in hrupne obhode našemljencev po mestu, a pri tem niso imeli uspeha. Sicer pa so jezuiti potem sami dovoljevali svojim dijakom, da so se o pustu našemili, se zabavali in tudi plesali. Jezuitski dijaki so na pustni torek radi uprizarjali tudi kmečko svatbo. Še dandanes se na deželi o pustu radi našemijo v ženina in nevesto.

Psihologi pravijo, da je v človeku potreba po šemljenju: kdaj pa kdaj mora zapustiti svoj "jaz" in zaživeti v "šemski svobodi", da se znebi notranjih napetosti, ki so se v njem nabrale. Pri tem pa lahko pride tudi do neprimernosti in spotakljivosti. Zato pri nekaterih tudi odpor proti šemljenju, ki pa ni bil nikoli prav uspešen. Pregloboko namreč segajo korenine pustnih norčij.

Praznike je človek že od nekdaj slavil tudi z obilno jedačo in pijačo. V teh dneh sodi na mizo svinina, pripravljena na razne načine, z njo pa mnogo mastnega peciva: ajdova potica, špehovka in ocvirkova potica pa krofi in flancati. Ponekod pravijo pustni nedelji mastna nedelja, četrtek pred njo pa je debeli ali tolsti četrtek. O pustu mora biti vsakdo sit, človek in živina. Kdor se tega dne ne naje, pravijo, bo vse leto stradal. Vse pustne šeme na Slovenskem pobirajo darove zato, da si po končanih obhodih narede skupno pojedino.

Izročilo torej zahteva o pustu norčije in obloženo mizo. Še dandanes se tega ljudje radi držijo. Časi sicer marsikaj spreminjajo, tisočletja stari pust pa je trdoživ in se ne umakne.

Pustni čas ima tudi na Slovenskem svojega patrona. Pustu je namreč pri nas ime Kurent ali Korant. To naj bi bil "staroslovenski bog razbrzdanega veselja", nekakšen slovenski Dioniz. Že 200 let kot tak nastopa v številnih pripovedkah. Najbolj znana pripoveduje, da je Kurent, ajdovski bog, rešil Slovenca iz vesoljnega potopa. Manj znana pa je prekmurska pripovedka o Kurentu, ki je bil baje tako lep mladenič, da se žensk kar ni mogel otresti. Ušel jim je v puščavo in prosil Boga, naj mu skazi obraz. Bog ga je uslišal in zrasli so mu rogovi. Ko se je vrnil med ljudi, so mu ženske sicer dale mir, v spomin na nekdanjega zalega mladeniča pa so začele praznovati pustni torek. Prof. Kuret trdi, da Kurent/Korant ni nič drugega, kot "njegovo veličanstvo" Karneval, ki nastopa v razkošnih pustnih sprevodih zahodne Evrope. Kot Kurent/Korant nastopa v panonskem delu Slovenije, v Prekmurju so mu nadeli po nemškem ukrojeno ime "Fašnik", v Porabju je "Fašanek", slovenski zahod pa ga pozna le kot "Pusta".

Toda Kurent/Korant ni samo junak v ljudskem slovstvu, je tudi živ pustni lik, nastopa značilno maskiran v določenem okolju. Doma naj bi bil na razmeroma majhnem ozemlju sredi Ptujskega polja s središčem v Markovcih. Od tam so si ga sposodili v Halozah in na Dravskem polju.

Na Dolenjskem so najizrazitejše pustne šeme dobrepoljske "mačkare" in kostanjeviška "Šelma". Za Kostanjevičane velja, da za pusta znorijo še bolj kakor prebivalci Dravskega polja. Staro in mlado, vse mora biti našemljeno in vse je tudi včlanjeno v svojevrstno norčevsko družbo, ki ji pravijo "Perforcenhavs", kar je popačenka in je verjetno nastalo iz "Parforce-Hatz", kar pomeni lovski pogon. Tisti krogi, ki so si svoje dni privoščili lov te vrste, okoliški graščaki in premožnejši kostanjeviški meščani, so poimenovali tako tudi svoje pustovanje.

Vsa norija pa se konča na pepelnico, ko Pusta pokopljejo oziroma sežgejo. S pepelnico se začenja postni čas.

Pripravil: A. B.

Maksim Gaspari: Kurenta vozijo

Da pust bo mastnih ust

Marsikateri gospodinji se zdi priprava pustnih dobrot, predvsem krofov, zahtevna. Vendar ni čisto tako. Če imamo dober preizkušen recept in nekaj prakse, ni bojazni, da nam ne bi uspelo. Predlagamo vam, da pripravite pustne dobrote po receptih Berte Grmek, vodje kuhinje v gostilni Rog.

KRHKI FLANCATI

Sestavine:
1 rumenjak,
2 žlici sladke smetane,
2 žlici belega vina.
Toliko moke, da dobimo primerno prožno testo.

Vse sestavine vgnetemo kot za rezančevo testo in pustimo nekaj časa počivati. Testo razvaljamo in z "rageljčkom" razrežemo na poljubno velike rombe, po sredini jih še zarežemo, prepletemo in vstavimo v precej vročo maščobo in jih pečemo toliko časa, da lepo zarumenijo in napihnejo. S penovko jih poberemo iz maščobe in jih takoj posipljemo z mletim sladkorjem, kateremu dodamo vanilijev sladkor.

PUSTNI KROFI

Sestavine: 1 kg mehke moke, 4-5 dag kvasa, 1 dag soli, 7 rumenjakov, 7 dag masla, 7 dag sladkorja, 0,5 dcl ruma, 1 zavitek vanilija, 5 dcl mleka, 20 dag marelične marmelade, olje za cvrenje, 1 zavitek vanilija in po potrebi sladkor za posipanje.

Iz vseh sestavin umešamo kvašeno tsto. Stepamo tako dolgo, da se loči od kuhalnice in sklede. Pri stepanju testa ne smemo dvigovati s kuhalnico previsoko, da ne vtepemo vanj preveč zraka, zaradi česar nastanejo v testu prevelike luknje in so ocvrti krofi v sredini votli. Stepeno testo pokrijemo s prtom in ga damo na toplo vzhajati. Vzhajano testo položimo na dobro pomokano in toplo krpo in desko, razvaljamo ga za palec debelo in ga zrežemo z modelom za krofe.

Krofe zložimo na pomokan prt za dva prsta narazen, jih pokrijemo s pogretim prtom in pustimo vzhajati, a ne preveč na toplem. Odrezke testa pognetemo, damo še enkrat vzhajat, nato jih zrežemo v krofe (lahko pa ocvremo kot miške).

Medtem ko krofi vzhajajo, vlijemo v kozico tri prste olja ter ga segrejemo. V olje damo najprej samo en krof, da vidimo, ali je dovolj vzhajan in je olje pravilno vroče. Krof obrnemo v roki tako, da pride vrhnja, bolj vzhajana stran najprej v olje. Posodo nato pokrijemo in počasi cvremo. Ko krof na spodnji strani svetlo porumeni, ga obrnemo in ocvremo v nepokriti posodi še po drugi strani. Krof je prepečen, če se testo ne prime pletilke, ki jo zabodemo od strani v krof. Pravilno vzhajani krofi se potope le do polovice, ko jih obrnemo, se na obodu naredi venček.

Ocvrte krofe polagamo na cedilo in potem na desko, pogrnjeno s papirnatimi prtički. Od strani nad venček vbrizgamo v krofe za žličko marelične marmelade in jih nato še potresemo s sladkorjem.

PRED IN ZA SEMIŠKIMI KULISAMI

Iz vinograda na gledališke deske

"Teater ni tako enostavna stvar, kot je morda videti na prvi pogled. Predvsem pa se ni zanašati, češ bo že kako," pravi amaterski igralec in režiser Milan Pirš iz Semiča. Jože Simonič pa mu kot izkušen amaterski igralec prikimava. Oba sta že prevečkrat stala na odru in za zavesami, da predobro vesta, kaj pomeni delati na gledaliških deskah. Gledališče jima je nekako zlezlo pod kožo, in celo danes, ko sta že oba upokojenca, ne moreta brez njega.

Milan Pirš se spominja, da ga je teta še kot otroka vodila na ogled otroških iger v rodnih Ločah pri Poljčanah. Oder so razsvetljevali s petrolejkami, in čeprav mali Milan ni kaj prida razumel dogajanja na odru, si je želel, da bi nastopal. Želja se mu je izpolnila v osnovni šoli, ko jih je sovaščanka učila igrice, vaje pa so imeli kar na seniku. Ko je po drugi svetovni vojni obiskoval nižjo gimnazijo, so ga povabili v vaško dramsko društvo ter mu zaupali pomembnejše vloge. Ne čudi torej, da se je na mariborskem učiteljišču hitro vključil v dramsko skupino, vpisal pa se je tudi v dramski tečaj pri Slovenskem narodnem gledališču v Mariboru. Še dobro se spominja, kakšen uspeh je doživel njihov učiteljiščni Matiček se ženi, v katerem je igral glavno vlogo, ob njem pa je zaigral tudi poznejši igralec Zlatko Šugman. "Takrat so nekateri gledalci celo govorili, da si me je učiteljišče sposodilo v gledališču, in priznati moram, da mi je zelo zrasla samozavest," je še danes ponosen Pirš.

Čudno bi bilo torej, če se ne bi leta 1953, ko je z dekretom prišel poučevat v Črnomelj, takoj vključil v dramsko skupino, kjer je igral in režiral. Naslednje leto se je preselil na Štrekljevec in takoj začel igrati, prav tako pa je hodil igrat v Semič. Zgodilo se je celo, da je hkrati igral in režiral v dramski sekciji semiškega Kulturno-umetniškega društva Jože Mihelčič ter bil še režiser v šolski dramski skupini. In če ga še danes kdo vpraša, kako je zmogel, Milan prizna, da je bilo naporno, a ker je delal z veseljem, si je za gledališče vedno vzel čas. Tako kot tudi Semičan Jože Simonič, ki je na odru že od mladih nog. "Radia in televizije nismo imeli, mladi pa smo se radi družili. In če smo ob tem naštudirali še kakšno igro, smo bili zadovoljni vsi, tako igralci kot gledalci," pravi Jože. Ker v tistih povojnih časih dvorana pozimi, ko so imeli vaje, ni bila ogrevana, so vadili po domovih. Ko pa se je nekoliko otoplilo, so začeli nastopati. "Dopoldne smo bili v službah, popoldne v vinogradih, zvečer pa smo marsikdaj kar z motikami prišli na vaje, ki so bile resne, kot se spodobi. A ko jih je bilo konec, smo "tolkli rihtarja", marsikdaj pa se podali tudi na "turnejo" od zidanice do zidanice. Zakonski partnerji, ki so bili doma, nad tem seveda niso bili najbolj navdušeni, a zaradi tega ni razpadel noben zakon. So se pa med igralci sklenile zakonske zveze," se svojih igralskih začetkov spominja Simonič, ki pravi, da je bilo, ko so bili mladi, marsikdaj lepše za odrom kot na njem.

Jože, ki mu je na odru veliko pomagalo tudi to, da je bil dolga leta pri folklori, trdi, da nima treme, Milan pa priznava, da se je nikoli ni mogel prav znebiti. Še več pa je je imel kot režiser, ker je čutil večjo odgovornost kot takrat, ko je le igral. Oba pa sta se strinjala, da gre nastopajočim beseda lažje z jezika, če je dvorana polna. Na srečo so bili semiški gledališčniki doslej dobrodošli povsod, kjer so nastopili, tako da večjih težav s pičlim obiskom niso imeli. Šlo pa jim je nekajkrat za nohte, ko so že stali na odru. Ko so pred približno dvajsetimi leti v Črnomlju igrali Desetega brata, so se z Romi, ki so živeli pri Štirih rokah dogovorili, da jim bodo za nastop posodili kozo. To je bila menda edina koza, ki jim jo je uspelo najti. A niso bili povsem prepričani, ali se bodo Romi držali dogovora. Zato se jim je le malopred tem, preden se je dvignila zavesa, odvalil kamen od srca, ko so zaslišali, da se Romi v preddverju prerekajo s hišnikom, ki jim ni verjel, da so prepešačili precej kilometrov samo zato, da bo njihova koza nastopila na odru. Pirš pa je kot režiser pred leti doživel hladen tuš, ko je moral razočarati polno semiško dvorano gledalcev. Ene od igralk namreč iz neopravičljivega razloga ni bilo na nastop in obiskovalcem so po pravici povedali, zakaj bo predstava odpadla. Ponovitev čez teden dni je sicer uspela, a mlado dekle v Semiču ni nikoli več dobilo vloge.

Milan, ki je kot režiser dal igralcem tudi veliko teoretičnega znanja, je imel navado, da je glavne vloge razdelil, stranske pa so si igralci izbrali sami, ko so prebrali tekst. Bodisi kot režiser ali igralec pa jim je vedno polagal na srce, da morajo na odru živeti, in ne igrati. "Predvsem pa morajo biti igralci v vsakdanjem življenju dobri opazovalci ljudi, ki jih upodabljajo. Sicer se prav lahko zgodi, da igralec dobro naštudira besedilo, ne ve pa, kako bi se obnašal na odru. Navadno so nerodnežem predvsem odveč roke," ve iz izkušenj Pirš, ki je najraje igral duhovnika, Simonič pa je prepričan, da te vloge v Semiču ne zna nihče odigrati bolje kot prav Milan. V tej vlogi je bil tako prepričljiv, da so na gostovanjih nekateri verjeli, da je zares župnik. Vsaj enkrat mu je to prišlo zelo prav, ko se je po nastopu hitro odpravil domov z izgovorom, da se mora pripraviti na jutranjo sveto mašo.

Jože pa je še vedno najraje gospodar ali gostilničar. In če Milan kot režiser in kot igralec dobro ve, kako pomemben je na odru prišepetovalec, Jože pravi, da njemu ne pomaga veliko, ker zaradi opešanega sluha šepetanja ne sliši. Zato se nauči na pamet ne le svojo, ampak tudi ostale vloge. "Sicer pa se da, posebno če je človek navajen odrskih desk, tudi nekoliko improvizirati, vendar le toliko, da gledalci ne opazijo, da se je kaj zataknilo," je prepričan Simonič, ki kljub temu, da je upokojenec, ki po pravilu nima časa, še vedno nastopa. Te dni ga bo mogoče videti na odru v celovečerni burki "Pustova smrt", ki jo je napisal semiški režiser Blaž Kočevar. Pirš pa že obljublja, da bo jeseni postavil na oder igro s svojimi starimi, preizkušenimi igralci. In če bo res tako, o čemer pa ne gre dvomiti, semiški amaterski gledališki oder, ki je bil v zadnjega pol stoletja gotovo najbolj živ od vseh belokranjskih odrov, ne bo še tako kmalu zamrl.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

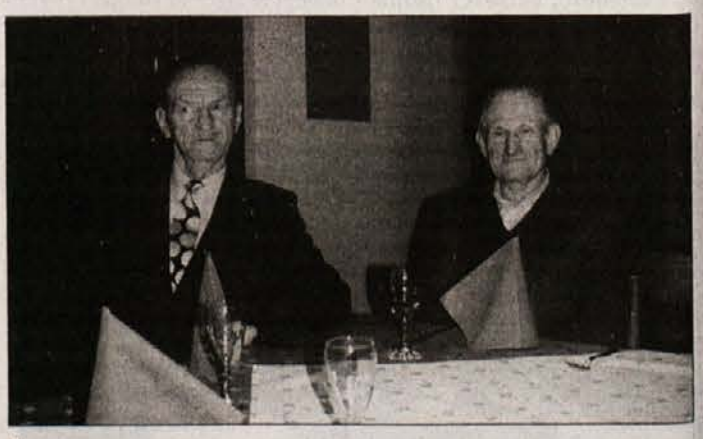

ŠE VEDNO ZVESTA ODRSKIM DESKAM - Milan Pirš (levo) in Jože Simonič (desno) sta bila dolga leta duši semiškega amaterskega gledališča. Vendar še ne mislita odnehati. Simonič prav te dni znova nastopa, medtem ko je Milan z mislimi že v jeseni, ko naj bi začel režirati novo igro. (Foto: M. B.-J.)

Novosti iz Knjižnice za pospeševanje kmetijstva

LJUBLJANA - Založba Kmečki glas je ob 30-letnici izdala strokovne kjige dr. Darje Kocjan Ačko "Pozabljene poljščine", dr. Jasne Stekar "Siliranje" in Boruta Trapečarja "Konjenikov priročnik". V zbirki, ki danes obsega kar 127 naslovov, so vse knjige razen ene delo domačih avtorjev.

Založba Kmečki glas je že od svojega nastanka leta 1946 skrbela tudi za kmetovo strokovno izobraževanje. V šestdesetih letih je izdajanje tovrstne literature skoraj popolnoma zamrlo, vendar se je zaradi vse hitrejšega napredka tehnologije v kmetijstvu in razvoja znanosti kmalu pokazala vedno večja potreba po dodatnem strokovnem izobraževanju kmetov in ostalih pridelovalcev. Tako so se pri ČZP Kmečki glas ponovno odločili izdajati strokovne knjige v Kmečki knjižni zbirki, ki pa se je po treh letih preimenovala v danes poznano Knjižnico za pospeševanje kmetijstva.

Dr. Darja Kocjan Ačko je v nedavno izdani knjigi opisala poljščine, ki so tako rekoč izginile z naših polj. Konjenikov priročnik je razdeljen na dva dela, v prvem avtor opiše prehrano konj, kako skrbeti zanj, kakšna je oprema jahalnega konja in kako ravnati s poškodovanim in obolelim konjem, v drugem pa je zbral napotke in odgovore, ki so mu jih zastavljali rejci, obiskovalci predavanj in ljubitelji konj. Avtorica tretje knjige dr. Stekarjeva pa bralca med drugim seznanja z začetki siliranja, mikrobi v silaži, izgubami hranilnih snovi, ki nastanejo pri siliranju, posebej pa je opisala še silažni sok.

Pohodnika s Krškega polja peš okrog Slovenije

Osmega februarja je minilo pet let, odkar sta Majda in Viktor Končina iz Gorenje vasi blizu Leskovca pri Krškem odšla peš na pot okrog Slovenije. Leta 1997, 11. oktobra, sta v Dobovi zaključila pot. Tako jima je bilo všeč to neobvezno potepanje, da že razmišljata, kako bi ga ponovila. Trenutno sta, če nista v službi in na krajših sprehodih, doma, kjer sta se pred časom v spominih vrnila na premurske ravnice, med gorenjske vršace, v skrivnostne notranjske gozdove, med kopalce od Jadranski obali, skratka med ljudi in stvari pa dogodivščine, zaradi katerih jima je bilo popotovanje od strani do strani v nepozaben užitek.

Konec poti tistega oktobrskega dne, ko sta v dežju prišla v Dobovo, je bil nepozaben. V Kramerjevi gostilni v Dobovi so ju pričakali hčerki in številni njihovi prijatelji, ki sta jih Končinovi dekleti posebej za to priložnost zbrali od vsepovsod. "Strmela sva. Zdelo se nama je neverjetno. Bilo je enkratno," pravita Majda in Viktor, spominjajoč se sprejema ob koncu potovanja. Biti ganjen v takih trenutkih je dovoljeno. Majda in Viktor sta nehote izkoristila to možnost. Mimogrede: slike in besede ter spominki s takega zaključka poti govorijo, tako se zdi, o nekem velikem, za mnoge nedosegljivem medsebojnem spoštovanju.

Končinova sta vsakič odšla na pot okrog Slovenije od doma v Gorenji vasi. Pustolovščino sta namreč opravila v več etapah, saj sta se odpravljala na pot ob redni službi. Najbolj prikladni za potepanje so bili konci tedna in drugi dela prosti dnevi.

Čeprav sta velikokrat hodila po brezpotjih, se je njuna pot vsakič izkazala nekako za pot k ljudem. Vsaj na vsake toliko časa sta namreč srečala človeka, ki je bil ali domačin v tistih krajih ali na kraju srečanja službeno.

Mogoče najprej o tem, kako sta se našla iz oči v oči z ljudmi, ki so bili tam "službeno". Če bi šla nekega dne še naprej po izbrani poti, bi prišla, sodeč po zemljevidu, v Italijo. Vendar sta se pred mejo ustavila. Majda je malo počivala za cesto. Viktor je stopil še naprej. Ko je šel še nekaj korakov dalje, pa je zagledal slovenska policista. "Kaj pa vidva tu?!" ju je vprašal Viktor. "Ja kaj pa vi tu?!" je vprašal eden od policistov. Potem, čez nekaj trenutkov, so se zasmejali vsi trije, brez Majde, ki je, nič hudega sluteč, še zmeraj počivala malo stran za cesto. Viktor je takoj sklenil, da bo bližnje srečanje s policijsko patruljo izrabil za popestritev dneva. In sicer je policista nagovoril, da sta ga vklenila. Takega sta odvedla do Majde, ki ji je ob pogledu na vklenjenega pohodniškega tovariša postalo tesno pri srcu. Potem so ji razložili, da ne gre tako zelo zares. Policista sta preverila, kdo sta najdena človeka in se jima še podpisala v pohodniški dnevnik. Še prej sta moža postave povedala, da so domačini policijo obveščali o gibanju dveh nenavadnih ljudi, moškega in ženske, ki hodita prav blizu državne meje, pojeta in nikomur nočeta nič žalega.

Policijski patrulji sta prišla pred oči podnevi. Ampak cariniki in obmejni policisti v Trbižu so se s Končinovima srečali ponoči.

Pohodnika s Krškega polja sta se namreč povsem naključno podala na pot proti Trbižu, se pravi v Italijo. Pred tem sta še v mraku mislila po celodnevni hoji najti prenočišče, vendar se je prava stran neba oddaljila od njune steze in namesto teme, kakršno zagotovijo zaprte veke spečega, ju je obdala trdna tema neznane pokrajine. Potem pa v daljavi luč! 'Normalno, saj sva vedela, da bo luč,' sta si rekla, hodila še malo in prišla - pred karabinjerje na italijanski carini. Karabinjer se je pozibaval tam pred hišico v luči, in ko je ugotovil, da je stvar zanimiva, je poklical še enega karabinjerja. Ta dva sta poklicala še tretjega karabinjerja in tako naprej in na koncu sta Končinova stala pred sedmerico uniformiranih mož. "Potni list!" so jima rekli. "Ja tega pa nimava s seboj," sta jima povedala pohodnika. Niso verjeli in si najbrž tudi niso mogli misliti, da par, ki pripešači na zahodno slovensko mejo brez potnega lista, ni begunec. Potem so rekli: "Lahko gresta v Slovenijo." Šla sta. Slovenska policija na meji se je čudila še bolj od prejšnje italijanske. Potem so policisti odprli mejno zapornico in težko prisluženi počitek po domala 24-urni pustolovščini je za Majdo in Vikija postal samo še vprašanje časa.

O medvedu tokrat nič. Na njuno pot ga ni bilo in tudi onadva nista zašla na medvedovo, celo v notranjskih gozdovih ne, čeprav je v tistem času nekje v tistih krajih ovcam slačil kožuhe. Mogoče bi, če je zdaj, ko to berete, čas kosila ali malice, prijalo poročilo o tem, kako Prekmurci naključnima obiskovalcema postrežejo s ciganskimi zrezki.

Vsekakor je veliko doživetij in spoznanj, ki sta si jih zapomnila ali vpisala v popotni dnevnik Majda in Viktor Končina. Vse podrobnosti z njune poti so nekako nepogrešljive, saj je zaradi njih pot lepa, kot je. Med tistim, kar sta si posebej zapomnila, je verjetno spoznanje, da, čeprav nenapovedana, nikjer nista bila tujca neznanim ljudem. To, da v domovini nisi tujec, pa je res dober občutek, mar ne?!

M. LUZAR

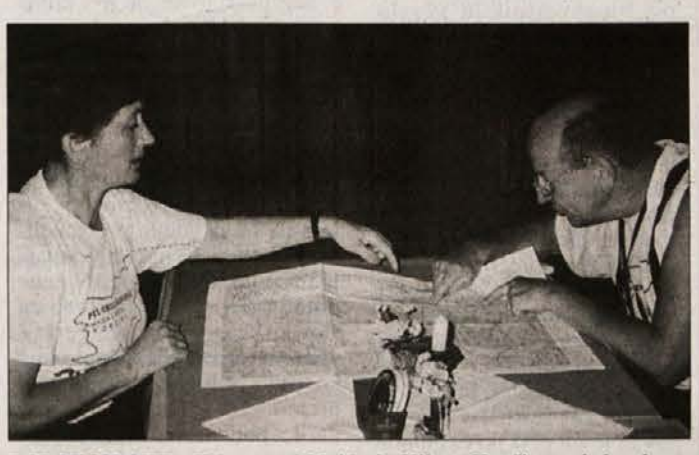

POPOTOVANJE - Tako sta si Majda in Viktor Končina ogledovala na zemljevidu poti in steze, po katerih se pride okrog Slovenije. "Najbrž malokateri uporablja toliko Atlas Slovenije, kot sva ga midva," pravita. (Foto: Vlado Podgoršek)

RAZSTAVA JERCE ŠANTEJ V SKOPJU

Ljudi ima rada, a se jih boji

Sevniška slikarka Jerca Šantej, ki se je udomila v Ljubljani, je do konca februarja razstavljala v odlični likovni galeriji Daut Pasin Amam v središču Skopja. "Obrazi tobaka" je prva razstava te slovenske slikarke v Makedoniji in je bila lani na ogled ze v Tobačnem muzeju v Ljubljani.

Osem slik zaokroža nenavaden cikel vizualno in tehnološko zanimivih, vsekakor pa tudi nenavadnih akrilnih slik, na katerih se med likovno izraznimi sredstvi pojavljajo tudi tobačni listi. Razstava pomeni kulturni most med Makedonijo in Slovenijo, spodbujen že v davnih petdesetih letih ustvarjanja slovenskih in makedonskih slikarjev ter v uspešnem, razvijajočem se ekonomskem sodelovanju obeh dežel. Zato ni naključje, da je bilo gostitelj razstave hčerinsko podjetje Tobačne Ljubljana - Tutunski kombinat Škopje, ki tudi na ta način potrjuje možnosti vsestranskega sodelovanja med državama. Na otvoritvi razstave so sodelovala velika imena makedonske kulture, svetovno znana etno skupina DD Sintezis, dramski igralec Peter Temelkovski in mnogi drugi, kar je dalo temu kulturnemu dogodku izraz prvovrstne odličnosti. Otvoritve razstave so se udeležili pomembni kulturni, politični in gospodarski predstavniki, med njimi slovenski veleposlanik v Makedoniji Mitja Štrukelj, slikar in profesor na Likovni akademiji v Skopju Dimitar Malidanov, skopski vladika, soproga makedonskega premiera, ki velja za nekakšno makedonsko kulturno ambasadorko in drugi.

Jerca Šantej

Nenavadni cikel Obrazi tobaka je Šantejeva naslikala v nadaljevanju dosedanjih raziskovanj likovnih materialov. Želja po tovrstni likovnosti pa ne izraža sle po kajenju, ampak prej veselje do "premišljene likovne igre", ki ji sledimo, kot duelu vnaprej načrtovanega in tudi naključnega snovanja. Iztok Premrov meni, da se slikarka v to preigravanje spušča pripravljena, vendar tudi s smislom za spontana doživetja ter eksperimentiranja. "Bistvo teh njenih slikarskih iskanj je, najti skupni imenovalec med različnimi členi likovne pripovedi, predvsem pa med različnimi izraznimi sredstvi. V tem konkretnem primeru se kolaziranje izkaže kot primerna izrazna možnost, ki v celoto poveže različne likovne prvine. Jedro slikarkine pripovedi je naslonjeno na Prešernov verz - uporabljen tudi na cigaretnem ovojčku - verz, ki v njenih interpretacijah pokaže vsebinsko in sporočilno moč kot sistem povečanih znakov, kot letrizem torej, pa tudi pomembno oblikovno sestavino. Koloristično razgibane kompozicije, ki hkrati delujejo kot poskus obravnavanja prostora, so prepredene s povsem oblikovalskimi (dizajnerskimi) sredstvi, na primer z logotipi in zaščitnimi znaki, kar poudarja slikarkin eksperimentalni zagon," je poudaril Premrov ob odmevni razstavi Sevničanke v makedonski prestolnici.

Vedno znova se 36-letna Jerca Šantej rada vrača v Sevnico, na katero jo vežejo lepi mladostni spomini, na ljubiteljsko gledališko (po)ustvarjanje pri Odru mladih, na koncerte, posebej skupin Vlada Kreslina, ki je s svojimi koncerti prijateljsko pospremil tudi številne njene razstave. Z velikim veseljem se spominja svoje prve samostojne razstave na sevniškem gradu leta 1991, ki jih je sledilo vsaj še ducat, precej je bilo tudi skupinskih razstav. Razstavljala je še na gradovih Mokrice, Grmišče (Bled), Brestanica, Velenje, na Cekinovem gradu v Ljubljani. Ob predstavitvi koledarja Grajski letni časi v Sevnici, ki ga je naročila sevniška občina - ona je v zahvalo svojim Sevničanom podarila svoje slike - je Šantejeva dejala, da se ima za nekakšno grajsko slikarko, da rada premišljuje o življenju nekoč, tudi na gradovih. To pa še daleč ne pomeni, da bi jo utesnjevali neki srednjeveški vzorci, prej širijo njena obzorja in bogatijo njeno ustvarjanje. Ker se že vrsto let ukvarja s kolažem in smo jo konec preteklega tedna pobarali, kje so meje umetnosti, je odvrnila, da neke meje pač mora imeti vsak, da na sliko, denimo, že ne bi nalepila sramnih dlak ali kondomov, ker mora umetnik tudi o spolnosti znati spregovoriti na svoj način.

In kaj je umetnost po mnenju slikarke Jerce Šantej? "Trije dejavniki so: da je delo korektno narejeno in da ga sprejme okolje, da ga potrdi, da pa delo živi v času, mora imeti povsem svoj rok trajanja. Danes se ve, kdo je umetnik. Ne more biti slika danes hit, jutri pa jo bodo že vsi pozabili. Taka stvar ne more imeti umetniške vrednosti. Jaz lahko in rada slikam, zlasti drugi pa bodo določili, kaj je to. Danes se točno ve, kdo je bil umetnik, kdo je preživel. To velja za glasbo, slikarstvo in vsa druga področja ustvarjanja," pravi Jerca, kot je kličejo številni prijatelji in znanci. "Ljudi ima rada, a se jih boji. Njen strah pa je njena duhovna hrana. Pravzaprav se hrani sama s seboj, zato je umetnica. Lahko bi postala dobra pastrička ali pianistka, a so se bogovi odločili, da pošljejo v svet slikarko. Z njo so poslali dva angela. Prvi je bil Henry Miller, ki je bil njen vodnik, drugi, iz čigar oblačila je napenjala svoja platna, pa Osho. Henryja je upodabljala kot svojega strica. Tudi po kavarnah ga je tako predstavljala. Osho jo je naučil Tantre. Cele ure je bila brez zavesti in je naslikala svoje najboljse diptihe. Stari Osho in Henry sta jo po vsakem slikanju obvezovala in ji izpirala rane." je zapisal Matjaž Kocbek.

Jerca je začela študirati na pravni fakulteti, končala VUS v Ljubljani, "za vsak slučaj, za preživetje", potem pa je diplomirala na FNT v Ljubljani. Še predno je postala poklicna oblikovalka tekstila, je spoznala, da ji slikarstvo pomeni največ in se prepustila negotovim preizkušnjam svobodne kulturne delavke. V zadnjih letih je uspešno razstavljala tudi v tujini, v Nemčiji, samostojno pa Švici, v Luzernu in v danskem Esbiergu. Prihodnje leto jo vabijo v Pariz, kjer naj bi razstavljala v isti galeriji, kjer letos razstavlja naš priznani akademski slikar Jože Ciuha. Letos spomladi namerava za pol leta na študijsko ekskurzijo v New York. Tako si lahko obetamo, da bo Šantejeva presenetila z novimi likovnimi igrami, ki vedno nosijo v sebi globlje sporočilo.

PAVEL PERC

NAŠE KORENINE

Gozd je del našega življenja

Le redko in ne v celoti se zavedamo tega, kakšno srečo imamo, da živimo na tem čudovitem koščku zemeljske oble pod Alpami, le malo severneje od Sredozemlja. Slovenija pravimo z eno besedo temu domu in često izjavljamo, kako zelo jo ljubimo. A ta ljubezen je v glavnem le fraza. Če bi bila kaj več kot to, potem se ne bi dogajalo, da bi bi v gozdnih globelih blizu cest in kolovozov našli odrabljene gospodinjske stroje, zarjavele avtomobilske dele, avtomobilske plašče ali kar cele avtomobile, ki so namesto na odpadu v skrivni gozdni senci našli svoje zadnje počivališče. Da ne govorimo o plastičnih steklenicah, kantah in plastičnih vrečkah, ki ležijo in visijo vsepovsod po grmovju. Srce boli človeka, ko vidi nesnago, ki je iz tako imenovane civilizacije zašla v naravo. Sama ni prišla semkaj. Potem ga spreleti: kakšna nesnaga je šele v duši tistega, ki je vse to povzročil! In bolečina je še bridkejša.

Pri Nejcovih na Gorenjem Mraševem je bilo te dni živo. Mati Marija je praznovala devetdesetletnico in svoje dolgo življenje je razgrnila številnim obiskovalcem, ki so ji prišli čestitat v njen skromni dom. Gozd, ta zeleni dragulj, ki pokriva več kot polovico Slovenije, ima v tem pripovedovanju posebno mesto.

"Ob prvem svitu si je naložil na ramo orodje in odšel v gozd. Tam je ostal ves dan in šele pozno popoldne se je spet vrnil domov. Več moških iz te in bližnjih vasi je delalo tako kot on. Bili so drvarji in tesarji. Podirali so mogočna drevesa, pripravljali les za žago, tesali železniške pragove in napravljali drva. Gozd je bil njihovo delovišče in vanj so zahajali od doma, če je bilo daleč, so pa v njem kar prenočili. Včasih tudi po ves teden skupaj." Tako pripoveduje Marija o svojem možu Jožetu Bukovcu. Po domače se mu je reklo Nejčev, kajti njegovi predniki so bili Jerneji.

Tudi Marija je imela pomembno vlogo pri Jožetovem druženju z gozdom. Pripravljala mu je hrano. Tisti čas so bila vsa gozdarska dela ročna. Po več ur so pele žage v vajenih rokah, da je padlo drevo. Potem je bilo treba deblo razžagati na primerno dolžino, pospraviti veje in šele nato so zapele plankače, posebne tesarske sekire s širokim rezilom. Težka dela so bila to, in hrana, ki jo je Marija lahko pripravila svojemu nožu, je bila bolj pusta in enolična: krompir, fižol, repa, zelje, razne moke, to je bilo osnovno. Zabele in mesa je bilo bolj malo. Za priboljšek je bilo še nekaj sadja, ki si ga je stisnil v žep za popotnico.

Včasih so možje delali blizu domače vasi. Takrat so jim žene nosile v goz kosilo z domačega štedilnika. Največkrat pa je bilo tako, da so si iz tistega, kar so prinesli od doma, skuhali kosilo kar sami. Delali so vse tja do Novega mesta in Dolenjskih Toplic, včasih pa tudi onkraj Gorjancev. Ob takih prilikah, ko so si doma bolj poredko obnovili zaloge hrane, je bilo pomembno, da so si znali tudi sami kaj pripraviti. Ni jim bilo lahko tam v zelenem prostranstvu, a voda v gozdnih izvirih je bila čista, zrak je bil svež in svet je bil drugačen, kot je sedaj.

Tudi doma je bilo brez njih težko. Marija se je morala znajti, kakor je vedela in znala. Hišica je bila skromna, zemlje okoli nje je bilo malo, otrok pa iz leta v leto več: Marica, Jože, Stanko, Drago, Fanika, Ivan, Anica, dvojčici Cirila in Metoda ter Milena. Deset. In vso to malo četico je bilo treba nahraniti in obleči.

Življenja na Mraševem je bila vajena. Tu kakšnega obilja nikoli ni bilo. Desetega leta je bila rojena pri Mirtičevih na Dolenjem Mraševem. Tudi tam je bila cela kopica otrok, kot je bilo to v tistih časih povsem običajno. Komaj se je dobro zavedela sveta okoli sebe, že je avstrijski cesar poklical očeta Franca na fronto. Medtem ko je družina doma tolkla revščino, se je on tolkel z Rusi, in medtem ko so njegovi otroci bosopeti tekali po vasi, se je njihov oče v ruskem ujetništvu naučil čevljarstva. Potem se je vrnil domov, s sabo pripeljal čevljarsko orodje in znanje in od tedaj naprej so pri Mirtičevih po domače rekli pri Šuštarju. Prva svetovna vojna je prinesla večini domov ogromno gorja, Mirtičevim na Dolenjem Mraševem pa tudi nekaj dobrega.

Tudi Marijin mož Jože, takrat še fant, je bil na ruski fronti ujet in odpeljan v ujetništvo blizu Kijeva. Ni pa imel sreče, da bi se v Rusiji naučil kaj uporabnega, zato se je po vrnitvi domov podal v gozd. Takrat se je še zdelo, da je to zeleno bogastvo neizčrpno. Res je dolgo bilo, Jožeta je pa izčrpalo. Zdaj je Marija že več kot četrt stoletja vdova. Pridno je delala na polju in v vinogradu še nekaj let nazaj, potem pa se je umaknila v svojo hiško in je ni več na spregled. Zdaj pri njej živi in ji streže hčeka Metoda, pomaga ji snaha Anica, tudi sin Drago, ki ima svojo hišo v bližini, jo pogosto obišče. Prav Metodo in Draga ujamem v fotografski aparat ob Marijini postelji, ona pa mi pripoveduje, kakšno je bilo življenje v teh vaseh na čistinah sredi gozda. Gozd ni bil nikoli ovira ali neznanec, temveč prijatelj. Ljudem ni nudil le delo in zaslužek, ampak tudi preprosto orodje in zdravo ter okusno hano. Vanj so se umaknili ob nevarnostih in on je ščitil domove pred viharji. Skozenj so vodile dobro uhojene poti, iz Mraševa največ proti Vavti vasi, kamor do otroci hodili v šolo, pa v Šmihel, kamor so v farno cerkev hodili k maši. Dokler so jo noge še dobro nosile, se je tudi sama rada pogrezala v njegovo svežo senco in se mimo Boričevega in Škrjanč odpravila proti Novemu mestu.

Tudi zdaj se gozd ni spremenil. Spremenil se je človek. Gozd je obdal z asfaltnimi cestami, po katerih drvi z velikimi hitrostmi, in pustil je, da so se včasih lepo uhojene steze zarasle. Izmečke svoje požrešne kulture odmetava v gozdne grape in v svoji kratkovidnosti misli, da se jih je tako odkrižal. Tudi ko se peljem po cesti z Gorenjega Mraševega vidim nekaj takih kupov. "Blagor Nejčevi mami, da ne vidi te sramote!" si mislim.

TONE JAKŠE

MLADI DOPISNIK

Dnevi kulture v Ostržku

Pogovori o kulturi, različne delavnice, gostje, Palčkov ples...

V dneh pred kulturnim praznikom smo se v vrtcu Ostržek dogovorili, da bomo več časa namenili kulturi. Pričeli smo govoriti o kulturnem vedenju, kulturi prehranjevanja, oblačenja in bivanja. Trudili smo se biti umetniki: likovniki, plesalci, glasbeniki, zato smo se večkrat zbrali v omenjenih delavnicah.

Ob izdelovanju plakatov smo spoznali življenje in delo dr. Franceta Prešerna. Mali šolarji so o njem slikali in se naučili njegovo pesmico. V glasbeni delavnici so spoznali slovensko himno Zdravljico in še druge otroške pesmice, ki smo jih spremljali z instrumenti. Otroci iz vseh osmih skupin so nastopili na skupni proslavi ob kulturnem prazniku. Dneve kulture smo popestrili s srečanji z različnimi kulturnimi delavci. Ob prebiranju knjig, slikanic itd. smo spoznavali pesnike in pisatelje. Otrokom je še v spominu lanskoletno srečanje s pisateljico Ivanko Mestnik, letos pa smo v goste povabili ilustratorko Natašo Kastelec. Imeli smo v gosteh tudi več glasbenikov. Otroške skladbe in glasbene uganke so nam zaigrali otroci in učitelji iz Glasbene šole Marjana Kozina v Novem mestu. Naši otroci so pozorno poslušali in sodelovali. S temi srečanji smo želeli poudariti, koliko vaj, volje in vztrajnosti je potrebno, če hočeš postati umetnik.

Mali šolarji smo pripravili program Palčkov ples in dramatizacijo zgodbe Pod medvedovim dežnikom, s katerim smo nastopali za otroke iz našega vrtca in za učence 1. in 2. r. OŠ Bršljin, s katerimi že nekaj let sodelujemo.

TONČKA MALENŠEK,
DARJA SLUGA
VVE Ostržek Novo mesto

PRIJETNA PREDSTAVITEV KNJIGE

Učenci naše šole smo doživeli posebno predstavitev knjige pri uri slovenskega jezika, saj nas je obiskala avtorica knjige Izlet na modri planet Ivanka Mestnik. Pisateljica nam je povedala, komu je knjiga namenjena, nato pa je beseda tekla o glavni junakinji zgodbe, njeni vnukinji Željki, ki je v rani mladosti zbolela za cerebralno paralizo. S pomočjo kasete smo spoznali, kaj je ta bolezen in kakšne vaje zahteva, da človek stopi na svoje noge. Željki so pri njeni vztrajnosti veliko pomagali zdravniki, fizioterapevti, starši in seveda njena babica. Danes Željka hodi v normalno šolo, je pridna učenka in vsak dan telovadi. Spoznal sem, da človeku v življenju ni nič podarjenega. Z vztrajnostjo, trdno voljo in pridnim delom pa se da marsikaj doseči. To mi je dokazala prav Željka. Občudujem jo in ji želim še več uspeha pri zdravljenju. Obisk avtorice mi bo za vedno ostal v spominu.

SIMON KONDA, 6. b
OŠ Žužemberk

MAMICI

Moja mami je kot sonce,
a nikoli ne zaide,
močna luč, ki daje mi svetlobo,
in osvetljuje mi vsakdanjo pot.
Cesarica zame je največja
in je moja večna sreča.

ANA ZUPANČIČ
OŠ Dolenjske Toplice

TEKMOVANJE ŠOLSKIH HRANILNIC - V soboto, 19. februarja, je bilo na OŠ Bršljin tekmovanje v znanju in spretnostih delovanja v šolskih hranilnicah. Potekalo je pod pokroviteljstvom Dolenjske banke Novo mesto. Sodelovalo je 14 ekip v 13 osnovnih šol. Vzdušje je bilo prijateljsko, saj je šlo predvsem za druženje in izmenjavo izkušenj. Po tekmovanju so v poslovnem centru Hedera svečano odprli varčevalni avtomat, namenjen otrokom, z imenom medvedek Jaka. Denar mora ostati tu vsaj tri mesece, nato ga lahko dvignejo in za privarčevano vsoto prejmejo zasluženo nagrado. Zraven so nameščeni tudi igralni avtomati, ki jih naši učenci že pridno obiskujejo. V prihodnje bo vstop v prostor z avtomati dovoljen le varčevalcem. (Tekst: Meta Jesenko, foto: Aleš Pršina, OŠ Bršljin)

RIC ZA POČITNIKARJE - Razvojno izobraževalni center Novo mesto je med počitnicami za osnovnošolce pripravil bogat program. Velikega obiska so bile deležne ustvarjalne delavnice, kjer so prvi dan počitnic otroci slikali na steklo (na sliki), drugi vlivali v kalupe in tretji dan oblikovali DAS maso. Računalniške urice so kot štiridnevni računalniški tečaj na temo Internet potekale na Ekonomski šoli. Začetniki so se spoznali z osnovami računalništva in brskanjem po internetu, medtem ko so vešči dela z računalnikom, izdelovali lastno domačo stran. Učence OŠ Vavta vas, ki v organizaciji RIC-a obiskujejo tečaje angleškega jezika na svoji šoli, so povabili v Središče za samostojno učenje EDUS, kjer so angleški jezik utrjevali s pomočjo računalniških programov. (Foto: RIC Novo mesto)

KNJIŽNA POLICA

Anton Chraska med Slovenci

NOVO MESTO - Niso se samo razumniki slovenskega rodu zavzemali za veljavo slovenščine in jo s svojim delom krepili, ampak najdemo med ljubitelji slovenskega jezika tudi tujce, ki so slovenščino in naše ljudi vzljubili, se našega jezika naučili in v njem pisali za dobrobit našega naroda. Med takimi osebnostmi zasluži posebno pozornost Čeh Anton Chraska, misijonar, pridigar, pisec in prevajalec, ki je v obdobju od leta 1896 do 1922 s krajšo prekinitvijo bival v Sloveniji in deloval kot tedaj osrednja osebnost protestantizma pri nas. Slovencem je podaril najlepša in najbolj ustvarjalna leta svojega življenja. Napisal, prevedel in izdal je okoli 40 različnih del, izdajal časopis Blagovestnik in Veselo poročilo otrokom, njegovo največje delo pa je prevod celotnega Svetega pisma v slovenščino, pri čemer velja poudariti, da ga je prevedel po izvirnem tekstno-kritičnem besedilu, saj je poleg več drugih jezikov obvladal tudi staro grščino in hebrejščino. Leta 1908 je najprej izšel njegov prevod Nove zaveze, šest let kasneje pa še prevod Stare in Nove zaveze skupaj pod naslovom Sveto pismo starega in novega zakona. Prevod je doživel kar šestnajst ponatisov in je bil prvi po Dalmatinovi Bibliji, ki je izšel kot celota v eni knjigi. Po vrnitvi na Češko je pripravil izboljšan slovenski prevod celotnega Svetega pisma, nameraval ga je tudi izdati, vendar do tega ni prišlo. In še zanimivo imensko naključje: zadnja leta svojega življenja je Chraska preživel v Novem Mestu nad Metuji, kjer je tudi pokopan, z Novim mestom (slovenskim) pa je povezana obuditev javnega spomina nanj.

Čeprav je Anton Chraska zanimiva osebnost, se o njem doslej ni skoraj nič vedelo. Zasluge, da iz skoraj popolne pozabe stopa v javnost, ima mag. Daniel Brkič iz Novega mesta. Raziskavo Chraskovega delovanja med Slovenci je opravil kot magistrsko nalogo na Evangelijski teološki fakulteti v Osijeku leta 1998. Nekoliko dodelano besedilo je pripravil za knjigo ANTON CHRASKA MED SLOVENCI, ki je pred kratkim izšla pri koprski založbi Vostri ob podpori Urada za verske skupnosti pri Vladi Republike Slovenije, Evangelijske cerkve iz Novega mesta in Mestne občine Novo mesto.

Kot pravi avtor, se je v knjigi poglobil v življenje in delo Chraske ter pri tem prišel do zanimivih, doslej še enobjavljenih podatkov. Poudarek je dal obdobju njegovega bivanja v Ljubljani, kamor se je preselil, da bi med Slovenci obnovil reformacijsko gibanje iz 16. stoletja, pri tem pa so ga vodila protestantska evangelijska načela v današnjem pomenu besede. Njegov pomen je prav zaradi tega za slovenske evangelijske cerkve velik, saj predstavlja "duhovne korenine evangelijskega gibanja pri nas", kot je Daniel Brkič podaril v podnaslovu svoje knjige.

M. MARKELJ

Znova Marx?

S propadom komunističnih režimov v srednji in vzhodni Evropi, demokratizacijo nekdanjih socialističnih družb ter uvajanjem tržnega gospodarstvo je na smetišče zgodovine odromal tudi marksizem, ki so ga v teh državah gojili kot uradno ideologijo in edino zveličavno razlago temeljnih procesov v družbi. Tako vsaj je bilo videti v tranzicijskih deželah, kamor spada tudi naša država. Natančnejši pogled v stanje družboslovne misli po svetu pa pokaže, da Marxova misel ni tako povsem zunaj vsakršnega zanimanja, kot se nam zdi. Tako prepričanje in globoka osebna vera v pomen marksizma za dobrobit vsega človeštva je vodilo Miro Ružić pri pisanju njene najnovejše, že šeste knjige, ki je nedolgo tega izšla pri Dolenjski založbi in ji je avtorica dala za sedanji čas in naše razmere nekoliko izzivalen naslov ZNOVA MARX?

Bralec najprej pomisli, da gre za nepotrebno klicanje vraga, češ komaj smo se znebili zaukazanega marksizma, ki naj bi bil kot uradna ideologija komunističnih režimov povzročitelj gospodarskega in družbenega kraha v nekdanjih državah realnega socializma, pa bi ga že radi nazaj. Vendar branje knjige hitro pokaže, da Ružićeva zavrača enačaj med marksizmom in terorjem, ki se je v njegovem imenu dogajal. Marxova misel je, kot povzema mišljenja poznavalcev doma in po svetu, še vedno genialna analiza bistva ekonomskih protislovij ne samo tedanje družbe, ampak preroško razgalja tudi sodobno kapitalistično družbo. Da bi potrdila vrednost marksizma v svetovnem boju za socializem s človeškim obrazom, za kakršnega se je Marx v bistvu zavzemal, je Ružićeva napaberkovala po domačem in tujem tisku izjave, intervjuje, misli, poročila, analize in podobno gradivo ter ga razvrstila v knjigi v štirih sklopih.

V prvem govori o navzočnost marksizma danes in dokazuje še vedno živo aktualnost Marxove misli, v drugem sklopu z naslovom Slovenija na poti v kapitalizem pa ponudi ogled stanja pri nas na konkretnih primerih iz gospodarstva in sociale od člankov o razmerah v naših neuspešnih in uspešnih podjetjih, demontaži socialne države do vprašanj o enotnosti slovenskih sindikatov ter prostorskih in energetskih zapletih. V tretjem sklopu z naslovom Intelektualci o tranziciji je avtorica izbrala nekaj razmišljanj slovenskih znanih razumnikov iz tiska v zadnjih letih, da bi "živo stopila pred oči naša doslej slabo rešena področja" in možnosti za ustvarjanje možnosti za vsestranski kulturni razvoj in gospodarski napredek. Knjigo zaključuje s poljudnim prikazom osnov marksizma, kot jih je povzela iz Breerove monografije o Marxu in iz Borchardtove poljudne izdaje Kapitala. Prepričana je namreč, da je ob zanimanju za Marxovo misel v razvitem svetu potrebno z njo obogatiti tudi našo splošno izobrazbo.

Ali bo knjiga, taka kot je, dosegla svoj namen, je seveda vprašljivo. Marksizem ima ta čas v zavesti ljudi zaradi vsega, kar je bilo v njegovem imenu storjenega, še vedno negativen predznak. Odstranjevanje minusa bo zahtevalo precej več napora in bolj prepričljivih razlag, kot pa je avtoričina, ko piše, da so stalinske čistke, polpotovski genocid nad lastnim narodom, hajke na komuniste v času kitajske kulturne revolucije, golootoške perfidnosti v Jugoslaviji sicer res zakrivili oblastniki, ki so se pozivali na Marxa in Engelsa, "toda vse to je le dokaz, kako lahko oblast pokvari šibke značaje, ki podležejo oblastniškim skominam zlorabe moči in maščevalnim strastem".

M. MARKELJ

NAŠI UČITELJI - UMETNIKI

Naši knjižničarki sta ob slovenskem kulturnem prazniku pripravili razstavo z naslovom Naši učitelji - umetniki. Namen je opozoriti učence šole na ljudi, ki so po poklicu učitelji in še vedno nekaj snujejo. Barica Smole je postala širšemu krogu ljudi znana šele pred nekaj leti. Dokončala je Jurčičevo viteško povest Janez Gremčič. Kratko prozo je izdala v zbirki Katarina, objavlja v raznih revijah in sodeluje na literarnih natečajih. Ukvarja se tudi z oblikovanjem male plastike. Barica Bukovec je več pozornosti slikanju namenila po upokojitvi. Slika z oljnimi barvami, predvsem so ji ljubi motivi iz narave, zlasti sončnice. v zadnjem času se ukvarja s slikanjem na svilo. Ana Dražumerič še vedno pučuje angleški jezik, poleg tega pa najde čas tudi za pisanje. Napisala je zbirko kratke proze Samo za otročaje pa knjigo Plonkarija, s katero je pritegnila posebno pozornost. Lucijan Reščič je še vedno aktiven učitelj. Pojavil se je v Drobcih sonca, kasneje je veliko sodeloval s Francetom Režunom. Ilustriral je več kot 20 knjig. Sodeloval je s Pavčkom, Šalijem in Makarovičevo. France Režun je začel resno ustvarjati šele po 40. letu. Predstavljen je s pesniškimi zbirkami Drobci sonca, Občutja in videnja, Med lučjo in temo ter prozo Na mejah z neznanim, V objemu letnih časov itd.

ANDREJA STARIČ, 8. e
OŠ Trebnje

SOVICA OKA

Učiteljice semiškega vrtca so lani, 20. decembra, otrokom pripravile igrico Sovica Oka. Otroke so razveselile z ročnimi lutkami. Zgodbica je govorila o sovici - mladičku, ki je imela zelo velike oči in je nekega dne sklenila, da bo odslej spala le ponoči. Odšla je na potep. Po koncu igrice so vzgojiteljice vsem razdelile lepilo in ostali potrebni material za izdelavo ročnih lutk iz zgodbice Sovica Oka. Otroci so lutke navdušeno izdelovali in polni lepih in poučnih spominov čez nekaj časa odšli domov.

ALEKSANDRA CINDRIČ
Novinarski krožek OŠ Semič

MOSTOVI

Pri tehniki smo izdelovali mostove za natečaj Srednje lesarske šole v Ljubljani z naslovom Mladost je norost, čez vodo skače, kjer je most. Z velikim navdušenjem smo se lotili tega projekta. V petek, 11. februarja, je bil informativni dan in prav na ta dan je bila otvoritev razstave. Mentorica Slakova je poskrbela, da se je 7 učencev udeležilo otvoritve razstave. Tudi jaz sem bila med njimi. Prav ponosno sem si ogledala naše mostove. Prislužili smo si veliko praktičnih daril, saj je bila sponzor tega projekta Belinka. Delali smo v skupinah. Tak način dela je zanimiv, saj se moramo med seboj dogovarjati in najboljšo rešitev izpeljati. Veselim se že naslednjega projekta.

MAJA JAMŠEK, 5. r.
OŠ Krmelj

USPEŠEN NA DOLGIH PROGAH - Prav gotovo poznate Luko Vrbančiča, prijetnega dečka, ki obiskuje 5. d. OŠ Brežice. Čeprav je vaš prijatelj, se nikar ne lovite z njim, ker ga ne boste ujeli. Je namreč zelo hiter. Zmagal je na šolskem in občinskem krosu, sodi pa tudi med najhitrejše slovenske osnovnošolce. Uspešen je bil na državnem prvenstvu v Velenju, saj je dosegel tretje mesto. Trenira že od leta 1996, in sicer dvakrat tedensko, pod vodstvom Vladke Lopatič. Luka (na sliki z bratcem) želi, da bi bil tudi v bodoče tako uspešen. (Maja in Andreja, Novinarski krožek OŠ Brežice)

DRUGAČEN KULTURNI TEDEN - Na šentjernejski področnični šoli Orehovica so učiteljice ob letošnjem kulturnem prazniku otrokom kulturo približale malo drugače. Neposredno so jih soočile z različnimi ustvarjalci. Najprej jih je obiskala plesalka Fiona Johnson iz Ljubljane, uspešna tekmovalka in plesalka plesne šole Kazina. Šentjernejski oktet pod vodstvom Milana Pavliča je otroke popeljal v večglasno petje. Gostili so tudi skladatelja in dirigenta prof. Mirka Slosarja iz Kopra. En dan so preživeli v Kostanjevici, kjer so obiskali Galerijo Božidarja Jakca in kulturni dom, kjer jih je z zabavno igro pričakal gledališki igralec Branko Jordan, dobitnik Severjeve nagrade za študente. Učenci so en dan preživeli tudi z akademskim slikarjem Jožetom Marinčem (na sliki), en dan ob poslušanju pravljic, sodelovali pa so tudi pri pripravi proslave v OŠ Šentjernej. (Foto: Katja Hodnik, Orehovica)

NAŠA PRVA KNJIGA

Učenci 4. a razreda OŠ Šmarjeta smo izkoristili skrivnost začetnega pisateljevanja, ki nam jo je zaupal France Bevk v besedilu Moja prva knjiga. Odločili smo se, da se preizkusimo tudi mi. V torek smo zaključili s projektom. Pripravili smo razstavo, ki so si jo ogledali naši starši. Na razstavi so bile knjige, ki smo jih napisali mi. Že sami naslovi: Trije navihanci, Pošast Liza, Pustolovščina klevevške jame, Prebrisani cigan, Izgubljeni trije kužki, Črni vranec, S kolesi na pot... obetajo zanimivo branje. Z delom po skupinah smo pripravili poročilo o zgodovini tiska, opisali razvoj pisave in knjige skozi stoletja. Brskali smo po knjigi rekordov in zapisali pomembne zanimivosti. Opravili smo tudi anketo o bralni pismenosti. Delo je bilo zanimivo in poučno. Upamo, da naša prva knjiga ne bo zadnja.

DAVID LINDIČ, 4. b
OŠ Šmarjeta

O POTOVANJU PO AFRIKI

V sredo, 22. decembra, lani smo imeli prvo in drugo šolsko uro učenci vseh oddelkov 8. r. predavanje o afriških državah in življenju v njih. Damjana Koželj, bivša študentka medicine, sedaj že zdravnica, nam je ob diapozitivih pripovedovala o svojih doživetjih, kulturi in življenju ljudi, o naravnih lepotah in problemih preživetja v težavnih razmerah, ki jih je pobliže spoznala na svojem popotovanju po Afriki. Obiskala je Zambijo, Tanzanijo, Bostvano in otok Zanzibar. Povedala nam je nekaj o naravnih lepotah Afrike pa tudi o zdravstvenih problemih, ki pestijo afriška ljudstva, o pomanjkanju hrane, o slabi higieni. Predavanje je bilo zelo poučno in zanimivo. Najbolj mi je ugajal prvi del, v katerem je predstavila svoje delo v misijonu.

AIDA MURČEHAJIČ, 8.e
OŠ Trebnje

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 2.III.

SLOVENIJA 1

8.10 - 0.10 Teletekst
9.00 Tedenski izbor
Mostovi
9.35 Pod klobukom
10.25 Zgodbe iz školjke
11.05 Vodnik v svet narave, dok. oddaja
11.55 Skrivnosti, dok. serija
12.30 Zgodovinski parki in vrtovi Slovenije
13.00 Poročila
14.10 Tedenski izbor
Portret (Jože Dular)
14.40 Družinske vezi
15.30 Zoom
17.00 Tedi
17.35 Slike iz Sečuana
18.00 Obzornik
18.10 Starejši - boljši?, dok. oddaja
18.40 Ljudje Evrope
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Tednik
21.05 Turistična oddaja
21.25 Osmi dan
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.50 Pisave
23.20 Dok. oddaja

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 10.00 Strela z jasnega, nan. - 10.50 Videoštenge - 11.20 Nič svetega, nan. - 12.10 Šport - 14.10 Svet poroča - 14.40 Euronews - 15.55 Film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Podeželski utrip, nan. - 19.00 Simpsonovi, nan. - 19.30 Videoštenge - 20.05 Na robu, serija - 20.25 Razvedrilna oddaja - 21.00 River dance v New Yorku - 22.00 Poseben pogled, film - 23.45 Bistvo jazza

KANAL A

8.30 Uboga Maria, nad. - 9.30 Rosalinda, nad. - 10.15 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Adrenalina - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi težit, nan. - 15.30 Oprah show - 16.30 Uboga Maria, nad. - 17.00 Rosalinda, nad. - 17.45 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Vrnitev v Hyperion, nan. - 20.50 pravica za Carolyn, film - 22.30 French in Saunders, nan. - 23.10 MacGyver, nan.

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Divji angel, nad. - 10.30 Za tvojo ljubezen, nad. - 11.25 Moč ljubezni, nad. - 12.20 Udarci pravice, nan. - 13.50 Umor, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši, nan. - 16.15 Divji angel, nad. - 17.15 Tri ženske, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Policijska akademija 6, film - 21.35 Ko živali napadejo, dok. oddaja - 22.30 Dragi John, nan. - 23.00 Na jug!, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Cybill, nan.

GAJBA TV

8.00 Tarzan, nan. - 9.00 Harry in Hendersonovi, nan. - 10.00 Skrivnostni svet Alex Mack, nan. - 11.00 Parker Lewis, nan. - 12.00 Otroci ne lažejo - 12.30 Obale Malibuja, nan. - 13.30 Samo midva, nan. - 14.00 Višave, nad. - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 Nove dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Paralelni svet - 20.10 Morilska vdova, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Boljše življenje - 23.50 Na sever!, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.15 Iz združenja - 19.00 Novice - 19.15 Tedenski kulturni pregled - 19.30 24 ur - 20.00 Kontaktna oddaja - 20.40 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Tedenski kulturni pregled - 21.25 Oder občutkov

HTV 1

7.15 Tv spored - 8.00 Dobro jutro, Hrvaška - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Umazane laži (serija) - 13.20 Trenutek za... - 13.55 Serija - 14.45 Deške laži (film) - 16.30 Morje - 17.00 Hrvaška danes - 18.20 Kolo sreče - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Odprto - 21.20 Kviz - 21.55 Slačilnica - 22.45 Pol ure kulture - 23.20 Poročila - 23.40 Kraljica odpadnikov (film) - 1.25 Poročila - 1.30 Mesec 44 (film)

HTV 2

9.05 Kraljestvo divjine - 10.00 Mali agent (film) - 11.40 Ponovitve - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Znanstveni album - 17.30 Hugo, tv igrica - 17.55 Deček odkriva svet - 18.20 Jezikovna zakladnica - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Kviz - 20.30 Seinfeld (serija) - 21.00 Urgenca (serija) - 21.50 Opazovalnica - 22.25 Film - 23.55 Prevarali so smrt (dok. serija) - 0.40 Umazane laži (serija) - 1.35 Serija - 2.10 Faraoni in kralji - 3.10 Modri zmaj (film)

PETEK, 3.III.

SLOVENIJA 1

8.40 - 0.55 Teletekst
9.30 Tedenski izbor
Oddaja za otroke
10.30 Starejši - boljši?, dok. oddaja
10.55 Ljudje Evrope
11.05 Alpe-Donava-Jadran
11.35 Thranejev pristop, drama
13.00 Poročila
13.15 Vremenska panorama
13.50 Tedenski izbor
Pisave
14.20 Dok. oddaja
15.10 Po domače
16.30 Mostovi
17.00 Rdeči grafit
17.35 Miškolin
18.00 Obzornik
18.10 Modro
18.40 Dosežki
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zrcalo tedna
20.15 Petka
21.35 TV Poper
22.00 Odmevi, šport
22.55 Polnočni klub

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 10.00 Podeželski utrip, nan. - 10.50 Na robu, serija - 11.10 Razvedrilna oddaja - 11.40 Kuhinja, film - 13.35 Videoštenge - 14.15 Euronews - 15.30 Tista lady Hamilton, ang. film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Skrita področja znanosti - 19.00 Parada plesa - 19.30 Videoštenge - 20.05 Bramwell, nan., 5/10 - 21.00 Grace na udaru, nan. - 21.30 Bo snežilo za božič?, fr. film - 22.55 Umori, nan., 16/22 - 23.45 Umor 1. stopnje, nad., 17/18 - 0.30 Noč z Dickom, nan.

KANAL A

8.30 Uboga Maria, pon. - 9.30 Rosalinda, pon. - 10.15 Luz Maria, nad. - 11.00 Opra show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi težit, nan. - 15.30 Oprah show - 16.30 Uboga Maria, nad. - 17.00 Rosalinda, nad. - 17.45 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Mladoporočenci - 20.30 Zmenkarije - 21.00 Simpatije, film - 22.00 Ognjena ljubezen, film - 23.45 MacGyver, nan.

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Divji angel, nad. - 10.30 Tri ženske, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Pop'n'roll, pon. - 13.50 Umor, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši, nan. - 16.15 Divji angel, nad. - 17.15 Tri ženske, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Maščevalec na prostosti, film - 21.50 Odpadnik, nan. - 22.50 Dosjeji X, nan. - 23.50 Popolni spomin, nan.

GAJBA TV

8.00 Tarzan, nan. - 9.00 Harry in Hendersonovi, nan. - 10.00 Skrivnostni svet Alex Mack, nan. - 11.00 Parker Lewis, nan. - 12.00 Otroci ne lažejo - 12.30 Obale Malibuja, nan. - 13.30 Samo midva, nan. - 14.00 Višave, nad. - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 Nove dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Paralelni svet - 20.10 Fotomodeli, nad. - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Boljše življenje - 23.50 Na sever!, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Najspot - 17.50 Kulturni pregled - 18.20 Kmetijski nasveti - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Glasbena oddaja - 21.00 Novice - 21.15 Motosport - 21.45 Adrenalin

HTV 1

8.00 Dobro jutro - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.35 Umazane laži (nad.) - 13.20 Trenutek za... - 13.55 Serija - 14.45 Težave bruca (film) - 16.30 Dok. oddaja - 17.00 Hrvaška danes - 17.45 Moj dom - 18.20 Kolo sreče - 18.55 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Po lepi naši - 21.25 Film tedna - 23.10 Poročila - 23.30 Iz temeljev HTV - 1.50 Drama

HTV2

10.30 Moja prijateljica čarovnica (film) - 12.10 Ponovitve - 14.55 Lassie (serija) - 15.55 Poročila za gluhe in naglušne - 16.00 Rim in Bizanc (dok. oddaja) - 16.55 Televizija o televiziji - 17.25 Hugo - 17.50 Zdravnik v hiši - 19.05 Županijska panorama - 19.30 Dnevnik - 20.10 Kviz - 20.30 Od Zemlje do Lune (serija) - 21.20 Magie (serija) - 21.50 Opazovalnica - 22.20 Hladna vojna - 23.20 Pravi čas - 0.50 Vodič dobrega seksa

SOBOTA, 4.III.

SLOVENIJA 1

7.00 - 1.40 Teletekst
7.55 Tedenski izbor
Zgodbe iz školjke
8.25 Radovedni Taček
9.15 Pod klobukom
10.05 Zadnji samorog, film
11.40 Lassie, nan.
12.00 Tednik
13.00 Poročila
13.25 Turistična oddaja
13.45 TV Poper
14.15 Petka
15.35 Lyddie, film
17.00 Mozartova družina, 9/26
17.25 Čari začimb
18.00 Obzornik
18.10 Na vrtu
18.35 Ozare
18.40 Spet na poti s Simonom Dringom, serija, 4/8
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
19.55 Utrip
20.15 Športni kviz
21.35 Skrivnosti, dok. serija, 3/8
22.15 Poročila, šport
22.50 Nenavadna družina, nan., 9/13
23.20 Hrošči, nan., 5/20
0.10 Pet ur brezupa, am. film

SLOVENIJA 2

9.05 Videoštenge - 9.40 Nevarni zaliv, nan. - 10.25 Svetnik, nan. - 11.20 Smuk (m) - 12.30 Štafeta mladosti - 13.25 V telovadnici, nad. - 17.25 Košarka - 17.55 Rokomet - 19.30 Videoštenge - 20.05 Sirene, film - 21.40 Nič svetega, nan. - 22.30 Svetnik, nan., 8/43 - 23.20 Sobotna noč - 1.20 Srečanje s tujcem, nan., 1/13

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, nan. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Dušni pastir, nan. - 11.00 Srečna družina, nan. - 11.30 Brooklynski most, nan. - 12.00 Zmenkarije - 12.30 Mladoporočenci, pon. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Dama v jezeru, film - 16.00 Živali v stiski, nan. - 16.20 Boj za preživetje, nan. - 17.20 Divji svet, nan. - 18.10 Življenjska priložnost, kviz - 19.00 Veličastnih sedem, nan. - 20.00 napačno dekle, film - 22.00 Obris, film - 23.45 Striptizete - 0.15 Atlantis

POP TV

7.00 Risanke - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Kalifornijske sanje, nan. - 10.30 Mlajši bratec, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.30 Knjiga o džungli, nan. - 12.00 Mlada čarovnica, nan. - 12.20 Modna popotovanja - 12.50 Visoka družba, film - 14.40 Poroka, nad. - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Pop'n'roll - 17.30 Herkul - 18.20 Xena, nan. - 19.15 24 ur - 20.00 Edward Scissorhands, film - 21.50 Zaljubčjena vdova, film - 0.00 Erotične fantazije

GAJBA TV

8.00 Žabe, film - 10.00 Skrivnostni svet Alex Mack - 11.00 Jama zlate vrtnice, film -12.00 Otroci ne lažejo, nan. - 12.30 Alisca in sanjski princ, nad. - 13.30 samo midva, nan. - 14.00 Kakršen oče, takšen sin, film - 16.00 Nova ljubezen, film - 18.00 Beverly Hills - 19.00 Gola resnica, nan. - 19.30 Samski stan, nan. - 20.00 privid zločina, nad. - 21.00 Twin Peaks, nad. - 22.00 Ameriški volkodlak v Londonu, film - 0.00 Naravnost fantastično, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 17.55 Kako biti zdrav in zmagovati - 18.20 Motosport - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Iz združenja - 21.00 Novice - 22.15 Videotop

HTV 1

7.15 Tv spored - 7.30 Poročila - 8.00 Julij Cezar (film) - 9.35 Superman (serija) - 11.30 Batman - 12.00 Poročila - 12.35 Hruške in jabolke - 13.10 Kmetijski nasveti - 14.55 Ameriška noč (film) - 16.50 Beverly Hills (serija) - 18.10 Melrose Place (serija) - 18.55 Risana serija - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Opera box - 21.05 Film po izbiri gosta - 23.40 Poročila; Zabavni program

HTV 2

8.05 Film - 10.05 Iz temeljev HTV - 12.20 Nedeljska premiera - 14.05 Zvezdne steze (serija) - 15.35 Hladna vojna (serija) - 16.30 Črnobelo v barvi - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.10 Nikita - 20.55 Frasier (serija) - 21.20 Vatikan v 20. stoletju - 22.20 Opazovalnica - 22.50 Pravica za vse (serija) - 23.35 Svet zabave - 0.05 Logarjeva hiša (serija); Beverly Hills; Melrose Place; Film

NEDELJA, 5.III.

SLOVENIJA 1

7.05 - 1.25 Teletekst
8.00 Živžav
Risanke
9.20 Dobri duh iz Avstralije, nad.
9.45 Ozare
9.50 Pihalni orkester
10.25 List in cvet
10.55 Nenavadna popotovanja
11.30 Obzorje duha
12.00 Ljudje in zemlja
13.00 Poročila
13.55 Pomagajmo si
14.25 Čari začimb
14.50 Športni kviz
16.05 Prvi in drugi
16.30 Po domače
18.00 Obzornik
18.10 Slovenski magazin
18.40 Zgodovinski parki in vrtovi
19.10 Žrebanje lota
19.15 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.00 Zoom
21.35 Večerni gost
22.30 Poročila, šport
22.54 Opera

SLOVENIJA 2

8.45 Videoštenge - 9.20 Nikoli v dvoje brez tebe, nad. - 9.45 Nevarni zaliv, nan. - 10.35 Superveleslalom (m) - 11.45 Popolna tujca, nan. - 12.10 Zvezde Hollywooda - 12.40 Parada plesa - 13.10 Pripravljeni - 13.40 Euromusica - 14.10 Euronews - 19.30 Videoštenge - 20.05 Dok. nad. - 21.00 Raymonda imajo vsi radi, nan. - 21.30 Cikcak - 22.00 Šport v nedeljo - 23.00 Moje oči so lepše, kot vaši dnevi, fr. film

KANAL A

8.00 Risanka - 9.30 Družinske zadeve, pon. - 10.00 Nora hiša, nan. - 10.30 Dušni pastir, nan. - 11.00 Srečna družina, nan. - 11.30 Brooklynski most, nan. - 12.00 Skrita kamera - 12.30 Fashion TV, nan. - 13.00 Kung Fu, nan. - 14.00 Boksar, film - 15.50 Klik: Vitezi za volanom; Miza za pet; Polnočna poročila - 19.00 Nemogoče - 20.00 Kdo bo koga, film - 21.50 Stilski izziv - 22.30 Vroča linija, film

POP TV

7.00 Risanke - 9.00 Hroščki, nan. - 9.30 Pri Addamsovih, nan. - 10.00 Kalifornijske sanje, nan. - 10.30 Mlajši bratec, nan. - 11.00 Navihanka, nan. - 11.30 Herkul, nan. - 12.30 Xena, nan. - 13.30 Deset najzanimivejših minulega leta - 15.30 Mala Daniela, nad. - 16.30 Otroci ne lažejo, nad. - 17.00 Sam z dojenčkom, nan. - 17.30 Modna popotovanja - 18.00 Pod srečno zvezdo - 19.15 24 ur - 20.00 Kruta resnica, film - 21.50 Športna scena - 22.50 Reševalna ekipa, film

GAJBA TV

8.00 Tarzanove pustolovščine, nan. - 8.30 Zlato seno, film - 10.00 Skrivnostni svet Alex Mack - 10.30 Jama zlate vrtnice, film - 12.00 Otroci ne lažejo, nan. - 12.30 Alisca in sanjski princ, nad. - 13.30 Otroci ne lažejo, nan. - 14.00 Šolski triki, film - 16.00 Morski vihar, film - 18.00 Beverly Hills, nad. - 19.00 Gola resnica, nan. - 19.30 Samski stan, nan. - 20.00 Privid zločina, nad. - 21.00 Twin Peaks, nad. - 22.00 Ponudba in povpraševanje, film

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 18.00 Rezerviran čas - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Kako biti zdrav in zmagovati - 20.30 Smo dobri gospodarji? - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Od sobote do sobote - 21.30 Kmetijski razgledi

PONEDELJEK, 6.III.

SLOVENIJA 1

8.10 - 0.45 Teletekst
9.00 Tedenski izbor
Risanke
9.50 Modro
10.20 Dosežki
10.40 Na vrtu
11.05 Spet na poti s Simonom Dringom, dok. serija, 4/8
11.30 Osmi dan
12.00 Utrip
12.10 Zrcalo tedna
12.25 Prvi in drugi
13.00 Poročila
13.20 Zadnji samorog, film
14.50 Pomagajmo si
15.20 Polnočni klub
16.30 Dober dan, Koroška
17.00 Radovedni Taček
17.25 Dobri duh iz Avstralije, nan., 5/13
18.00 Obzornik
18.10 Recept za zdravo življenje
19.00 Risanka
19.10 Žrebanje 3 x 3 plus 6
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Klinika pod palmami, nan. 13/24
21.00 Kip, film
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Gospodarska panorama

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 10.00 Bramwell, nan., 5/10 - 10.50 Sobotna noč - 12.50 Skrita področja znanosti - 13.45 Leninovi tajni arhivi, dok. oddaja - 15.30 Cikcak - 16.00 Pripravljeni - 16.30 Umetnost dirigiranja - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Snežna reka, nan. - 19.00 Lingo - 19.30 Videospotnice - 20.05 Jasno in glasno - 21.00 Studio City - 23.00 Brane Rončel izza odra - 0.25 Tista lady Hamilton, ang. film

KANAL A

8.30 Uboga Maria, nad. - 9.30 Rosalinda, pon.- 10.15 Luz Maria, film - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 MacGyver, nan. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi težit - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. -16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Stilski izziv - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira - 20.00 Alcatraz, film - 22.20 Zvezdna vrata, nad. - 23.10 French in Saunders, nan. - 23.50 MacGyver, nan. - 0.40 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Divji angel, nad. - 10.30 Tri ženske, nad. - 11.25 Za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Športna scena - 13.50 Umor, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Divji angel, nad. - 17.15 Tri ženske, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Lepo je biti milionar - 20.00 Ladja zaljubljenih, nan. - 21.50 Opeharjena smrt - 22.35 Prijatelji, nan. - 23.00 Na jug!, nan. - 0.00 M.A.Š.H., nan. - 0.30 Cybill, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa - magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.00 Ameriška gimnazija - 17.00 Nove dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Paralelni svet - 20.10 Starši na gumb, film - 22.00 Živa - magazin - 23.00 Boljše življenje - 0.00 Na sever!, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Glasbena oddaja - 18.25 Športni pregled - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Pokličite župana - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.20 Brez šminke

TOREK, 7.III.

SLOVENIJA 1

8.10 - 0.40 Teletekst
9.00 Tedenski izbor
Mostovi
9.40 Radovedni Taček
9.50 Dobri duh iz Avstralije
10.15 Recept za zdravo življenje
11.05 Znameniti umetniki
12.10 Klinika pod palmami
13.00 Poročila
14.00 Alica, kult. magazin
14.50 Kip, film
15.40 Gospodarska panorama
16.40 Duhovni utrip
17.00 Zlatko Zakladko
17.15 Kako rada imam šolo, nan., 9/26
17.30 Moja žival in jaz, nan., 9/26
18.00 Obzornik
18.10 Besede
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Razkošje, nan., 2/18
21.00 Omizje
22.00 Odmevi, šport
22.50 Drama

SLOVENIJA 2

10.00 Tedenski izbor: Snežna reka, nan.; 10.50 Videospotnice; 11.25 Lyddie, film; 12.50 Euronews - 14.05 Risanka - 14.30 Jasno in glasno - 15.30 Studio City - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Veter v hrbet, kan. nad., 21/26 - 19.00 Ljubezen in zakon, am. nan. - 19.30 Videospotnice - 20.05 Kurentovanje - 21.05 Portret - 21.50 Pisma iz Perzije, film - 23.15 Svet poroča - 23.45 Dok. film

KANAL A

8.30 Uboga Maria, nan. - 9.30 Rosalinda, nad. - 10.15 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Atlantis - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi težit, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet, nan. - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Adrenalina - 21.00 Rojen 4. julija, film - 23.20 French in Saunders, nan. - 0.00 MacGyver, nan.

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Divji angel, nad. - 10.30 Tri ženske, nad. - 11.25 za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Lepo je biti milijonar - 13.50 Umor, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Divji angel, nad. - 17.15 Tri ženske, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Nenadoma, film - 21.45 Urgenca, nan. - 22.30 Prijatelji, nan. - 23.00 Na jug!, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Cybill, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 Nove dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Paralelni svet - 20.10 DNK, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Boljše življenje - 23.50 Na sever!, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 17.00 Risanka - 18.00 Brez šminke - 18.25 Šport - 18.30 Za uho in oko - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Devet tednov in pol, film - 21.00 Novice - 21.15 Pokličite župana, pon.

SREDA, 8.III.

SLOVENIJA 1

8.40 - 0.30 Teletekst
9.30 Tedenski izbor
Risanka
10.00 Kako rada imam šolo, nan., 9/26
10.10 Moja žival in jaz, nan., 9/26
10.25 Risanke
10.55 Mozartova družina
11.20 Besede
12.05 Razkošje, nad., 2/18
13.00 Poročila
14.00 Duhovni utrip
14.20 Obzorje duha
14.50 Ljudje in zemlja
15.40 Omizje
16.30 Mostovi
17.00 Male sive celice
18.00 Obzornik
18.10 Vodnik v svet narave, serija, 6/10
19.10 Risanka
19.30 Dnevnik, vreme, šport
20.05 Sedmi pečat, film
22.00 Odmevi, kultura, šport
22.55 Dubravka Tomšič Srebotnjak igra

SLOVENIJA 2

8.00 Vremenska panorama - 10.00 Veter v hrbet, kan. nad. - 10.45 Portret - 11.30 Pisma iz Perzije, film - 12.55 Videospotnice - 13.30 Euronews - 15.50 Kurentovanje - 16.00 Sveti zakon, film - 17.30 Po Sloveniji - 18.05 Strela z jasnega - 19.00 Sorodne duše, nan. - 19.30 Videospotnice - 20.00 Nogomet - 0.00 Kralj Sankt Paulija, nem. nad., 1/6

KANAL A

8.30 Uboga Maria, pon. - 9.30 Rosalinda, nad. - 10.15 Luz Maria, nad. - 11.00 Oprah show - 12.00 Dannyjeve zvezde - 13.30 MacGyver, pon. - 14.30 Družinske vezi, nan. - 15.00 Ne mi težit, nan. - 15.30 Oprah show - 16.20 Uboga Maria, nad. - 16.50 Rosalinda, nad. - 17.40 Luz Maria, nad. - 18.30 Fant zre v svet - 19.00 Seinfeld, nan. - 19.30 Princ z Bel Aira, nan. - 20.00 Življenjska priložnost za 10 milijonov tolarjev, kviz - 21.00 Providence - 21.50 Roka pravice, nan. - 22.40 French in Saunders, nan. - 23.20 MacGyver, nan. - 0.10 Dannyjeve zvezde

POP TV

6.00 Jutranji program - 9.30 Divji angel, nad. - 10.30 Tri ženske, nad. - 11.25 za tvojo ljubezen, nad. - 12.20 Pod srečno zvezdo, nan. - 13.50 Policisti s srcem, nan. - 14.45 Pasji policist, nan. - 15.15 Smeh v hiši - 16.15 Divji angel, nad. - 17.15 Tri ženske, nad. - 18.15 Za tvojo ljubezen, nad. - 19.15 24 ur - 20.00 Temna preteklost, film - 21.40 Udarci pravice, nan. - 22.30 Prijatelji, nan. - 23.00 Na jug!, nan. - 0.00 M.A.S.H., nan. - 0.30 Cybill, nan.

GAJBA TV

9.45 Borzni monitor - 15.00 Živa-magazin - 16.00 Košarkarji, nan. - 16.30 Ameriška gimnazija, nan. - 17.00 Nove dogodivščine Robina Hooda, nan. - 18.00 Zvezdne steze, nan. - 19.00 Živa-novice - 19.15 Paralelni svet - 20.10 Lepotno tekmovanje, film - 22.00 Živa-magazin - 23.00 Boljše življenje - 23.50 Na sever!, nan.

VAŠ KANAL

13.40 Videostrani - 20.00 Devet tednov in pol, ponovitev filma - 18.25 Smo dobri gospodarji? - 19.00 Novice - 19.30 24 ur - 20.00 Drugačne zvezde - 20.30 Rezerviran čas - 20.45 Nas poznate? - 21.00 Novice - 21.15 Motosport

NAGRADNA KRIŽANKA 9

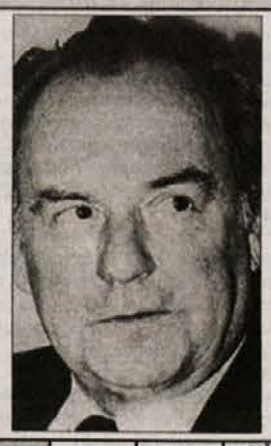

				DOLENJSKI LIST DOLENJSKI LIST	NAPIHNJENOST	REKA V SEVERNI ITALIJI (ORIG.)	OBČUTEK PONIŽANOSTI	REKA V SZ RUSIJI	SONČEV SESTAV	POJAV NA VODI	ETIOPSKI PLEMIŠKI NASLOV
				OSNUTEK							
				NASLOVLJENEC							
				ITAL. HUDIČ / SMEŠNICA							
				>						NJIVSKA PRESLICA	IZDAJATELJ MENICE
AVTOR: JOŽE UDIR	STARINSKO GLASBILO	PRIPOMOČEK ZA TALJENJE	GRŠKA BOGINJA NESREČE / AMINOKISLINA				POOGLENELI OSTANKI MAHOVJA NA BARJU	ZLI DUH / PRAZEN PROSTOR NA POSEJANI NJIVI			
STOJALO						LOVEC NA ŠOJE					
PRIIMEK BOGINJE ATENE						NOSILEC PRAVIC IN DOLŽNOSTI / PEVKA RUPEL					
JEZIK BANTU ČRNCEV V RODEZIJI				ZNANA LONDONSKA GALERIJA / NORD. BOGOVI NARAVNIH SIL					KEMIJSKI SIMBOL ZA OSMIJ / MOŠKO IME		
ŽENSKO IME					SKUPINA ALPINISTOV V STENI / IMMANUEL KANT						
MITOLOŠKI RAJ PRI GRKIH							RAJ				
OSNOVNI TON TONOVSKE LESTVICE							ŠKOTSKO KRILO				

NAGRADE NA HRAST, V NOVO MESTO IN GAMELJNE

Žreb je izmed reševalcev 7. nagradne križanke izbral **Janeza Šavorna s Hrasta, Zdravka Pevca iz Novega mesta** in **Mašo Žvelc iz Zg. Gameljn**. Šavornu je pripadla denarna nagrada, Pevec in Žvelčeva pa bosta za nagrado prejela knjigo. Nagrajencem čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 13. marca na naslov: **Dolenjski list, Germova ulica 4, p.p. 212, 8001 Novo mesto**, s pripisom **"križanka 9"**. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 7. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 7. nagradne križanke se brano, v vodoravnih vrsticah, glasi: PELIKAN, EMILIJA, TIMIJAN, MESIĆ, NO, AHAT, OTS, SLON, RANG, LESAR, OONA, ISO, ODMEREK, KOLOBAR, IRI, ATEK, RAINER, ROKA, SKLADA.

VISOKI JUBILEJ - V začetku leta je 91-letnico praznoval Jože Vencelj iz Gornje Nemške vasi pri Trebnjem. Njegova življenjska pot je bila bogata, obarvana s petjem in igranjem na kitaro. Rodil se je v družini z devetimi otroki, številna pa je bila tudi njegova družina. Jože je izučen pek, delal pa je v Ljubljani in Dobrem polju, nato do upokojitve v pekarni Springer v Trebnjem. Zadnje leto je Jože bolehen, zato že težko čaka pomladi, ko bosta z ženo sedla za hišo. Ob njegovem življenjskem jubileju so ga obiskale predstavnica krajevne organizacije Rdečega križa Darinka Simonič, Rezka Majer (na sliki) in poverjenica za Gornjo Nemško vas Joži Grden. (R. Majer)

ZLATA POROKA JOŽETA IN ANGELE MIRT Z BLANCE - Že kot mladostnika ju je zaznamovala vojna. Jožeta so mobilizirali v vojsko, a se je po njenem razpadu peš odpravil iz Knina v rodne kraje, se ognil fronti in delal doma na kmetiji. Angela, rojena v Cvelbarjevi družini na Pokleku, je nekaj časa sodelovala v partizanskem odporu proti okupatorjem. Po poroki sta Jože in Angela kmalu prevzela Mirtovo kmetijo. Umno sta gospodarila in jo ves čas posodabljala, danes jo ob njuni pomoči upravlja sin Jože. V zakonu se jima je rodilo 6 otrok. Kljub obilici dela sta si vzela čas tudi za družbene dejavnosti: oba sta častna člana blanških gasilcev, Angela pa je tudi med ustanovitelji aktiva kmečkih žena. Ob zlati poroki na sevniškem gradu, ki jo je vodil sevniški župan Kristijan Janc, sta si zlatoporočenca vpričo otrok, 10 vnukov in številnega drugega sorodstva simbolično izmenjala prstana. (Foto: P. Perc)

ZLATA POROKA - Predstavniki društva upokojencev Škocjan so obiskali Alojzijo in Jožeta Rorman iz Tomažje vasi, ki sta na skupno življenjsko pot stopila 21. januarja 1950. Imata štiri otroke, 6 vnukov in pravnuka. Kljub letom še vedno delata na svoji kmetiji, pri tem jima pomagata sinova Jože in Marjan, rada pa se odpravita tudi v vinograd na Vinji Vrh, kjer pridelujejo dober in kakovosten cviček. Z njim so jima nazdravili tudi predstavniki upokojencev in zaželeli še veliko zdravih let tja do biserne poroke. (R. Čelesnik)

OBČNI ZBORI ŠENTJERNEJSKIH GASILCEV - V občini Šentjernej januarja in februarja potekajo občni zbori tamkajšnjih prostovoljnih gasilskih društev, na katerih se ozrejo na delo v minulem letu in začrtajo smernice delovanja za tekoče leto. Občnega zbora PGD Stara Vas - Loka, katerega član in predsednik je šentjernejski župan Franc Hudoklin, so se udeležili tudi predstavniki GZ Novo mesto, občinskega poveljstva občine Šentjernej in sosednjih gasilskih društev ter sponzorji. V letu 2000 se bodo lotili dokončne ureditve doma, na katerem bo svoj prostor dobil zaščitnik gasilcev sv. Florjan, s pomočjo podpornikov pa bodo nabavili tudi nov gasilski prapor. (Foto: M. Hočevar)

O hiši na vrhu Recljevega hriba

Težave novomeške občine z izborom pripravljavcev prostorskih dokumentov - Sporna lokacija

Novomeška občina ima silne težave z izborom pripravljavcev prostorskih dokumentov, ki jih mesto potrebuje pri svojem razvoju. Toda novozgrajena hiša na vrhu Recljevega hriba, med Maistrovo ulico in Ulico Ilke Vaštetove, nad objektom Hidrometeorološkega zavoda, je vendarle unikum v novomeški urbanistično-arhitekturni godlji zadnjih let.

Gre za stanovanjsko hišo dr. Petra Jermana, ki je bila zgrajena v letu 1999 na podlagi tik pred tem sprejetega občinskega odloka, ki je s povečanjem obsega ureditvenega območja (II/H4 - Ulica Ilke Vaštetove), torej s spremembo namembnosti kmetijskih površin v stavbne, dejansko omogočil poseganje v tem za silhueto mesta in njegove vedute ter za ohranjanje zelenih površin znotraj stanovanjskih predelov zelo občutljivem prostoru.

Ta sila nestrokovno pripravljen odlok, menda je bila gradnja omenjene hiše tudi eden močnejših povodov za sprejemanje in pripravljanje tega odloka, je pripravilo podjetje KAB, d.o.o., s strani občine pa je pri tem sodeloval Marko Emeršič, ki je po novem zaposlen prav pri podjetju KAB. Na obravnavah tega odloka na občinskih telesih, tudi na odboru za okolje in prostor, katerega član sem, pripravljavci nikoli niso pokazali kartografskega gradiva, iz katerega bi bilo razvidno, kje se bo gradilo. Toda ne le odlok, ki je sploh omogočil pozidati parcelo na Recljevem hribu, temveč je zelo kmalu zatem tudi lokacijsko dokumentacijo za omenjeni objekt izdelalo taisto podjetje KAB.

Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor jasno pove, da se "lokacijska dokumentacija pripravi na podlagi določb o prostorsko ureditvenih pogojih (PUP)". PUP za Novo mesto in predmestna središča, ki ureja to lokacijo, med drugim pravi - omenimo le delček napotkov - da "stanovanjska stavba ne sme višinsko in/ali z obliko izstopati iz zastavljenega gabarita ureditvene enote oz. iz krajine streh stavb morfološke enote. Poleg višine so še posebno pomembni: prilagojena oblika in orientacija strehe; barvna in teksturna prilagoditev kritine strehe...". Tega določila in s tem zakona se tako lokacijska dokumentacija kot seveda sam zgrajen objekt, ki zelo izstopa iz okolja, ne držita. Podjetje KAB, d.o.o., pa je v posmeh urbanistični stroki na koncu lokacijske dokumentacije še zapisalo, da "predvideni poseg v prostor ne bo na okolje bistveno dodatno vplival, ga obremenjeval ali spreminjal".

Pa vendar bi tu še lahko kot sito za nezakonitosti pripravljavca lokacijske dokumentacije nastopile občinske službe. No, saj tudi so, toda Mojca Tavčar z občinske ZDPUN je sredi julija 1999 očitno zelo površno pregledala lokacijsko dokumentacijo in jo podpisala, s čimer je uzakonila poseg. Resda bi lahko tudi Upravna enota zadevo pozorneje pregledala, preden je izdala enotno gradbeno dovoljenje, toda prva skrb za lasten prostor bi vendarle morala biti na občini.

V tej zgodbi začuda zgolj investitorju ni kaj resnega očitati, čeprav je vzrok za vse prav njegova želja graditi hišo vrh mesta. Hiša je namreč postavljena povsem legalno. Koga sploh poklicati na odgovor?

TOMAŽ LEVIČAR
absolvent arhitekture

Medved v Sloveniji

Kaj storiti po tragičnem dogodku?

Na novinarski konferenci 28. februarja je predstojnik služb Lovske zveze Slovenije Blaž Krže poudaril, da smo ob tem dogodku vsi poraženci. Ni bilo namreč možnosti, da bi preprečili dejanje medvedke - dogodek je bil tragična posledica naključij. Poleg tega pa je v danih razmerah odstrel medvedke in mladiča edina rešitev.

Bilo je mnogo ugibanj o tem, zakaj je medvedka napadla. Pomanjkanje brlogov zagotovo ne more biti razlog, poleg tega, da jih je na tem območju dovolj, tudi ni nujno, da medvedka za svoje mladiče izbere brlog. Lahko je to prostor, za katerega smatra, da je primeren in da nudi primerno zavetišče. Tako je našla prostor v bližini naselja in le 10 do 15 metrov od tega brloga sta jo zmotila zvok motorne žage in pes, kar je bil zanjo zadosten razlog, da mora braniti mladiča.

V dani situaciji in glede na razmere v Sloveniji po napadu medvedke razen odstrela ni bilo druge rešitve. Za tako veliko žival in še v primeru, ko je razdražena, niti nimamo primerne opreme niti uspaval. Lovska zveza Slovenije je prevzela pobudo in bo tako na lastne stroške zagotovila primerno opremo. Pri mladiču sicer obstaja možnost, da bi ga vzgojili, vendar bi potem preostanek življenja preživel v ujetništvu.

Na podlagi mednarodnega projekta, s katerim so v Sloveniji spremljali tudi ekologijo in vedenje medveda, je mogoče trditi, da je medved izredno prilagodljiva vrsta. Žival napada, kadar je ranjena, presenečena, ko je ob plenu ali pa, kot se je to zgodio v Ribnici, ko brani mladiča. Pri 26 medvedih, ki so bili v 6 letih opremljeni z oddajniki, se je namreč pokazalo, da se gibljejo izredno blizu ljudi in naselij, vendar pa se vedno izognejo srečanju. Ljudje niti niso vedeli, da se v njihovi bližini nahaja medved. Od tod tudi občutek, da se medved le v izrednih razmerah približa ljudem.

Lovska zveza Slovenije si bo še naprej prizadevala za sonaravno gospodarjenje, pri čemer bo skušala preprečiti konflikte med človekom in zvermi, tako da bo zagotovljena ohranitev teh zveri. Ena izmed pomembnih nalog je vsekakor taka strategija rabe prostora, ki bo usklajevala različne interese, predvsem naravovarstvene in kmetijske. Sonaravno gospodarjenje bo moralo biti dopolnjeno tudi z usklajevanjem interesov v prostoru.

Lovska zveza Slovenije

Gasilsko delo in priznanja

Občni zbor PGD Pišece - Priprave na gradnjo novega gasilskega doma - Gasilska zveza zavrnila dve priznanji

Zbrali smo se 19. februarja. Predsednik PGD Pišece je odprl 92. letni občni zbor. Po poročilih, manjkalo ni poročilo mladih in žena, je bila razprava, programirali smo delo. Zagriznili smo v jabolko, vemo, da bo trdo in kislo. V preteklem letu je bila imenovana komisija, ki ima nalogo pripraviti dokumantacijo, parcelo in načrt za gradnjo novega gasilskega doma. Začeli smo tudi zbirati denar.

Gasilski dom v Pišecah smo gradili, povečevali, obnavljali in posodabljali od 1923. leta. Po pridobitvi sodobne opreme, ki pa še ni popolna, potrebujemo tudi sodobne garaže, orodjarno in druge delovne prostore, kot so prostor za seje in sestanke, za shranjevanje arhiva in strokovne literature ter računalniške opreme, vse, kar stoletno društvo z mladimi in usposobljenimi člani zasluži in potrebuje.

Društvo ima že tretjo matično knjigo. Število vseh članov se že desetletja suče okoli sto. Ko kdo od članov odide za vedno, je sprejetih toliko ali več mladih, ki morajo v prvi vrsti stopiti v gasilsko šolo najosnovnejšega usposabljanja. Postopoma se izobražujejo mladi za višje čine. Veliko pozornost posvečamo tudi specialnostim.

Na občnem zboru smo z "blagoslovom" GZ Brežice podelili pet občinskih priznanj III. stopnje. Komisija za priznanja in odlikovanja pri PGD Pišece je predlagala več gasilcev in gasilk, toda komisija pri GZ Brežice je zavrnila predlog za priznanje dvema tovarišicama. Zelo smo začudeni, ker je predstavnik GZ rekel "na vaš predlog". Ali res mora GZ krojiti in odločati o tem, koliko članic in članov je zaslužnih? Ali je mogoče, da nam GZ reže ob 92-letnici delovanja in ob tolikšnem številu članov predlagano število občinskih odlikovanj? Ali je mogoče, da nista mogli dve članici prejeti zahvale oz. priznanj za delo, ki sta ga opravili v gasilstvu ob materinstvu in rednem delovnem razmerju? Vemo, da veliko število razvrednoti namen. Bojimo pa se, da s tem, če ne podelimo in če ne priznamo dela, vodimo k brezbrižju. Če gre za stroške nakupa odlikovanj, bi nam komisija pri GZ morala povedati, in bi sami zbrali denar ter odličja kupili. Spomnim se, da je pred leti neki republiški funkcionar dejal: "Vsega bo, opreme, vozil, samo če bomo imeli še prostovoljnih gasilcev, ki so najcenejši branitelji." Imel je prav. Na zboru je bilo vprašanje, zakaj o delu gasilcev brežiške gasilske zveze nič ne piše v gasilskem vestniku, češ, ali se v zvezi nič ne dogaja. Vemo, da ima zveza celo v predsedstvu novinarja Francija.

Živimo na območju, kjer je največ gozda, kjer so grički posajeni z vinogradi, polja so že delno zorana, iz vinogradov in hramov se sliši prijetno kramljanje rezačev in vriski količev. Tu smo doma, tu bomo ostali, tu bomo gradili novo šolo, tu bomo branili naše krajane pred nesrečami, jim pomagali, se skupaj veselili, skupaj žalovali in delili slabo in dobro.

MARJANCA OGOREVC
Pišece 8

TOVORNI VAGONI

LJUBLJANA - Slovenske železnice so prvič po letu 1989 prišle do novih tovornih vagonov. 50 velikoprostorskih tovornih vagonov je izdelalo avstrijsko podjetje Siemens, večino dela pa opravilo podjetje TVT-Tirna vozila Maribor. Naložba je stala 5 milijonov mark, vagoni pa poskusno že vozijo.

Popljuvana komisija

Pred kratkim je po radijski postaji, ki ima tudi oddajo, v kateri lahko poslušalci kaj pograjajo ali pohvalijo, neka poslušalka s senčne strani Gorjancev nakladala o invalidski komisiji, ki da je upokojila povsem zdravo kuharico, zares bolni pa da morajo še naprej garati. Pa ne samo to: invalidsko upokojen da je tudi kuharičin mož, šofer avtobusa. Dokler je moral voziti avtobus, je čvekala Dolenjka, je bil ves zvit in je komaj hodil, kmalu po upokojitvi pa da je čudežno ozdravel in zdaj zlahka polaga v hlevu najmanj petdesetim bikcem.

Podobne zgodbe sem že slišal. Še več: ljudje, največkrat tisti, ki obiskujejo imenovano komisijo, a jim ta ne da zelene luči, navadno jezikajo, da bi bilo vse rešeno v minuti in še prej, če bi vrgli na mizo ovojnico z nekaj tisoč markami. Postrežejo vam celo s konkretnimi primeri, ki jih pa nisem nikoli preverjal, ker govoricam enostavno ne verjamem. Zaradi primerov, ki sem jih doživel v lastni družini, in ker sem videl, kako težko je priti skozi strogo komisijsko rešeto. Moj zelo bolni brat je moral hoditi v službo do izčrpanosti in leto po smrti je dobil ugodno rešeno prošnjo za zdravljenje v toplicah. Mamo, ki je šla pred komisijo z napotnico domačega zdravnika, da bi se dokopala do dodatka za pomoč na domu, pa so tako nadrli, da dolgo ni prišla k sebi. Rekli so ji, da je zmožna za vsako delo, čeprav je bila izčrpana in izmozgana.

Kako lahko laik, in to poslušalka gotovo je, trdi, da gre pri kuharici za zdravega človeka? Kdo ji daje pravico postavljati se nad znanje strokovnjakov, jih javno blatiti brez dokazov in jim očitati kriminalna dejanja? Aplavz voditelju oddaje, ki je preprečil nadaljnje natolcevanje in jasno povedal, da ne bodo dovolili javljanj na osnovi rekla-kazala. Podobna blebetanja so naredila namreč že ogromno škode. Če hočemo kaj razčistiti, moramo imeti za to trdne dokaze. Ni rečeno, da je zdrav tisti, ki ima rdeča lica. Menda vsi poznamo zgodbo o lepem, a znotraj gnilem jabolku.

TONI GAŠPERIČ

O CARINJENJU

ČRNOMELJ - Črnomaljski župan Andrej Fabjan je pretekli teden sklical sestanek, na katerem je tekla beseda o problematiki carinskih izpostav v kanižarskem rudniku in v Metliki. Poleg županov vseh treh belokranjskih občin s sodelavci, se je sestanka udeležil tudi direktor Carinske uprave RS Franc Košir. Povedal je, da v obeh belokranjskih izpostavah opravijo le 0,39 odst. vsega prometa v Carinarnici Ljubljana, zato se sprašujejo, ali sta sploh smotrni. Vendar je Fabjan opozoril, da ne smejo imeti pred očmi le trenutnega poslovanja, temveč dolgoročni razvoj gospodarstva.

Revozova ekološko-prodajna akcija

Odstranitev in uničenje zavrženih avtomobilov - Pri nakupu novega Renaultovega avtomobila bodo za 200.000 tolarjev odkupili kateregakoli starega

NOVO MESTO - Ves letošnji marec bo v pooblaščenih prodajnih salonih Renault v Sloveniji ponovno potekal posebno ugoden odkup starih in odsluženih avtomobilov. Za ponovitev akcije, kakršno so prvič pripravili lani septembra in je dosegla velik uspeh, so se v Revozu odločili tako zaradi pomladitve slovenskega avtomobilskega parka kot zaradi stopnjevane skrbi za okolje.

Tako so lani v mesecu dni odkupili, očistili in v reciklažni postopek poslali nič manj kot 2.688 odsluženih avtomobilov. S tem so pomladili slovenski vozni park, saj so iz prometa izključili okolje obremenjujoče in manj varne avtomobile brez katalizatorjev in brez sodobne varnostne opreme. Poleg tega je Revoz pred zimo v sodelovanju s postojnsko Srednjo gozdarsko šolo poskrbel tudi za zasaditev 2.688 sadik bukve v tistih notranjskih gozdovih, ki jih je poškodoval žled.

Marca bo Revoz odkup in uničenje odsluženih vozil podkrepil s še obširnejšo akcijo v sodelovanju z ministrstvoma za okolje in prostor ter za notranje zadeve. Gre za sistematično odstranitev in okolju prijazno uničenje zavrženih in zapuščenih avtomobilov. Revoz bo z oglasi v javnih glasilih in z brošurami, ki jih bodo svojim kupcem poslali po pošti, pozval prebivalce Slovenije, naj javijo opis in kraj, kjer ležijo te avtomobilske "razvaline". To bodo lahko storili s klicem na brezplačno telefonsko številko službe Renault Pomoč (080 1 080) ali pa po pošti s posebnim obrazcem, ki ga bodo za ta namen pripravili in zbirali v Revozovi Komercialni diviziji v Ljubljani.

Po zaključku akcije bodo poskrbeli za pregled seznama, izločili bodo podvajajoče se podatke in prečiščen seznam predali Ministrstvu za okolje in prostor. Slednje bo v sodelovanju z Ministrstvom za notranje zadeve poskrbelo za ureditev formalnosti za odstranitev teh vozil, Revoz pa bo dal na voljo sistem za odvoz in recikliranje, ki so ga s partnerji vpeljali že lansko jesen. Poleg tega bo Revoz poravnal stroške odvoza in reciklaže vseh avtomobilov znamke Renault.

Revozova akcija stimuliranega odkupa in reciklaže odsluženih avtomobilov v marcu bo potekala na enak način kot lani septembra. Vsakemu kupcu kateregakoli novega avtomobila znamke Renault (z izjemo osnovne različice modelov twingo in clio) bodo marca v pooblaščeni prodajni mreži Renault njegov stari avto odkupili za 200.000 tolarjev. Tak avto je lahko katerekoli znamke, mora pa biti starejši od 10 let in še registriran.

Vsi kupci, ki novega avtomobila ne bodo mogli dobiti takoj (iz zaloge), se bodo s svojim starim avtomobilom lahko vozili do prevzema svojega novega Renaulta. Vse odkupljene stare avtomobile bo v prodajni mreži Renault prevzemalo podjetje Dinos, ki bo poskrbelo najprej za okolju neškodljivo odstranitev vseh tekočin, potem pa bo vozila stisnilo in poslalo v drobilni obrat na uničenje in nato v reciklažo.

Mladim zapiramo pot do lovstva

Zaradi t.i. pristopnin se mladi ne odločajo več za lovstvo - Upadanje članstva - Aprilska akcija

Vsako leto se ob času občnih zborov razplamtijo strasti zaradi višine sredstev, ki jih potrebujemo za financiranje celotne organizacije. Vsak tolar je dragocen, zato nas vsaka podražitev toliko bolj prizadene. Prizadene pa tudi tiste, ki še niso lovci, pa bi to rabi bili. Mladi!

Strinjam se, da ni obvezno, da bi bil vsakdo lovec, saj to tudi ni namen lovstva. Množičnost naj bo rezervirana za politiko, lovske organizacije pa morajo odpreti vrata vsem tistim, ki si to res želijo in ki so pripravljeni za lovstvo tudi kaj narediti. Temelj lovske organizacije je namreč prostovoljno delo. Toda povprečna starost v lovskih družinah je v povprečju nad 50 let, ker mladim zapiramo pot, da bi postali lovci, in sicer s tako imenovano "pristopnino". Večina lovcev jo je plačala ob vstopu v lovsko družino. Višina pristopnine je različna od družine do družine. Opravičujemo jih z minulim delom članov, kot da mladi ljudje čez nekaj let ne bodo imeli minulega dlea. Bodo! Mnogo mladih smo na ta načih odvrnili od lovstva. Vendar lovska družina brez podmladka nima razvoja, ne novih idej. To pa lovstvo še kako potrebuje.

Ko sem pred štirimi leti prevzel vodenje Zveze lovskih družin Bele krajine je zveza štela skoraj 700 članov, sedaj pa nas je še 650. Ta podatek je zaskrbljujoč. Iz naše področne zveze smo poslali vsem lovskim družinam obvestilo, da je zaračunavanje pristopnin mladim nezakonito in tudi ni v skladu z nobenimi moralnimi normami. Nekatere LD so to mnenje sprejele, ponekod pa še vztrajajo pri tem in s tem dolgoročno škodujejo ugledu lovskega kraja in organizacije. Mladi želijo spoznati naravo in to jim je treba omogočiti. Sprejmimo jih medse, omogočimo jim, da bodo polnopravni člani naših lovskih organizacij in da bodo ponosni, ker so lovci!

V okviru dejavnosti LZS in ZLD Bele krajine bomo v mesecu aprilu izvedli akcijo "Naravi krademo smeti". Trajala bo cel teden, saj se je že v prejšnjem letu pokazalo, da zaradi izjemnega zanimanja lovcev, ribičev, krajevnih skupnosti kot tudi posameznikov ni možno izvesti take obširne akcije brez koordiniranja vseh sodelujočih. Pričakujemo dobre rezultate in še večji odziv kot v lanskem letu.

ANTON VRŠČAJ
predsednik ZLD Bele krajine

ZLATOPOROČENCA HRASTAR - V Zloganju v občini Škocjan sta v krogu svoje družine in sorodnikov praznovala Ana in Franc Hrastar in v začetku februarja zaobljube potrdila v škocjanski farni cerkvi. V petih desetletjih skupnega življenja se jima je rodilo pet otrok in osem vnukov. Želita si, da bi jima zdravje dobro služilo in da bi dočakala svojega prvega pravnuka. Ob njunem skupnem prazniku so ju obiskali tudi predstavniki društva upokojencev Škocjan ter izročili diplomo in skromno darilo. (Foto: R. Čelesnik)

KULTURNI DAN NEKOLIKO DRUGAČE - Učenci in varovanci osnovne šole "Milke Šobar-Nataše" iz Črnomlja smo se skupaj z učitelji in spremljevalci z veseljem odzvali na prijazno povabilo Müllerjevih. V njihovi diskoteki M club smo ob kulturnem prazniku preživeli lep dopoldan. Uživali smo ob poslušanju glasbe, plesu, sladkih dobrotah in druženju z gospo Ireno Müller, za kar se ji iz srca zahvaljujemo. Med izvrstnimi plesalci pa sta bila najboljša Tatjana Štricelj in Miroslav Rozman, ki ju je Müllerjeva nagradila s čepico in dežnikom (na fotografiji). (Nada Barič, specialna pedagoginja)

NA OBISKU V RIC-U - Novomeški Razvojno-izobraževalni center so v dneh po kulturnem prazniku obiskali učenci 2. razreda OŠ Šmihel iz Novega mesta. V RIC-u so zanje pripravili zanimivo šolsko uro v angleščini, ta jezik pa so učenci spoznavali tudi v središču za samostojno učenje s pomočjo programov na CD romih. Mojstrica domače obrti iz Dolenjskih Toplic Majna Klančičar je drugošolcem predstavila pletarstvo in jim pokazala, kako nastane cajna, nato pa so se otroci preizkusili v pletenju še sami. Zanimivo je bilo tudi srečanje s pisateljico Ivanko Mestnik (na sliki), ki jim je govorila o svojem delu.

ZA NOVO PASMO ŠENTJERNEJSKEGA PETELINA - Predsednik društva Gallus Bartholomaeus iz Šentjerneja Stane Bregar in v.d. ravnateljice srednje kmetijske šole Grm Vida Hlebec sta minulo sredo na šoli podpisala pogodbo o sodelovanju v projektu vzreje nove pasme šentjernejskega petelina. Zaradi njegove zahtevnosti in obsežnosti so k sodelovanju povabili rejce perutnine in slovenske strokovnjake na tem področju, projekt pa je zanimiv tudi za šolo, ki ga bo vključila v izobraževanje dijakov. Od 114-ih križancev druge generacije nove pasme petelina so jih 78 že preselili na posestvo srednje šole Grm. Tako bodo dijaki imeli priložnost v okviru praktičnega pouka spremljati razvoj nove pasme šentjerješkega petelina, ki bo nosila ime Gallus Bartholomaeus. (Foto: M. Kotnik)

Različne pomoči

Za novo dializo

Za pomoč pri pripravi velekoncerta Dializa 2000 v Novem mestu - le-ta bo, kot je znano, 8. marca - je Društvo kroničnih ledvičnih bolnikov Dolenjske zaprosilo tudi cvetličarje, slaščičarje, vinogradnike, vinske kleti, izdelovalce mesnih izdelkov, brezalkoholnih pijač in podobne. Odziv je bil zelo velik, darovalci pa lahko svoje proizvode dostavijo v dializni oddelek Splošne bolnice Novo mesto ali pa obvestijo organizatorja, kdaj in kje lahko prevzame podarjeno. Imena vseh darovalcev bodo objavljena v medijih, a tudi na prireditvi jih bo moč prebrati na velikem platnu za odroma.

Metliški župan Slavko Dragovan pa je na sestanku direktorjev metliške občine le-te naprosil, naj prispevajo v sklad za nov dializni center, saj obstoječi deluje v neprimernih in nemogočih prostorih ter terminih. Marjan Cerjanec iz Obrtnega združenja Metlika pa je presenečen nad velikim odzivom obrtnikov in samostojnih podjetnikov, vendar prosi vse tiste, ki še niso nič prispevali, naj to storijo v kratkem času, saj kdor hitro da, dvakrat da. Blaž Kočevar iz Semiča pa bo v kratkem pripravil dobrodelno prireditev, katere izkupiček bo šel v prid novih dializnih prostorov. To bo veseli večer, za katerega je besedilo napisal ta semiški učitelj, ki je hkrati tudi neutruden kulturni delavec v mladi semiški občini.

TONI GAŠPERIČ

V spomin Micki Bolte

V dneh, ko v deželo prihaja pomlad, nas je pretresla vest o nepričakovani smrti Micke Bolte. Krajani in gasilci smo ob njeni izgubi sočustvovali z domačimi in svojci. Tiho in skromno, kot je živela, se je z boleznijo, ki ji je grenila življnje in o kateri ni rada govorila, poslovila za vedno. Vsa naša žalost in bolečina v srcih domačim ne more nadomestiti skrbne žene, mame, stare mame, sestre in tete. Le v tolažbo jim je lahko, da smo jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti.

Dokazali smo, kako smo jo cenili, jo imeli radi. Za marsikaj bi se ji morali še zahvaliti, ji izreči priznanje za veliko majhnih dobrih del, ki se jih zavedamo šele sedaj, ko je ni več med nami. Veliko zahvalo smo ji dolžni gasilci iz Prečne. Skupaj z možem sta družno pomagala pri delu v gasilskem društvu in tudi pri obnovi doma. Micka je bila pripravljena poprijeti za lopato ali pa pripraviti kaj dobrega za marljive gasilce, pa četudi iz svoje shrambe.

Prav vsi jo bomo pogrešali, saj je za vsakogar našla minutko časa in šaljivo ali resno besedo. Lepo je bilo, Micka, ko smo sedeli pod brajdo in gledali, kdo je prinesel večjega in lepšega jurčka, ko smo ugibali, kje so že zrele jagode in borovnice, kdo bo v vasi prvi začel s trgatvijo. Vse to bo zdaj potekalo brez vas. Obljubljamo vam, da bodo vaš grob krasile vrtnice, prav takšne, kakršnih je bil poln vaš vrt in ki ste jih imeli najraje.

Hvala vam za vse lepe trenutke. Ohranili vas bomo v najlepšem spominu.

PGD Prečna in vaščani

GLEDALIŠČNIKI ZA DIALIZO

SEMIČ - V Semiču se bodo pustu oddolžili s tragično burko "Pustova smrt". Gre za igro v treh dejanjih, sestavljeno iz skečev, ki so bili sicer že predstavljeni. Avtor in režiser burke, v kateri sodeluje okrog 30 ljudi, od tega 21 igralcev, je Blaž Kočevar. Semiški gledališčniki iz dramske sekcije KUD "Jože Mihelčič" so začeli z vajami šele konec januarja, a so se prvič predstavili osnovnošolcem že prejšnji petek. Sicer pa si bo v semiškem kulturnem domu burko moč ogledati v soboto, 4. marca, ob 19. uri ter naslednji dan ob 15. in 18. uri. Izkupiček bodo gledališčniki namenili gradnji dializnega oddelka v novomeški bolnišnici.

Delavni vavtovški gasilci

Republiško priznanje Milanu Nosetu

VAVTA VAS - Občni zbor gasilcev Prostovoljnega gasilskega društva Vavta vas je potekal v delovnem vzdušju, tako kot je bilo tudi delovno preteklo leto. Poleg širitve doma so veliko pozornosti namenili izobraževanju svojih članov.

Kar devet gasilcev je uspešno opravilo različne tečaje. Sekcija za podvodne aktivnosti je že sedmo leto zapored čistila reko Krko, na povabilo občine Dolenjske Toplice so sodelovali pri čiščenju potoka Radešca, gasilci potapljači pa so se izkazali tudi pri reševanju potopljenega vozila iz deroče Temenice. Jamarska sekcija je v okviru prireditve Straška jesen sodelovala pri opremljanju in zavarovanju Velike Prepadne jame, izvedli so tudi spust v Malo Prepadno in očistili zunanje silose v pekariji.

Milan Nose, požrtvovalni gasilec PGD Vavta vas.

Po besedah predsednika Eda Drobniča bodo letos pozornost namernili predvsem nabavi in vzdrževanju gasilske opreme. Kupiti nameravajo novo terensko vozilo z vitlom, rezervoarjem za vodo in visokotlačno črpalko za gašenje gozdnih požarov, sodelovali pa bodo tudi na različnih tekmovanjih, izobraževanjih in seminarjih.

Na občnem zboru so zaslužnim gasilcem podelili občinska gasilska priznanja: veteranski priznanji sta prejela Franc Berkopec in Alojz Kužnik, republiško priznanje - medaljo za hrabrost pa je dobil gasilec Milan Nose iz Rumanje vasi: v začetku lanskega decembra je iz visoke in deroče Krke rešil ribiča R. Zupančiča, ki ga je vodni tok potegnil pod jez.

Š. M.

ŠTUDIJSKI KROŽKI

NOVO MESTO - Na razvojno-izobraževalnem centru delujejo tudi študijski krožki, ki so namenjeni odraslim, samostojnim, ustvarjalnim in družabnim ljudem s približno enakimi interesi. Člani krožka si namreč program dela in cilje oblikujejo sami, se dogovorijo za urnik in razdelijo delo. V krožku ni učitelja, učijo se eden od drugega. Pri tem jim kot viri znanja služijo knjige, revije, časopisi, avdio in video kasete, filmi, razstave, predstave, obiski različnih ustanov ipd., pomembna pa so tudi znanja stokovnjakov iz posameznih področij. Tako je bila gostja študijskega krožka tibetanskih vaj pomlajevanja in samozdravljenja, ki se izteka, soavtorica priročnika Vrelec mladosti 2 Martina Kralj. Pred nedavnim so pričeli s krožkom o zdravilnih zeliščih, v okviru vseslovenskega projekta "Beremo z Manco Košir" pa so včeraj, 1. marca, v RIC-u začeli s študijskim krožkom širjenja bralne kulture.

Budu v slovo

V soboto, 19. februarja, smo se na pokopališču v belokranjskih Miličih sorodniki, prijatelji, vaščani in stanovski kolegi poslovili od znanega voznika tovornjaka Buda Miliča. V petindvajsetih letih je prevozil vso Evropo, Bližnji vzhod in države nekdanje Sovjetske zveze. Bil je pionir sodobnega transporta in vzornik ter mentor mnogim mlajšim voznikom. Z veliko vztrajnostjo je opravil tudi najtežje, velikokrat tvegane naloge. Mnogokrat je peljal zdravila in drugo humanitarno pomoč na krizna območja, kar zanj ni bil problem, ampak izziv. Po uspešno opravljenih nalogah je bil zadovoljen, vedel je, da je koristen. To pa ga je osrečevalo. Nič ga ni moglo ustaviti, niti huda bolezen, s katero je odšel na svojo poslednjo vožnjo v daljno Rusijo. Za volanom je omagal pod Uralom. Kljub pomoči kolegov in zdravnikov v tamkajšnji bolnišnici je podlegel, preden sta ga uspela snaha Anka in bratranec Niko pripeljati domov.

Sorodnikom in prijateljem je v uteho, da počiva v domači zemlji. Sicer pa človek živi, dokler živi spomin na njegova dobra dela. V srcih sorodnikov, prijateljev in poklicnih kolegov bo Bude živel še dolgo.

Njegovi stanovski kolegi

USTVARJANJE V TRETJEM ŽIVLJENJSKEM OBDOBJU - Črnomaljski Zavod za izobraževanje in kulturo je lanskega oktobra ustanovil Univerzo za tretje življenjsko obdobje, v katero se je vključilo več kot 50 belokranjskih upokojenk in upokojencev. Doslej so že pripravili delavnice "Starejši smo mladi" in "Kdo so starejši in kako ter zakaj se izobražujejo", sedaj potekajo fizioterapevtske vaje in tečaj nemškega jezika, načrtujejo pa še program o pripravi hrane za vitalnost in zdravje. Nedavno pa so zaključili s 15-urnim slikanjem na svilo pod mentorstvom likovne pedagoginje Alenke Vrlinič (na fotografiji). V likovnem ustvarjanju se je poskusilo deset ukopojenk ter upokojenec, Vrliničeva pa je povedala, da so bili, kljub temu da so bili vsi začetniki, zelo ustvarjalni, zato bo z veseljem pripravila še nadaljevalni tečaj slikanja na svilo. (Foto: M. B.-J.)

NAVDUŠILI ŠTEVILNO OBČINSTVO - Igralci KUD Mirna Peč so v nedeljo, 13. februarja, v domačem kulturnem domu zaigrali komedijo Franceta Lipaha Glavni dobitek in navdušili številno občinstvo. Zgodba se dogaja pred drugo svetovno vojno, toda kljub temu prinaša aktualna sporočila tudi za današnji čas, saj je glavna tema denar ter s tem povezana sreča. Brvarjevi na loteriji zadenejo glavni dobitek, kar pa se izkaže za pomoto, in to dvakrat. Igralci: Bogdan Krevs (predsednik društva), Vida Progar, Denis Barbo, Špela Zaletel, Tone Gašparac, Ivan Staniša, Monika Jarc, Tine Lužar, Nežka Režek in Lojzka Krevs so pod vodstvom režiserke Staše Vovk poskrbeli za prijetno nedeljsko popoldne. Z Glavnim dobitkom bodo gostovali še po širši Dolenjski. (Foto: L. Murn)

PRAZNIK KULTURE - V bogatem večeru, ki so ga pripravili na OŠ Prevole, so nastopili moški pevski zbor Ig, ženski pevski zbor KUD Ig (na sliki), gledališKa skupina "Pod odrom" KUD Ig in učenci šole. Žal se je vabilu kulturnega društva Hinje odzvalo maloštevilno občinstvo, v veznem besedilu prireditve, ki je sovpadala s slovenskim kulturnim praznikom, pa so mladi kulturniki poudarili: "In vendar, kaj potrebuje svet, kaj bolj potrebuje naš narod v mladi državi kot ravno človeka, ki mu kolesca srca in uma tenkočutno sovpadajo. In kdo drug, če ne pesnik, more to našo oglušelost (kulturno) ozdraviti?" (Foto: S. Mirtič)

RAZSTAVA - Društvo podeželskih žensk Bučka je 19. februarja pripravilo razstavo starih predmetov, ki so jih nekoč uporabljali na Bučki in v okolici. Njihovo prvo akcijo in razstavo so ljudje lepo sprejeli. Zbrale so več kot 100 starih predmetov, od likalnika do štrikoplevca, ki so kot okras dvorane popestrili prireditev z naslovom "Večer ljudskih pesmi", katero je pripravilo tamkajšnje kulturno društvo. Na fotografiji: članice pred kratkim ustanovljenega društva podeželskih žena na Bučki. (Tekst: Ljuba Hočevar)

ZBOR ŠOFERJEV IN AVTOMEHANIKOV - Člani združenja šoferjev in avtomehanikov Novo mesto, ki so se minuli petek zbrali v gostišču Prepih na Gornji Težki vodi, so po nastopu moškega pevskega zbora iz Šmihela in recitatorja Jurija Murna prisluhnili poročilu dosedanjega predsednika Franca Cimermančiča. Vozniki in mehaniki so še posebej ponosni na svoj društveni dom v Šmihelu, v sodelovanju z novomeškim šolskim centrom pa strokovno usposabljajo voznike avtobusov. Ob tem so kritično izpostavili problem zaščite poklicnih voznikov motornih vozil, ki so po njihovem mnenju izpostavljeni nerazumnim kaznovalnim ukrepom zakona o varnosti cestnega prometa. Na občnem zboru, ki se ga je udeležil tudi novomeški podžupan Adolf Zupan, so izvolili nov upravni odbor, ki mu bo prihodnja štiri leta predsedoval Alojz Dragan. (Foto: B. A.)

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE
STATISTIČNI URAD REPUBLIKE SLOVENIJE
VABI

k sodelovanju med 1730 in 1800 popisovalcev za izvedbo

POPISA KMETIJSKIH GOSPODARSTEV V REPUBLIKI SLOVENIJI V LETU 2000

Popisovanje bo potekalo po vsej Sloveniji od 1. junija 2000 do 20. junija 2000.

Delo je terensko.

Popisovalec bo anketiral med 50 in 100 kmetijskih gospodarstev po navodilih Statističnega urada Republike Slovenije.

Pogoji:

- končana najmanj štiriletna srednja šola (zaželena izobrazba kmetijske smeri),
- znanje slovenskega jezika,
- državljanstvo Republike Slovenije,
- v času popisa zagotovljeno lastno prevozno sredstvo.

Z izbranimi popisovalci bomo sklenili pogode o delu.

Pred začetkom popisa vas bomo na posebnih predavanjih podrobneje seznanili z vsebino dela in vam izročili vse gradivo, ki ga boste potrebovali za izvedbo naloge.

Če smo vam z našo ponudbo spodbudili zanimanje, če ste komunikativni, natančni, če vas veseli terensko delo in želite podrobnejše informacije, pokličite eno izmed naslednjih telefonskih številk:

061/23 40 752 za območje Kmetijskega zavoda Celje,
061/23 40 754 za območje Oddelka za kmetijsko svetovanje Kranj,
061/23 40 755 za območje Kmetijskega zavoda Ljubljana,
061/23 40 770 za območje Kmetijskega zavoda Maribor,
061/23 40 770 za območje Živinorejsko-veterinarskega zavoda Murska Sobota,
061/23 40 755 za območje Kmetijsko-veterinarskega zavoda Nova Gorica,
061/23 40 754 za območje Oddelka za kmetijsko svetovanje Novo mesto,
061/23 40 752 za območje Obdravskega zavoda za veterinarstvo in živinorejo - Ptuj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtevanih pogojev, s telefonsko številko, z navedbo območja, v katerem bi bili pripravljeni popisovati kmetijska gospodarstva, in z oznako **POPIS-KME** pošljite najkasneje do 14.3.2000 na naslov:

Statistični urad Republike Slovenije
Vožarski pot 12, 1000 Ljubljana

HIPOT-P&EMS, d.o.o.
Proizvodnja elektro-mehanskih sistemov

išče za potrebe družbe, zanesljive sodelavce(-ke) za opravljanje delovnih nalog na področju razvoja in nabave:

1. VODENJE RAZVOJA

Od kandidatov pričakujemo:

- učinkovito, odgovorno in lojalno vodenje oddelka s projektno organizacijo delo;
- visoko ali višjo izobrazbo, smer strojništvo-konstr.;
- poznavanje PRO-E;
- 3 leta delovnih izkušenj na področju razvoja, po možnosti v avtomobilski industriji, s poznavanjem zahtev VDA 6, ker se podjetje vključuje v avtomobilsko industrijo Evrope;
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika (preferiramo nemški jezik).

2. KOMERCIALIST NABAVE

- visoko ali višjo izobrazbo elektrotehnike, strojništva in komercialne izkušnje;
- visoko ali višjo izobrazbo ekonomske smeri in tehnično predznanje;
- aktivno znanje vsaj enega tujega jezika (preferiramo nemški jezik);
- sposobnosti dobrega komuniciranja;
- poznavanje dela z računalnikom (Windows, Excel);
- poznavanje ZT, novih carinskih predpisov in vozniški izpit B-kat.;
- vsaj 2 leti delovnih izkušenj na področju komerciale.

Kandidatom nudimo:

- možnost zaposlitve za nedoločen čas;
- dinamično in kreativno delo;
- možnost nagrajevanja glede na dosežene rezultate;
- dodatno funkcionalno izobraževanje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili pošljejo nakasneje v 15 dneh po objavi na naslov:

HIPOT-P&EMS, d.o.o., Trubarjeva 7, 8310 Šentjernej - s pripisom "Za razpis". Kandidate bomo o izboru obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

POŠTA SLOVENIJE, d.o.o.
POSLOVNA ENOTA NOVO MESTO

OBJAVLJA JAVNI OGLAS ZBIRANJA PONUDB ZA:

1. Gradbena dela (vzdrževanje pošt):

- zidarska dela (vrednost del do 500.000 SIT)
- keramičarska dela (vrednost del do 500.000 SIT)
- beljenje (vrednost del do 500.000 SIT)
- fasaderska dela (vrednost del do 500.000 SIT)
- ključavničarska dela (vrednost del do 500.000 SIT)
- steklarska dela (vrednost del do 500.000 SIT)

2. Mizarska dela: (vrednost del do 500.000 SIT)

- popravila in dodelava pohištvene opreme (pulti, omare, stoli itd.)
- popravila stavbnega pohištva

3. Vodovodne inštalacije: (vrednost del do 500.000 SIT)

- popravila in dogradnja inštalacij
- nujna popravila (intervence) ob okvarah na vodovodnih inštalacijah in odtokih

4. Toplovodne inštalacije: (vrednost del do 500.000 SIT)

- redno servisiranje peči
- predelava in popravila inštalacij
- nadzor naprav v smislu varčevanja porabe toplotne energije
- nujna popravila (intervence) ob okvarah na pečeh oz. inštalacijah

5. Elektroinštalacije in naprave: (vrednost do 500.000 SIT)

- popravila in predelava električnih napeljav
- zamenjava in prestavitve svetil in drugih elektroelementov
- vzdrževanje termoakumulacijskih peči
- izvajanje meritev električnih inštalacij in strelovodnih naprav
- nujna popravila (intervence) ob okvarah na električnih inštalacijah in napravah

Vsa vzdrževalna dela in popravila na objektih, delovnih prostorih, opremi in napravah, se nanašajo na 65 poštnih enot na področju Bele krajine, Dolenjske in Posavja.

Za vse postavke prikažite v ponudbi zlasti:

* ceno storitev za mersko enoto oziroma ceno delovne ure glede na vrsto storitve (posebej redno vzdrževanje, posebej intervenca); pri ceni upoštevajte DDV; prevozne stroške prikažite posebej
* odzivni čas na interventna popravila
* dosegljivost v primeru intervence (številka telefona, faxa, GSM...)
* reference

Pisne ponudbe pošljite na naslov:

Pošta Slovenije, d.o.o., Poslovna enota Novo mesto, Novi trg 7, 8000 Novo mesto, z oznako PONUDBA ZA VZDRŽEVANJE, najkasneje v 15 dneh po objavi. Nepravočasno prispelih ponudb ne bomo upoštevali. Z izbranimi ponudniki bomo sklenili pogodbe za dobo 1 leta.

Za dodatne informacije se obrnite na tel.: **068/371-8640** (g. Lovšin Anton).

Ponudniki bodo o izbiri obveščeni najkasneje v 20 dneh od roka za predložitev ponudb.

KOMUNALA Novo mesto, d.o.o.
Rozmanova ul. 2
8000 Novo mesto

OBVESTILO

Občane občine Novo mesto, Šentjernej, Škocjan, Dolenjske Toplice, Mirna Peč in Žužemberk obveščamo, da bomo v času od 6. do 17. marca organizirali odvoz kosovnih odpadkov iz gospodinjstev po točnem urniku, ki ste ga že prejeli.

Med kosovne odpadke SODIJO:

pohištvo, sanitarni elementi, vzmetnice, TV, računalniki, športni rekviziti, preproge, peči ipd.

Med kosovne odpadke NE SODIJO:

avtomobilske gume in ostali deli, kmetijski stroji, razni gradbeni odpadki (kritina, les, okna...).

Občane prosimo, da odpadke primerno pripravijo in odložijo poleg obstoječih zabojnikov za odpadke.

Ostale informacije na tel. št. ***323-596.***

Verjemite ali ne...

RADIO OGNJIŠČE

Krvavec 104,5 Kum 105,9

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi oče in stari oče

JANEZ PAVLIN

iz Gor. Stare vasi 19
pri Šentjerneju

Ob boleči izgubi našega dragega očeta se toplo zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam v teh težkih trenutkih izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter sv. maše in našega očeta pospremili na zadnji poti. Še posebna hvala zdravstvenemu osebju ZD Šentjernej, g. župniku in g. kaplanu za lepo opravljen obred, gasilcem in govorniku Andreju, pevcem moškega cerkvenega zbora, Alešu za zaigrano Tišino in pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Je čas, ki da, in čas, ki vzame.
Pravijo, je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

V 50. letu starosti nas je po težki bolezni zapustila draga žena, mama, babica, tašča, hčerka, sestra in teta

VIDA VRLINIČ

iz Bojancev 38, Vinica

Vsem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami, iskrena hvala!

Vsi njeni

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, stara mama, tašča, sestra in teta

JULKA STANIŠA
roj. Tratnik

iz Šmihela

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče, Domu starejših občanov Šmihel za dolgoletno nego, g. župniku za lepo opravljen obred, pevskemu zboru in pogrebnima službama JP Komunala in Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

RADIO UNIVOX

107.5 MHz UKV

Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

ZAHVALA

V 45. letu starosti je umrl

LADO POGAČNIK

Cankarjeva ul. 37, Trebnje

Vsem, ki ste sočustvovali z nami in nam pomagali, hvala.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 46. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš sin, brat in stric

BUDISLAV MILIČ

iz Miličev 2

Iskreno se zahvaljujemo Slovenski ambasadi in družini Knez iz Moskve, poklicnemu kolegu Branku Kapšu, Niku Miliču iz Adlešič in zasebni ordinaciji dr. Macana za pomoč pokojniku v tujini ter za prevoz v rodno vas. Še posebej se zahvaljujemo podjetjem West transport z Belčjega Vrha, Repromat iz Črnomlja, Simon, d.o.o., iz Adlešič ter številnim stanovskim kolegom za denarno pomoč. Iskrena hvala g. Maleriču, pevcem, izvajalcu Tišine, govornikoma, g. župnikoma in Gasilskemu društvu Žuniči za organizacijo pogreba, vsem sosedom, sorodnikom in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in sveče in vsem ter vsakemu posebej, ki ste se poklonili njegovemu spominu in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala!

Žalujoči: mama Nada, brat Bogdan z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA VINOGRADNIKOM

TREBNJE - Društvo vinogradnikov Trebnje se v imenu vseh udeležencev 7. Valentinovega pohoda zahvaljuje vinogradnikom za lep sprejem in pogostitev v svojih zidanicah. Geslo, da so Dolenjci odprtega srca, so potrdili: Jarčevi iz Zabrdja, Mikličevi in Dimovi iz Stana, Kirmovi, Zoretovi, Prijateljevi, Janežičevi in Kneževičevi z Debenca, Redkovi, Gačnikovi, Metelkovi, Hribarjevi, Zupančičevi (Škofljica) in Pintarjevi iz Arenberga, Kvasovi, Viščkovi, Oparovi, Bukovčevi in Zupanovi iz Stare Gore ter Štepčevi iz Praprotnice in Mercator Dolenjska iz Novega mesta.

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje -
tvoje je bilo življenje.
Bolečine si prestala,
zdaj boš mirno v grobu spala.

V 76. letu starosti nas je zapustila draga žena, sestra, teta in svakinja

ALOJZIJA GRM
roj. Mesojedec
Kandijska cesta 10, Novo mesto

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče in vsem, ki ste pokojno tako številno spremili na zadnji poti. Posebno zahvalo izrekamo Nevropsihiatričnemu oddelku Splošne bolnišnice Novo mesto, Domu starejših občanov Novo mesto, g. župniku Marinku za lepo opravljen obred, JP Komunala za organizacijo pogreba, pevcem iz Šmihela, trobentaču za zaigrano Tišino in Ivanu Dergancu za ganljive besede ob grobu. Hvala vsem in vsakemu posebej!

Žalujoči: mož Venčeslav in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Nihče ne ve, kako boli,
ko tebe, ljubi mož in očka,
več v našem domu ni.
A spomin na tebe vsak dan
bolj živi, saj zlatih src,
kot si imel ga ti,
malo še živi.
Le zakaj si moral ravno ti umreti,
ko je s teboj bilo lepo živeti.

Ob boleči izgubi našega

IVANA ŽABKARJA
borca Gorjanskega bataljona,
iz Stare Bučke 2

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani. Zahvala sosedom, prijateljem in znancem, pevcem, govornikoma ge. Janežičevi in g. Smrekarju, ZB Novo mesto, gasilcem ter Janiju za odigrano Tišino.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustil dragi brat in stric

JOŽE AVBAR
z Daljnega Vrha 8

Ob izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče ter za spremstvo pokojnega na zadnji poti. Hvala g. župniku za lepo opravljen pogreb, pevcem in pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, babica, prababica, tašča, sestra in teta

MARIJA BOLTE
iz Prečne 63

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani, izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in denarno pomoč ter pokojnico v velikem številu pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se cerkvenemu zboru, g. župniku za lep obred, GD Prečna, KS Prečna, RK Prečna, Ivanu Drgancu, Slavki Hočevar za lepe poslovilne besede ter Krapeževim in Kovačevim za ostalo pomoč.

Žalujoči: mož Ivan, hčerki z družinama in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Z nami vedno bil,
nam življenje veselil.
Veliko lepega nas naučil,
nikoli jezen na nas bil.
Veliko ljubezni nam dal,
za vedno v naših srcih bo ostal.

V 87. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče in brat

NIKOLA KOLENAC
z Mestnega trga 18, Metlika

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sodelavcem in vsem znancem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in sveče ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in ostalemu osebju Zdravstvenega doma Metlika, g. duhovniku za lepo opravljen obred, pevcem in g. Janžekoviču za odigrano Tišino, pogrebnim storitvam Piškurič in vsem ostalim, ki so se udeležili pogreba. Vsem iskrena hvala!

Žalujoči: žena Jelka, hči in sinovi z družinami, vnukinja in vnuki, sestre in brata, ostali sorodniki ter vsi njegovi

ZAHVALA

Zakaj si morala umreti,
ko pa s teboj je bilo lepo živeti?
Ljubila si življenje, nas in dom,
vendar brez slovesa
zapustila si svoj dom.

Ob boleči izgubi drage žene, mame, tašče, sestre in tete

FRANČIŠKE FRANKO
roj. Šepic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, pokojni darovali cvetje in sveče, stanovalcem Kočevarjeve 12, 14 in 16 za cvetje in denarno pomoč. Posebej se zahvaljujemo osebju Internega oddelka ter dr. Balažiču za izredno skrb in zdravljenje. Hvala g. proštu Jožefu Lapu za prelepe besede ob slovesu in pogrebni službi Komunale Novo mesto.

Žalujoči: mož Stanislav, sinova Stane in Franci, vnuki Peter, Mitja, Lučka in Anamarija, snahe Alenka in Marjeta, brata Franci in Janez, nečakinja Lučka z Gregorjem ter sestre Marija, Justi, Malči, Marinka, Vera in ostali sorodniki

ZAHVALA

Skrb, delo in trpljenje –
tvoje je bilo življenje,
bolečine si prestala,
zdaj boš mirno v grobu spala.

V 95. letu starosti nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in teta

ANTONIJA FLORJANČIČ
z Roj pri Trebelnem 10

Ob smrti naše drage mame se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, sv. maše ter za tako številno spremstvo na njeni zadnji poti. Posebna zahvala g. župniku, pevcem za zapete žalostinke, Zdravstvenemu domu Trebnje, gospodu za zaigrano Tišino, gdč. Ireni Lamovšek za poslovilne besede, pogrebni službi Blatnik in RK Trebelno. Vsem še enkrat iskrena hvala! Za vedno bo ostala v naših srcih.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

In v dobri tišini
bom prisluhnil zemlji.
Ta bo zvesto rekla:
Jemlji, jaz sem večna!
(J.D.)

V 81. letu starosti se je za vedno poslovil od nas naš dragi mož, ata, stari ata, praded, brat in stric

MARKO KRŠTINC
iz Hruševca 33, Straža

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, vaščanom in znancem ter vsem, ki ste nam v trenutkih žalosti stali ob strani, nam izrazili sožalje in darovali sveče, ter vsem, ki ste pokojnega v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala dr. Koklju, sosedi Zinki in Branki, govornikom za ganljive besede, pevcem za zapete žalostinke in gospodu za zaigrano Tišino, Društvu upokojencev, odboru ZB NOB, Gasilskemu društvu Straža in pogrebni službi Oklešen. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi njegovi

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto
☎ 068/323-193
mobitel: 0609/625-585
0609/615-239
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila pogrebnih stroškov, imajo pri celotni storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in v nekdanje jugoslovanske republike.

V SPOMIN

Je čas, ki da, in čas, ki vzame.
Pravijo, je čas, ki celi rane,
in je čas, ki nikdar ne mine,
ko zasanjaš se v spomine.

Mineva 10 let, odkar nas je za vedno v žalosti in brez slovesa zapustil

SLAVKO AUGUŠTIN
iz Metlike

Šopek rož tvoj grob krasi in lučka vedno ti gori. Hvala vsem, ki mu prižigate sveče in ste ga ohranili v lepem spominu.

Njegovi: žena Zvonka, sinova Vlado in Boris z družinama

ZAHVALA

Tiho si živel svoj čas.
Tiho si odšel od nas.
Ostalo nemo je dvorišče,
hlad zavel je čez ognjišče.

Poslovili smo se od našega dragega

FLORJANA – CVETKA HRENA
iz Novega mesta,
Pod Trško goro 84

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste se od njega še zadnjikrat poslovili, mu izkazali spoštovanje in ga spremili na poslednji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Pomlad bo v Tvoj vinograd spet prišla
in čakala bo, da prideš Ti,
sedla bo na rožna tla,
in jokala, ker Te ni.

V 79. letu starosti nas je nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stari ata in brat

JOŽE ROSTOHAR
iz Brezja 27 pri Vel. Dolini

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za nesebično pomoč v težkih trenutkih, izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče, sv. maše ter spremstvo na pokojnikovi zadnji poti. Posebna zahvala govorniku g. Hedlu za lepe poslovilne besede, pevskemu zboru Slavček za zapete žalostinke, GD Velika Dolina, kolektivu Agraria cvetje, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in pogrebni službi Žičkar. Vsem imenovanim in neimenovanim še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Tvoj odhod ne bo zmogel sonca,
ki je žarelo v tebi.

Ob boleči izgubi našega

MATJAŽA MALUSA
dipl. veterinarja
iz Tržišča

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za ustno in pisno izraženo sožalje, darovano cvetje, sveče in za sv. maše ter vsem, ki ste pokojnega pospremili na zadnji poti. Hvala Lovski družini Tržišče in vsem ostalim lovskim družinam, veterinarjem, Govedorejskemu društvu in kmetom ter KS Tržišče za besede slovesa. Hvala g. župnikoma za opravljen obred ter pevcem za zapete žalostinke.

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 2. marca - **Janja**
Petek, 3. marca - **Marin**
Sobota, 4. marca - **Kazimir**
Nedelja, 5. marca - **Janez**
Ponedeljek, 6. marca - **Nika**
Torek, 7. marca - **Tomaž, pust**
Sreda, 8. marca - **dan žena**

LUNINE MENE
6. marca ob 6.19 - **mlaj**

kino

BREŽICE: Od 2. do 5.3. (ob 18.00 uri) komedija Oropaj policijsko postajo! Od 2. do 5.3. (ob 20. uri) ter od 6. do 8.3. (ob 18. in 20. uri) akcijski film Začetek konca.

ČRNOMELJ: 4.3. (ob 18. uri in 20.30) komedija Tista druga sestra. 5.3. (ob 17. uri in 19.30) zgodovinski film Jezus.

DOBREPOLJE: 5.3. (ob 15. uri in 19.30) ameriški film Kocka.

GROSUPLJE: 3.3. (ob 19. uri) ameriški film Kocka.

KOČEVJE: 6.3. (ob 18. uri) ameriški film Kocka.

KRŠKO: 2. in 3.3. (ob 20. uri) in 5.3. (ob 18. uri) film Vse in še svet. 3. in 4.3. (ob 18. uri) ter 5.3. (ob 20.15) film 13. bojevnik.

METLIKA: 3. in 4.3. (ob 20. uri) komedija Tista druga sestra.

RIBNICA: 4.3. (ob 21. uri) ameriški film Kocka.

TREBNJE: 3.3. (ob 20. uri) in 5.3. (ob 17. uri) akcijski film 13. bojevnik.

VELIKE LAŠČE: 4.3. (ob 19. uri) ameriški film Kocka.

RIC *Razvojno izobraževalni center Novo mesto*

sprejema prijave za vpis v izredne izobraževalne programe za šolsko leto 2000/2001

EKONOMSKO POSLOVNA FAKULTETA Maribor
- visokošolski strokovni program **"Poslovna ekonomija"**

VISOKA UPRAVNA ŠOLA Ljubljana
- visokošolski strokovni program **"Javna uprava"**

FAKULTETA ZA ORGANIZACIJSKE VEDE Kranj
- visokošolski strokovni program **"Organizacija in management"**

Prijavnice za prvi vpis so vam na voljo v informativni pisarni RIC Novo mesto.

Prijave in informacije:
RIC Novo mesto, Novi trg 5
Telefon: 068/326-319, 326-341

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da po sklepu Občinskega sveta Občine Dolenjske Toplice z dne 25.1.2000 v času od **18. februarja 2000** do **19. marca 2000** poteka

JAVNA RAZGRNITEV OSNUTKA
SPREMEMB IN DOPOLNITEV
ZAZIDALNEGA NAČRTA NA KAMENJU V DOLENJSKIH TOPLICAH - SPREMEMBA

- **v prostorih Občine Dolenjske Toplice, Zdraviliški trg 8, Dolenjske Toplice.**

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava osnutka dokumenta, bo **v četrtek, 9. marca 2000 ob 17. uri** v prostorih Gasilskega doma Dolenjske Toplice, na kateri bo izdelovalec osnutka dokumenta podrobneje obrazložil in prisotnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Občina Dolenjske Toplice

POS POSLOVNO OGLEDALO

iščemo
MULTIMEDIJSKE ZASTOPNIKE
za svetovanje našim strankam

Ponujamo:
* stimulativen zaslužek
* redno zaposlitev ali delo prek s.p.-ja
* šolanje in podporo pri delu
* zanimivo delo v novih medijih

Pričakujemo:
* veselje do dela na terenu
* izkušnje v prodaji
* lasten prevoz

Prijave z življenjepisom pošljite le pisno na:
SZT, d.o.o., Ljubljana, Cesta v Kleče 12, 1117 Ljubljana.

DOLENJSKI LIST

Izdajatelj: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.* Direktor: *Drago Rustja*
Uredništvo: *Jožica Dorniž (odgovorna urednica), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Breda Dušič Gornik, Tanja Jakše Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar*

Izhaja ob četrtkih. *Cena izvoda 220 tolarjev; naročnina za 26 izvodov v 1. polletju 5.460 tolarjev, za upokojence 4.914 tolarjev, za pravne osebe 10.920 tolarjev; za tujino letno 70 evrov oz. druga valuta v tej vrednosti. V ceni izvoda oz. naročnini je upoštevan 8-odst. DDV.*

Naročila in pisne odpovedi sprejemamo samo s prvo številko v mesecu.

Oglasi: *Cena 1 cm v stolpcu za oglas (in mali oglas pravnih oseb) 2.900 tolarjev (v barvi 3.100 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.800 tolarjev (v barvi 6.200 tolarjev); za razpis 3.500 tolarjev. V ceni oglasa oz. razpisa ni upoštevan 19-odst. DDV. Mali oglas do deset besed 1.900 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 190 tolarjev. V ceni malega oglasa je upoštevan 19-odst. DDV.*

Žiro račun pri Agenciji za plačilni promet v Novem mestu: *52100-601-59881.*
Transakcijski račun pri Dolenjski banki, d.d., Novo mesto: *970-7100-4405/9.*

Naslov: *Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Germova ulica 4, p.p. 212.*

Telefoni: *uprava 068/39 30 500, v.d. odgovorne urednice 39 30 528, propagandna služba 39 30 514, naročniška služba 39 30 508* in *39 30 510, mali oglasi in osmrtnice 39 30 512, računovodstvo 39 30 504* in *39 30 506.*

Telefaks: *(068) 39 30 540.*

Elektronska pošta: *info@dol-list.si* Internet *http://www.dol-list.si*

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo.

Računalniški prelom in filmi: *Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.*

Tisk: *DELO-TČR, d.d., Ljubljana, Dunajska 5.*

Male oglase

sprejemamo tudi na telefonsko številko

068/39 30 512

Izven delovnega časa lahko mali oglas oddate na avtomatski telefonski odzivnik.

Osmrtnice in zahvale

sprejemamo tudi po pošti in na faks številko

068/39 30 540

KMETIJSKI STROJI

SAMONAKLADALKO, 19 m3, Sip Šempeter prodam. ☎ (068)81-632. 563

TRAKTORSKI OBRAČALNIK Sip, 2 m, prodam. ☎ (041)712-940. 580

KMETOVALCI, Agroizbira, Slavko Prosen, Kranj, vam nudi ob 10 obletnici poslovanja popuste tudi do 18 % za sledeče blago: gume Barum, Ruma, akumulatorje Vesna, Topla, Bartog, zaganjače za traktorje Zetor, UTB, TV, Ursus, obračalne sisteme Sip Šempeter idr. Pokličite nas na ☎ (064)324-802 ali 326-870. 606

KUPIM

KOSTANJEVE STEBRIČKE za vinograd kupim. ☎ (041)437-210. 603

2 TELETI, eno staro 10 dni, drugo težko 150 kg, kupim. ☎ (068)25-083. 610

ODKUPUJEMO staro pohištvo (mize, stole, omare, komode in drobne preedmete), stare cca 100 let. ☎ (068)45-800 ali (041)696-263. 614

DOBRO hribovsko seno kupim. ☎ (068)76-447. 627

MOTORNA VOZILA

OPEL VECTRO 2.0 i, 5V, letnik 1993, registrirano do 7/2000 in ford escort CLX 1.6, letnik 10/91, sončna streha, CZ, 140.000 km, 5V, prodam. ☎ (041)628-851. 425

JUGO 45 KORAL, letnik 1988, rdeč, registriran do 12/00, prodam. ☎ (068)79-840.

ALFO 33, karambolirano, prodam. ☎ (041) 358-497. 566

JUGO 55, letnik 1988, prodam za 500 DEM. ☎ (068)71-328. 569

R 19, letnik 1995, vreden ogleda, prodam. ☎ (041)254-574. 578

NISSAN SUNNY 1.6, letnik 1987/88, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068)22-043 ali (041) 709-175, od 15. do 19. ure. 594

GOLF JX D, letnik 1987, registriran do 9/2000, dobro ohranjen, prodam. ☎ (041)964-903. 604

FIAT TIPO 1.4 SX, letnik 1993, 98.000 km, registriran do 7/2000, z okvaro motorja, prodam za 400.000 SIT. ☎ (041)810-773.

AUDI 80 TD, letnik konec 1985, z električnim paketom, prodam. ☎ (068)53-072, zvečer.

AX 1.5 D, letnik 7/95, 70.000 km, prvi lastnik, prodam. ☎ (0608)80-375. 629

POSEST

V OKOLICI Krškega prodam stanovanjsko hišo s prizidkom za manjšo obrt, sadovnjakom in vrtom. ☎ (0608)25-517. 467

ZAZIDLJIVO PARCELO v okolici Novega mesta kupim. ☎ (068)323-649. 554

OPREMLJENO dvosobno stanovanje, zidanico z vinogradom ter cepljeno trto prodam. ☎ (068)326-892. 577

HIŠO v Dolenjskih Toplicah oddamo urejeni družini. Zaželjeni nekadilci. ☎ (068)66-246, od 9.3. do 11.3.. 579

VINOGRAD blizu Metlike oddam v najem. ☎ (068)50-103. 581

NA MIHOVCU pri Podgradu prodam travnik ob cesti. ☎ (068)79-712. 590

V OKOLICI Črnomlja prodam 2 zazidljivi parceli, vsaka velika 1200 m2. ☎ (031)527-601, od 9. do 11. ure. 620

V OKOLICI Novega mesta kupim manjši vikend. ☎ (041)697-868. 625

PREKLICI

JOŽEFA VOVKO, Male Brusnice 5, prepovedujem vožnjo po parceli št. 2837. 637

PRODAM

ROLETE, žaluzije ter zavese izdelujemo in montiramo po ugodni ceni. ☎ (068)44-662 ali (041)710-963. 269

OPAŽ in ladijski pod, smrekov, z dostavo, prodam. ☎ (063)451-082. 482

MIZARSKO KOMBINIRKO s petimi operacijami prodam. ☎ (068)89-360. 553

PLINSKI BOJLER WR 350-1 Junkers Bosch, nov, še zapakiran, za 40.000 SIT in rabljen oljni gorilec Weisshaupt za 30.000 SIT prodam. ☎ (041)860-134. 546

HARMONIKO ŽELEZNIK, ce, ef, be, Slakov gumb in šesti bas, prodam. ☎ (068)83-326. 548

VEČJO KOLIČINO kvalitetnega sena prodam. ☎ (068)65-020. 561

HLEVSKI GNOJ prodam. Jablan 23, Mirna Peč, ☎ (041)271-602. 568

VEČJO KOLIČINO ročno sušenega sena prodam. ☎ (068)89-577. 573

CEPLJENI OREHI! Prodaja sadik orehov "glavnih sort slovenskega sadnega izbora". Ne pozebejo, stalna rodnost, plod debel, tankolupinast. Najnižje cene! ☎ (068)325-400. 587

MIZARSKO KOMBINIRKO s petimi operacijami prodam. ☎ (068)89-360. 589

BETONSKE stebre za kozolec, dolžine 4.20 m, prodam. ☎ (068)85-838. 592

MANJŠI malo rabljen cirkular prodam. ☎ (068)43-042. 593

NERABLJENE traktorske gume 11.2/10-28 TR za 37.000 SIT, visokoturažni trofazni elektromotor za 18.000 SIT in elektrodvigalo Elektrovod C 18/7/4 za 28.000 SIT prodam. ☎ (068)49-456. 596

16-COLSKI gumi voz prodam. ☎ (041)517-782. 597

VINO CVIČEK in dolenjsko belo, z ustrezno analizo, ter večjo količino sena prodam. ☎ (041)358-147. 600

TEKOČI TRAK, dolžine 12 m Karlo Peši C6 prodam, kupim pa koruzo v storžih ali siliran šrot. ☎ (068)75-368. 605

DOLGO kolje za vinograd prodam. ☎ (068)85-871, po 19. uri. 609

KOSTANJEVO KOLJE različnih dolžin in pnevmatsko sejalnico za koruzo prodam. ☎ (068)78-086. 618

KOSTANJEVO KOLJE za vinograd in smrekovo za fižol prodam. ☎ (068)78-276.

METRSKA mešana drva prodam. ☎ (068) 85-860. 636

KOSTANJEVO KOLJE prodam. ☎ (068) 78-091. 576

RAZNO

VAS ZANIMA USODA, potrebujete pogovor, nasvet? Pokličite! ☎ (090)46-52, 156 SIT/min. 64

MAŠKARADNE originalne kvalitetne kostume za otroke prodajamo od 2000 SIT dalje. Po želji pošljemo. Nudimo dodatke, pelerine za odrasle. ☎ (061)1231-761 ali (0609)626-226. 354

OBNOVA in zaščita starih salonitnih streh s premazom akrilatne smole. Azbestna vlakna zakrknejo in dajejo trdnost salonitu. Barvanje siva, opečnato - rdeča, garancija 10 let! ☎ (041)727-243. 493

2 - 3-krat tedensko nudim pomoč na domu. ☎ (068)27-861. 551

ROLETE, žaluzije ter zavese izdelujemo in montiramo po ugodnih cenah. ☎ (068)44-662 ali (041)710-963. 558

NA MIRNI iščem občasno popoldansko varstvo za otroka. ☎ (068)47-298. 560

INŠTRUKCIJE za nemški in angleški jezik nudim ter prevajam. ☎ (041)336-307. 565

PRIZNAN jasnovidec vam svetuje in napoveduje prihodnost, rešuje probleme. ☎ (064)625-002. 570

VABIMO VAS na praznovanje ob dnevu žena, ki bo 11. marca ob 18. uri v okrepčevalnici Pri mački, Brusnice. Rezervacije na ☎ (068)85-671. Vabljeni! 588

PGD BRUSNICE odda v najem spodnje prostore v gasilskem domu, cca 130 m². Možnosti: trgovina ali skladišče. ☎ (068)85-953 ali (041)358-479. 601

PLEDOM, s.p.; nudimo zaključna dela v gradbeništvu, strojne omete, fasade, pleskanje. ☎ (041)827-365. 602

V NOVEM MESTU na ugodni lokaciji oddamo v najem poslovna prostora v izmeri 80 m² in 10 m². Prostora sta primerna za trgovinsko ali podobno dejavnost. Možna je uporaba večjih parkirnih prostorov. ☎ (068)322-159. 607

V NAJEM oddamo pisarniške prostore, 46.70 m², v Mušičevi 15, Novo mesto, ☎ (068)371-220 ali (041)612-368. 611

SUZUKI
AVTO prodaja vozil
mehanika kleparstvo ličarstvo
Avtomehanika Jurij Murn, s.p.
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
Popusti za letnik 1999 od 50.000 do 300.000 SIT!

KREKOVA BANKA

UGODNA PONUDBA KREDITIRANJA PREBIVALSTVA
DO 5 LET
ZA KOMITENTE IN NEKOMITENTE

PE NOVO MESTO, Prešernov trg 1 Tel.: (068) 371-9860
www.krekova-banka.si
Da bo denar v službi človeka

ROLETARSTVO BAYER
Pooblaščen servis in montaža roletarstva MEDLE
068/ 80 210
040/ 202 868

• **Prepisi vozil**
• **Gotovinska posojila**
068/326-888 ali
041/546-159

MARKT
MARKT, d.o.o.
Novo mesto, Novi trg 11
Prodajamo, kupujemo, posredujemo pri prodaji, kupnji ali zamenjavi: hiš, stanovanj, lokalov, vikendov, gozdov.
Informacije: tel. **068/324-244, 324-245, 041/661-331.**

V poslovnem centru "HEDERA" Bršljin, Novo mesto, oddamo urejeno pisarno v izmeri 45 m².
Tel.: **068 378-710, 041 242-680.**

KOŠNJO v okolici Metlike iščem. ☎ (041) 717-756. 628

POSLOVNI PROSTOR na Glavnem trgu v Novem mestu, primeren za storitveno dejavnost - pisarne, oddam v najem. ☎ (068)341-946, od 18. do 20. ure. 631

SLUŽBO DOBI

COMMEX, d.o.o., servis za čiščenje, zaposli več čistilk iz okolice Novega mesta. ☎ (041)757-648. 485

DEKLE ali fanta za peko pic zaposlimo. Picerija Šentpeter, Otočec, ☎ (041)630-213.

DEKLE za delo v strežbi zaposlimo. Picerija Šentpeter, Otočec, ☎ (041)630-213. 550

DELAVCA na kmetiji, starega do 30 let, zaposlim. Zaželjena izobrazba. ☎ (041)536-193. 557

PRODAJALCA v trgovini s tekstilom zaposlimo. ☎ (068)84-130 ali (0609)628-422.

EKONOMISTA z višješolsko izobrazbo in šoferja B- in C- kategorije zaposlim. Pisne ponudbe pošljite na Dolenjski list pod šifro: JAN. 586

ZA PODROČJE Dolenjske iščemo primerne osebe za trženje. Pogoja: prosti čas in lasten prevoz. ☎ (041)210-004. 591

DELAVCA s III ali IV stopnjo izobrazbe zaposlimo v servisu vodomerov. ☎ (068)743-060 ali 743-070. 595

REDNO ZAPOSLIMO natakarico za delo v bistroju. ☎ (068)321-385. 613

POMOČNICO vzgojiteljice zaposlimo za določen čas. ☎ (068)81-656. 615

IŠČETE PRILOŽNOST za dober zaslužek? Pokličite na ☎ (041)798-535. 616

DEKLE zaposlimo za delo v gostinskem lokalu. ☎ (0609)614-658, popoldan. 622

V NOVIH poslovnih prostorih zaposlimo mehanika in avtoelektrikarja. Avtoelektrika Klevišar, ☎ (041)616-151. 626

SMO PODJETJE, ki je prisotno v Sloveniji že 10 let. Če želite sodelovati kot zastopnik najbolje prodajanega artikla za Dolenjsko, pokličite na ☎ (068)376-330. 633

NATAKARICO zaposlim. ☎ (031)73-66-44.

GOSTILNA PIRKOVIČ, Šmarjeta, zaposli dekle za delo v strežbi in občasno delo v kuhinji. ☎ (068)73-122. 638

KV ali priučenega zidarja in delavca zaposlimo. ☎ (041)703-016. 639

TRGOVINA NOVOTEKS, d.o.o.
NOVO MESTO, Foersterjeva 6
8000 NOVO MESTO

Zaposlimo komercialista
z zahtevano VI. stopnjo izobrazbe (ekonomska-poslovodska), štiri leta delovnih izkušenj na področju tekstila, z poznavanjem dela na osebnem računalniku in znanjem enega tujega jezika. Delo je delno terensko in tudi fizično.

SLUŽBO IŠČE

KAKRŠNOKOLI honorarno delo ali delo na domu iščem. ☎ (068)27-576. 572

INŠTRUKTOR B kategorije s VI. stopnjo izobrazbe (strojni tehnik) išče zaposlitev. ☎ (041)581-981. 619

STANOVANJA

STANOVANJE, 30 m², primerno tudi za pisarno, v centru Trebnjega prodam. ☎ (041)325-555. 567

TRISOBNO STANOVANJE v Novem mestu oddamo. ☎ (041)720-065. 571

V PIRANU prodam pritlično garsonjero, 30 m². ☎ (066)770-378 ali (041)557-272. 575

DVOSOBNO ali večje stanovanje v Novem mestu kupim. ☎ (068)373-586. 585

V NOVEM MESTU oddamo trisobno stanovanje. ☎ (041)227-442. 599

ŽENITNE PONUDBE

30-LETNA kuharica se želi poročiti, najraje na deželo. ☎ (090)42-17. 598

OBJEM - ŽENITNO POSREDOVANJE
Ste osamljeni?
Pokličite **061/274-804**

28-LETNI samski fant skodranih las, s čisto preteklostjo, lastnik hiše in z dobro službo, želi spoznati dekle, staro 20 do 28 let. Šifra: Maj.

ŽIVALI

VALILNICA GUNJILAC s Senovega sprejema naročila za enodnevne in večje piščance. ☎ (0608)71-375. 39

SPREJEMAMO NAROČILA za enodnevne, kilogramske bele piščance ter rjave in grahaste jarkice. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, ☎ (0608)89-038. 166

MLADE NESNICE, hisex, rjave, pred nesnostjo, opravljena vsa cepljenja, prodajamo po ugodni ceni. Naročila zbirajo: Jože Zupančič, Otovec, Črnomelj, ☎ (068)52-806, Gostilna Krulc, Mostec, Dobova, ☎ (0608)67-587, in Dušan Sajevec, Vavta vas 9, ☎ (068)84-111. 216

NAROČILA za enodnevne in večje piščance sprejemamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej, ☎ (068)82-424. 249

NESNICE, stare 3 mesece, so v prodaji vsak dan, beli in grahasti piščanci pa bodo v prodaji marca. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, ☎ (068)44-389 ali (041)708-671. 507

KRAVO in telico, breji 8 in 7 mesecev, prodam. ☎ (041)807-297. 552

ČEŠKOSLOVAŠKI volčjak z rodovnikom, nastal iz volka in nemškega ovčarja, prodam. ☎ (041)795-776. 556

TELICO, staro 14 mesecev, dobre sorte, prodam. ☎ (068)89-705. 564

2 TELICI sivki, stari 22 mesecev, prodam. ☎ (068)73-636. 574

2 PLEMENSKI KRAVI prodam, kupim pa grušt za streho. ☎ (0608)70-231. 582

TELIČKO, staro 8 tednov, sivo, prodam. Jordan, Ruhna vas 4, Škocjan. 583

PRAŠIČE, težke 100 kg, prodam. ☎ ☎ (068)325-308. 584

NEMŠKO OVČARKO, staro 9 tednov, prodam. ☎ (068)66-512. 617

TELIČKO, križano med simentalcem in limuzincem, odojke ter cviček prodam. ☎ (068)82-052. 621

BELE PIŠČANCE, težke 1.5 do 1.7 kg, krmljene z domačo hrano, prodajamo po 340 SIT/kg. Vrtačič, Pristavica 1, ☎ (068)71-287.

RJAVE in grahaste jarkice ter bele piščance bomo prodajali po 7. marcu. Prevolšek, Čatež, ☎ (068)489-075 ali (041)572-088.

ENOMESEČNE bele piščance prodajamo, zbiramo pa naročila za rjave in grahaste jarkice ter purane. Ramovš, Šentrupert, ☎ (068)40-189 ali (041)542-756. 635

KRAVO s tretjim teličkom prodam. ☎ (068)76-440 ali (041)392-510. 624

salon za pse
Bučja - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

ZLATARSTVO BARTOL

Kastelčeva 1, Novo mesto, tel. 068/22-895
Novi trg, Novo mesto
Cesta oktobrskih žrtev 7, Šentjernej

- *zlati in srebrni izdelki ter popravila*
- *darilni program - izdelki iz stekla, porcelana, okrasne sveče, parfumi, ure...*

Iskrene čestitke ob dnevu žena!

IMP LIVAR, d.d.
IVANČNA GORICA
išče nove sodelavce

1. STROJNI VZDRŽEVALEC V LIVARNI
lokacija **Črnomelj**

Pogoji:
- končana IV. stopnja strokovne izobrazbe: strojni mehanik ali druga ustrezna smer;
- zaželene delovne izkušnje na področju vzdrževanja.

2. VEČ DELAVCEV ZA DELA V PROIZVODNJI
lokacija **Črnomelj** in **Ivančna Gorica**
- končana osnovna ali poklicna šola;
- minimalna starost 18 let.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje
- pod točko 1. za določen čas 12 mesecev,
- pod točko 2. za določen čas 6 mesecev,

z možnostjo podaljšanja, s trimesečnim poskusnim delom in s polnim delovnim časom.

Pisne prijave z ustreznimi dokazili pošljite v roku 8 dni od dneva objave na naslov: **IMP LIVAR, d.d., KADROVSKA SLUŽBA, Ljubljanska c. 43, 1295 Ivančna Gorica.**

Kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje 30 dni po končanem postopku.

TRGOVSKO PODJETJE ZRNO
Gmajna 6, 8274 Raka
zaposli:
- **dva šoferja za vožnjo s polpriklopnikom in hiabom**
- **trgovca za potrebe maloprodajne trgovine s kmetijskim in gradbenim materialom (lahko tudi pripravnik)**

Pisne ponudbe pošljite na naslov: ZRNO, d.o.o. Gmajna 6, 8274 Raka
Telefon **0608/757-080**

Kitajska restavracija
CESARSKI VRT
Ljubljanska 51, Novo mesto
Tel. 068/324-623
Vsak dan od 11. do 23. ure vam nudimo bogat izbor kitajskih jedi.

Prodajni center podov
PCP PUREBER
PARKETARSTVO

LERAN, d.o.o.
Novo mesto
Lebanova 24
http://www.nepremicnine.net/leran/
e-mail: leran@siol.net
tel./fax: **068/322-282**
tel. **068/342-470**
mobitel: **0609/633-553**

Prodamo:
- **HIŠE:** v Novem mestu, Brežicah, Krškem, Črnomlju, Metliki, Šmarjeških Toplicah, Malem Vrhu pri Brežicah, Orešju, Žužemberku, Mokronogu, Semiču, Straži, Gor. Vrhpolju, Dol. Brezovici, Škocjanu, na Bučki, Dol. Ponikvah, Viru pri Domžalah in drugod;
- **STANOVANJA:** v Novem mestu, Krškem, Črnomlju, Šmarjeških Toplicah, Smolenji vasi;
- **VIKENDE:** v Kotu pri Dvoru, Borštu pri Ajdovcu, na Bučki, v Gabrju, v okolici Podbočja, na Tolstem Vrhu, v Novi gori nad Stražo, v Karteljevem (Poljane), na Trški gori, Trščini, v Šentjerneju, nad Pleterjem in drugod;
- **GRADBENE PARCELE:** v Mirni Peči, Mokronogu, Vrhu pri Šentrupertu, Grobljah pri Šentjerneju, Šmarjeških Toplicah, Novem mestu, na Vrhu pri Pahi;
- **POSLOVNE PROSTORE:** v Novem mestu (Glavni trg, Novi trg, Šolski center, Bučna vas), Črnomlju (picerija, diskoteka), Žužemberku;
- **KMETIJE:** v Gor. Nemški vasi pri Trebnjem, Orešju, na območju Bele krajine;
- **NAJEM:** oddamo poslovne prostore in stanovanja v Novem mestu ter večje stanovanje v Ljubljani.

Oglasite na na sedežu podjetja ali nas pokličite.

PROTEKT P NOVO MESTO

Podjetje za varovanje premoženja in oseb, d.o.o.

Zaposlimo
varnostnika za območje Bele krajine
Ponudbe pošljite na naslov:
Protekt, Novo mesto, Seidlova 5

Kličem ceneje. Povej naprej!

040 040 040 041 0609 031

do – 66%

Do 66 % smo znižali cene klicev v druga mobilna omrežja v Sloveniji.

Halo?! In koliko je to?

30 tolarjev na minuto. In to 24 ur na dan.

Halo za pogovor, ne samo dogovor.

POKLIČITE NAS: 080 40 40
OBIŠČITE NAS: halo.simobil.si

Halo GSM: 040

TELEVIZIJA NOVO MESTO
vaš kanal
s Trdinovega vrha na kanalu 41

ŠPORTNI CENTER FIT FUN
FITNESS - SOLARIJ - MASAŽA
Vorančeva ulica 1
(Regrške košenice)
Novo mesto
Tel.: **068/322-827**

STUDIO 103.0 MHZ

RADIO SRAKA 94,6 MHz

Nocoj bo padel!

HitMegaJackpot

Ali pa tudi ne; HIT Mega Jackpot se veča iz trenutka v trenutek in nikoli ne veste, kdaj ga boste dobili! Vaš je lahko v igralnici Otočec za samo tri žetone po 1000 ITL (približno 100 SIT)!

HIT CASINÒ OTOČEC

HIT Hotel Casinò **Perla, Nova Gorica;** HIT Hotel Casinò **Park, Nova Gorica;** HIT Hotel Casinò **Kranjska Gora;** HIT Casinò **Kristal, Rogaška Slatina;** HIT Casinò **Otočec**

PORTRET TEGA TEDNA

Dr. Sonja Cimerman Steklasa

Prihodnjo sredo, 8. marca, na dializnem odseku novomeške bolnišnice po dolgem času ne bo tretje, nočne izmene. Bolnike, ki bi se sicer morali dializirati ponoči, bodo z organizacijskimi zamiki prerazporedili med dnevno izmeno. Vse to zato, da se bodo lahko bolniki in zdravstveno osebje zvečer udeležili dobrodelne prireditve Dializa 2000 v športni dvorani Leona Štuklja v Novem mestu. Ves dobiček od te velepriredite, verjetno največjega kulturno-zabavnega letošnjega dogodka na Dolenjskem, na katerem bo nastopilo okoli 30 ansamblov in 10 posameznih estradnikov, je namenjen izgradnji novega dializnega odseka. Med obiskovalci bo tudi dr. Sonja Cimerman Steklasa, vodja dializnega odseka od njegove ustanovitve jeseni 1979.

V tem času so na tem odseku, prvem v okviru internega oddelka novomeške bolnišnice sploh, opravili več kot 135.000 dializ pri okoli 180 pacientih. Gre za kronične ledvične bolnike, ki so življenjsko odvisni od dialize. Nihče od njih brez dialize ne bi bil več živ. A čeprav so ti ljudje življenjsko odvisni od dialize in po trikrat na teden po pet ur preživijo priključeni na dializni aparat, ki jim namesto ledvic prečisti kri, je njihovo življenje lahko polno, ustvarjalno, aktivno, lepo in zadovoljno.

Dr. Cimerman Steklasova, takrat še samo Cimermanova, je v Novo mesto prišla kot mlada zdravnica jeseni 1972. Sicer rojena Ljubljančanka, se je kljub očetovi želji, da bi ostala v Ljubljani, kjer naj bi po zvezah že nekako našli primerno službo zanjo, odločila, da gre "v provinco", v Novo mesto. "Nikoli, ampak res nikoli mi zaradi te odločitve ni bilo žal," odkrito in prostodušno pove neposredna zdravnica, ki je tudi predstojnica Internega oddelka novomeške bolnišnice.

Njena mati je Belokranjica z Rožanca, oče je Dobrepoljec, ona pa se je ustalila nekje vmes - v Novem mestu. "Že kot mladi zdravnici se mi je zdelo nekako prav in naravno, da grem v Novo mesto. Sploh si ne morem zamisliti, da bi živela kje drugje," pravi. Pa še mož Jože, prav tako zdravnik, specialist kirurg in po novem predstojnik kirurškega oddelka, je Dolenjec. Tudi poročila sta se v Novem mestu.

Novomeški dializni odsek je zastavila dr. Kornelija Jurekovič, po njeni prezgodnji smrti pa je stvar prevzela dr. Steklasova in odsek vodi od ustanovitve. "Začeli smo s 4 dializnimi mesti v kletnih prostorih pljučnega oddelka, ki nam jih je razumevajoče prepustila takratna predstojnica dr. Velena Zakrajšek," se spominja dr. Steklasova, ki vse raje govori o stroki, o bolnikih in o drugih kot pa o sebi. O sebi rada pove le, da je bila sitna in tečna, ko so vpeljevali dializni odsek, še posebej, ko so izbirali sestre. "Dializo delajo sestre!" pribije zdravnica. "To je pogosto mukotrpno in nelepo delo, tekoči trak. A pri nas ni praktično nobene fluktuacije, prav zato, ker smo od začetka pravilno izbirali. To pa je pri takem delu, ko je sestra leta in leta podnevi in ponoči v stalnem stiku z istimi pacienti, zelo pomembno. Hočeš nočeš se pri tem delu in pri takih stikih vzpostavijo prijateljski, celo družinski odnosi. Ti pa niso vedno le prijazni, eni in drugi znajo biti tudi sitni in nerazpoloženi." Nekateri bolniki prihajajo sem že 20 let in več, redno po trikrat na teden. Celo taki so, ki so jim medtem že presadili ledvico in so se po odpovedi tudi te ledvice zopet vrnili na dializo.

Novomeški dializni center je po številu bolnikov 3. največji v Sloveniji. Sedaj se odsek stiska v neprimernih in utesnjenih kletnih prostorih pljučnega oddelka, na en dializni aparat pa vsak dan pridejo tudi po 4 pacienti. Sedaj se 66 pacientov noč in dan vrsti na 11 dializnih mestih.

Dr. Steklasova kot prva in doslej edina vodja dializnega odseka bo gotovo doživela radost ob odprtju nove dialize jeseni letos. Okoli 20 dializnih mest v sodobnih in posebej za to prirejnih prostorih v kirurški bolnišnici bodo uredili tudi s pomočjo donacij. K temu bo pripomogla bo tudi sredina prireditev, vsi nastopajoči, ki so se odpovedali honorarju, in vsi obiskovalci. Med njimi bo enaka med enakimi tudi dr. Sonja Cimerman Steklasa.

A. BARTELJ

Izlet naročnikov Dolenjskega lista

Čateške Toplice, Mokrice, Bizeljsko

V soboto, 11. marca gremo na letošnji prvi izlet, in sicer ob 8. uri izpred novomeške avtobusne postaje. Najprej se bomo ustavili v Zdravilišču Čateške Toplice in si pod strokovnim vodstvom ogledali nove objekte ter bazene. Naša druga postaja bo grad Mokrice, slikovit in skrivnosten kulturnozgodovinski spomenik. V Isteničevi šampanjski kleti nam bodo pokazali celoten proizvodni proces in po želji bomo imeli še degustacijo. Zanimiv bo ogled repnice, naravne dediščine Bizeljskega in ogled vinske jame za shranjevanje buteljk. Videli bomo Nujčev hrast, najstarejši in največji hrast v Sloveniji.

Ker bomo po pustu in dnevu žena, se bomo po dobrem kosilu v kmečkem hramu Tonija Hervola poveselili ob glasbi domačega ansambla, ki bo zabaval samo nas. Pripravili smo vam tudi predstavitev zdravilnih zelišč, ki jo bo opravila gospa Veronika iz zdravilne kmetije Fabinc.

Cena za naročnike Dolenjskega lista je 3.900, za ostale 4.500 tolarjev. Doplačilo za oglede bo 600 tolarjev.

Prijavite se čimprej, najkasneje pa do ponedeljka, 6. marca, na telefon:

068/ 321-115, 325-477

Na izlet vas vabita

DOLENJSKI LIST

in

MANA

turistična agencija

PUSTOVANJE V ŠENTJERNEJU

ŠENTJERNEJ - Šentjernejski mladi liberalni demokrati organizirajo v soboto, 4. marca, pustovanje v lokalu na hipodromu. Pripravljajo pogram, v katerem bo treba peti, plesati, se reševati iz raznih zagat in se, skratka, zabavati. Najbolj izvirne maske bodo nagradili, vse bodo dobile krof, čaka pa jih še majhno presenečenje.

Za napad plačala z življenjem

Medvedka napadla domačina Kota pri delu v gozdu v neposredni bližini vasi - Gačnik je hudo poškodovan, medvedko in njenega mladiča pa so lovci pokončali

RIBNICA - 58-letni France Gačnik iz Kota pri Ribnici se je minuli četrtek okoli 14. ure, nič hudega sluteč, odpravil v bližnji gozd delat drva. Nekaj ur kasneje je s hudimi poškodbami predvsem glave in raztrganinami tudi drugod po telesu pristal na ljubljanskem Kliničnem centru, kjer so mu po nekajurni operaciji zdravniki uspeli rešiti življenje, vprašanje pa je, kakšno življenje bo sploh še lahko živel.

Razlog za vprašanje, ki so si ga prejšnji četrtek popoldan še v strahu za življenje nesrečnega Franceta Gačnika zastavljali v Kotu, kjer je kar vrvelo policistov, lovcev in predstavnikov medijev iz vse Slovenije, je v hudih poškodbah obraza, ki jih je Gačniku prizadejala 98 kg težka medvedka. Vaščani Kota so že dalj časa opozarjali, da se kaj takega utegne nekoč pripetiti, vendar pa njihovih opozoril, da je mrhovišče, ki je vsega le dober kilometer nad vasjo, preblizu vasi, nihče ni jemal resno. Prav tako si tudi nihče ni jemal k srcu opozoril, da je medvedov, ki se zadržujejo na kočevsko-ribniškem območju, preveč. O tem pričajo pogosta videvanja medvedov in tudi bližnja srečanja z njimi, ne nazadnje pa tudi kotenja medvedjih mladičev na planem, saj, kot so povedali lovci, so vsi brlogi zasedeni. V obdobju zadnjih štirih let, odkar je medvedka z mladiči napadla in poškodovala domačina iz Zlatega Repa, pa do nesrečnega dogodka prejšnji četrtek, so se deloma zaradi iznajdljivosti človeka, v pretežni meri pa zato, ker medved napade le, če se ga preseneti ali se počuti ogroženega, bodisi da brani svoje mladiče ali pa je ranjen, vsa bližnja srečanja človeka z medvedom končala le z neprijetno izkušnjo za človeka. Tokrat je bilo, na žalost, drugače!

Medvedka je napadla Gačnika malo pred 16. uro. Ta je v gozdu, oddaljenem le okoli 500 metrov od prvih hiš v vasi, predtem z motorno žago obdelal dve bukvi in se lotil tretjega drevesa. Medvedka ga je nepričakovano napadla od zadaj, vzrok za napad pa za zdaj še ni znan. Kot so ugotavljali na kraju nesrečnega dogodka, sta medvedko verjetno vznemirjala zvok motorne žage in pes, ki ga je Gačnik vzel s seboj v gozd. Zelo verjetno je, da je pes tudi pripeljal medvedko do Gačnika. Ta je namreč žagal drva vsega le okoli 50 metrov od kraja, kjer so sprva mislili, da je medvedji brlog, a so kasneje ugotovili, da gre za kraj, kjer je medvedka svojega mladiča skotila na planem.

Vznemirjena medvedka je v Gačniku očitno videla nevarnost za svojega komaj okoli tri tedne starega mladiča, da pa ni imela namena moriti, priča tudi dejstvo, da se je hudo poškodovanemu nesrečnemu krajanu Kota uspelo splaziti približno 100 metrov od kraja napada proti vasi, od koder so njegove klice na pomoč slišali sosedje, ki so poklicali policijo in reševalce. Vendar pa s tem še ni bilo vsega konec. Tudi reševalci so imeli težko delo, da so predvsem po obrazu hudo poškodovenga Gačnika spravili v bolnišnico, saj se je medvedka še dobri dve uri zadrževala v bližini kraja napada, s tem pa tudi Gačnika in same vasi. Lovci, ki so bili med prvimi na kraju dogodka, so ves čas pazili, da ne bi prišlo do novega napada. Naslednjega dne okoli 8.30 so na podlagi ustne odobritve z Zavoda za gozdove, ki so jo dobili že prejšnjega dne, medvedko ustrelili.

M. LESKOVŠEK-SVETE

MEDVEDKA PO ODSTRELU - Kot je povedal državni sekretar za gozdove Maksimiljian Mohorič, so medvedko pokončali iz humanih razlogov, iz istega razloga pa so pokončali tudi njenega mladička, saj, kot je povedal Alojz Lovšin, ki je medvedko ustrelil, brez matere ni imel niti najmanjših možnosti za preživetje. (Tekst: M.L.-S., foto: M. Glavonjić)

Prva nagrada gre v Novo mesto

Izid žrebanja jubilejne nagradne križanke

Do roka smo prejeli 537 rešitev jubilejne križanke, največ preglavic pa so imeli reševalci z mestom v zahodni Turčiji. Med pravilnimi rešitvami je žreb izbral naslednje dobitnike:

Prvo nagrado - 50.000 tolarjev bo prejel **Jože Kruljac** iz Novega mesta, Vrhovčeva ulica 10; drugo nagrado - 30.000 **Leja Gornik** iz Gradca, Primostek 3, tretjo nagrado - 20.000 tolarjev **Fani Bregant** iz Dolenjskih Toplic, Sokolski trg 23. Knjižne nagrade bodo prejeli: **Martin Gorenc** iz Novega mesta, **Polona Rački** iz Kočevja, **Apolonija Zlobko** iz Cerkelj, **Martin Vrščaj** iz Novega mesta, **Leopold Starešinič** iz Črnomlja, **Franc Beras** iz Ljubljane in **Peter Golob** z Rateža.

In še pravilna rešitev jubilejne križanke v vodoravnih vrsticah: SANA, KSI, EMET, RAK, PANORAMA, TLA, OTOR, PETDESET, LETE, TARAS, SPRELET, AON, RP, PRIBITEK, PAPAJA, LOSOS, KUNA, OKER, ANANAS, ROSINANT, VO, ICA, SVETINJA, IMST, MAKAKO, TEK, LET, KORAK, ONANIJA, NORENJE, ENOSED, AN, NOV, TISNO, ARARA, KET, ČILI, SIŽE, ENEOLITIK, KAC, PRIČA.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Župan ni enak do vseh - V Sloveniji naj bodo napisi v slovenščini! - Razočarana nad Elektrom Brežice - Pohvala Jerovškove trgovine - Kje je odcep za Brestanico? - Vasi v ilegali

Janez iz Šetnjerneja je razočaran nad njihovim županom, ker "ni tak, kot je dejal, da bo - enak do vseh. Ne vem, po kakšnem principu obiskuje starostnike ob rojstnih dnevih, ampak pred kratkim se ni niti z vizitko ali nageljčkom spomnil 90-letnice iz Šmarja," je povedal Janez.

Bralca iz Metlike zanima, kako je možno, da še zdaj v Mestnem Logu visi tabla s hrvaškim napisom Salon namještanja. "Pred dvema letoma ste jo slikali za Dolenjski list, pa je še vedno tam, le da je zdaj še popacana, tako kot naša demokracija. Kaj se to pravi, saj smo vendar v Sloveniji! Katera inšpekcijska služba bi morala skrbeti za to?" sprašuje in dodaja, da je metliški župan sicer prišel na otvoritev novih prostorov metliških gasilcev, za občni zbor pa mu je očitno zmanjkalo časa.

Ivanka Gašperič iz Grosuplja ima vinograd z vikendom v Sromljah pri Brežicah. Čeprav rada zahaja v naše konce, pa ima tu zadnje čase težave. Decembra lani je pri zidanici opazila, da je električni drog pregnit in žice nevarno visijo. Poklicala je brežiško elektro službo, ki je stvar za silo popravila. "Zdaj, ko se je zemlja odtajala, pa je drog z žicami spet postal nevaren, zato bi ga nujno morali zamenjati. Strah me je delati v vinogradu, saj lahko žice padejo name in me ubijejo ali pa na zidanico, ki lahko zagori. Zopet sem klicala, pa vedno pravijo, da imajo toliko dela, da pa bodo že prišli. Toda kaj če se prej kaj zgodi? Predlani je zaradi neurejene električne napeljave zgorela sosedova zidanica," je dejala razočarana Grosupeljčanka.

V zvezi z izobešanjem in nato snetjem nemške zastave nedolgo tega v Občicah v topliški občini je poklical naš zvesti bralec **Stanko iz Wiesbadna pri Frankfurtu**. "Vidim, da Slovenija še ni zrela za Evropsko unijo. To je sramota za župana in policijo. Če je bila najavljena tuja delegacija, bi njihova zastava lahko visela. Tako je tudi v tujini. V bistvu gre za poniževanje manjšine," meni Stanko.

Pripombo o cestah je prispeval bralec **Cveto iz Leskovca pri Krškem**. Meni, da pozimi, ko je ledeno in sneženo, cesta iz Krškega proti Sevnici, zlasti od Arta naprej, ni pravilno vzdrževana. "Zimska služba jo takrat spremeni v makedamsko cesto, toliko je na njej peska. Ta potem med vožnjo leti po avtu, kar je nevarno in lahko naredi škodo, zato bi se bilo verjetno treba posluževati kakšnega drugega načina vzdrževanja cest pozimi," je dejal Cveto, preden pa se je poslovil, je izrekel še pohvalo trgovini Jerovšek Computers iz BTC Novo mesto, kjer so mu pred kratkim hitro in dobro popravili računalnik.

Božo iz Dolenjskih Toplic je opozoril na star problem topliške doline, ki pa ga očitno nihče noče razrešiti, "niti ne nova občina. Gledamo namreč lahko le naslednje televizijske programe: Slovenijo 1 in 2, TV 3 in TV Koper. Tudi novomeške televizije ne dobimo. Neumno se nam zdi, da plačujemo naročnino kot drugi, prisiljeni pa smo gledati le politiko na nacionalki."

Tri kilometre iz Krškega proti Sevnici je odcep na desno za Senovo in Podsredo, manjka pa napis za Brestanico. "Zakaj na tabli ob cesti ni še tega napisa? Sem podjetnik in moje stranke dostikrat ne vedo, kam zavitii," je povedal **Stane iz Brestanice** in dodal, da je že sam iskal odgovor na občini, pa so dejali, da je to zelo komplicirano. Niko Somrak s krške občine je postregel s svežimi novicami. Direkcija RS za ceste je pred dnevi izdala nalog za dopolnitev te signalizacije, kar mora Cestno podjetje Krško storiti v mesecu dni.

Jožico s Sel pri Dragatušu zanima, koliko časa bodo krajani te vasi in Goleka živeli v ilegali. Menda sta to edini vasi brez tabel z imenom vasi ob odcepu z glavne ceste oz. na začetku vasi. Božo Brajkovič s črnomaljske občine je povedal, da jim je problem znan in so o njem pisno že obvestili Direkcijo RS za ceste, pred nekaj dnevi pa so imeli tudi sestanek. Tabla s smerokazom bo na svojem mestu stala v kratkem.

Prizadeta **Novomeščanka** ne more verjeti, da delavci že nekaj časa čistijo breg Krke, "vendar tako temeljito. Rušijo skorajda vsa drevesa, suha in zdrava, posekali so celo staro vrbo žalujko. Ali bodo s tem nadaljevali vzdolž vseh bregov? Zakaj tako mačehovski odnos do lepega?" sprašuje. L. M.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev – pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068)39 30 522 vas čakamo vsak četrtek med 18. in 19. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

Dobro videti in biti viden

Opozorilo pešcem

STARA VAS PRI KRŠKEM - 21. februarja se je v Stari vasi zgodila prometna nesreča. Voznica osebnega avta je malo pred šesto uro zjutraj srečala peško, ki je hodila po levi strani vozišča iz Krškega proti Vrbini. Z desnim delom avta jo je zadela, da je padla po vozišču in se hudo poškodovala. Peška ni nosila odsevnih teles, oblečena pa je bila v temna oblačila. V času nesreče je bila vidljivost slaba, bila je še noč, pojavljala se je megla. Policisti so ugotovili, da je imelo vozilo desno stran vetrobranskega stekla zaledenelo, kar je še dodatno zmanjšalo preglednost. Peško so odpeljali v brežiško bolnišnico, kjer je ostala na zdravljenju, zoper voznico pa je dana kazenska ovadba. Obema so izdali plačilni nalog.

Ob tem primeru krški policisti znova opozarjajo udeležence v prometu in svetujejo, da kot pešci uporabljajo svetla oblačila, oz. odsevna telesa (kresničke), ki bodo omogočala, da jih bodo vozniki pravočasno opazili. Vozniki pa naj zlasti v zimskem času pred vožnjo temeljito odpravijo zmrzal in drugo umazanijo, ki bi omejevale pogled in vidnost; očistiti je treba vse steklene površine, vsa okna, stranska ogledala, prednje in zadnje luči ter registrsko tablico. Tudi na ta način lahko rešujemo življenja. Udeleženci v prometu naj se držijo gesla: Dobro videti in biti viden!

DOLENJSKI LIST DESET DOMAČIH

Žreb je za sodelovanje pri oblikovanju **lestvice Studia D** in **Dolenjskega lista** dodelil nagrado **Tereziji Strmšek iz Šolske ulice 11 v Krškem.** Nagrajenki čestitamo! Lestvica, ki je na sporedu vsako nedeljo ob 17. uri (ponovitev pa je ob torkih o polnoči), je ta teden takšna:

1. (2) Cviček ni navaden striček – **ansambel Vrisk**
2. (1) Nisem pozabil – **ansambel Mladi Dolenjci**
3. (5) Ta šmentani lov – **ansambel Pogum**
4. (3) Bilo je na Valentina – **Fantje izpod Rogle**
5. (7) Slovenska pesem – **ansambel Petovio**
6. (4) Beli venček – **Jože Bohorč s prijatelji**
7. (6) Daleč od srca – **Bratje iz Oplotnice**
8. (-) Slovenski pozdravi – **Brata Avsenik in Policijski orkester**
9. (9) Novo leto 2000 – **ansambel Rubin**
10. (8) Na Dolenjskem – **ansambel Petra Finka**

Predlog: Dolenjski "šmardone" – **ansambel Mavrica**

KUPON ŠT. 9

Glasujem za: _____

Moj naslov: _____

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 8000 Novo mesto